

Проєкт
Місцевого плану управління відходами Кобеляцької міської територіальної громади Полтавського району Полтавської області до 2035 року

Кобеляки, 2026

Відомості про розробника МПУВ	
Організація-розробник	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП»
Юридична адреса	67667, Одеська обл., Одеський р-н, сел. Хлібодарське, вул. Маяцька Дорога, 16
ЄДРПОУ	41655832
Телефон	+38 (096) 013-39-99
Сайт	www.emgroup.net.ua
e-mail	ks.office@emgroup.net.ua
Виконавці МПУВ:	
Коваленко В.В.	Магістр за спеціальністю «Екологія та охорона навколишнього середовища», експертка з питань охорони довкілля, управління відходами та екологічної безпеки, сертифікована внутрішня аудиторка систем екологічного менеджменту ISO 14001, директорка ТОВ «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП».
Машкова О.В.	Кандидатка географічних наук, екологиня, експертка з питань охорони довкілля, управління відходами та екологічної безпеки, керівниця групи розробників місцевих планів управління відходами.
Приходько В.Ю.	Магістр з охорони навколишнього середовища, кандидатка географічних наук, розробниця місцевих планів управління відходами.

СТРУКТУРА МІСЦЕВОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Титульний аркуш
Перелік умовних позначень, символів, скорочень 5
Перелік таблиць 6
Перелік рисунків 6
Вступна частина 7
РОЗДІЛ І. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 9
1.1. Адміністративно-територіальний устрій, демографічна та соціальна характеристика територіальної громади 9
1.2. Природно-географічна характеристика територіальної громади 14
1.2.1. Сейсмо-тектонічні і геологічні особливості, рельєф 14
1.2.2. Кліматичні умови 14
1.2.3. Ґрунтовий покрив 16
1.2.4. Водні ресурси 17
1.2.5. Рослинність, ландшафти та екологічна мережа 17
1.2.6. Природно-ресурсний потенціал 20
1.3. Економічна характеристика територіальної громади 20
1.3.1. Галузева структура та ключові суб'єкти господарювання 20
1.3.2. Фінансово-інвестиційний потенціал 23
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 24
2.1. Загальна характеристика управління відходами в територіальній громаді 24
2.1.1. Інституційна структура управління відходами 27
2.1.2. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами 30
2.1.3. Параметри управління відходами та наявна інфраструктура 31
2.2. Опис поточного стану за видами відходів 36
2.2.1. Побутові відходи 36
2.2.2. Небезпечні відходи 41
2.2.2.1. Відпрацьовані нафтопродукти 42
2.2.2.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі 42
2.2.2.3. Відходи, що містять ртуть 43
2.2.2.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли 44
2.2.2.5. Інші небезпечні відходи 44
2.2.3. Відходи промисловості 45
2.2.3.1. Відходи видобувної промисловості 45
2.2.3.2. Відходи обробної промисловості 46
2.2.3.3. Відходи будівництва та знесення, а також від руйнувань 47
2.2.4. Рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи 47
2.2.5. Відходи паковання 51
2.2.6. Відходи електричного та електронного обладнання 52
2.2.7. Відходи батарей і акумуляторів 53
2.2.8. Медичні відходи 54
2.2.9. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився 55
2.2.10. Осади стічних вод від комунальних очисних споруд 56
2.2.11. Відходи, що біологічно розкладаються 57
2.3. Аналіз ефективності управління відходами територіальної громади 58
РОЗДІЛ ІІІ. ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 61

3.1. Цілі та цільові показники 61
3.2. Сценарії місцевого управління потоками відходів 61
3.2.1. Прогноз обсягів утворення побутових відходів 61
3.2.2. Планування системи управління відходами 62
3.3. Управління специфічними потоками відходів 79
3.3.1. Управління побутовими відходами 79
3.3.2. Управління небезпечними відходами 81
3.3.2.1. Відпрацьовані нафтопродукти 83
3.3.2.2. Відходи, що містять СОЗ 84
3.3.2.3. Відходи, що містять ртуть 85
3.3.2.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли 87
3.3.2.5. Інші види небезпечних відходів 89
3.3.3. Управління промисловими відходами 91
3.3.4. Управління відходами будівництва та знесення 92
3.3.5. Управління рослинними відходами сільського господарства 93
3.3.6. Управління відходами паковання 98
3.3.7. Управління відходами електричного та електронного обладнання 100
3.3.8. Управління відходами батарей і акумуляторів 101
3.3.9. Управління медичними відходами 103
3.3.10. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами 104
3.3.11. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд 105
3.4. Комунікація 106
3.5. Тариф на послуги у сфері управління побутовими відходами 106
3.6. Інструменти забезпечення виконання МПУВ 108
3.7. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами територіальної громади 109
3.8. План заходів МПУВ 114
РОЗДІЛ IV. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ 115
РОЗДІЛ V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ 116
ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА 118
ДОДАТКИ 128

Перелік умовних позначень, символів, скорочень

АЗС – автозаправна станція;
ВБА – відходи батарей і акумуляторів;
ВЕЕО – відходи електричного та електронного обладнання;
ВПО – внутрішньо переміщені особи;
ГО – громадська організація;
ЄС – Європейський Союз;
ЗДО – заклад дошкільної освіти;
ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти;
ЗУ – Закон України;
ККП – Кобеляцьке комунальне підприємство;
КМУ – Кабінет Міністрів України;
КНП – комунальне некомерційне підприємство;
Кобеляцька МТГ – Кобеляцька міська територіальна громада Полтавського району Полтавської області;
КП – комунальне підприємство;
МПУВ – місцевий план управління відходами;
МТГ – міська територіальна громада;
НПА – нормативно-правовий акт;
НПУВ – Національний план управління відходами;
ОВА – обласна військова адміністрація;
ОМС – органи місцевого самоврядування;
ОНПС – охорона навколишнього природного середовища;
ПВ – побутові відходи;
ПКД – проєктно-кошторисна документація;
ППМ – паливно-мастильні матеріали;
ПрАТ – приватне акціонерне товариство;
ПРЗ – пункт роздільного збирання;
ПХБ – поліхлоровані біфеніли;
ПХД – поліхлоровані дифеніли;
ПХТ – поліхлоровані терфеніли;
РВВ – розширена відповідальність виробника;
РПУВ – регіональний план управління відходами;
СЕО – стратегічна екологічна оцінка;
СО – старостинський округ;
СОЗ – стійкі органічні забруднювачі;
СПС – сміттєперевантажувальна станція;
ССЛ – сміттєсортувальна лінія;
ССС – сміттєсортувальна станція;
СТО – станція технічного обслуговування автотранспорту;
ТГ – територіальна громада;
ТЗ – транспортний засіб;
ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю;
ФОП – фізична особа – підприємець;
ХЗЗР – хімічні засоби захисту рослин.

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. Земельний фонд Кобеляцької громади станом на 01.01.2026 9
Таблиця 1.2. Об’єкти природно-заповідного фонду на території Кобеляцької МТГ 18
Таблиця 2.1. Наявні механізми інформування з питань управління відходами 26
Таблиця 2.2. Норми надання послуг з управління ПВ (житлова забудова) на території Кобеляцької МТГ станом на 01.01.2026 38
Таблиця 2.3. Вміст основних компонентів у ПВ населених пунктів Кобеляцької МТГ 41
Таблиця 2.4. SWOT-аналіз стану системи управління відходами у Кобеляцькій МТГ 59
Таблиця 3.1. Прогноз обсягів утворення та збирання ПВ у Кобеляцькій МТГ на 2026–2035 роки 62
Таблиця 3.2. Схеми роздільного збирання ресурсоцінних відходів 71
Таблиця 3.3. Оцінка орієнтовного (граничного) тарифу на послугу з управління побутовими відходами 107

Перелік рисунків

Рис. 1.1. Річна зміна температури Кобеляцької МТГ 15
Рис. 1.2. Річна зміна опадів на території Кобеляцької МТГ 15
Рис. 1.3. Місячні аномалії температури та опадів на території Кобеляцької МТГ 16
Рис. 2.1. Карта-схема поділу Полтавської області з урахуванням адміністративного поділу Полтавської області (4 адміністративних райони) та поділом Полтавського та Кременчуцького районів на 6 кластерів 31
Рис. 2.2. Контейнерний майданчик у м. Кобеляки 33
Рис. 2.3. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (багатоповерхова забудова) 39
Рис. 2.4. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (приватна забудова) 39
Рис. 2.5. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (громадський сектор) 40
Рис. 2.6. Вміст біовідходів (за масою) в населених пунктах Кобеляцької МТГ 40
Рис. 3.1. Рекомендовані об’єкти управління відходами в Кобеляцькому кластері 68
Рис. 3.2. Приклади контейнерів для збирання та тимчасового зберігання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю 86

Вступна частина

Місцевий план управління відходами (далі за текстом – МПУВ) – документ місцевого планування, що містить комплекс взаємозв'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма заінтересованими виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах в межах території громади з урахуванням принципів співробітництва органів місцевого самоврядування, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей [1].

Розроблення документа державного планування «Місцевий план управління відходами Кобеляцької міської територіальної громади Полтавського району Полтавської області» здійснено на виконання п. 1 ч. 2 ст. 26 Закону України «Про управління відходами» [2], відповідно до якого МПУВ розробляються та затверджуються для кожної територіальної громади [3].

Розроблення, погодження та затвердження МПУВ здійснено відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 947 [1] та Методичних рекомендацій з розроблення місцевих планів управління відходами. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 15.03.2024 № 288 [3].

МПУВ Кобеляцької МТГ до 2035 року розроблений відповідно до Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року [4], який в свою чергу розроблений відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року [5], з урахуванням Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року [6].

Мета МПУВ: забезпечення переходу до сучасного управління відходами для їх ефективного використання як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної політики у сфері управління відходами; здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та довкіллю шляхом зменшення негативних наслідків від утворення відходів та їх управління; забезпечення і підвищення ефективності такого використання, що є вкрай важливим для переходу до циркулярної економіки та забезпечення довгострокової конкурентоздатності.

Основними завданнями розроблення МПУВ є визначення конкретних суспільних, освітньо-виховних, організаційно-технічних, регуляторних, технологічних та технічних заходів, передбачених Національним планом управління відходами в Україні до 2033 року [5], а також Регіональним планом управління відходами у Полтавській області до 2033 року [4], відповідальних виконавців та строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів реформування у сфері управління відходами на території Кобеляцької МТГ як частини Полтавської області.

Система управління відходами має бути побудована за сучасною європейською ієрархією пріоритетів управління відходами, так званою п'ятиступеневою ієрархією, а саме максимального зменшення обсягів захоронення відходів.

Місцевий план управління відходами спрямований на досягнення регіональних та національних цілей управління відходами на території Кобеляцької МТГ з урахуванням місцевих особливостей, а також вирішення наявних та попередження виникнення нових проблем області, що мають відношення до сфери управління відходами.

Врахування основних актів законодавства під час розроблення МПУВ:

Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX [2];

«Порядок розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами», затверджений постановою КМУ від 05.09.2023 № 947 [1];

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р [6];

Національний план управління відходами в Україні до 2033 року [5];

Регіональний план управління відходами у Полтавській області до 2033 року [4];

Методичні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами, затверджені наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 № 288 [3];

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97 [7];

Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-IV [8];

Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV (стаття 54 та ін.) [9];

Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV (стаття 52 та ін.) [10];

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII [11];

Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-XII [12];

Закон України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 № 1864-IV [13];

Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, що затверджені наказом Міністерства охорони здоров’я України від 19.06.1996 № 173 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 № 379/1404 [14].

РОЗДІЛ І. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1 Адміністративно-територіальний устрій, демографічна та соціальна характеристика територіальної громади

Кобеляцька міська територіальна громада Полтавської області утворена відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» 18 листопада 2020 року.

Кобеляцька МТГ розташована у південній частині Полтавської області, займає стратегічне положення на лівобережжі Дніпра, вздовж русла річки Ворскла – головної водної артерії краю. Кобеляцька МТГ межує з територіями Білицької, Нехворощанської та Драбинівської громади Полтавського району Полтавської області, Горішньоплавнівської, Пришибської та Козельщинської громад Кременчуцького району Полтавської області; Ляшківської, Китайгородської, Могилівської та Петриківської громад Дніпровського району та Верхньодніпрянської громади Кам'янського району Дніпропетровської області. Така унікальність географічного розташування робить громаду важливим міжрегіональним вузлом, що межує з двома районами Полтавщини та двома районами Дніпропетровської області. Таке розташування створює потенціал для формування громади як логістичного та рекреаційного хабу регіонального рівня.

Кобеляцька МТГ є однією з найбільших в Полтавській області, до складу якої входить 63 населених пункти: 1 місто районного значення (м. Кобеляки) та 62 села. Загальна площа території громади становить 1218,60 км², що складає 4,20% від площі Полтавської області. [15, 16].

У відповідності до рішення Кобеляцької міської ради від 29.12.2022 № 1, з метою ефективного управління та забезпечення доступності публічних послуг було створено *9 старостинських округів* (далі за текстом – СО): Вільховатський, Канавський, Красненський, Озерський, Підгорянський, Придніпрянський, Світлогірський, Сухинівський (Поліський), Шенгурівський [17].

Центром територіальної громади є місто районного значення – Кобеляки. Площа території адміністративного центру громади м. Кобеляки – 15,00 км².

Загальний земельний фонд Кобеляцької громади станом на 01.01.2026 становить 121,40 тис. га. Дані щодо розподілу земель Кобеляцької МТГ за цільовим призначенням наведені у табл. 1.1

Таблиця 1.1. Земельний фонд Кобеляцької МТГ станом на 01.01.2026 [15]

Назва показників	Площа, га
Загальна площа території громади	121860,00
Загальна площа земельного фонду	121403,63
Розподіл за формами власності (сума не дорівнює 121403,63): - державна - комунальна - приватна	 33 886,28 4 966,22 19 197,00
Розподіл за цільовим призначенням: - землі с/г призначення - землі житлової і громадської забудови - землі лісогосподарського призначення - землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	 82375,8177 2203,9305 11916,9533 2187,8708

- землі оздоровчого, природоохоронного, рекреаційного призначення	207,0225
- землі водного фонду	18557,1870
- інше (яри, піски)	3954,8428

Значний обсяг земель державної власності (33,89 тис. га) порівняно з комунальною (4,97 тис. га) вказує на потужний резерв для подальшої інвентаризації та передачі ресурсів у розпорядження громади для збільшення надходжень до місцевого бюджету.

Розподіл земельних ресурсів за цільовим призначенням в межах Кобеляцької МТГ характеризується значною нерівномірністю. Так, Красненський та Підгорянський СО є лідерами за площею оброблюваних земель (понад 10 тис. га та майже 9 тис. га відповідно), що робить їх ключовими донорами місцевого бюджету в частині земельного податку та орендної плати. Водночас, Світлогірський та Придніпрянський СО, маючи значні загальні площі, володіють великим запасом земель водного та лісового фондів, що відкриває перспективи для диверсифікації економіки громади за межі суто рослинництва [15].

Демографічна характеристика. Адміністративним центром Кобеляцької МТГ є місто районного значення – Кобеляки, яке засноване у 1620 р., а вже у 1648 р. набуло статусу сотенного містечка Полтавської області. У XIX ст. місто поступово утверджується як адміністративний, торговельно-ремісничий центр Полтавщини. Вигідне географічне розташування сприяло розвитку ярмаркової торгівлі та формуванню локального ринку.

Станом на 01.01.2026 р. кількість наявного населення Кобеляцької МТГ склала 25559 осіб. Густота населення громади складає 21 особа/км², що значно нижче за районні та обласні показники (52,60 та 47,30 осіб/км² відповідно) [15].

Демографічна ситуація в громаді формується під впливом багатьох чинників, зокрема впливом повномасштабної російської збройної агресії проти України, характеризується стійкою тенденцією до скорочення чисельності населення, що зумовлено як природними чинниками (низька народжуваність і висока смертність), так і негативним міграційним балансом. Так, станом на 01.01.2026 р., у порівнянні з показниками, станом на 01.01.2022 р., чисельність постійного населення Кобеляцької МТГ зменшилася на 1146 осіб, або на 4,29%. Більш детально фактичні дані щодо чисельності населення Кобеляцької МТГ з моменту її утворення наведені у Додатку 1 [15].

Протягом 2022-2025 рр. природне скорочення населення знаходилось на рівні 416-516 осіб/рік.

Що стосується міграційного руху населення, то суттєвим фактором трансформації соціальної структури громади є поява внутрішньо переміщених осіб (далі за текстом – ВПО), які, з одного боку, частково компенсують демографічні втрати, а з іншого – формують додатковий попит на житло, робочі місця та соціальні послуги. Станом на 01.01.2026 року в громаді зареєстровано 3240 ВПО. Більшість із них проживає на території громади з 2022 року, що свідчить про поступову інтеграцію у місцеве середовище, водночас зберігаючи підвищений попит на житло, соціальні та адміністративні послуги, працевлаштування. Зокрема на ринку праці спостерігається структурний дисбаланс, зокрема через труднощі з працевлаштуванням ВПО, які формують 40% безробітних громади [15].

Станом на 01.01.2026 поповнення населення громади за рахунок ВПО не відбувається, а міграційний рух населення громади характеризується як скорочення на рівні 288 осіб.

У загальній структурі населення Кобеляцької МТГ переважає сільське населення – 15149 особи (59,27%). Чисельність міського населення склала 10410 осіб (40,73%).

В структурі населення Кобеляцької МТГ за гендерною ознакою переважають жінки – 54% і відповідно 46 % чоловіків [16].

Розподіл населення за віковими групами свідчить, що у віковій структурі населення

Кобеляцької МТГ значною є частка людей старше працездатного віку 7536 осіб або 29,49%. Це створює суттєве демографічне навантаження на працездатне населення та актуалізує потребу в розвитку програм «активного довголіття» та розширенні спектра медичних послуг для літніх людей. Кількість осіб працездатного віку (18–59 років) – 15948 осіб (62,38 %). Стабільність показників у дитячих вікових категоріях (0–17 років) на фоні міграційних процесів підкреслює необхідність збереження та модернізації освітньої мережі громади, попри загальні депопуляційні ризики. Так, кількість дітей та підлітків віком 0–17 років становлять 2075 осіб (8,13 %) [15, 16].

За відсутності офіційних довгострокових прогнозів чисельності населення на рівні територіальної громади, прогноз чисельності населення Кобеляцької МТГ на період до 2035 року розроблено на основі демографічних даних за 2020–2025 роки (Додаток 1), обґрунтованих припущень розробників з урахуванням макродемографічних параметрів, зазначених у РПУВ [4], та щорічного природного скорочення на рівні 0,60 %. Під час прогнозу було враховано можливу депопуляцію сільської місцевості випереджаючим темпом (на рівні 0,85%) та стабілізацію міського ядра за рахунок ВПО та маятникової трудової міграції. В якості метода прогнозування була обрана лінійна регресійна модель, що враховує динаміку за період 2020–2025 рр. Часові межі прогнозування (2028, 2030, 2033 та 2035 роки) синхронізовані з етапами реалізації цільових показників, встановлених НПУВ [5], що забезпечує коректність планування потужностей системи збирання та оброблення відходів на перспективу.

Соціальна характеристика. Соціальна сфера Кобеляцької МТГ представлена розгалуженою мережею установ, що забезпечують життєдіяльність населення та водночас є об'єктами утворення відходів. Вона включає заклади освіти, культури, спорту, охорони здоров'я, адміністративної та соціальної, цивільної допомоги. У той же час, ця мережа потребує оптимізації та прийняття відповідних управлінських рішень, пов'язаних з доступністю надання послуг в населених пунктах, де вони відсутні.

1. Система освіти

Освітня сфера є однією з ключових складових соціальної інфраструктури громади. Питаннями освіти у Кобеляцькій МТГ опікується Управління освіти, культури, молоді та спорту Кобеляцької міської ради. Мережа закладів освіти Кобеляцької міської територіальної громади охоплює дошкільну, загальну середню та позашкільну освіту і в цілому забезпечує доступ населення до освітніх послуг.

Дошкільна освіта представлена 15 самостійними закладами дошкільної освіти (далі за текстом – ЗДО). Додатково в громаді функціонує 1 дошкільний підрозділ. Протягом 2022-2025 рр. структура закладів була збережена без змін, але разом з тим спостерігається стійка тенденція до зменшення контингенту ЗДО. Кількість вихованців у дошкільних закладах зменшилася з 613 осіб станом на 01.01.2022 до 467 осіб станом на 01.01.2026. Загальна місткість мережі становить 903 місця, що свідчить про наявність значного резерву вільних місць.

На території Кобеляцької МТГ функціонують 13 закладів *загальної середньої освіти* (далі за текстом – ЗЗСО). У 2025/2026 навчальному році в закладах загальної середньої освіти громади навчається 2333 учні проти 2472 учнів у 2022/2023 навчальному році. Таким чином, чисельність учнів скоротилася на 139 осіб, або на 5,6%, що підтверджує загальну тенденцію до зменшення контингенту здобувачів освіти. Загальна проєктна потужність 13 ЗЗСО становить 6202 місця, тоді як фактичний рівень заповнюваності мережі у 2025/2026 навчальному році складає лише близько 37,6%. Це свідчить про суттєве недовантаження частини ЗЗСО та наявність значного резерву вільних місць.

Позашкільна та інклюзивна освіта включає 3 спеціалізовані установи, серед них Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Кобеляцької міської ради Полтавської області, Кобеляцький будинок дитячої та юнацької творчості імені Миколи Андрійовича Касьяна Кобеляцької міської ради Полтавської області, Кобеляцька станція юних туристів Кобеляцької міської ради Полтавської області. У сфері позашкільної освіти

кількість закладів упродовж аналізованого періоду не змінювалася, проте чисельність вихованців мала нестійку динаміку. Після зростання до 1254 осіб у 2025 році у 2026 році цей показник зменшився до 1120 осіб, що є нижчим за рівень 2022 року (2010 осіб). У цілому це свідчить про необхідність посилення роботи щодо залучення дітей до позашкільної освіти, розширення напрямів діяльності та збереження доступності відповідних освітніх послуг [16].

2. Фізкультура та спорт

Громада приділяє значну увагу розвитку фізичної культури та спорту. На території громади функціонують 1 стадіон «Колос» та 5 мініфутбольних майданчиків зі штучним покриттям, що формує базову спортивну інфраструктуру для проведення фізкультурно-оздоровчої роботи та занять спортом. Спортивні секції реалізовані в Кобеляцькій дитячо–юнацькій спортивній школі [16, 17].

3. Культура

Кобеляцька міська рада приділяє значну увагу реалізації державної політики у сфері культури, забезпеченню доступу жителів громади до культурних послуг, розвитку мистецької освіти, збереженню культурної спадщини.

Мережа закладів культури громади налічує 64 установи, серед яких: 1 центр культури та дозвілля у м. Кобеляки та ще 32 клубні заклади (із них 23 сільські клуби, 9 сільських будинків культури), 28 бібліотек, 2 музеї, 1 дитяча музична школа у м. Кобеляки.

Мережа закладів культури Кобеляцької міської територіальної громади у 2022–2026 роках загалом функціонує стабільно, забезпечуючи надання культурних, мистецьких, інформаційних та дозвіллєвих послуг населенню.

У клубних закладах культури та Кобеляцькому центрі культури і дозвілля кількість відвідувачів станом на 01.01.2026 досягла 137 792 осіб, що перевищує показник 2022 року – 106160 осіб.

Що стосується бібліотечних закладів, то кількість користувачів бібліотечних послуг має стійку тенденцію до зменшення: з 17 600 осіб у 2022 р. до 13 475 осіб у 2026 р., або на 23,4%. Це може свідчити про зміну інформаційних потреб населення, поширення цифрових джерел інформації та необхідність модернізації бібліотечних послуг і форм роботи з користувачами.

Музейні заклади громади включають: літературно–меморіальний музей–садиба Олеся Гончара (с. Сухе), Кобеляцький музей літератури та мистецтва імені Олексія Кулика (м. Кобеляки), функціонують стабільно: кількість відвідувачів музеїв після зниження у 2022-2023 рр. поступово зростала і станом на 01.01.2026 досягла 1700 осіб. Разом з тим, цей показник поки що залишається нижчим за рівень 2022 року – 1960 осіб, що може свідчити про потребу в посиленні промоції музейних послуг та активізації екскурсійної і просвітницької діяльності.

Кількість учнів Кобеляцької дитячої музичної школи упродовж аналізованого періоду залишається майже незмінною: 330-340 осіб. Це свідчить про стабільний попит на мистецьку освіту та належне функціонування закладу.

4. Охорона здоров'я

Первинна медична допомога населенню Кобеляцької МТГ надається через мережу закладів охорони здоров'я, до якої входять 6 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини (АЗПСМ), 11 фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАПів) та 4 медичні пункти тимчасового базування (МПТБ).

Діяльність КНП «Кобеляцький Центр ПМСД» характеризується значним охопленням населення послугами з первинної медичної допомоги. Станом на 01.01.2026 р. з сімейними лікарями Центру укладено 24 451 декларацій з пацієнтами. На території громади також поширена практика укладення декларацій із приватними лікарями, зокрема з ФОП Мосур Ю.А. (103 декларації).

КНП «Кобеляцька міська лікарня» міської ради забезпечує надання первинної (педіатричної) та вторинної спеціалізованої медичної допомоги в амбулаторних та

стаціонарних умовах жителям Кобеляцької, Білицької та Козельщинської (частково) територіальних громад Полтавської області та Царичанської (частково) громади Дніпропетровської області. У 2025 р. 6575 пацієнтів отримали 14,80 тис. послуг спеціалізованої медичної допомоги. Загалом, лікарня зберігає ключову роль у забезпеченні спеціалізованої медичної допомоги населенню Кобеляцької МТГ та сусідніх громад.

На території Кобеляцької МТГ функціонує 17 аптечних пунктів та 10 стоматологічних та діагностичних кабінетів [16, 17].

Сфера ветеринарної медицини представлена Кобеляцькою дільницею Полтавської обласної державної лікарні ветеринарної медицини та Кобеляцькою міжрайонною державною лабораторією Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, приватними ветеринарними клініками.

5. Соціальні та адміністративні послуги

У Кобеляцькій МТГ є категорії населення, які потребують особливої уваги, а саме станом на 01.01.2026:

– пенсіонери – 7536 осіб;
– ВПО – 3240 осіб;
– особи з інвалідністю – 1530 осіб;
– ліквідатори аварії на ЧАЕС – 154 особи + 20 вдів ліквідаторів;
– ветерани та демобілізовані особи – 283 особи (43% мають інвалідність);
– діти, які мають статус постраждалих внаслідок воєнних дій – 121 дитина;
– багатодітні родини – 197 сімей (663 дитини);
– діти – сироти та діти, позбавлені батьківського піклування – 52 дитини [17].

Центр надання соціальних послуг Кобеляцької міської ради є комплексним закладом соціального захисту населення, структурні підрозділи якого здійснюють соціальну роботу та надають соціальні послуги особам і сім’ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

До складу Центру надання соціальних послуг Кобеляцької міської ради входять чотири структурні підрозділи:

відділення соціальної допомоги вдома;
відділення денного перебування;
відділення організації надання адресної натуральної допомоги;
відділення соціальної роботи з сім’ями, дітьми та молоддю.

Центр надання адміністративних послуг у м. Кобеляки розпочав роботу 4 січня 2021 р. відповідно до рішення сесії міської ради, яким було утворено цей структурний підрозділ. У 2022–2023 рр. спостерігається пікове навантаження на систему надання адміністративних послуг. Загальна кількість наданих послуг зросла, що пояснюється масовим прибуттям ВПО. Починаючи з 2024 року, спостерігається різке зниження загальної кількості наданих послуг, що свідчить про поступове завершення активної фази переміщення населення, зменшення кількості нових звернень від ВПО, а також часткову стабілізацію їхнього статусу [16].

6. *Цивільний захист* – це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період (ст. 4 Кодексу цивільного захисту України). Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту на рівні громади здійснюється Відділом з питань цивільного захисту та мобілізаційної роботи Кобеляцького муніципалітету, а також підрозділом ДСНС – 7 державною пожежно-рятувальною частиною.

Пункт незламності – це спеціальний об’єкт, який функціонує у випадку настання критичних (надзвичайних) ситуацій, зокрема тривалої відсутності електропостачання (блекаут не менше 24 годин), відсутності мобільного зв’язку, опалення, водопостачання та забезпечений автономним електро-, теплопостачанням, зв’язком та освітленням, запасом

води, харчовими продуктами тощо. З метою підтримки мешканців громади в умовах нестабільності електропостачання, водо- та теплопостачання в Кобеляцькій громаді забезпечена діяльність *3 пунктів незламності* із цілодобовим перебуванням місткістю від 20 до 50 місць [18].

1.2. Природно-географічна характеристика територіальної громади

1.2.1. Сейсмо-тектонічні і геологічні особливості, рельєф

Тектонічна та геологічна будова. Територія Кобеляцької МТГ майже повністю розташована в межах південно-західного борту Дніпровсько-Донецької западини, лише у південній частині знаходяться отроги Українського кристалічного щита, з яким пов'язана наявність родовища будівельних матеріалів. Грабен Дніпровсько-Донецької западини заповнений практично горизонтальними шарами гірських порід девонської, кам'яновугільної, пермської, тріасової, юрської, крейдової, палеогенової, неогенової та четвертинної систем. В центральній частині області товща осадових порід досягає потужності 8-10 км [4, 19]. За даними Державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин, на території Кобеляцької МТГ знаходяться родовища граніту та мігматиту, прояви рідкоземельних металів та горючих корисних копалин. Геологічна будова території громади представлена переважно осадовими породами різного віку, серед яких поширені піски, супіски, суглинки та глини. Значна частина поверхні вкрита лесовими відкладами, які формують родючі чорноземні ґрунти, що сприяє розвитку сільськогосподарського виробництва [16, 19].

Рельєф. Територія громади лежить у межах Придніпровської терасової низовини. В геоморфологічному відношенні територія розташовується на плато, висота якого зменшується з Північного Сходу на Південний Захід. Рельєф громади сформований давніми геологічними процесами та діяльністю річкових систем, що зумовило наявність пологих вододілів, широких річкових долин і розгалуженої яружно-балкової мережі. Важливу роль у формуванні рельєфу відіграють долини річок Ворскла та Кобелячка, а також їх притоки. У заплавах річок поширені алювіальні відклади, що формують родючі ґрунти, придатні для ведення сільського господарства. Водночас у межах вододільних територій переважають лесові та лесоподібні суглинки, які є характерними для центральної частини Полтавської області.

Антропогенний вплив стає суттєвим фактором активізації (або уповільнення) природних процесів рельєфоутворення. Антропогенно-стимульованими є сучасні прояви прискореної водної і вітрової ерозії, абразії річкових берегів. До форм рельєфу антропогенного походження відносять кургани, кар'єри, рельєфоїди (будівлі) тощо [17, 19].

1.2.2. Кліматичні умови

Кобеляцька МТГ знаходиться в межах помірного кліматичного поясу.

У м. Кобеляки розташована метеорологічна станція, на якій проводяться спостереження за температурним режимом та опадами. За даними спостережень, наданих Полтавським центром з гідрометеорології, середня багаторічна температура атмосферного повітря склала -2,7ºС взимку, +21,3ºС влітку. Середня максимальна температура повітря найбільш жаркого місяця року +28,3°С. Середня мінімальна температура повітря найбільш холодного місяця року -6,2°С.

В середньому за рік по метеорологічній станції Кобеляки випадає 531 мм опадів: 336 мм припадає на теплий період року (квітень – жовтень), що становить 63%, 195 мм в холодний період року (листопад – березень), що становить 37%. Більше інформації наведено у Додатку 28.

Сучасні зміни у глобальній кліматичній системі, а саме зростання середньої температури атмосферного повітря, певним чином стосуються кожної території. Наслідки зміни клімату вкрай актуальні та помітні для аграрних районів, проте зміна клімату не є

однаковою у всьому світі й зачіпає деякі регіони більше, ніж інші. На наступних діаграмах (рис. 1.1-1.3) показано як зміна клімату вже вплинула на Кобеляцьку МТГ за останні 40 років. Джерело даних – ERA5, п’яте покоління атмосферного реаналізу ECMWF глобального клімату, що охоплює період з 1979 по 2025 з просторовою роздільною здатністю 30 км [20]. Дані не відображають умови в точному місці. Мікроклімат і локальні відмінності не враховуються. Тому фактичні температури, особливо в містах, часто будуть вищими за показані, а кількість опадів може змінюватися локально залежно від рельєфу.

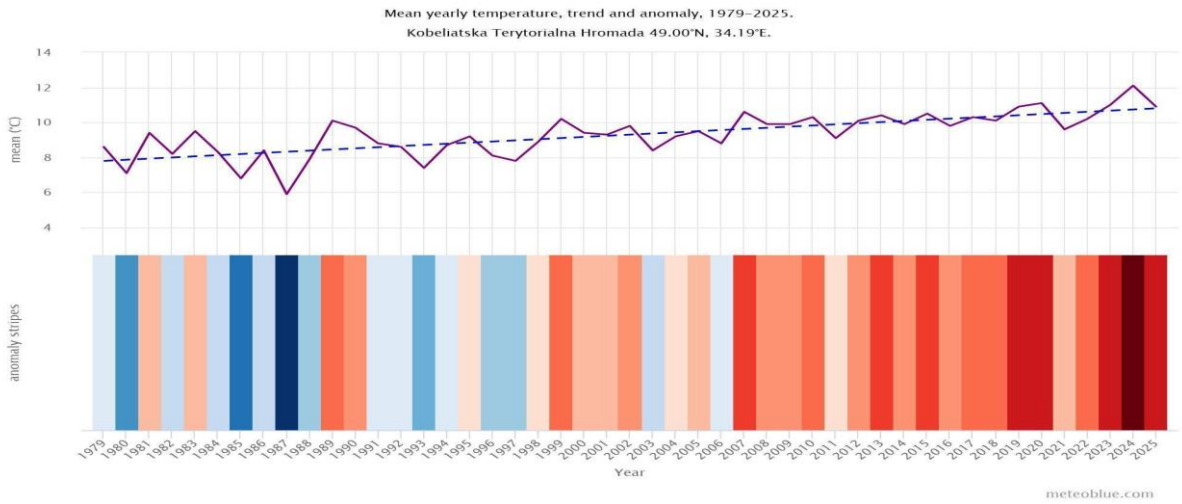

Рис. 1.1. Річна зміна температури Кобеляцької МТГ

На рис. 1.1 на верхньому графіку наведено оцінку середньорічної температури для м. Кобеляки. Пунктирна синя лінія позначає лінійний тренд зміни клімату, відповідно середньорічна температура збільшилась із 8,6 °С у 1979 р. до 10,9°С у 2025 р. У нижній частині графіка показано так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга представляє середню температуру за рік – синя для холодніших і червона для тепліших років.

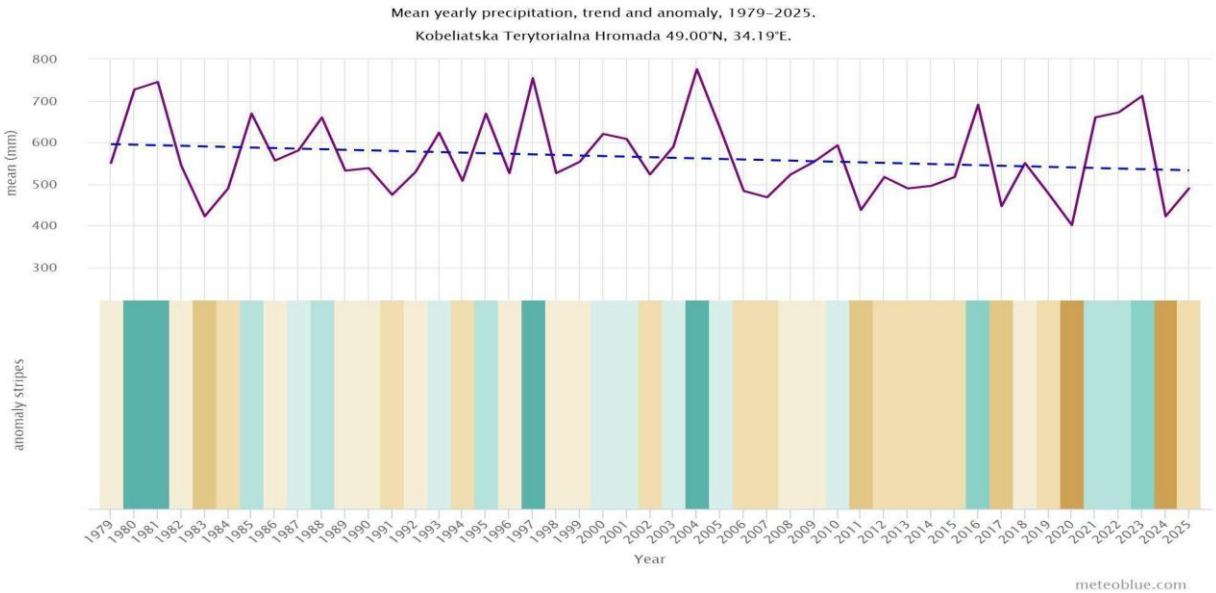

Рис. 1.2. Річна зміна опадів на території Кобеляцької МТГ

На рис. 1.2 на верхньому графіку наведено оцінку середньої сумарної кількості опадів на території громади. Пунктирна синя лінія позначає лінійний тренд зміни кількості опадів, відповідно середньорічна кількість опадів у м. Кобеляки зменшилась із 550,5 мм у 1979 р.

до 489,7 мм у 2025 р. У нижній частині графіка показано так звані смуги опадів. Кожна кольорова смуга відображає сумарну кількість опадів за рік – зелена для вологіших і коричнева для посушливіших років.

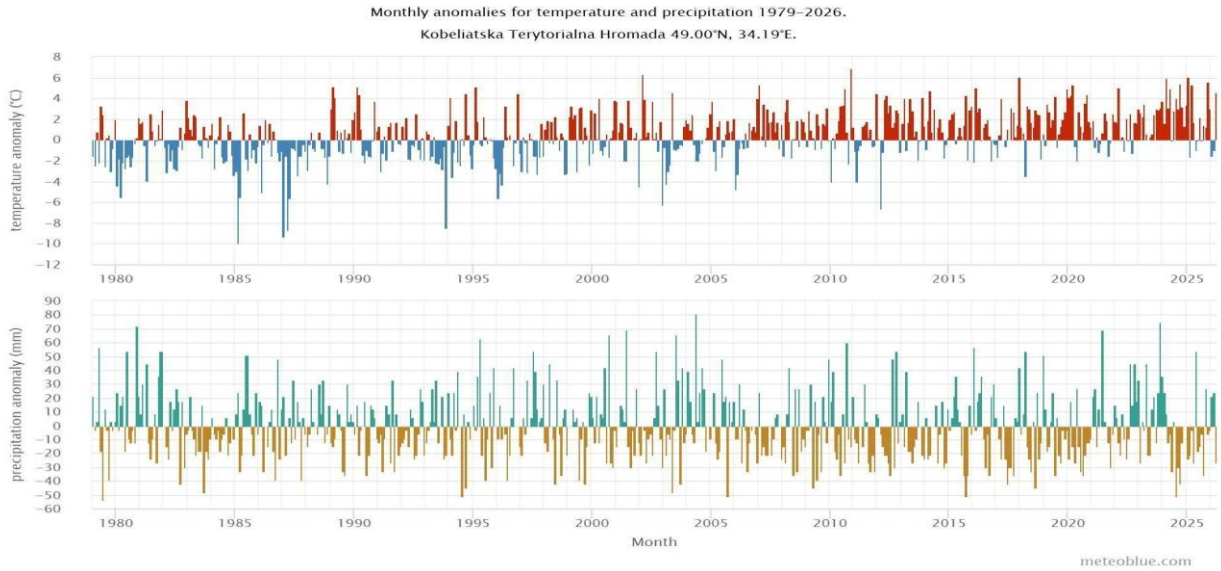

Рис. 1.3. Місячні аномалії температури та опадів на території Кобеляцької МТГ

На рис. 1.3 на верхньому графіку показано температурну аномалію для кожного місяця з 1979 до 2025 року. Аномалія показує, наскільки місяць був теплішим чи холоднішим за кліматичну норму 30-річного періоду 1980–2010 рр. Червоні місяці були теплішими, а сині – холоднішими за норму. У більшості місць з роками спостерігається збільшення кількості теплих місяців, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату. Нижній графік показує аномалію опадів для кожного місяця з 1979 до 2025 року. Аномалія вказує, чи мав місяць більше чи менше опадів, ніж кліматична норма 30-річного періоду 1981–2010 рр. Зелені місяці були вологішими, а коричневі – сухішими за норму.

Агрокліматичні ресурси характеризують температурний режим повітря і ґрунту та запаси вологи. Південно-східна ділянка Полтавщини, де розташована громада, належить до південного агрокліматичного району Полтавщини – посушливої, але дуже теплої агрокліматичної зони (у межах степу). В цілому, кліматичні умови району сприятливі для людей і розвитку с/г виробництва [17, 19].

1.2.3. Ґрунтовий покрив

У межах громади ґрунтовий покрив сформувався під впливом оптимальних кліматичних умов з помірним теплозабезпеченням і зволоженням, переважно на лесових карбонатних пухких гірських породах, багатих на елементи мінерального живлення й фізико-хімічними властивостями, сприятливими для формування природно-родючих ґрунтів; лучно-степовою й степовою природною рослинністю (на слабо дренованих вододілах і лесових терасах) та широколистяно-лісовою (на розчленованих правобережжях річкових долин); а також в умовах неглибокого залягання ґрунтових мінералізованих вод.

На території громади поширені чорноземи глибокі, залишково-солонцюваті, в долинах річок – лучні та лучно-чорноземні солонцюваті ґрунти [19].

Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами та високий вміст гумусу в ґрунтах, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість – деградація ґрунту внаслідок процесів ерозії і дефляції, незбалансоване внесення поживних речовин в ґрунт, процеси абразії та зсувів. Ураження території від зсувів у м. Кобеляки становить 1,433 км² (9 зсувів) [21]. Головним фактором негативного

впливу на ґрунти є високий ступінь розораності території (60%). Наслідком негативних процесів є невпинне зменшення родючості ґрунту [4].

1.2.4. Водні ресурси

Відповідно до гідрологічного районування, територія Кобеляцької МТГ відноситься до Сульсько-Ворсклинської підобласті достатньої водності. Територія громади лежить в долинах річок Ворскла, Оріль та Кобелячка, а також їхніх притоків. Згідно Водного кодексу України, річки Ворскла та Оріль класифікуються як середні, з шириною прибережної захисної зони 50,0 м, р. Кобелячка – мала з шириною прибережної захисної зони 25,0 м. На півдні громада омивається Кам'янським водосховищем. м. Кобеляки знаходиться на берегах річки Ворскла. Вище за течією на відстані 2 км розташоване село Кунівка, вище за течією Кобелячка на відстані 1,5 км розташоване село Ганжівка. З заходу на протилежному березі річки знаходиться село Підгора.

Паспортизовано 5 водних об'єктів (ставки) загальною площею 25,0894 га [15, 22].

Водопостачання населених пунктів громади здійснюється за рахунок ґрунтових вод середньоверхньоплейстоценового водоносного горизонту (с. Правобережна Сокілка, с. Лучки), а також більш глибоких свердловин алювіального нижньонеоплейстоценового водоносного горизонту (с. Озера). Джерелом водопостачання решти населених пунктів Кобеляцької МТГ є підземні води Канівсько-бучацького водоносного горизонту. Станом на 01.01.2026 року в обслуговуванні знаходиться 43 артезіанські свердловини, з яких здійснюється централізоване водопостачання жителям міста Кобеляки (13 артезіанських свердловин) та сільським населеним пунктам громади (30 артезіанських свердловин) [16].

1.2.5. Рослинність, ландшафти та екологічна мережа

Відповідно до фізико-географічного районування, територія громади відноситься до Південної лісостепової області Придніпровської рівнини, центральної частини Ворсклянського фізико-географічного району на березі р. Ворскла.

Громада розташована у межах східноєвропейських рівнинних ландшафтів. Найбільшу частку території займають плоскі знижені рівнини з лучними степами на чорноземах типових залишково-солонцюватих. В долині р. Ворскла розташовані надзаплавні терасові низовини – плоскі або слабонахилені лесові, горбисто-западинні піщані. Степові ландшафти Кобеляччини представлені надзаплавними плоскими лесовими терасами з різнотравно-ковилово-типчаковими степами на чорноземах звичайних, у поєднанні з байрачними лісами. Антропогенні ландшафтні представлені агроландшафтами, лісо- та водогосподарськими ландшафтами [19].

Складові структурних елементів екомережі Кобеляцької МТГ відповідно до ЗУ «Про екологічну мережу» (Додаток 28) [13]:

а) Території та об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ): Існуюча природно-заповідна мережа Кобеляцької громади нараховує 10 територій та об'єктів загальною площею 25134,60 га (табл. 1.2).

В цілому сучасна природно-заповідна мережа Кобеляччини в значній мірі репрезентує флористичне різноманіття, поширену та рідкісну рослинність [15].

Унікальність природних ресурсів краю полягає в тому, що на території громади знаходиться Регіональний ландшафтний парк (РЛП) «Нижньоворсклянський». Парк має велике значення, як ділянка найменш порушених природних наземних і водних екосистем центральної та гирлової частини пониззя р. Ворскла з острівною системою Кам'янського водосховища, де виявлена значна кількість регіонально рідкісних та включених до Червоної книги України видів рослин та тварин, а також види, занесені до Європейського Червоного списку.

Таблиця 1.2. Об'єкти природно-заповідного фонду на території Кобеляцької МТГ

№ з/п	Назва об’єкта	Категорія	Площа, га	Місцезнаходження	Рішення, відповідно до якого створено даний об’єкт
1	Жукове	ландшафтний заказник	100	с. Сухинівка	Рішення облради від 27.10.1994
2	Перегонівське	ландшафтний заказник	150	с. Перегонівка	Рішення облради від 27.10.1994
3	Шарівка	ландшафтний заказник	254	між с. Кунівка і м. Кобеляки	Рішення облради від 20.12.1993
4	Ревущине	ландшафтний заказник	616	с. Ревущине	Рішення облради від 12.02.1999
5	Лучківський	ландшафтний заказник	1620*	с. Лучки	Указ Президента України № 715/96 від 20.08.1996
6	Глинський	заказник гідрологічний	276,6	с. Красне, справа а/д Кобеляки – Дніпро	Рішення облради від 04.09.1995
7	Ситникове	заказник гідрологічний	300	с. Іванівка, зліва а/д Кобеляки – Дніпро	Рішення облвиконкому No671 від 28.12.1982
8	Драбинівка	ботанічний заказник	38	частково с. Бутенки, частково Білицька ТГ	Рішення облради від 27.10.1994
9	Шкурине	заповідне урочище	200	Між селами Деменки, Василівка, Проскукури, справа а/д Кобеляки – Кам’янське	Рішення облвиконкому No74 від 17.04.1992
10	Нижньоворсклянський	регіональний ландшафтний парк	23200	Долина р. Ворскла з острівною системою в Дніпродзержинському водосховищі (між села-	Рішення облради від 24.12.2002

				ми Правобережна та Лівобережна Сокілки, Вільху-ватка, Орлик, При-дніпрянське, Луч-ки, Світлогірське), ДП «Кременчуць-кий лісгосп»	

*врахований у площі РЛП «Нижньоворсклянський»

До складу РЛП «Нижньоворсклянський» увійшли ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Лучківський» (1 620 га, зберігши свій статус), 5 заказників місцевого значення на островах у гирлі р. Ворскла: ландшафтні – «Вільховатський» (452 га), «Вишняки» (1 405 га), «Крамареве» (217 га), «Пелехи» (452 га), ботанічний – «Новоорлицькі кучугури» (672 га) та заповідне урочище «Сокільське» (243 га) на лівому березі р. Ворскла.

Відповідно до даних офіційного реєстру Смарагдової мережі (emerald.net.ua) на території громади розташовані такі об'єкти: Nyzhnovorsklianskyi Regional Landscape Park (SiteCode: UA0000072); Vorskla river valley (SiteCode: UA0000311). Ці території є складовими природоохоронної мережі європейського рівня та підлягають врахуванню при плануванні господарської діяльності з урахуванням вимог Бернської конвенції.

Екологічна мережа на території громади сформована відповідно до статті 5 Закону України «Про екологічну мережу України» та включає: ключові території – об'єкти природно-заповідного фонду, що забезпечують збереження біорізноманіття; сполучні території – долина річки Ворскла, її притоки, прибережні захисні смуги, балки та лісові масиви, які забезпечують екологічні зв'язки між природними осередками; буферні території – зони навколо об'єктів ПЗФ, що зменшують негативний вплив господарської діяльності; відновлювальні території – деградовані або порушені землі, які потребують відновлення природного стану. Таким чином, екомережа громади забезпечує просторову цілісність природних екосистем та підтримання екологічної рівноваги [22]. За даними Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОВА (Додаток 28), відповідно до регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області, затвердженої рішенням пленарного засідання чотирнадцятої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 26 липня 2022 року № 457 «Про затвердження регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області», роль ключових територій уздовж Ворсклянського екокоридору виконують ландшафтні заказники місцевого значення «Шарівка» та «Перегонівське», які репрезентують цінні природні комплекси в долині річки Ворскла: ландшафти нагірних дібров та лучних степів на схилі правого корінного берега, лучно-болотні заплавні екосистеми. У буферній зоні правобережжя р. Ворскла вагомою ключовою територією є ботанічний заказник місцевого значення «Драбинівка».

Нижньоворсклянський біоцентр репрезентує регіональний ландшафтний парк «Нижньоворсклянський», до складу якого увійшов ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Лучківський» – еталонна ділянка природних екосистем пониззя р. Ворскла (степових, лісових, лучно-болотних, водних) із типовими та рідкісними елементами рослинного та тваринного світу та система заказників на островах Кам'янського водосховища.

У межах Ворсклянського екокоридору відмічені найкращі умови (найбільша кількість заповідних територій, значні площі природної рослинності) для виділення п'яти природних ядер, які рівномірно розташовані вздовж долини р. Ворскла. З них три охоплюють його майже повністю в середній течії (Котелевсько-Більське, Диканько-Онішнянське, Полтавське), два (Новосанжарське та Лучківсько-Кишеньківське) – у

пониззі.

На лівобережжі приєднуються два місцеві екокоридори – Коломацький та Мерлівський, які є важливими як сполучні із сусіднім регіоном – Харківським.

Ширина Ворсклянського екокоридору від 5 км (у верхній частині) до 15 км (у нижній) дозволить включити всі характерні екотопи долини річки.

Уздовж Ворсклянського екокоридору розташовано 33 природно-заповідні об'єкти, з яких 5 – об'єкти загальнодержавного значення та 28 – місцевого значення.

Елементами буферної зони є правий берег р. Ворскли: система балок із степовою рослинністю, байрачні широколистяні, тополеві, вербові ліси, вільшняки, заболочені ділянки, заплавні луки, пасовища, сінокоси. Лівий берег р. Ворскли: тополеві, мішані (дубово-соснові), вільхові ліси, штучні соснові насадження, високотравні болота, стариці, затоки, піщані та заплавні луки, пасовища, сінокоси, піски на різних стадіях заростання.

Оптимізація розбудови регіональної екологічної мережі передбачає зокрема збільшення площі заповідних територій за рахунок максимального заповідання територій уздовж долин (заплав) річок Орчик, Ворскла, Мерла, Оріль, Усть-Лип'янка, Різничка, Коломак, Свинківка, Псел, Говтва, Вільхова, Полузір'я та балкових систем.

1.2.6. Природно-ресурсний потенціал

Природно-ресурсний потенціал (ПРП) – це сукупність усіх природних ресурсів регіону (мінеральних, водних, ґрунтових, лісових, біологічних, енергетичних та рекреаційних), що розглядається як багатовимірна система, яка має свою структуру, зв'язки і здатна до розвитку, забезпечуючи господарську діяльність та умови для життя, включаючи не тільки запаси, а й їхню якість, доступність та можливість відновлення, тобто потенціал як джерело майбутнього розвитку [23].

Більшу частину складових ПРП і їх вплив на СУВ було розглянуто вище. Розглянемо складові, що не увійшли до попередніх підрозділів.

Мінеральні ресурси Кобеляцької громади представлені родовищами нерудних корисних копалин, а саме декоративного і будівельного каміння, вапняку, крейди, глинистого сланцю тощо (2 кар'єри – ПАТ «Придніпровський спецкар'єр» – 29,8 га; ТОВ «Тахтаївський граніт» – 31,51 га).

Рекреаційні ресурси. Основними рекреаційними ресурсами громади є об'єкти природно-заповідного фонду (табл. 1.2), р. Ворскла та Кам'янське водосховище [15].

1.3. Економічна характеристика територіальної громади

1.3.1. Галузева структура та ключові суб'єкти господарювання

Загалом галузева структура економіки громади має аграрно-сервісний характер із поступовим розвитком сфери послуг. Станом на 01.01.2026 року в Кобеляцькій МТГ середньооблікова чисельність штатних (зайнятих) працівників підприємств, установ та організацій становила 3519 осіб. Кількість юридичних осіб – 479, кількість ФОП – 1075. Територіальний розподіл суб'єктів господарювання) свідчить, що економічна активність зосереджена у місті Кобеляки, де функціонує найбільша кількість підприємств та ФОПів. Водночас у сільських округах кількість суб'єктів господарювання є меншою, і вони переважно працюють у аграрній сфері [15, 16].

Аналіз показує, що структура зайнятості в громаді залишається аграрно- бюджетною. Найбільша кількість працюючих зосереджена у сфері освіти (1017 осіб у 2026 р.) та охорони здоров'я (777 осіб), що свідчить про значну роль бюджетної сфери у забезпеченні зайнятості. Аграрний сектор також є одним із ключових роботодавців, хоча після зростання у 2024 році (1087 осіб) спостерігається зниження до 851 особи у 2026 році. Промисловість у громаді розвинена слабо і має тенденцію до скорочення, особливо це стосується легкої та харчової промисловості.

У 2025 році до бюджету Кобеляцької МТГ надійшло 372 586,2 тис. грн. Основу

формування доходів загального фонду становлять податкові надходження, частка яких досягає 61 %, що свідчить про високу роль власних джерел наповнення бюджету. Найбільші платники формують значну частину доходів бюджету. Серед них домінують аграрні підприємства, бюджетні установи та окремі промислові суб'єкти. Основними платниками податків є Управління освіти, культури, туризму, молоді та спорту Кобеляцької міської ради, ТОВ АФ «Добробут», СТОВ «Говтва», АРЗ СП ГУ ДСНС у Полтавській області, КНП «Кобеляцька міська лікарня».

Важливим індикатором добробуту населення та економічної привабливості територій є рівень оплати праці. Для Кобеляцької громади також завжди був характерним нижчий рівень середньої заробітної плати, ніж в регіоні та країні загалом. Фактичні дані щодо динаміки показників середнього наявного доходу населення Кобеляцької МТГ наведені у Додатку 3, прогнозовані у Додатку 4.

Аграрний сектор. Основою економіки громади є сільське господарство, що зумовлено значною часткою сільськогосподарських земель (близько 68%). На території громади функціонує близько 130 агроформувань, основним напрямом діяльності яких є рослинництво. Станом на 01.01.2026 в Кобеляцькій громаді зареєстровано 233 суб'єкта господарської діяльності у сфері сільського господарства. Провідні культури – пшениця, кукурудза та соняшник. Серед найбільших аграрних підприємств, що забезпечують зайнятість населення, варто відзначити: ТОВ «Агрофірма Добробут», СБК «Придніпрянський», ПСП «Колос», ПСП АФ «Урожай», ТОВ «Співдружність агротехмаш». Це підтверджує аграрну спеціалізацію економіки громади.

Важливою складовою аграрного сектору є бджільництво. На території громади зареєстровано 42 пасіки (1339 бджолосімей). Вони не лише забезпечують виробництво продукції (мед, віск, пилок), а й сприяють підвищенню врожайності сільськогосподарських культур [16].

Промисловий сектор в громаді представлений обмежено. Найбільшими підприємствами є ПрАТ «Кобеляцький завод продовольчих товарів «Мрія» та ПрАТ «Придніпровський спецкар'єр». Основним видом діяльності ПрАТ «Придніпровський спецкар'єр» є видобуток та обробка природних каменів для будівельних матеріалів. Підприємство видобуває граніт, із якого виробляється гранітно-щебенева продукція. Основні фракції продукції, які мали попит у звітному періоду є відсів фракції 0х5 та 0х2, камінь бутовий, щебінь фракцій 10х20, 5х20, 5х10, 40х70, 20х40, 2х5 та суміші С-7 (0х40) та 0х10. Також товариство надає автопослуги для доставки своєї продукції покупцям [23].

Основною продукцією ПрАТ «Кобеляцький завод продовольчих товарів «Мрія» є кондитерські вироби. На сьогоднішній день працюють два цехи з виготовлення пряників із начинкою та без, печива вівсяного, цукрового та здобного, цукристих виробів, розливу води. Асортимент пряникових виробів нараховує більше 30 видів, печива – понад 10. Цех цукристих виробів виробляє: мармелад, зефір, лукум, арахіс у цукрі, повидло, цукерки. Проведена реконструкція цеху розливу води. Введено розлив води питної «Чиста артезіанська» газованої та негазованої [24].

ТОВ «Кобеляцький будсервіс» проводить будівництво та ремонт доріг, а також виробляє будівельні матеріали.

Сфера послуг. Найбільш поширеними за кількістю суб'єктів господарювання галузями є оптова та роздрібна торгівля, транспорт і логістика, громадське харчування та інші послуги [16].

Фінансова інфраструктура громади представлена 4 банківськими установами, які зосереджені в адміністративному центрі громади – місті Кобеляки [17].

На території Кобеляцької МТГ функціонує розвинена мережа об'єктів торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, які є постійними утворювачами побутових і подібних до побутових відходів. У громаді здійснюють діяльність близько 100 магазинів, 19 закладів громадського харчування, 14 салонів краси та перукарень, 17 аптек, 10 автозаправних станцій, а також 25 суб'єктів господарювання, основним видом діяльності

яких є продаж, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів.

Важливу роль у забезпеченні населення товарами відіграють також два ринки, що функціонують у місті Кобеляки та селі Світлогірське. На їх території здійснюється торгівля сільськогосподарською продукцією, продовольчими та непродовольчими товарами, що також супроводжується утворенням значних обсягів побутових і подібних до побутових відходів.

Мережа об'єктів торгівлі та сфери послуг розміщена на території громади нерівномірно. Переважна більшість таких об'єктів зосереджена в адміністративному центрі – місті Кобеляки. Водночас майже в кожному сільському населеному пункті працюють магазини роздрібної торгівлі.

Туристична інфраструктура Туристична інфраструктура громади поступово розвивається. На території громади функціонують три офіційно зареєстровані заклади розміщення: готель «Ворскла» (м. Кобеляки), база відпочинку «Перлина» (с. Придніпрянське) та база відпочинку «Берег» (с. Світлогірське) [17].

Водночас останніми роками спостерігається позитивна тенденція до розвитку сільського та екологічного туризму. Розширюють свою діяльність еко-садиба «Кунівка» та «Червоний хутір», які приймають туристів, пропонуючи відпочинок на природі, знайомство з місцевими традиціями та сільським побутом.

Важливим туристично-пізнавальним об'єктом громади є Екопарк, який став популярною локацією для організованих екскурсій. Його регулярно відвідують учні закладів освіти не лише Кобеляцької громади, а й інших територіальних громад, а також туристичні групи, сформовані туристичними агенціями. Це сприяє зростанню туристичної привабливості громади та популяризації її природного й рекреаційного потенціалу.

Зв'язок. З 1 листопада 2022 р. на території Кобеляцької громади функціонують п'ять стаціонарних відділень «Укрпошти». Чотири – у сільській місцевості: Світлогірське, Придніпрянське, Орлик та Озера, і одне міське – м. Кобеляки. По інших сільських населених пунктах курсують одинадцять автомобілів «Укрпошти», які діють як пересувні.

Також жителі громади користуються послугами компанії «Нова пошта» – 3 відділення

Наразі переважна більшість населених пунктів має доступ до швидкісного інтернету. Провайдери: Home net, Укртелеком, Аватор, ПП «Перша телекомунікаційна компанія», ФОП Безкібальний О.В [15-17]. Це є стимулом для подальшого розвитку громади. Станом на 01.01.2026 в Кобеляцькій громаді зареєстровано 66 суб'єктів господарської діяльності у сфері інформаційних технологій. Приріст кількості суб'єктів у цій сфері протягом 2022-2026 рр. може свідчити про створення на території громади сприятливого середовища для розвитку саме цієї галузі [16].

Транспорт. Значна площа та протяжність території громади зумовлюють формування розосередженої системи розселення населення та ускладнюють внутрішню логістику. Населені пункти розташовані на значній відстані один від одного і від адміністративного центру, особливо у південній частині громади. Така просторова структура є однією з ключових характеристик громади та створює виклики у забезпеченні доступності публічних послуг, розвитку інфраструктури й ефективного управління територією. Відносна близькість до міст Полтава та Кременчук створює можливості для трудової міграції, розвитку ринків збуту продукції та інтеграції громади в економічні процеси наступного рівня. Водночас відсутність якісного внутрішнього транспортного сполучення між населеними пунктами громади залишається стримуючим фактором розвитку.

Протяжність мережі автомобільних доріг загального користування в межах Кобеляцької МТГ становить 307,8 км, з них: автодороги державного значення – 27,8 км, автодороги місцевого значення – 280 км (з яких обласні – 196,6 км, районні – 83,4 км). На автодорогах загального користування в межах громади знаходиться 5 мостів, з них 3 моста у вкрай незадовільному експлуатаційному стані. Така мережа доріг загального користування складає 3,9% від усієї мережі Полтавської області (7850 км).

Протягом останніх років фінансування утримання та ремонту доріг районного значення здійснюється за рахунок коштів ДП «Агентство місцевих доріг Полтавської області» та міського бюджету, тобто балансоутримувачів.

Однією із найбільших проблем територіальної громади є відсутність якісного дорожнього покриття між центром громади та центрами СО, а також відсутність доріг з твердим покриттям до деяких сіл. Існує необхідність максимізувати ефективне використання існуючого потенціалу транспортних зв'язків між центром громади та окремими селами. Більша половина доріг вимагають капітального або поточного ремонту [16].

Територію громади перетинає трубопровід.

1.3.2. Фінансово-інвестиційний потенціал

Структура надходжень до бюджету за 2020-2025 роки виглядає наступним чином (Додаток 5).

У 2025 р. дохідна частина бюджету Кобеляцької МТГ склала 372586,20 тис. грн. Основу формування доходів загального фонду становлять податкові надходження, частка яких досягає 61 %, що свідчить про високу роль власних джерел наповнення бюджету.

Податкові надходження. Упродовж 2021–2025 рр. дохідна база громади демонструє стійку позитивну динаміку. Обсяг податкових надходжень зріс з 129,2 млн грн до 226,7 млн грн (+75,6%). Ключовим бюджетоформуючим джерелом є податок на доходи фізичних осіб (131,9 млн грн у 2025 році), що підтверджує визначальну роль зайнятості населення у формуванні фінансових ресурсів громади.

Серед найбільших платників податків домінують аграрні підприємства, бюджетні установи та окремі промислові суб'єкти. Водночас висока концентрація надходжень від обмеженого кола платників створює ризики для стабільності бюджету, що актуалізує необхідність розширення економічної бази громади.

Неподаткові надходження. Позитивною тенденцією є зростання неподаткових надходжень (до 31,0 млн грн), однак значну частку доходів продовжують становити офіційні трансферти (114,2 млн грн), що вказує на збереження залежності бюджету від державної підтримки.

Структура видатків Кобеляцької МТГ за функціональною класифікацією зазнала певних змін. У 2025 р. видаткова частина бюджету склала 362,4 млн грн, з яких понад 53,6% усіх коштів (202,4 млн грн) спрямовується на галузь освіти. Найбільш динамічно зростали видатки на соціальний захист (у зв'язку з підтримкою ВПО та ветеранів) та економічну діяльність. Зменшення видатків на житлово-комунальне господарство порівняно з 2021р. свідчить про обмеженість ресурсів для розвитку інфраструктури та необхідність залучення зовнішніх інвестицій, оскільки власних коштів бюджету переважно вистачає лише на поточне утримання [16].

РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Загальна характеристика управління відходами в територіальній громаді

Важливим етапом підвищення ефективності системи управління відходами є оцінка базової лінії (поточної ситуації) в громаді. МПУВ розробляється на основі даних, отриманих у результаті статистичних спостережень, адміністративних даних центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також даних обліку та звітності, наданих підприємствами, установами та організаціями, інших даних. Опис наявної системи збирання та оброблення відходів дає змогу отримати оперативну, достовірну інформацію, повне уявлення про потоки відходів. Це є основою для визначення потенційних сфер для вдосконалення та планування створення процесів та об'єктів збирання і оброблення відходів, необхідних для досягнення поставлених цілей [3].

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися. У статтях 11-12 ЗУ «Про управління відходами» [2] вказані права власності на відходи і виявлення та облік відходів, власник яких не встановлений, порядок пошуку власника.

Відповідно до статті 8 ЗУ «Про управління відходами» [2] статус відходів може бути оголошено суб'єктом господарювання припиненим, якщо такі відходи пройшли операцію з відновлення, відповідають критеріям оголошення припинення статусу відходів, порядку оголошення припинення статусу відходів та переліку видів відходів, щодо яких може бути оголошено припинення статусу відходів, які затверджуються КМУ [25]. Операція з відновлення відходів, достатня для оголошення припинення статусу відходів, може бути найпростішою з тих, що застосовується до відповідного виду відходів, зокрема демонтаж, сортування, дроблення, ущільнення, гранулювання, сушіння, подрібнення, кондиціонування. У розвиток цих норм Урядом удосконалено організаційно-правовий механізм виявлення та обліку відходів, що дозволяє чітко регламентувати дії ОМС у випадках виявлення несанкціонованих сміттєзвалищ або відходів невідомого походження на території громади, забезпечуючи їх належну фіксацію, інвентаризацію та подальше управління [26, 27].

Відповідно до статті 9 ЗУ «Про управління відходами» [2] побічні продукти – речовини, предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи, у разі дотримання сукупності критеріїв віднесення речовин або предметів до побічних продуктів та порядку віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, які затверджуються КМУ [28].

Відповідно до змін законодавства небезпечність відходів визначається не за класами небезпеки, а за наявністю у відходів однієї чи більше властивостей, що роблять їх небезпечними, наведених у Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними [2]. Національний перелік відходів і Порядок класифікації відходів [29] затверджуються КМУ, підлягає перегляду кожні 3 роки. Відповідно до цього порядку відходи поділяються на два класи: 1) небезпечні відходи і 2) відходи, що не є небезпечними. Зміна класу небезпечних відходів не повинна досягатися шляхом розбавлення або змішування відходів для зниження початкової концентрації небезпечних речовин до рівня, що є нижчим за порогові значення, для визначення відходів небезпечними.

Відповідно до статей 46-48 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачено облік і створення інформаційної системи управління відходами.

Статтею 44 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачено порядок декларування відходів. Зокрема, власники відходів, діяльність яких призводить до утворення

небезпечних відходів, або власники відходів, що не є небезпечними, річний обсяг утворення яких перевищує 50 тонн, один раз на рік подають декларацію про відходи відповідно до Порядку подання декларації про відходи та її форми [30], що затверджуються КМУ.

Обліку підлягають усі відходи, утворені, зібрані, перевезені та оброблені на території України. Суб'єкти господарювання, які в результаті господарської діяльності є утворювачами та/або власниками відходів, здійснюють операції з їх управління, зобов'язані вести облік відповідно до типових форм обліку відходів [31], що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища [32] в електронному вигляді, які фіксуються у Реєстрі декларацій про відходи [33]. Звітність до інформаційної системи управління відходами подають: 1) суб'єкти господарювання, діяльність яких призводить до утворення відходів; 2) суб'єкти господарювання у сфері управління відходами; 3) організації розширеної відповідальності виробника; 4) виробники продукції щодо відходів від якої встановлено розширену відповідальність виробника; 5) суб'єкти господарювання, що оголошують припинення статусу відходів. Суб'єкти подання звітності несуть відповідальність за достовірність наданої інформації.

Управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів [2].

Статтями 41-42 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені загальні положення ліцензійної та дозвільної систем у сфері управління відходами. Суб'єкти господарювання для здійснення операцій з оброблення відходів зобов'язані отримати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів до початку своєї діяльності. Видача, відмова у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів здійснюються відповідно до ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [34], ЗУ «Про адміністративні послуги» [35], ЗУ «Про управління відходами» [2], Постанова КМУ № 1003 від 30.08.2024 «Про реалізацію експериментального проекту щодо спрощеного порядку отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів» [36]. Порядок видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів [37] затверджується КМУ. Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів є безстроковим, крім дозволу на захоронення відходів, який видається на розрахунковий строк експлуатації полігона.

Інформаційна система управління відходами є державною власністю, складається з підсистем звітності, надання адміністративних послуг і реєстрів. Створює і адмініструє інформаційну систему управління відходами, відповідно до затвердженого Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами [38], центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, станом на момент розроблення МПУВ – це Міністерство економіки та довкілля України. Наразі така система створена – Екосистема, розділ е-відходи [39].

Підсистема звітності забезпечує отримання, аналіз та узагальнення інформації про обсяг, код та найменування, джерела утворення відходів, зміну власника відходів, онлайн-інформування про збирання, перевезення та оброблення відходів.

Підсистема надання адміністративних послуг забезпечує отримання суб'єктами господарювання адміністративних послуг з видачі дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами тощо.

Підсистема реєстрів складається з реєстрів: 1) дозволів на здійснення операцій оброблення з відходів [40], 2) ліцензій на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41], 3) письмових згод [42] (повідомлень) на транскордонне перевезення небезпечних відходів та висновків на транскордонне перевезення відходів [43], 4) виробників продукції, щодо якої встановлено розширену відповідальність виробника

(станом на 01.01.2026 – в розробці), 5) організацій розширеної відповідальності виробника (станом на 01.01.2026 – в розробці), 6) суб'єктів господарювання у сфері оброблення відходів, 7) інших реєстрів [44], визначених законодавством.

На обласному рівні, крім РПУВ Полтавської області, наявні механізми інформування з питань управління відходами (Табл. 2.1).

Таблиця 2.1. Наявні механізми інформування з питань управління відходами

№	Механізми інформування зацікавлених сторін	Періодичність
1	Публікація Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області, що містить відповідний розділ	Щорічно
2	Публікація Екологічного паспорту Полтавської області, що містить відповідний розділ	Щорічно
3	Публікація статистичної інформації	Щорічно
4	Інформування громадськості за процедурами, передбаченими законодавством з оцінки впливу на довкілля	При виконанні ОВД
5	Інформування громадськості за процедурами, передбаченими законодавством зі стратегічної екологічної оцінки	При виконанні СЕО
6	Дані перевірок суб'єктів господарювання Державною екологічною інспекцією	-
7	Надання відповідей на запити зацікавлених сторін	-
8	Проведення окремих досліджень, інформаційних кампаній	-

Важлива інформація про систему управління відходами на рівні громади міститься у даних щодо перевірок суб'єктів господарювання Державною екологічною інспекцією Центрального округу (Черкаська і Полтавська області), зверненнях громадськості та інших зацікавлених сторін, цільових запитах з окремих питань, результатах додаткових досліджень, наприклад, при визначенні морфологічного складу ПВ відповідно до Методичних рекомендацій з визначення морфологічного складу побутових відходів [45], опитуванні жителів громади.

На місцевому рівні інформаційне підґрунтя для оцінки базової лінії, аналізу поточної ситуації та планування системи управління відходами Кобеляцької МТГ формується на основі аналізу діючих нормативно-правових, стратегічних, програмних документів ОМС та відповідної звітності, зокрема:

Стратегічні та програмні документи громади:

1. Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади Полтавської області на період до 2027 року [15];
2. Програма економічного та соціального розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на 2026 рік [46];
3. Програма здійснення землеустрою на території Кобеляцької міської ради на 2022-2026 роки;
4. Програма благоустрою населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки [47];
5. Звіти про стан виконання заходів вищезазначених стратегії та програм [48].

Регуляторні, нормативно-правові та розпорядчі акти ОМС:

1. Правила благоустрою територій населених пунктів Кобеляцької міської ради (зокрема, Розділи 2 і 4, ст.16) [49];

2. Рішення міської ради від 28.08.2026 № 9 «Про затвердження Програми благоустрою населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2027–2029 роки» [50];

3. Розпорядчі документи ОМС про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів від 14.02.2019 № 31 (листом «Водоканал Плюс» від 03.03.2025 до Кобеляцької міської ради були направлені нові норми [73], проект рішення оприлюднено на сайті міської ради);

4. Рішення конкурсної комісії про визначення переможця (переможців) конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території громади від 02.03. 2020 р. (Додаток 28);

5. Розпорядчі документи ОМС про затвердження тарифів на послуги з управління побутовими відходами від 20.12.2019 [51].

6. Програма фінансової підтримки комунального підприємства «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради на 2027–2029 роки [52]

2.1.1. Інституційна структура управління відходами

Інституційна модель управління відходами в Кобеляцькій МТГ базується на розмежуванні повноважень між органами державної влади, органами місцевого самоврядування (виконавчими органами) та суб'єктами господарювання. Структура відповідає вимогам Законів України «Про управління відходами» [2], «Про місцеве самоврядування в Україні» [7] та враховує особливості воєнного стану.

Суб'єкти системи управління відходами. Для забезпечення ефективності моделі визначено наступні групи суб'єктів:

- Утворювачі відходів: населення, підприємства, установи та організації незалежно від форми власності. Вони зобов'язані укладати договори на надання послуг, здійснювати оплату та забезпечувати роздільне збирання відходів.
- Суб'єкти господарювання (виконавці послуг): юридичні особи або ФОП, що здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів.
- Органи управління та контролю: здійснюють управлінські функції, приймають стратегічні рішення та контролюють дотримання законодавства.
- Додатково суб'єкти громадського контролю та екологічної адвокації (ГО): неурядові громадські організації екологічного спрямування. Вони виконують функцію незалежного громадського моніторингу, забезпечують інформаційну та просвітницьку підтримку населення (особливо у сфері впровадження роздільного збирання та Zero Waste принципів), а також виступають суб'єктами залучення міжнародної технічної та грантової допомоги для розвитку інфраструктури управління відходами.
- Додатково науково-методичне та експертне забезпечення: профільні наукові установи, заклади вищої освіти та незалежні профільні експерти. Вони забезпечують розробку науково обґрунтованих технологічних рішень для оброблення окремих потоків відходів.

1. Місцевий рівень управління (Кобеляцька МТГ)

Виконавчим комітетом Кобеляцької міської ради здійснюється оперативне та стратегічне управління, зокрема організація управління ПВ та відходами від руйнувань, розроблення та затвердження МПУВ, визначення виконавців послуг на конкурсних засадах.

Муніципалітет Кобеляцької МТГ є ключовим виконавчим органом місцевого самоврядування, відповідальним за координацію діяльності комунальних підприємств у сфері управління відходами розроблення схем санітарного очищення («санітарне

очищення» змінено на «система управління побутовими відходами» відповідно наказу МОЗ № 725 від 01.06.2026) та контроль за станом благоустрою території громади.

2. Виконавці послуг

Комунальний сектор. Ключові комунальні підприємства з управління відходами Кобеляцької міської ради:

- ККП «Водоканал Плюс» – спеціалізоване комунальне підприємство із збирання та вивезення побутових відходів, до функцій КП покладено утримання території міста Кобеляки та його околиць в належному санітарному стані (Рішення виконавчого комітету Кобеляцької міської ради від 02.02.2020 р. № 40) [15, 53, 54]. Пункти збирання, сортування та підприємства з відновлення вторсировини: ККП «Водоканал Плюс» здійснює операції зі збирання та оброблення відходів пластмаси та пластмасового паковання, паперу і картону, скла (Дозвіл Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 5761/24 від 18.09.2024).
- КП «СпецЕко» Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області [55]: спеціалізоване підприємство, що здійснює експлуатацію міського звалища (полігону) побутових відходів та забезпечує захоронення/видалення відходів.
- Агентство місцевих доріг Полтавщини [56]: відповідає за збирання відходів та вуличного змету вздовж дорожньо-транспортної мережі громади.
- КП «Полтававодоканал» Полтавської обласної ради [15, 57]: відповідає за управління осадами стічних вод на очисних спорудах м. Кобеляки.

Приватний сектор.

Станом на дату розроблення МПУВ приватні компанії, які надають відповідні послуги, відсутні, а основний обсяг послуг на території громади забезпечується лише ККП «Водоканал Плюс».

3. Координація з державними та регіональними органами

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОВА [58]: бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері управління відходами, здійснює державний контроль: за збиранням, утилізацією (прим. авторів: відповідно до ЗУ «Про управління відходами» термін замінено на відновлення) і захороненням промислових, побутових та інших відходів, додержанням правил благоустрою та за використанням відходів з урахуванням їх ресурсної цінності та вимог безпеки для навколишнього природного середовища.

Департамент будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики Полтавської обласної військової адміністрації [59]: сприяє органам місцевого самоврядування у вирішенні питань організації обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства та наданні організаційно-методичної допомоги щодо забезпечення діяльності територіальних громад; здійснює організаційні заходи із забезпечення реформування та розвитку житлово-комунального господарства на засадах прозорості та гласності.

Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОВА [60]: відповідає за державну політику у сфері промисловості та публічних закупівель, що важливо для створення ринків збуту продукції з перероблених відходів (прим. авторів: відповідно до ЗУ «Про управління відходами» – відновлення).

Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА [61]**:** забезпечує в межах своїх повноважень розвиток виробництва і використання біодизеля, біоетанолу, інших альтернативних видів пального та відновлюваних джерел енергії (актуально для переробки (прим. авторів: відповідно до ЗУ «Про управління відходами» – відновлення) агро- та біовідходів громади).

Департамент охорони здоров'я Полтавської ОВА [62]: забезпечує контроль за управлінням медичними відходами в закладах охорони здоров'я громади та дотриманням санітарно-епідемічного благополуччя.

Державна екологічна інспекція Центрального округу [63]: здійснює державний нагляд з питань запобігання утворенню та управління відходами, зокрема щодо: збирання, перевезення, оброблення відходів; дотримання суб'єктом господарювання у сфері управління відходами умов, встановлених дозволом на здійснення операцій з оброблення відходів; подання декларацій про відходи; ведення обліку відходів та подання звітності; дотримання правил і режиму експлуатації об'єктів оброблення відходів; перевезення небезпечних відходів через територію України та транскордонних перевезень небезпечних відходів; виконання планів і програм у сфері управління відходами; своєчасного та повного виконання заходів із захисту земель від засмічення та забруднення відходами.

Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області [64]: здійснює нагляд за дотриманням санітарного законодавства, затверджує вимоги безпеки під час управління відходами та визначає рівні їх небезпечності для здоров'я людини.

Головне управління статистики в Полтавській області [65]: забезпечує збирання та обробку статистичної інформації (форми № 1-відходи [31]).

4. Соціальний капітал та потенційні стейкхолдери

Починаючи з 2019 р., в Полтавській області проводиться щорічний конкурс громадських екологічних ініціатив, який залучає громади до вирішення проблем екологічного виховання, екологічної компетентності та культури. Фінансування екологічних громадських ініціатив Полтавської області проводиться за рахунок коштів обласного бюджету та бюджету місцевих рад у співвідношенні 50х50: 50 % (до 250 тис. грн) з обласного бюджету та 50 % або більше з бюджетів місцевих рад. У 2023 р. реалізовано проєкт «Кобеляки без сміття: встановлення контейнерів для сортування відходів», у межах якого придбано 47 контейнерів. У 2024-2025 рр. реалізовано низку екологічних проєктів, переважно у сільських населених пунктах, спрямованих на розширення системи роздільного збирання відходів, придбання контейнерів для ПЕТ-відходів, озеленення територій та заходи з поліпшення екологічного стану громади [22, 66-68].

У 2026 р. перемогу здобули проєкти 2-х старостинських округів Кобеляцької МТГ. Так, переможцем став проєкт Підгорянського СО, який передбачає придбання подрібнювачів гілля, акумуляторних комбі-систем із насадками для обрізки дерев, догляду за зеленими зонами та прибирання снігу, а також ланцюгових пил. Реалізація проєкту сприятиме покращенню санітарного стану територій та ефективному використанню деревних відходів [67].

Другим переможцем є проєкт Шенгурівського СО. Основна ідея проєкту полягає у переході від застарілих методів благоустрою до використання сучасного акумуляторного обладнання. У межах проєкту планується закупівля подрібнювачів гілля, багатофункціональних комбі-систем та контейнерів для сортування відходів. Це дозволить забезпечити належний санітарний та естетичний стан територій громади, мінімізувати ризики пожеж та створити комфортні умови для мешканців та ВПО [68].

Полтавщина має багатий досвід реалізації екологічних проєктів, пов'язаних з використанням ресурсного потенціалу відходів. Зокрема, це досвід Новоселівської ТГ (Полтавський район) з компостування біоорганічних відходів у школах та збирання вторинної сировини в рамках проєкту «Компола» [69].

План на 2026–2035 роки передбачає активне залучення нових стейкхолдерів для відновлення інфраструктури роздільного збирання та компостування та просвітництва, зокрема [21]:

1. Всеукраїнський екорух «Батарейки, здавайтеся!» [70]
2. ГО «Еколтава» [71];

3. ГО «Центр суспільних ініціатив Еко-імпульс» [72];
4. Місцеві підрозділи Всеукраїнської екологічної ліги [73].

2.1.2 Фінансово-економічне забезпечення управління відходами

Аналіз фінансування заходів у сфері управління відходами Кобеляцької МТГ свідчить, що протягом 2021–2025 рр. єдиним джерелом коштів є бюджет громади (Додаток 6). Поточний стан фінансування сфери управління відходами характеризується концентрацією витрат на виконання першочергових потреб громади – покращення санітарного стану території громади та підтримку матеріально-технічної бази системи збирання і вивезення відходів. Бюджетні кошти спрямовувалися переважно на забезпечення базового функціонування системи управління ПВ, ліквідацію стихійних звалищ, оновлення контейнерного господарства шляхом придбання сміттєвих баків, придбання подрібнювачів для гілок та загального розвитку матеріально-технічної бази. Деталізація показників фінансування заходів з управління відходами за період 2021-2025 рр. наведена у Додатку 6.

Аналіз фінансово-економічного стану Кобеляцької МТГ свідчить про значну трансформацію джерел наповнення бюджету протягом 2021–2025 років (Додаток 5). Видатки з бюджету громади на охорону навколишнього середовища склали 0,57-0,93%, на сектор ЖКГ – 6,62-10,81%. Детальні показники фінансування діяльності у сфері управління відходами та динаміка надходжень наведені у Додатку 6.

Фінансовий стан системи управління ПВ Кобеляцької МТГ за окремі роки характеризується заборгованістю (2021 р. – 0,22%, 2024 р. – 37,72%) або переплатою (2022 р. – 11,16%). Станом на 01.01.2026, переплата за 2025 р. складає 4,51%. Аналіз нарахувань та оплати («де-юре» проти «де-факто»): нарахування за послуги з управління побутовими відходами (ПВ) здійснюються згідно із затвердженими тарифами (14,00 грн/міс з однієї особи для населення та 76,36 грн/м³ для бюджетних установ/підприємств). З 2019 р. тариф не переглядався [51]. Для стабілізації ситуації розроблена програма фінансової підтримки ККП «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради на 2027–2029 роки [52].

Діючі тарифи покривають операційні витрати (паливо, зарплата) лише на 27%. Капітальні видатки (ремонт техніки, придбання контейнерів) повністю фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету (програма фінансової підтримки). У 2027 р.планується фінансування за рахунок бюджету громади таких витрат (заходів Програми [52]) ККП «Водоканал Плюс»: придбання ПММ, запасних частин до ТЗ; оплата праці працівників відділу побутових послуг ККП «Водоканал Плюс»; оплата послуг захоронення ТПВ; оплата послуг перевезення ТПВ.

З початком повномасштабного вторгнення, фінансування пріоритетних напрямів, у тому числі через місцеві цільові програми, здійснюється з урахуванням реальних можливостей відповідних місцевих бюджетів, враховуючи виконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» (із змінами), а також виділених фінансових ресурсів державного бюджету, приватних інвестицій, кредитних ресурсів та технічної допомоги міжнародних організацій [4].

2.1.3. Параметри управління відходами та наявна інфраструктура

Відповідно до РПУВ Полтавської області [4], територія Кобеляцької МТГ визначена як ядро Кобеляцького кластеру (Кластер № 2) (рис. 2.1). Згідно із затвердженим стратегічним цільовим сценарієм розвитку інфраструктури управління ПВ (Сценарій 3 з поділом території Полтавської області на 6 кластерів), до складу Кобеляцького кластеру входять 8 територіальних громад: Білицька, Драбинівська, Кобеляцька, Мачухівська, Михайлівська, Нехворощанська, Новосанжарська та Решетилівська.

Така альтернатива передбачає створення додаткового регіонального полігону на території Кобеляцької МТГ площею 10 га.

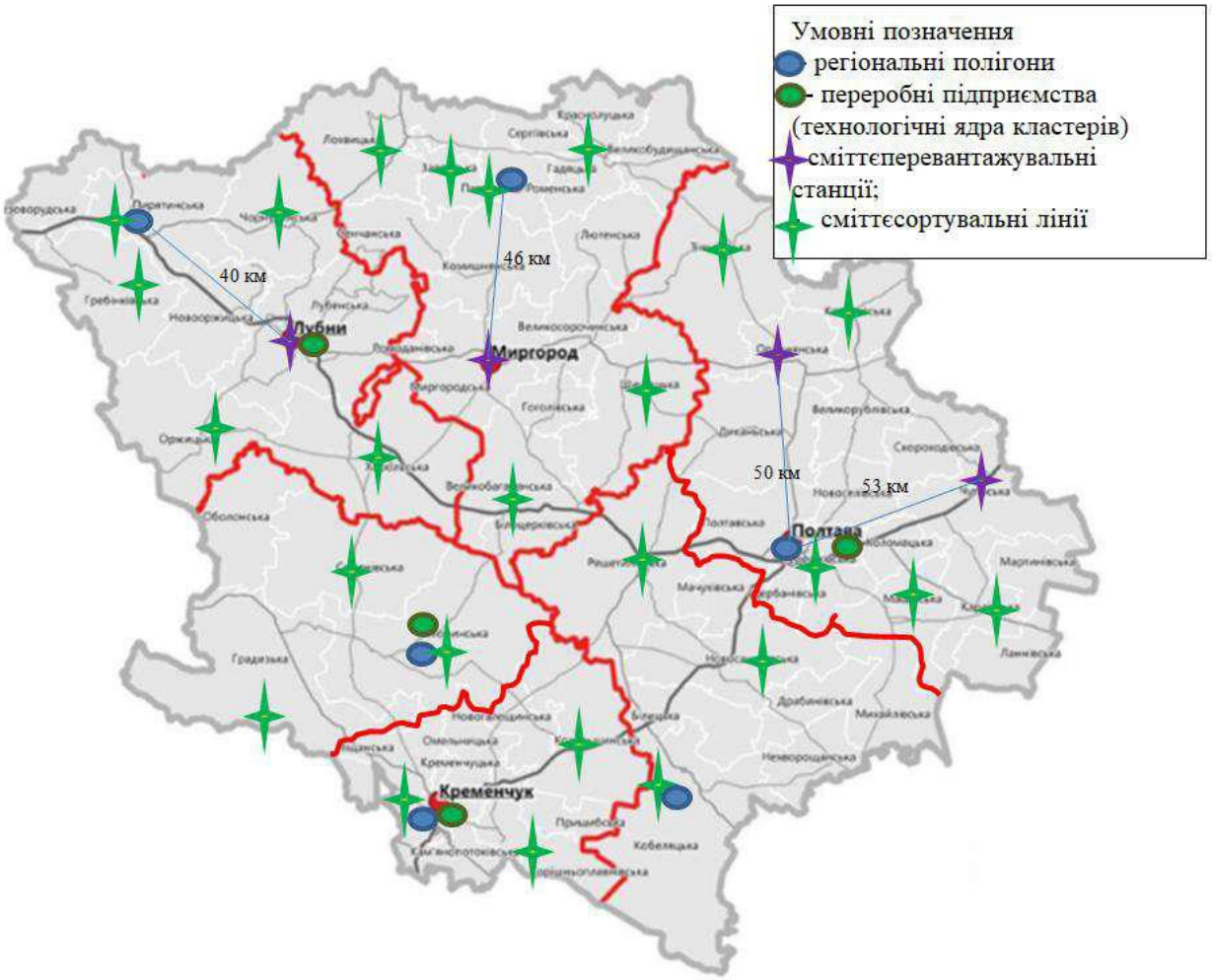

Рис. 2.1. Карта-схема поділу Полтавської області з урахуванням адміністративного поділу Полтавської області (4 адміністративних райони) та поділом Полтавського та Кременчуцького районів на 6 кластерів [4]

Дані щодо параметрів управління відходами наведено у Додатку 7.

Інфраструктура управління відходами

Збирання та перевезення відходів. Збирання відходів – операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері

управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об’єкти оброблення відходів [2].

Роздільне збирання відходів – збирання відходів окремо залежно від їх виду, характеристики та складу у спосіб, що сприятиме їх подальшому обробленню [2].

Зберігання відходів – утримання відходів на об’єктах збирання, у тому числі до їх оброблення, протягом не більше одного року з моменту їх утворення, що є безпечним для здоров’я людей та навколишнього природного середовища відповідно до екологічних та санітарно-епідеміологічних вимог [2].

Суб’єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [74]. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб’єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення ПВ, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами ПВ (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні) [2].

В м. Кобеляки збирання і перевезення відходів, що не є небезпечними, від населення, юридичних та фізичних осіб-підприємців здійснюється ККП «Водоканал Плюс» як переможця конкурсу, що затверджено Рішенням Кобеляцької міської ради від 02.03.2020 р. № 40. Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів (збирання/перевезення) № 13218/25.

Послугою з централізованого збирання ПВ, станом на 1 січня 2026 року, охоплено лише місто Кобеляки із 63 населених пунктів Кобеляцької МТГ, 10410 осіб, відсоток жителів міста, які охоплені послугами з централізованого збирання ПВ, складає, в середньому, 74,81%. Інформація про охоплення населення та інших утворювачів ПВ послугами з управління ПВ наведена у Додатку 16.

Основний спосіб збирання ПВ – планово-регулярна система (контейнерний та безконтейнерний методи). Для сектора житлової забудови, підприємств, установ, організацій застосовується контейнерний метод. Збирання ремонтних і великогабаритних відходів, а також рідких відходів здійснюється за заявочною системою. Установи, підприємства та організації здійснюють вивезення ПВ за заявочною системою [75].

На території Кобеляцької МТГ діють 44 контейнерні майданчики, але серед них немає облаштованих відповідно до національного стандарту ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків» [76].

Станом на 01.01.2026, кількість контейнерів для роздільного збирання ПВ в громаді об’ємом 1,1 м³ становить 104 одиниці для збирання паперу і картону, скла та пластикової упаковки, для збирання змішаних відходів – 187 одиниць [75]. Фото контейнерного майданчика представлено на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Контейнерний майданчик у м. Кобеляки

На території громади наявне роздільне збирання ПВ. У 2025 р. обсяг зібраного паперу і картону склав 16,28 т; пластикового паковання – 0,19 т; пластмас – 1,86 т; скла – 2,32 т. Додатково ККП «Водоканал Плюс» отримує вторинну сировину від підприємств та організацій: за 2025 р. було передано 4,87 т паперу і картону та 4,38 т пластикового паковання.

У 2024 р. обсяг роздільно зібраних пластмас склав 2,49 т, які були передані ФОП Романенко В.І. [75]. У 2025 р. 17,82 т паперу і картону були передані ФОП Муха М.М. [33].

Графік збирання вторсировини не ведеться, і відходи збираються по мірі заповнення контейнерів.

За 2025 р. в Кобеляцькій МТГ було зібрано 3768,42 тонн ПВ або 484,37 кг/особа, із них захоронено 3747,77 т (99,57 %), роздільно зібрано 20,65 т вторсировини (0,55 %) (Додаток 7). Розрахункове потенційне утворення ПВ за 2025 рік в громаді 484,37 кг/особа * 25559 осіб = 12380,01 т.

Дані щодо технічного забезпечення збирання та перевезення ПВ, в т. ч. і для роздільного збирання наведено у Додатку 20.

Станом на 1 січня 2026 року пунктів роздільного збирання ПВ в Кобеляцькій МТГ немає (Додаток 21).

З 2023 р. окремо почали роздільно збиратись відходи зелених насаджень з об’єктів благоустрою, за 2024 рік було зібрано 886,25 тонн, за 2025 рік – 1040,80 тонн (8,41% від потенційно утворених в громаді ПВ) (Додаток 12). Відходи зеленого господарства складуються окремо на спеціально визначеній ділянці для зберігання органічних відходів за межами с. Колісниківка площею 1,5 га. Після розвантаження відходи максимально щільно розміщуються з метою забезпечення природного перегнивання, у подальшому ущільнюються та покриваються ізоляційним шаром для недопущення їх займання. Об’єкт має огорожу та охорону.

Станом на 01.06.2026 р., централізоване збирання небезпечних відходів у складі ПВ в Кобеляцькій МТГ відсутнє. Є лише 2 пункти прийому батарейок – заправка WOG та Кобеляцький ліцей № 2 ім. О. Гончара [70].

Що стосується небезпечних відходів від юридичних осіб, то їх збирання здійснюється власниками відходів, про що власники звітують. Зокрема, власники відходів, діяльність яких призводить до утворення небезпечних відходів, або власники відходів, що не є небезпечними, річний обсяг утворення яких перевищує 50 тонн, один раз на рік подають декларацію про відходи відповідно до порядку подання декларації про відходи [30] та її форми [32], що затверджуються Кабінетом Міністрів України. У Екосистемі [39] є реєстр декларацій про відходи [33].

Перевезення відходів – операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого [2].

Обрання підрядників для перевезення відбувається відповідно до порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів [74]. Виконавець послуг з перевезення ПВ зобов'язаний укласти договори про надання послуг з відновлення та видалення ПВ із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, розроблених з урахуванням проектів маршрутів збирання ПВ.

На території Кобеляцької МТГ збирання та перевезення ПВ здійснюється відповідно до розроблених та затверджених у встановленому порядку маршрутів для кожного виду спецавтотранспорту. Для перевезення ПВ використовують спеціально обладнані транспортні засоби: автомобіль АТ2131; автомобіль АТ2121; навантажувач Білорус 82,1 ПГ 1,0; вантажний автомобіль МАЗ; вантажний автомобіль ГАЗ 5314; навантажувач ПГ 02Т-16; трактор Білорус 82; трактор ЮМЗ 6. Збирання та перевезення відходів здійснюється, вищезазначеним підприємством, на підставі договорів, укладених з утворювачами відходів (Додаток 20).

З метою оптимізації перевезення відходів ККП «Водоканал Плюс» передано у постійне користування земельну ділянку площею 2,1 га для облаштування перевантажувального майданчика с. Полісся вул. Дніпровське шосе,7 (Додаток 12, 14). На його території здійснюється перевантаження відходів із малогабаритної спецтехніки у великовантажний транспорт для подальшого транспортування на полігон іншої громади. Майданчик функціонує з дотриманням екологічних та санітарних вимог [54].

Перевезення небезпечних відходів (у т. ч. небезпечних відходів у складі ПВ) здійснюється суб'єктами господарської діяльності, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41], письмових згод (повідомлень) на транскордонне перевезення небезпечних відходів [42] та висновків на транскордонне перевезення відходів [43]. Збирання та перевезення небезпечних відходів у складі ПВ в Кобеляцькій МТГ станом на 1 січня 2026 року не здійснюється.

Оброблення відходів. Оброблення відходів – операція з відновлення або видалення відходів, включаючи підготовку відходів до таких операцій [2]. Оброблення відходів можуть здійснювати суб'єкт господарювання, які отримали дозвіл або ліцензію і є у одному і/або декількох реєстрах: 1) дозволів на здійснення операцій оброблення з відходів [40], 2) ліцензій на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41], 3) суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються [44].

Відповідно до Статті 13 ЗУ «Про управління відходами» [2] об'єкти оброблення відходів проектуються, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог цього Закону, законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» [79], підлягають оцінці впливу на довкілля. Зведені дані щодо наявної інфраструктури з управління відходами наведено у Додатку 8, дані щодо об'єктів оброблення відходів, будівництво або реконструкція яких планується у період планування за МПУВ – у Додатку 19.

Відновлення відходів. Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2], розглядаються такі операції, як відновлення відходів і відновлення матеріалів.

Відновлення відходів – операція, у результаті якої відходи використовуються для корисних цілей, замінюючи матеріали, які мали бути використані для виконання певної функції або які підготовлені для виконання цієї функції на підприємстві чи в іншій господарській діяльності. У ЗУ «Про управління відходами» зазначено перелік операцій з відновлення відходів [2].

Відновлення матеріалів – будь-яка операція з відновлення матеріалів, інша, ніж виробництво енергії та перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або для іншого виробництва енергії, яка може включати підготовку відходів до повторного використання, рециклінг, зворотне заповнення та інші операції [2].

Підготовка відходів до повторного використання – проведення операцій з відновлення (перевірка, очищення або ремонт), після яких речовини, предмети та/або їх складові (компоненти), які були відходами, можуть бути використані повторно без будь-якого іншого оброблення. Повторне використання продукції – будь-яка операція, після проведення якої продукція або її складові (компоненти), що не є відходами, повторно використовуються з тією самою метою, для якої вони були призначені [2].

Сортування відходів – операція, пов’язана з механічним розподілом відходів залежно від їх фізико-хімічних властивостей, матеріальних складових, енергетичної цінності, інших показників з метою їх підготовки до оброблення [2].

Рециклінг – операція з відновлення, у результаті якої відходи переробляються у продукцію, матеріали або речовини для їх використання за первинною або іншою метою. Ця операція включає перероблення органічного матеріалу, але не включає виробництва енергії чи перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або як матеріали для зворотного заповнення [2].

Оброблення небезпечних відходів здійснюється суб’єктами господарської діяльності, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41].

Станом на 1.01.2026 р., на території Кобеляцької МТГ об’єкти відновлення відходів представлені лише виробничим майданчиком ККП «Водоканал Плюс», де відбувається досортовування і пресування відібраної вторинної сировини. Зібрана та оброблена вторинна сировина, а саме папір і картон, скло і пластмаса, вивозиться власним транспортом по мірі накопичення для подальшого відновлення ФОП Романенко В.І. (Харківська обл., м. Люботин). Папір і картон передаються на відновлення до ФОП Муха М.М. (м. Харків). На виробничому майданчику ККП «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради» розміщується ділянка сортування відходів, де зібрані ПВ сортуються, а також наявна деревоподрібнююча машина DT-660T, інвентарний номер 106200451; гідравлічний горизонтальний прес модель ПГВ-20, призначений для пресування та пакування вторсировини в кіпи, а в подальшому передбачається розміщення сортувальної станції відповідно проєкту РПУВ. На ділянці сортування відходів підприємства досортовується вторинна сировина, що зібрана спецтранспортом від населення та підприємств, а саме: пластмасове паковання (пластик), скло, папір та картон, пластмаса. Розсортовані ресурсоцінні фракції ущільнюються за допомогою гідравлічного пресу, складуються на спеціальних складах та по мірі накопичення вивозяться на об’єкти відновлення відходів [75].

Система обліку відходів на об’єктах оброблення відходів зазначено Додатку 9. Дані щодо управління відходами на території Кобеляцької МТГ наведено у Додатках 10 і 12. Прогнози щодо управління відходами на території Кобеляцької МТГ відображено у Додатках 11, 13. Прогнози виконані за умови поточного стану управління відходами в Кобеляцькій МТГ.

Видалення відходів. Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] видалення відходів – операція, що не є відновленням відходів, навіть якщо одним із наслідків такої операції є використання речовин або енергії. У ЗУ «Про управління відходами» є перелік операцій з видалення відходів [2]. Зокрема найпоширенішими операціями є захоронення і

термічне оброблення (спалювання) відходів (відповідно до досліджень спалювання – неприйнятний спосіб управління відходами) [80].

Захоронення відходів – розміщення відходів на поверхні чи під поверхнею (підземне) землі у спосіб, що не становить загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу і не передбачає подальше оброблення відходів [2].

Термічне оброблення відходів – технологічний процес з термічного оброблення відходів, який відповідає правилам технічної експлуатації відповідної установки.

Для об'єкта, на якому планується здійснення операції з термічного оброблення відходів, для отримання дозволу додатково до переліку документів, подається також план моніторингу такого об'єкта, відповідно до порядку, затвердженого КМУ [81].

Характеристики місць та об'єктів розміщення відходів (у т. ч. полігони та звалища) наведені у Додатках 14, 15, 17, 18, 19.

З об'єктів видалення ПВ на території Кобеляцької МТГ є закрите сміттєзвалище (координати 49.128601, 34.226705) площею 0,9 га (Додаток 17) [4]. Одним із ключових проблемних питань залишається відсутність на території громади власного полігону для захоронення відходів. Зібрані ККП «Водоканал Плюс» ПВ вивозяться для захоронення за межі громади на полігон, експлуатацією якого займається КП «СпецЕко» Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області [75, 77]. Це зумовлює значні витрати місцевого бюджету на транспортування (276 грн/м³) та захоронення.

Недостатнє охоплення населення громади послугами з централізованого збирання ПВ та забезпечення технічних умов збирання відходів, низької культури поводження з ними завдає значної шкоди екологічному стану громади, призводить до того, що численні балки, русла річок перетворилися на стихійні звалища. Компонентний склад стихійних звалищ одноманітний і представлений, в основному, відходами споживання у вигляді ПВ, відходів автотранспорту, будівельних відходів. Найбільшу небезпеку становлять сміттєзвалища, розташовані в водоохоронних зонах водойм, заплавах річок, знижених частинах рельєфу (яри, балки), в місцях розташування свердловин питного призначення, на сільськогосподарських полях.

На території громади систематично проводиться ліквідація стихійних сміттєзвалищ. Так, у 2026 р. заплановано проведення відповідних заходів у с. Красне (орієнтовний обсяг – 800 м³) та с. Вільховатка (орієнтовний обсяг – 600 м³), що сприятиме покращенню екологічного стану та зменшенню негативного впливу на навколишнє природне середовище [22, 82]. На запит до Державної екологічної інспекції Центрального округу, офіційної інформації щодо кількості стихійних сміттєзвалищ на території Кобеляцької МТГ не надходило (Додаток 28).

Обсяг коштів, виділених з місцевого бюджету для ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у 2025 р., становив 166316,70 грн (Додаток 28).

2.2. Опис поточного стану за видами відходів

2.2.1. Побутові відходи

Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО), відходи батарей та акумуляторів (ВБА), небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Відповідно до Національного переліку відходів [29] виділяють групу 20. Побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ), включаючи окремо зібрані фракції та відходи інфраструктури населених пунктів. Побутові відходи не включають відходи

промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення.

До джерел утворення ПВ відносяться домогосподарства, організації та установи, місця загального користування.

В домогосподарствах утворюються побутові відходи, зокрема великогабаритні відходи, ремонтні відходи та небезпечні відходи у складі побутових.

Параметри утворення відходів організацій і установ визначаються перш за все характером діяльності відповідної організації. У відходах організацій можуть також спостерігатися компоненти, наявність яких носить випадковий характер.

Установи та організації як утворювачів відходів можна об'єднати у наступні групи:

- організації, в яких відбувається систематичне утворення переважно ресурсоцінних відходів, наприклад: офіси, навчальні заклади (без урахування їдалень), органи влади, науково-дослідні, проектні організації, ринки, магазини продовольчих та непродовольчих товарів, аптеки;
- організації, в яких систематично можуть утворюватися харчові відходи (заклади ресторанного господарства, ринки, магазини продовольчих товарів);
- організації, в яких систематично утворюються небезпечні відходи (медичні заклади, станції технічного обслуговування автомобілів);
- організації, в яких відсутнє систематично утворення відходів, що потребують спеціального управління (ремонт взуття, автостоянка);
- організації, в яких систематично утворюються специфічні відходи, що потребують окремого управління (наприклад, будівельні компанії).

Джерела утворення відходів інфраструктури населених пунктів є місця загального користування (сквери, парки, зони рекреації, кладовища тощо), вулично-дорожня мережа (відходи від прибирання доріг (вуличний змет, відходи від очищення зливостоків та решіток зливоприймальних колодязів), прибудинкові території (рослинні відходи від утримання зелених насаджень), інші території загального користування. Сюди також відносять відходи, що утворюються від відвідувачів відповідних місць загального користування. Такі відходи за складом та характеристиками близькі до ПВ, вони переважно акумулюються в сміттєвих урнах.

Відповідно до Статті 5 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачений регулярний аналіз морфологічного складу побутових відходів для прийняття управлінських рішень щодо вжиття заходів для запобігання утворенню тих видів відходів, які мають небезпечні властивості, управління якими ускладнене чи технології рециклінгу для яких відсутні. Визначення морфологічного складу ПВ проводиться відповідно до Методичних рекомендацій з визначення морфологічного складу побутових відходів [45].

Система управління: Система управління ПВ в Кобеляцькій громаді представлена централізованим збиранням змішаних ПВ, із наступним досортовуванням роздільно зібраної фракції. В громаді налагоджене роздільне збирання скла, макулатури та пластику у м. Кобеляки з подальшим досортовуванням та пресуванням зібраної вторинної сировини. Підготовлена вторинна сировина по мірі накопичення перевозиться для відновлення спеціалізованому підприємству ФОП Романенко (Харківська обл). Залишки від сортування та змішані ПВ вивозяться на полігон, який розташований біля м. Горішні Плавні (КП «СпецЕко»). Облік кількості зібраних та перевезених відходів здійснюється ККП «Водоканал Плюс».

Серед рішень, передбачених РПУВ [4] в частині ПВ: забезпечення умов ефективного функціонування системи управління ПВ, підготовка до вторинного використання відходів, створення інфраструктури для відновлення ПВ, збільшення частки відновлення відходів та зменшення обсягів видалення відходів.

Джерела та обсяги: Основними джерелами утворення ПВ є житлова забудова та об'єкти інфраструктури (громадські та комерційні установи), підприємства.

У 2025 р. приватним підприємством «Інститут екології» було проведене дослідження обсягів накопичення побутових відходів на об’єктах їх утворення та розроблення норм надання послуг з управління побутових відходів у Кобеляцькій МТГ [75]. Питомі обсяги утворення ПВ населенням громади (житлова забудова), визначені натурими вимірюваннями, наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2. Норми надання послуг з управління ПВ (житлова забудова) на території Кобеляцької МТГ станом на 01.01.2026 [75]

Джерело утворення	Норма на 1 мешканця				Щільність відходів, кг/м³
	середня за добу		середня за рік		
	кг	л	кг	м³	
Багатоквартирні житлові будинки	0,89	6,30	324,85	2,30	141,89
Одноквартирні будинки з присадибною ділянкою	1,06	6,98	386,90	2,55	151,66

Річні та добові норми утворення побутових відходів на підприємствах, установах, організаціях невиробничої сфери Кобеляцької міської територіальної громади наведені у Додатку 28.

У 2024-2025 роках в Кобеляцькій МТГ були проведені дослідження морфологічного складу ПВ як у м. Кобеляки [54], так і в 8 селах громади. Метою проведених досліджень було отримання вихідних даних про морфологічний склад ПВ для підвищення ефективності управління ними, а саме: визначення ресурсної цінності ПВ та можливого впливу стихійних сміттєзвалищ на довкілля.

Відповідно до даних з протоколу дослідження морфологічного складу ПВ м. Кобеляки, проведеного лабораторією агроекологічного моніторингу Полтавського державного аграрного університету 24.03-28.03.2025 [54] в розрізі трьох джерел утворення – багатоповерхова забудова, приватна забудова та об’єкти громадського призначення – основними компонентами ПВ є:

- біовідходи: 19,96-29,57%;
- скло: 10,11-15,91%;
- полімери: 10,11-13,84%;
- папір і картон: 7,21-9,75%;
- текстиль: 4,80-7,56%;
- деревина: 4,58-7,94%;
- чорні метали: 1,60-2,17%;
- кольорові метали: 0,00-0,34%;
- кістки, шкіра, гума: 1,44-1,95%;
- залишок: 17,62-30,15%.

Вміст небезпечних відходів (батарейки, акумулятори, тара від розчинників, люмінесцентні лампи, кінескопи тощо) становив 0,72-2,70%. Разом ресурсоцінна фракція ПВ м. Кобеляки (скло, полімери і макулатура) складає 27,43-39,50%.

Морфологічний склад ПВ від житлової забудови та об’єктів громадського призначення представлений на рис. 2.3-2.5.

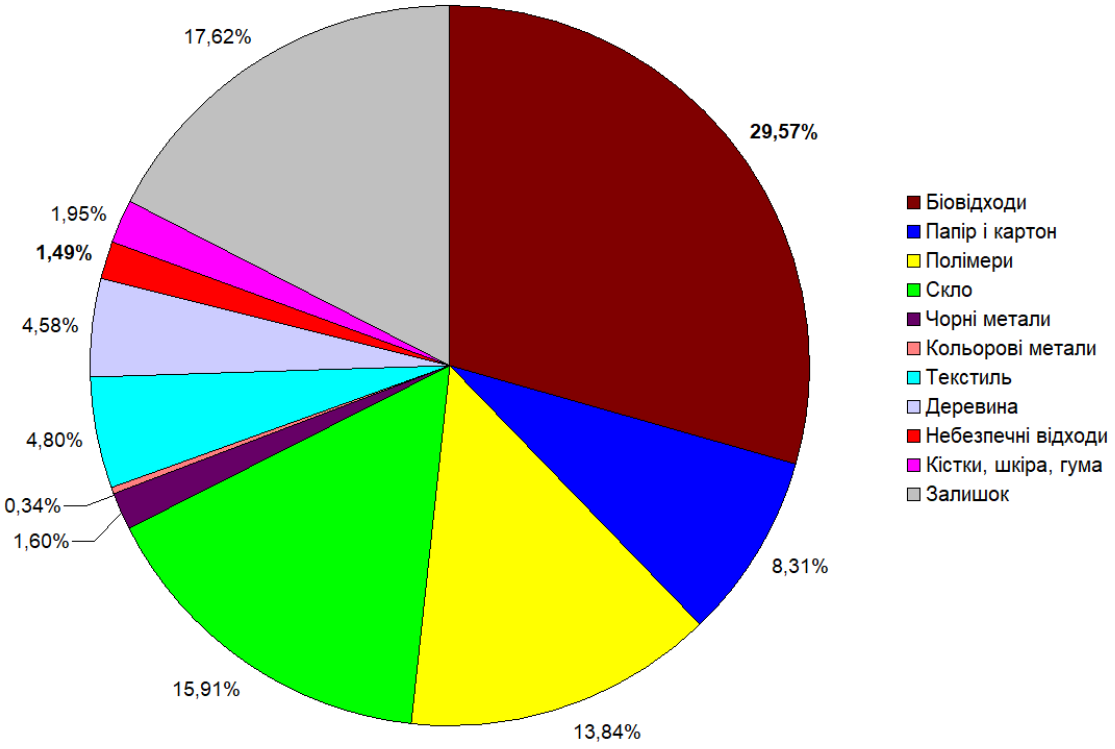

Рис. 2.3. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (багатоповерхова забудова)

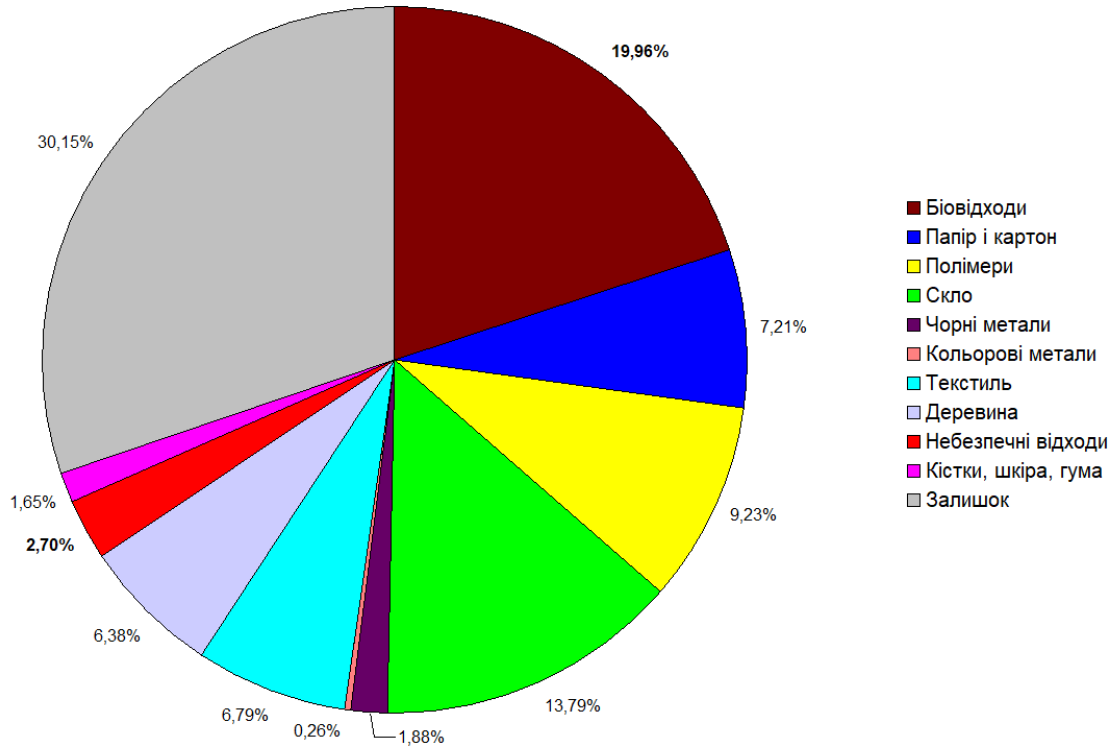

Рис. 2.4. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (приватна забудова)

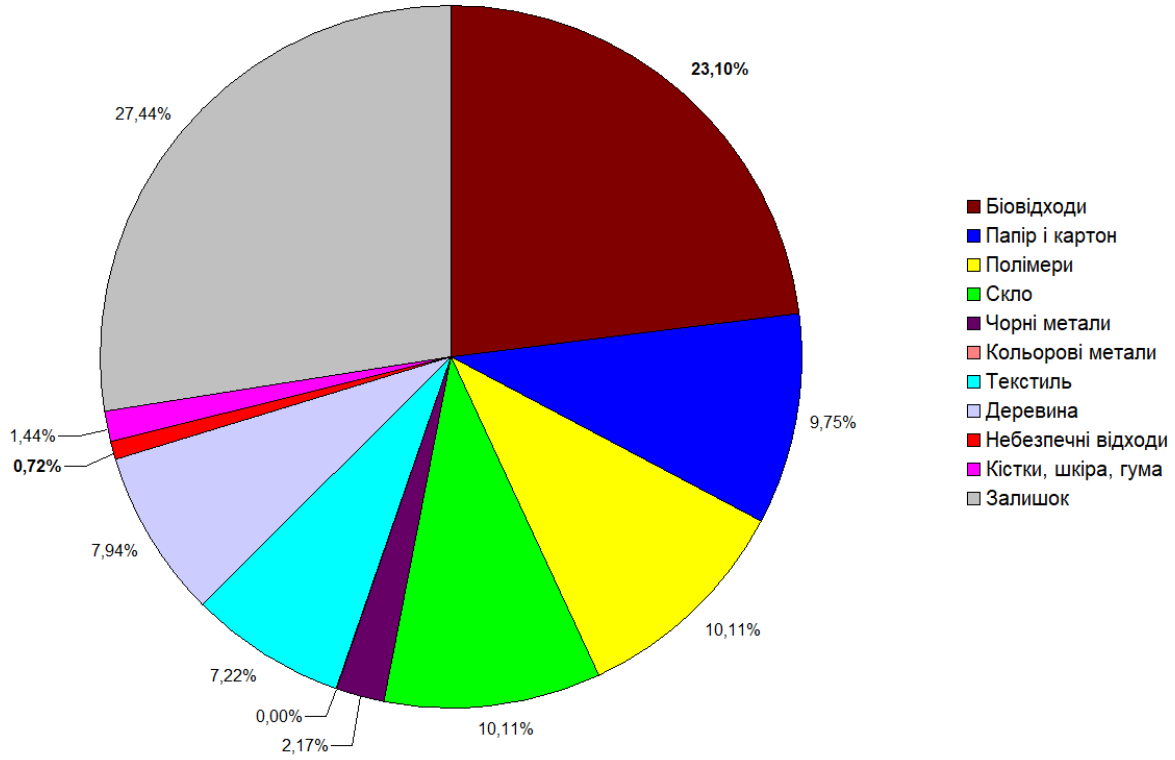

Рис. 2.5. Морфологічний склад ПВ м. Кобеляки (громадський сектор)

Восени 2024 р. ККП «Водоканал Плюс» за підтримки міської ради проводилося визначення морфологічного складу ПВ м. Кобеляки та 8 сіл громади. За отриманими результатами у складі ПВ переважають біовідходи (35-67%), деревина (2-17%), полімери (6-19%), скло (3-12%), папір (2-15%).

Розподіл вмісту біовідходів за масою у складі ПВ населених пунктів Кобеляцької МТГ представлений на рис. 2.6.

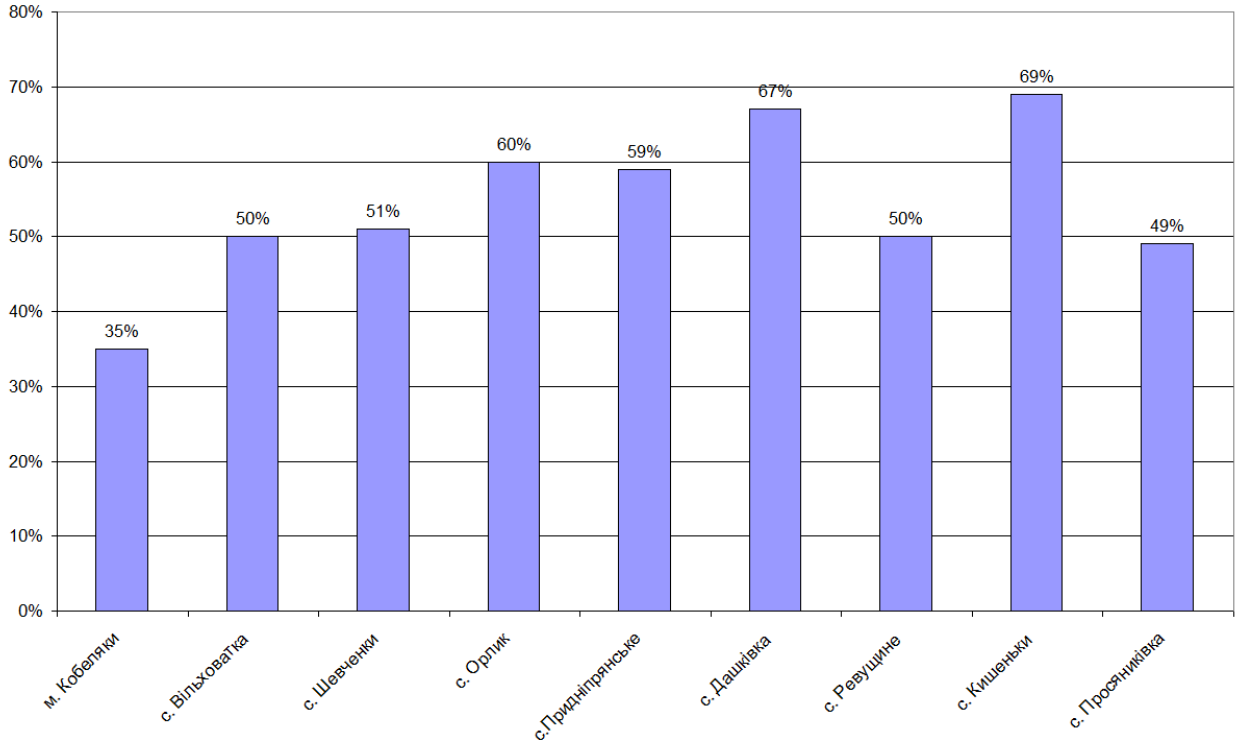

Рис. 2.6. Вміст біовідходів (за масою) в населених пунктах Кобеляцької МТГ

Усереднені дані щодо вмісту основних компонентів ПВ у м. Кобеляки та по селах громади наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3. Вміст основних компонентів у ПВ населених пунктів Кобеляцької МТГ

	Вміст основних компонентів ПВ, %							
	Біовідходи	Папір	Полімери	Скло	Деревина	Метали	Текстиль	Інші
м. Кобеляки	35	15	19	7	2	4	4	14
села громади	57	5	10	7	11	2	2	6

ПВ сел Кобеляцької МТГ характеризуються значним вмістом біовідходів (68%), а у ПВ м. Кобеляки переважає потенційна вторинна сировина – скло, полімери і макулатура разом складають 41% від маси ПВ.

Інфраструктура та технічне забезпечення управління ПВ представлені об'єктами ККП «Водоканал Плюс», а саме майданчиком для зберігання органічних відходів із ділянкою сортування ПВ та обробки ресурсоцінних фракцій ПВ. Технічне забезпечення процесів збирання, перевезення і сортування описані у підрозділі 2.1.

Проблеми та загрози. Основною проблемою існуючої системи управління ПВ у Кобеляцькій МТГ є:

- недостатнє охоплення населених пунктів громади послугами з управління відходами (30,45%);
- низький рівень вилучення для подальшого відновлення ресурсоцінних компонентів (0,55%);
- попри наявність майданчика для зберігання біовідходів, ця фракція не відновлюється;
- відсутність збирання небезпечних відходів у складі ПВ.

2.2.2. Небезпечні відходи

Небезпечні відходи – відходи, що мають одну чи більше властивостей, що роблять їх небезпечними, наведених у Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними [2].

Джерела та обсяги: Основними утворювачами небезпечних відходів в Україні є промислові, сільськогосподарські та транспортні підприємства, заклади охорони здоров'я, домогосподарства (розглянуто вище в межах ПВ), а також інші підприємства, установи та організації всіх форм власності [3]. Управління небезпечними відходами регламентується ЗУ «Про управління відходами» [2] та вимогами Стокгольмської конвенції [83]. Небезпечні відходи в громаді утворюються як у промисловому секторі, так і у складі ПВ, медичних відходів та відходів електричного обладнання. Небезпечні відходи у складі ПВ: відповідно до даних з дослідження морфологічного складу ПВ Кобеляцької МТГ [54] кількість небезпечних відходів у залишкових ПВ у 2024-2025 році склала 1,64 % від загальної маси ПВ. Тобто при прогнозованому обсязі утворення ПВ у 12,38 тис т/рік, розрахункова маса цього потоку складає 203,03 т/рік. Ці відходи наразі не вилучаються і потрапляють на полігон у м. Горішні Плавні.

Система управління [4]***:*** Станом на 01.06.2026 р., централізоване збирання небезпечних відходів у складі ПВ в Кобеляцькій МТГ відсутнє. Є лише 2 пункти прийому батарейок – заправка WOG та Кобеляцький ліцей № 2 ім. О. Гончара [70]. У м. Горішні Плавні наявне 1 місце тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі ПВ до їх передачі спеціалізованим підприємствам.

Промислові і комунальні підприємства та організації, які є джерелом утворення небезпечних відходів, зберігають їх на власній території відповідно до технічних вимог і по мірі накопичення вивозяться спецавтотранспортом до спеціалізованих підприємств, де здійснюється їх оброблення з подальшим відновленням окремих складових, якщо це передбачено технологією. Станом на 01.01.2026 серед основних підприємств, які

приймають небезпечні відходи з Кобеляцької МТГ – ТОВ «Науково-виробнича компанія «УКРЕКОПРОМ», ТОВ «Екологічні інвестиції», ТОВ «Вітабуд» та інші. Перелік ліцензіатів в сфері управління небезпечними відходами можна знайти за посиланням https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy).

Проблеми та загрози: 1. Відсутність системи збирання небезпечних відходів від населення. 2. Відсутність у структурі місцевої влади налагодженої системи моніторингу наявності договорів на оброблення небезпечних відходів, що утворюються підприємствами, установами, організаціями.

2.2.2.1. Відпрацьовані нафтопродукти

До відходів нафтопродуктів належать відпрацьовані гідравлічні, моторні, трансмісійні та інші оливи, а також гальмівні та ізоляційні рідини, що стали непридатними для використання. Основними джерелами їх утворення є промислові підприємства, аграрний сектор регіону, транспортні компанії, станції технічного обслуговування (СТО) та приватні власники транспортних засобів і засобів малої механізації.

Основними муніципальними утворювачами в громаді є комунальні транспортні підприємства, а також ККП «Водоканал Плюс», що забезпечує збирання та перевезення ПВ. Окрему категорію складають приватні СТО. Серед аграрного сектору громади основним утворювачем таких відходів є агрофірма «Добробут».

Важливо зазначити суттєву розбіжність між офіційною статистикою та фактичним станом ринку мастил: за розрахунковими даними, в Україні щорічно споживається близько 1 млн тонн свіжих олив, тоді як офіційно збирається лише близько 45 % від цього обсягу [5]. Такі низькі статистичні показники свідчать про те, що переважна більшість відпрацьованих нафтопродуктів (особливо від малого бізнесу та населення) перебуває поза межами офіційного обліку.

Станом на 01.06.2026 року узагальнені дані про реальні обсяги накопичення цих відходів у Кобеляцькій МТГ відсутні.

Система управління: Підприємства, які мають серед відходів відпрацьовані нафтопродукти, забезпечують їх збирання та зберігання відповідно до технічних умов (в спеціальних ємностях та/або металевих герметичних контейнерах, що тимчасово складуються у спеціально відведених місцях для зберігання відходів) і по мірі накопичення передаються для відновлення підприємствам-ліцензіатам у сфері управління небезпечними відходами. На території Полтавської області це ТОВ «ВІТАБУД» (с. Пришиб, Кременчуцький район Полтавської області), що приймає небезпечні відходи у вигляді сумішей і емульсій масло/вода, вуглеводні/вода [4]. Проте є можливість співпраці з іншими компаніями, зокрема, за даними реєстру ліцензіатів в сфері управління небезпечними відходами https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy) [41].

Спеціалізовані пункти приймання відпрацьованих нафтопродуктів у Кобеляцькій МТГ відсутні. Існуюча інфраструктура СТО здебільшого орієнтована на внутрішнє накопичення без системного логістичного ланцюга передачі на відновлення.

Проблеми та загрози: 1. Через відсутність доступних пунктів збирання існує висока ймовірність несанкціонованого зливу нафтопродуктів у каналізацію, ґрунти та відкриті водойми (зокрема р. Ворскла та прибережні зони). 2. Відпрацьовані оливи часто використовуються як паливо для кустарних опалювальних пристроїв на СТО та в гаражних кооперативах, що спричиняє викиди високотоксичних речовин (важких металів, бензопірену) в атмосферне повітря міста. 3. Відсутність реальних даних про обсяги утворення унеможливлює ефективне планування потужностей для їх збирання та оброблення.

2.2.2.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі

В даному підпункті розглядаються відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі (СОЗ), групи I та II відповідно до Стокгольмської конвенції. Саме ці групи включають відходи, що містять ПХД, і непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин, а саме пестициди-інсектициди та пестициди-фунгіциди (альдрин, ГХБ, гептахлор, дильдрин, ДДТ, ендрин, мірекс, токсафен та хлордан). До відходів, що містять ПХД і потребують особливого моніторингу, також відносять поліхлоровані терфеніли (ПХТ), які мають схожі токсичні та канцерогенні властивості. Управління цими відходами регулюється Стокгольмською конвенцією, яка спрямована на захист здоров'я людини та довкілля від шкідливого впливу СОЗ [83].

У Полтавській області основними відходами, що містять СОЗ є відходи пестицидів і агрохімікатів, непридатних чи заборонених пестицидів у період 2010-2022 рр. При цьому пріоритетною групою є відходи, що містять тару та пакування з під пестицидів, кількість утворення якої складає близько 75-97% від загального обсягу відходів пестицидів і агрохімікатів, непридатних чи заборонених пестицидів [4].

Джерела та обсяги: Станом на 01.01.2026, на території громади відсутні непридатні хімічні засоби захисту рослин (ХЗЗР), а інформація щодо кількості утворених відходів, які містять СОЗ, відсутня. Серед основних підприємств Полтавської області, що є джерелами утворення відходів пестицидів і агрохімікатів, непридатних чи заборонених пестицидів, є ТОВ агрофірма «Добробут» (м. Кобеляки), на частку якої припадало 23% від загального обсягу таких відходів по області у 2022 р. [4]. Відповідно до даних з реєстру декларацій про відходи, протягом 2023-2025 рр. утворення таких відходів на ТОВ агрофірма «Добробут» не зафіксовано [33]. За інформацією ТОВ агрофірма «Добробут», станом на 07.09.2026 непридатні ХЗЗР на складі с. Василівка відсутні (Додаток 28).

Система управління: на момент розроблення МПУВ системне управління відходами, що містять СОЗ, в Кобеляцькій МТГ не здійснюється. На базі підприємств-утворювачів даних відходів відсутні будь-які технології для здійснення операцій з їх відновлення та безпечного видалення, тому даний вид відходу передається для відновлення та видалення іншим спеціалізованим підприємствам за межі Полтавської області [4].

Проблеми та загрози: 1. Можливе виявлення безхазяйних або довготривале накопичення непридатних пестицидів. Дані відходи мають властивості НР 7 (канцерогенність) та НР 14 (екотоксичність), характеризуються надзвичайно високою здатністю до біоакумуляції та становлять тривалу загрозу для здоров'я людини та довкілля навіть у мізерних концентраціях. 2. Відсутність реальних даних про обсяги утворення унеможливлює ефективне планування потужностей для їх збирання та оброблення. 3. Відсутність системи збирання даної категорії відходів від населення. 4. Недосконалість Екосистеми (відсутність можливості робити моніторинг по Громаді в цілому). Відсутність у структурі місцевої влади налагодженої системи моніторингу наявності договорів на оброблення даної категорії відходів, що утворюються підприємствами, установами, організаціями. 5. Через дефіцит енергоресурсів існує загроза використання ПХД-вмісних мастил (злитих з пошкоджених трансформаторів) як палива або мастильних матеріалів для побутових потреб, що призводить до виділення надзвичайно токсичних діоксинів під час горіння. 6. Потрапляння даної категорії відходів у ґрунти, у тому числі на полігонах, що призводить до загрози для довкілля та здоров'я людини. 7. Низький рівень обізнаності власників даного виду відходів щодо можливих кроків управління такими відходами у випадку їх утворення. Через незнання утворювачів відходів про їх небезпеку та потрібні операції з оброблення, зростає загроза потрапляння вкрай небезпечних відходів на об'єкти чи на місця, які для цього не призначені.

2.2.2.3. Відходи, що містять ртуть

Основними джерелами утворення відходів, що містить ртуть, є пристрої, предмети, інструменти, які використовуються в електроенергетиці, промисловості, наприклад,

термостати, барометри, манометри, ртутні вимикачі, люмінесцентні лампи. Значні обсяги відходів ртуті утворюються як побічний продукт у процесі виробництва або обробки.

Джерела та обсяги: Побутові споживачі (люмінесцентні лампи, термометри) та медичні заклади, промислові підприємства. В Кобеляцькій МТГ станом на 01.06.2026 року відсутні узагальнені дані про наявність відходів, що містять ртуть і їх обсяг в разі наявності.

Система управління: Збирання відходів, що містять ртуть, від населення, у Кобеляцькій МТГ не організоване. Проте в Полтавській області є об'єкти збирання таких відходів, зокрема, є пункт прийому у м. Кременчук (КП «Кременчуцьке комунальне автотранспортне підприємство 1628») та мобільна установка для збирання ртутьвмісних відходів («ЕкоБус» Полтавської обласної ради) [4].

Проблеми та загрози:1. Дефіцит пунктів збирання даних відходів навіть у межах Полтавської області. 2. Потрапляння ртуті у довкілля внаслідок розміщення відходів на полігоні (м. Горішні Плавні) та на стихійних звалищах.

2.2.2.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли

Джерела та обсяги: Одними з найнебезпечніших ксенобіотиків для здоров'я людини і навколишнього природного середовища, які відносяться до СОЗ є поліхлоровані дифеніли (ПХД/ПХТ). Інформаційна система «База даних поліхлорованих дифенілів в Україні» була створена як Національний реєстр поліхлорованих дифенілів в Україні у 2017 році (загальна маса СОЗ в Україні за результатами первинної інвентаризації приблизно оцінюється в 5 тис. тонн) [6]. Стосовно галузей промисловості слід зазначити, що тут лідерами є металургія за кількістю трансформаторів концентрованими поліхлорованими дифенілами та машинобудування за кількістю конденсаторів з поліхлорованими дифенілами.

Джерела та обсяги: Основним джерелом утворення ПХД/ПХТ в Кобеляцькій МТГ є застаріле енергетичне та промислове обладнання (трансформатори, конденсатори, заливці вимикачів), виготовлене до 1990-х років. Найбільша концентрація такого обладнання зосереджена у промислових зонах міста. В Кобеляцькій МТГ станом на 01.06.2026 року відсутня база даних ПХД/ПХТ і немає даних про їх наявність і обсяг в разі наявності.

Система управління: В межах Кобеляцької МТГ відсутні технічні можливості для дехлорування або термічного знешкодження ПХД. Управління цим потоком можливе лише шляхом залучення ліцензованих підрядників для транскордонного перевезення (відповідно до Базельської конвенції) на спеціалізовані заводи в країнах ЄС.

Проблеми та загрози: 1. Згідно з чинним законодавством України та Національним переліком відходів, ПХД класифікуються як небезпечні відходи (16 02 09* Трансформатори та конденсатори, що містять поліхлоровані біфеніли (ПХБ) чи поліхлоровані терфеніли (ПХТ) або 13 03 01*Масла ізоляційні та масла теплопередавання, які містять ПХБ). Вони мають властивості НР 7 (канцерогенність) та НР 14 (екотоксичність), характеризуються надзвичайно високою здатністю до біоакумуляції та становлять тривалу загрозу для здоров'я людини та довкілля навіть у мізерних концентраціях. 2. Через дефіцит енергоресурсів існує загроза використання ПХД-вмісних мастил (злитих з пошкоджених трансформаторів) як палива або мастильних матеріалів для побутових потреб, що призводить до виділення надзвичайно токсичних діоксинів під час горіння. 3. Розливи на промислових майданчиках через руйнування будівель призводять до глибокого просочення токсинів у ґрунт, що створює ризик забруднення водоносних горизонтів у прибережній зоні.

2.2.2.5. Інші небезпечні відходи

Джерела та обсяги утворення: Відходи, що містять азбест (шифер, ізоляція): Використання азбесту та інших шкідливих для навколишнього природного середовища

речовин під час будівництва багатоквартирних будинків та приватних домівок в Україні було поширеною практикою. Щороку в Україні для азбестомістких виробів вироблялося в середньому 110 тис. тонн хризотилових матеріалів. Ці речовини використовувалися в Україні в покрівельному шифері та інших елементах будинків [5]. З огляду на законодавче регулювання щодо скорочення обсягів використання азбестовмісних матеріалів можна очікувати поступове скорочення відходів, що містять азбест. Відповідно до Порядку [29], до потоку відходів, що містять азбест, віднесені окремі види відходів за кодами 06 01 07*, 06 13 04*, 10 13 09*, 10 13 10, 15 01 11*, 16 01 11*, 16 02 12*, 16 12 27*, 16 12 30*, 17 06 01* та 17 06 05*. Більшість цих кодів фактично охоплюють хімічну промисловість та виробництво будівельних матеріалів, а також відходи виробництва та застосування її продукції.

З огляду на вищенаведене, джерелами утворення відходів, що містять азбест, є промислові підприємства, а також споживачі азбестовмісної продукції, зокрема комунальні підприємства та населення, які в минулому активно використовували даний будівельний матеріал.

В Кобеляцькій МТГ станом на 1 січня 2026 року відсутні узагальнені дані про наявність і їх обсяг в разі наявності.

Система управління: Централізована система збирання небезпечних відходів від населення та сепарації азбесту наразі відсутня. Відходи видаляються на об’єкти захоронення у складі змішаних потоків.

Проблеми та загрози: 1. Відсутність належного законодавчого регулювання, в частині оцінки небезпеки цих відходів, організації системи управління та контролю за їх видаленням. 2. Відсутність реальних даних про обсяги утворення унеможливлює ефективне планування потужностей для їх збирання та оброблення. 3. Відсутність системи збирання відходів, що містять азбест, від населення. 4. Недосконаліть Екосистеми (відсутність можливості робити моніторинг по Громаді в цілому). Відсутність у структурі місцевої влади налагодженої системи моніторингу наявності договорів на оброблення відходів, що містять азбест, що утворюються підприємствами, установами, організаціями. 5. Відсутність сепарації азбестового шиферу створює ризик поширення канцерогенного пилу під час переміщення будівельних відходів, що в свою чергу збільшує захворюваність населення громади на онкозахворювання. 6. Відсутність в Полтавській області полігонів для небезпечних відходів.

2.2.3. Відходи промисловості

2.2.3.1. Відходи видобувної промисловості

Джерела та обсяги: Сектор видобувної промисловості Кобеляцької МТГ представлений ПрАТ «Придніпровський спецкар’єр», що видобуває граніт, з якого виробляється гранітно-щебенева продукція (див. розділ 1.3.1). Підприємством здійснюється первинний та поточний облік кількості, типу та складу відходів, що утворюються, тимчасово розміщуються та видаляються; затверджені реєстрові карти об’єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, на кожне місце тимчасового зберігання відходів складений паспорт [84]. Підприємство забезпечує інвентаризацію та облік відходів, а небезпечні відходи не допускаються до їх захоронення у складі побутових відходів [22].

Дані за 2024-2025 рр. щодо обсягів утворення відходів на цих підприємствах в Екосистемі [39] відсутні. З одного боку, частина офіційних статистичних показників була обмежена у відкритому доступі у зв’язку з введенням воєнного стану. З іншого боку, попри те, що подання декларацій про відходи є обов’язковою адміністративною процедурою підприємств незалежно від воєнного стану, на практиці спостерігається низька дисципліна звітності суб’єктів господарювання, що ускладнює верифікацію реальних обсягів утворення даної категорії відходів у громаді. Станом на 01.01.2026 року постійний моніторинг обсягів утворення та руху відходів видобувної промисловості з боку ОМС ще

не налагоджений. Оскільки державний екологічний нагляд здійснюється спеціалізованими центральними органами, а підприємства звітують переважно через загальнодержавні електронні ресурси (Екосистему) [30, 33], ОМС наразі відчувають дефіцит оперативних локальних даних.

Система управління: Відповідно до положень статей 16 та 17 ЗУ «Про управління відходами» [2], організація безпечного управління утвореними відходами є прямим обов'язком самих суб'єктів господарювання. Спеціалізована інфраструктура для управління відходами видобутку в громаді відсутня. Традиційно такі відходи використовуються для рекультивації самих кар'єрів або як підсипний матеріал у будівництві.

Проблеми та загрози: 1. Відсутність у розпорядженні ОМС детальованих оперативних даних про фактичні обсяги накопичення та потоки відходів видобувної промисловості через їх специфічний галузевий облік. Специфіка відходів видобувної промисловості полягає у їх багатотонажності, що зумовлює збільшення площі для їх складування. 2. Відсутність у ОМС системи моніторингу управління відходами видобувної промисловості. 3. Відсутність ефективної системи відновлення та повторного використання відходів видобувної промисловості, частина з яких без особливої підготовки може використовуватись для виробництва будівельних матеріалів тощо. 4. Відсутність достатньої кількості спеціалізованих місць для безпечного видалення відходів видобувної промисловості, які можуть містити небезпечні речовини, що при потраплянні в довкілля чинять значний негативний вплив. 5. Потенційні ризики локального забруднення довкілля (ґрунтів і підземних вод) у зонах розташування бурових об'єктів та об'єктів видобутку в разі порушення регламентів управління даною категорією відходів. 6. Можливість використання відпрацьованих, закинутих або законсервованих кар'єрів та виїмок місцевим населенням для стихійного, несанкціонованого скидання ПВ.

2.2.3.2. Відходи обробної промисловості

Джерела та обсяги: На території Кобеляцької МТГ функціонує підприємство харчової промисловості ПрАТ «Кобеляцький завод продовольчих товарів «Мрія» (більш детально – у розділі 2.2.4).

Згідно з доступними даними Реєстру декларацій про відходи [33] та РПУВ [4], утворення промислових відходів наразі має фрагментарний характер і пов'язане переважно з роботою ремонтних майстерень комунальних підприємств (ККП «Водоканал Плюс», ТОВ «Кобеляцький будсервіс»); діяльністю малих підприємств харчової переробки.

Система управління: Відповідно до положень статей 16 та 17 ЗУ «Про управління відходами» [2], організація безпечного управління утвореними відходами є прямим обов'язком самих суб'єктів господарювання.

Водночас станом на 01.01.2026 року постійний моніторинг обсягів утворення та руху відходів обробної промисловості з боку ОМС ще не налагоджений. Оскільки державний екологічний нагляд здійснюється спеціалізованими центральними органами, а підприємства звітують переважно через загальнодержавні електронні ресурси (Екосистему) [39], ОМС наразі відчувають дефіцит оперативних локальних даних. Це зумовлює об'єктивну потребу для міської ради розбудовувати партнерську взаємодію з бізнесом, стимулювати прозорість та створювати ефективні внутрішні механізми муніципального аналізу й співпраці у сфері управління ресурсами

Проблеми та загрози: 1. Потенційне заниження показників про обсяги утворення відходів суб'єктами господарювання. Відсутність у розпорядженні ОМС даних про фактичні обсяги накопичення та потоки відходів обробної промисловості через їх специфічний галузевий облік. 2. Ризики несанкціонованого накопичення або змішування промислових відходів із загальним потоком ПВ на підприємствах малого бізнесу через брак належного екологічного контролю на місцях. 3. Відсутність належного екологічного

контролю та стимулів для підприємств щодо впровадження сучасних технологій оброблення відходів.

2.2.3.3. Відходи будівництва та знесення, а також відходи від руйнувань

Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2], відходи будівництва та знесення – відходи, що утворилися внаслідок діяльності з капітального ремонту, будівництва або знесення будівель і споруд. Утворення відходів будівництва та знесення напряму залежить від [4]:

1) перспективного розвитку міст, селищ та сіл, а також інфраструктури для транспорту, водовідведення тощо;

2) стратегії утримання старих житлових районів;

3) стратегії знесення старих будинків, нежитлових приміщень на місці промислової забудови тощо;

4) майбутнього розвитку транспортної інфраструктури.

Джерела утворення та обсяги. *Відходи будівництва та знесення:* Це відходи, що утворилися внаслідок планової діяльності з капітального ремонту, будівництва або знесення будівель. Станом на 1.01.2026 р., обсяги цього потоку відходів в Кобеляцькій громаді оцінюються як мінімальні. Загалом по Полтавській області є тенденція до різкого скорочення обсягів утворення відходів будівництва та знесення, починаючи з 2022 р.[4].

Відходи від руйнувань: частини (уламки) пошкоджених (зруйнованих) об'єктів, а також матеріали, предмети, які були всередині або поряд з такими об'єктами у момент пошкодження (руйнування) та/або виконання робіт з демонтажу та які повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не можуть у подальшому використовуватись за місцем їх утворення чи виявлення. Управління відходи від руйнувань здійснюється відповідно до Постанови від 27 вересня 2022 року № 1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» [78]. За період 2022-2025 рр. такі відходи на території Кобеляцької МТГ не утворювалися.

Система управління. Відповідальність та фінансування заходів з відновлення і видалення відходів будівництва та знесення покладено на будівельні компанії. Відходи від ремонту будівель мають опікуватися громадяни, які є утворювачами відходів. Попри те, що такі відходи не відносяться до ПВ, досить часто вони скидаються разом без розділення.

Суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у сфері збирання відходів будівництва та знесення є переважно комунальні та приватні підприємства, що працюють у сфері санітарної очистки та благоустрою населених пунктів [4].

Проблеми та загрози: 1. Відсутність системи обліку та моніторингу відходів будівництва та знесення. 2. Недостатня кількість підприємств та організацій що займаються відновленням відходів будівництва та знесення; 3. Відсутність чіткої стратегії утримання старих будівель, їх знесення та будівництво нових, що ускладнює прогнозування обсягів утворення відходів будівництва і знесення. 4. Брак місць тимчасового складування таких відходів, відповідно, поповнення перевантажених полігонів ПВ або утворення стихійних сміттєзвалищ.

2.2.4. Рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні біовідходи

Управління рослинними відходами та біовідходами є пріоритетним напрямком МПУВ Кобеляцької МТГ на 2026–2035 роки, оскільки цей потік має значний потенціал для відновлення (компостування, виробництво біопалива) та суттєво впливає на собівартість вивезення та захоронення на полігоні м. Горішні Плавні.

Рослинні відходи сільського господарства

Джерела утворення та обсяги: Утворювачами відходів сільського господарства є виробники сільськогосподарської продукції: індивідуальні, фермерські господарства, приватні сільськогосподарські підприємства, господарські товариства, виробничі кооперативи тощо.

Відходи сільського господарства за походженням поділяються на:

- відходи рослинного походження;
- відходи тваринного походження (буде розглянуто у 2.2.11);
- агрохімічні відходи (залишкові добрива, хімічні та органічні засоби захисту рослин, ветеринарні препарати) та аквакультуру (розглянуто у 2.2.2.2) [6].

Відходи рослинного походження включають солому зернових та інших культур, стебла кукурудзи, стебла, кошики та лушпиння соняшнику. Згідно з даними Державної служби статистики України, статистичними спостереженнями охоплено лише юридичні особи, поза державним обліком домогосподарства – виробники сільськогосподарської продукції – утворювачі відходів, частка яких у виробництві 44,13 % продукції рослинництва (третина зернових і зернобобових, соняшнику), а також дві третини поголів'я великої рогатої худоби, половина свиней та птиці). За даними Держстату, частка відходів сільського господарства від загального обсягу утворених відходів становить не більше 4 %. Слід зазначити, що використані статистичні дані щодо обсягів утворення та управління відходами є неповними внаслідок того, що значна кількість підприємств, установ та організацій, посилаючись на комерційну таємницю, не оприлюднюють фактичні обсяги утворення відходів сільського господарства (відповідно до ЗУ «Про управління відходами» зобов'язані передавати ці дані). Реальні обсяги відходів сільського господарства в Україні, понад 90 % яких можуть застосовуватися у процесах рециклінгу, багаторазово перевищують дані Держстату. Здійснені розрахунки показують, що річний обсяг утворення сільськогосподарських відходів в Україні сягає 177,5 млн тонн, але лише близько 5 % їх відображено в статистичній звітності. Отже, інформація Держстату не забезпечує повноти даних про обсяги утворених відходів сільського господарства та потребує доповнень. Це призводить до викривлення існуючої ситуації на ринку та фактично унеможливлює планування і формування ефективної державної політики в цій сфері, яка, зокрема, забезпечувала б введення значних ресурсів рослинного та тваринного походження у виробництво через рециклінг відходів [6].

Загальний розрахунковий обсяг відходів рослинництва в Україні становив 127,849 млн т. на відміну від – 8,848 млн. тонн за даними Держстату (крім Автономної Республіки Крим та тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей) у 2022 р [5].

За даними Держстату, в Україні у 2020 році 480 тис. тонн відходів рослинного походження спалено, 1502,5 тис. тонн утилізовано, а з 2022 року відповідно до ЗУ «Про управління відходами – відновлено, 15,5 тис. тонн видалено, зокрема спалено. Практика спалювання в полі є вкрай шкідливою для навколишнього середовища та забороненою законодавством України. Внаслідок спалювання стерні, соломи і післяжнивних решток згорає гумус найбільш родючого верхнього шару, зменшується біологічна активність ґрунту. Разом зі стернею вогонь знищує безцінну біосферу ланів, яка могла б суттєво збільшити врожайність у наступні роки, а їх нішу заповнюють патогенні мікроорганізми та бур'яни.

Система управління. За даними РПУВ [4], Полтавська область демонструє високий рівень відновлення рослинних відходів – на рівні 90% і більше (у 2023 р. – 94,20%). Враховуючи специфіку відходів сільського господарства, зокрема їх високу ресурсну цінність, більшість сільськогосподарських підприємств області здійснюють операції управління даними відходами на своїх територіях, тобто самі підприємства-утворювачі відходів є головними об'єктами інфраструктури управління відходами сільського господарства.

Рослинні відходи лісового господарства та лісозаготівлі

Згідно з Національним переліком відходів, відходи лісового господарства відносяться до груп:

- 02 Відходи сільського господарства та лісового господарства, садівництва, мисливства, рибальства та аквакультури, виробництва та обробки харчових продуктів;
- 03 01 Відходи оброблення деревини та виробництва панелей і меблів; Лісові відходи, які отримуються під час лісогосподарських робіт і переробці деревини класифікуються на первинні і вторинні. До перших відносять лісосічні відходи у вигляді порубкових решток, а до вторинних – відходи переробки деревини [29].

Відходи, одержані в результаті обробки деревини, поділяються на дві великі групи: лісові відходи та виробничі.

Перший вид відходів утворюється в лісі і складається з загиблих дерев, опалих гілок, згорілих дерев і відходів, одержаних у результаті заготівлі, відбраковування і транспортування. Статистика даного виду відходів відсутня. Найбільша частина розглянутого виду відходів припадає на відбраковування дерев. Лісові відходи є найбільш цікавими з точки уявлення деревини як альтернативного джерела енергії.

Виробничі відходи утворюються в результаті переробки деревини і при приготуванні спеціальної пульпи для виробництва паперу.

Кількість лісових і виробничих відходів безпосередньо залежить від місцевості та від технологічного процесу вирубування та обробки дерев. Ці відходи являють собою коріння дерев, крони, гілки. За статистикою на 1 га лісозаготівель припадає від 9 до 89 тонн відходів у вигляді сухої маси, в середньому це показник дорівнює 20 тонн на 1 га [6].

Джерела утворення та обсяги: Джерелом є лісові масиви та унікальна екосистеми в долині р. Ворскла, більшість з яких зростає в межах об’єктів природно-заповідного фонду (табл 1.2). Дані щодо обсягів утворення таких відходів відсутні.

Система управління: Управління відходами лісового господарства здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами, що не є небезпечними. Зазвичай відходи лісового господарства збираються лісогосподарськими підприємствами в лісах у купи та вали для перегнивання. Їх подрібнені компоненти можуть розкидаються по лісосікам у місцях проїзду лісових машин, а зібрані порубкові рештки можуть спалюватись, що відображається в статистичних даних.

Незначна частина відходів лісового господарства перевозиться для власного використання лісогосподарських підприємств, а у разі наявності, реалізується як вторинна деревина (дрова) домогосподарствам регіону. В окремих випадках, відходи лісового господарства можуть подрібнюватись на місці заготівлі і передаватись іншим підприємствам у вигляді паливної тріски.

Фактично управління відходами лісового господарства здійснюється по місцю їх утворення і лише незначна частина, яку можна зібрати і перевезти, реалізується як вторинна деревина.

З огляду на те, що частина відходів лісової промисловості реалізується як паливо, основними об’єктами інфраструктури управління цими відходами є котельні на дровах, що можуть розміщуватись як в домогосподарствах, так і на підприємствах, організаціях та установах. Відповідно до даних державних закупівель твердого біопалива, державні установи м. Кобеляки та окремих сіл громади закуповують дрова для опалення [86].

Рослинні відходи харчопереробної промисловості

Джерела утворення та обсяги: На території громади харчова промисловість представлена ПрАТ «Кобеляцький завод продовольчих товарів «Мрія». За даними з реєстру декларацій про відходи [31] інформація відсутня.

До основних утворювачів відходів даної категорії були підприємства з переробки овочів та фруктів, хлібопекарня. Потік представлений переважно відходами з ринків та об'єктів роздрібної торгівлі харчовими продуктами.

Система управління: Управління відходами харчопереробної промисловості здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами. Управління відходами харчопереробної промисловості покладено на їх утворювачів (операторів ринку згідно із Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [87]. Утворювачі відходів зобов'язані забезпечувати управління потоками відходів відповідно до Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (HACCP), затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 року за № 590 [88]. Згідно цих вимог, оператори ринку мають запровадити програми-передумови HACCP та виконувати їх в частині управління відходами виробництва, зокрема повинні забезпечити наступне:

- Виконання усіх передбачених законодавством вимог щодо оброблення відходів;
- Інформацію про місця збору відходів у зонах управління харчовими продуктами;
- Визначення графіків та способів перевезення відходів з приміщень, у яких здійснюється управління харчовими продуктами, з метою уникнення їх накопичення. При цьому має враховуватися можливість перехресного забруднення продуктів під час їх перевезення;
- Місця зберігання відходів за межами приміщень, де здійснюються операції з харчовими продуктами, вимоги щодо зберігання відходів;
- Стан контейнерів, ємностей для відходів, їх маркування, очищення, миття та дезінфекцію;
- Перевезення відходів з території потужності та їх оброблення, у тому числі за укладеними відповідними угодами.

Прибирання, миття та дезінфекцію контейнерів, ємностей для зовнішнього зберігання відходів проводять окремо від іншої тари. Контейнери для внутрішнього зберігання відходів можуть бути одноразовими або повертатися у приміщення після їх очищення, миття та дезінфекції.

Оброблення відходів харчопереробної промисловості проводиться, як правило, окремо від інших видів відходів. Перед початком процесу оброблення (відновлення або видалення) відходи необхідно розділити на окремі види. Основні технології оброблення відходів наступні:

- *Виробництво вторинних продуктів*. Відходи харчопереробної промисловості можуть використовуватись як сировина для виготовлення тваринницьких кормів, технічних продуктів тощо.
- *Біотермічна деструкція (біопереробка)*. Відходи харчопереробної промисловості можуть компостуватись з метою перегнивання чи сушіння. Дані технології малоекономічні і не дають належного ефекту. Вони застосовуються в разі незначних обсягів оброблення відходів. Корисність способу полягає в отриманні біомаси, здатної замінити паливо. Також перегній або компост застосовують в сільському господарстві як альтернативу добривам.

Деревні відходи (деревообробка)

Джерела утворення та обсяги: Відходи оброблення деревини та виготовлення виробів з неї (тирса, обрізки). Через зупинку великих деревообробних цехів обсяги утворення у промисловому масштабі мінімальні; основні джерела – малі майстерні та ремонтні бази.

Система управління: Станом на 1 січня 2026 р. в Кобеляцькій МТГ цілісна система управління біовідходами відсутня. До наявних об'єктів оброблення деревних відходів (за даними громади) відноситься земельна ділянка ККП «Водоканал Плюс» для зберігання органічних відходів (біовідходи) – за межами с. Колісниківка, Полтавського району, Полтавської області, рік введення в експлуатацію – 2023 [4, 54].

Деревні відходи з домогосподарств здебільшого видаляються разом зі змішаними ПВ або спалюються власниками на присадибних ділянках. Деревні відходи використовуються децентралізовано для опалення (власні потреби майстерень або продаж населенню). У громаді відсутні промислові біогазові станції або установки для виробництва пелет/брикетів з агро-відходів.

Проблеми та загрози: 1. Відсутність єдиної інформаційно–аналітичної системи обліку та моніторингу даної групи відходів; низька якість (недостовірність, неточність, неактуальність) даних щодо утворення та методів управління біовідходами в агропромислових підприємствах та приватних господарствах області. 2. Низький рівень обізнаності та поінформованості підприємств сільськогосподарського сектору та потенційних інвесторів щодо можливостей та переваг оброблення та відновлення біовіходів. 3. Відсутність циклу «поле – споживання – компост – поле» призводить до зниження родючості ґрунтів громади, що в майбутньому вимагатиме великих витрат на органічні та мінеральні добрива. 4. Неправильне управління відходами лісового господарства, лісозаготівлі та деревообробки може призвести до забруднення довкілля та зниження якості екосистемних послуг лісових масивів і об'єктів природно-заповідного фонду. 5. Питання управління лісовими відходами може стати джерелом соціальних конфліктів. 6. Методи вирубування та обробки деревини можуть значно впливати на обсяги утворення відходів (до 50% і більше від маси вирубуваного дерева) [4]. 7. Традиція спалювання листя у приватному секторі зберігається через відсутність культури індивідуального, громадського компостування і доступної муніципальної послуги з централізованого компостування. 8. Потрапляння біовідходів в тіло звалища (у складі ПВ) є головною причиною утворення фільтрату та пожежонебезпечного метану. Відокремлення біовідходів з ПВ дозволить значно знизити обсяги перевезення відходів на захоронення. 9. Відсутність спеціалізованих об'єктів відновлення харчових відходів, що призводить до втрати як цінної сировини, так корисних продуктів, які з них можуть бути вироблені.

2.2.5. Відходи паковання

Відходи паковання – паковання чи пакувальний матеріал, що належить до відходів, за винятком відходів виробництва паковання та відходів, що утворюються в процесі пакування товару [2].

Незважаючи на те, що протягом останніх 20 років чисельність населення України постійно скорочується, в тому числі з причини війни, обсяги утворення ПВ, зокрема відходів паковання, збільшуються [5]. Такі відходи утворюються на всіх рівнях ланцюга постачання продукції (комерційне, групове та транспортне). В Україні на сьогодні облік утворення, відновлення та видалення відходів паковання на державному рівні не ведеться, через переважну відсутність роздільного збирання відходів паковання та широку номенклатуру тари та паковання. Управління такими відходами є складовою частиною системи управління ПВ і здійснюється переважно шляхом видалення таких відходів на полігони та звалища. Відповідно до експертних даних близько 30 % за об'ємом ПВ в Україні становлять відходи паковання, з них піддаються рециклінгу всього 12–14 %. Згідно із дослідженням на замовлення Американської торговельної палати із 2,4 млн тонн паковання, що вводиться в обіг щороку, втрачається близько 2 млн тонн ресурсоцінної сировини, зокрема – 33 % скла, 30 % паперу, 21 % полімерів, 10 % деревини, 4 % металів та 2 % інших відходів [5].

Джерела утворення та обсяги: У Кобеляцькій МТГ основними джерелами утворення відходів паковання є домогосподарства (первинне паковання) та об'єкти

торгівлі/логістичні центри (вторинне та транспортне паковання). Станом на 01.01.2026 року постійний моніторинг обсягів утворення та руху відходів паковання з боку ОМС ще не налагоджений.

Відповідно до результатів дослідження морфологічного складу ПВ у Кобеляцькій МТГ [44] (див. розділ 2.2.1), неможливо визначити вміст саме відходів паковання. Разом пластик, папір, скло складають 29,96-38,06% від загальної маси ПВ і представлені, в основному, саме відходами паковання. Через низьку щільність такі відходи можуть займати до 60–70 % фізичного об'єму контейнерів для збирання ПВ. За даними РПУВ [4], питоме утворення відходів паковання на 1 особу в Полтавській області оцінюється на рівні 91 кг/рік. Враховуючи чисельність населення Кобеляцької громади (Додаток 1), потенційний обсяг утворення відходів паковання складе 2325,87 т за 2025 рік.

Система управління: На сьогодні у Кобеляцькій МТГ відсутня окрема система управління відходами паковання, заснована на принципі розширеної відповідальності виробника. На території громади (а саме у м. Кобеляки,) наявне роздільне збирання ПВ. У 2025 р. обсяг зібраного паперу і картону склав 16,28 т; пластмасового паковання – 0,19 т; скла – 2,32 т [75].

Проблеми та загрози: 1. Попри запровадження роздільного збирання у м. Кобеляки, значна частка ресурсоцінних компонентів (папір, пластик, скло) поповнює полігон у м. Горішні Плавні або формує стихійні сміттєзвалища. При цьому, наприклад, скляне паковання підлягає багаторазовому рециклінгу, а в природі і/або на полігоні буде розкладатись до 1000 років. 2. Оскільки паковання займає до 60-70 % об'єму сміттєвозів, громада фактично сплачує за перевезення «повітря», що здорожчує тариф для населення. 3. Відсутність даних від комерційного сектору, зумовлена, зокрема, відсутністю можливості робити в Екосистемі моніторинг по громаді в цілому. Відсутність у структурі місцевої влади налагодженої системи моніторингу наявності договорів на оброблення даного виду відходів, що утворюються підприємствами, установами, організаціями. 4. Відсутність даних щодо морфологічного складу ПВ у відповідності з Методичними рекомендаціями [45] та, бажано, з фокусом на ресурсоцінних відходах паковання, унеможливлює точне прогнозування обсягів вторсировини та, відповідно, рентабельності майбутнього сміттєсортувального комплексу.

2.2.6. Відходи електричного та електронного обладнання

Відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО) – відходи, які утворюються в приватних домогосподарствах, а також відходи, що є схожими за своєю природою і кількістю на відходи від приватних домогосподарств і утворюються в комерційних, промислових, державних установах та інших закладах. ВЕЕО, яке використовувалось приватними домогосподарствами та іншими користувачами, які не є приватними домогосподарствами, у будь-якому випадку розглядаються як відходи від приватних домогосподарств [2]. В Україні на сьогодні облік утворення, відновлення та видалення ВЕЕО на державному рівні не ведеться.

Джерела утворення та обсяги: Основними джерелами утворення ВЕЕО в Кобеляцькій МТГ є приватні домогосподарства, державні установи, офіси та заклади торгівлі. Відповідно до РПУВ [4], на основі методу «видимого» споживання та прийняття припущень за даними The Global E–waste Statistics Partnership, маса ВЕЕО у Кобеляцькій МТГ оцінюється на рівні 190,54 т (2024 р.). Прогнозується зростання до 194,34 т у 2028 р. та 196,97 т у 2033 р.

Система управління: Управління ВЕЕО від населення на території Кобеляцької МТГ здійснюється у складі системи управління ПВ. Станом на 01.01.2026 року організована муніципальна система збирання ВЕЕО у громаді відсутня. Більшість дрібної електроніки (чайники, фени, телефони) потрапляє у загальні контейнери для ПВ. Велике обладнання (холодильники, пральні машини) часто складується біля контейнерних майданчиків або реалізується населенню як брухт через приватні оголошення. У громаді

відсутні ліцензовані підприємства, що здійснюють повний цикл демонтажу та дезактивації ВЕЕО.

Проблеми та загрози: 1. ВЕЕО містять небезпечні речовини (свинець, ртуть, кадмій, фреони). Потрапляння їх на полігон або на стихійні сміттєзвалища призводить до забруднення важкими металами ґрунтів та ґрунтових вод. 2. ВЕЕО є джерелом кольорових та дорогоцінних металів, а також якісних полімерів. Захоронення 190,54 т техніки на рік – це безповоротна втрата ресурсу, який міг би бути реалізований. 3. Низький рівень обізнаності населення щодо переваг переробки ВЕЕО та відсутність визначених локацій (drop-off points), куди можна законно та безпечно здати непрацюючу електроніку.

2.2.7. Відходи батарей і акумуляторів

Відходи батарей та акумуляторів (ВБА) – визначення на стадії уточнення. У середньому 12 тис. тонн промислових батарей та 260 тис. тонн автомобільних акумуляторів щороку поповнюють український ринок, значну частку яких становить вітчизняне виробництво акумуляторів електричних свинцевих (3,1–5,4 млн штук масою більше 5 кілограмів з рідким електролітом), акумуляторів електричних свинцевих інших (15–30 тис. штук), акумуляторів електричних лужних (30–71,8 тис. штук) на рік [5].

Джерела утворення та обсяги: Основними джерелами утворення ВБА у Кобеляцькій МТГ є приватні домогосподарства (портативні батарейки), автотранспортні підприємства та власники авто (свинцево-кислотні акумулятори), а також установи, що використовують системи безперебійного живлення. У дослідженнях морфологічного складу ПВ [54], ВБА окремо не визначалися. Більш того, відповідно до РПУВ [4], можна оцінити утворення відходів акумуляторів та батарей лише від економічної діяльності підприємств Полтавської області. Дані стосовно кількості утворення цього виду відходів від населення не збираються. Проте на основі проведених досліджень у 3 населених пунктах Полтавської області потенційне утворення ВБА оцінено на рівні 1,1 кг/особу за рік. Отже, на 2025 р. маса утворених в Кобеляцькій МТГ ВБА складає 28,11 т.

У 2024–2025 роках спостерігається зростання використання побутових акумуляторів, павербанків та елементів живлення через часті вимкнення електроенергії (блекаути), що в майбутньому призведе до збільшення обсягів цього потоку.

Система управління: Станом на 1.01.2026 р. в Кобеляцькій МТГ відсутня централізована система управління відходами акумуляторів та батарей. Юридичні особи зобов’язані надавати відпрацьовані батареї й акумулятори для відновлення компаніям, які мають відповідні ліцензії. Частково збирання забезпечується волонтерськими ініціативами та спеціалізованими боксами: АЗС WOG (м. Кобеляки) та Кобеляцький Ліцей № 2, які працюють у межах всеукраїнських проєктів (наприклад, «Батарейки, здавайтеся!» [70]). Періодично батарейки збираються мережею торгівельних центрів АТБ та Аврора. Проте значна частина ВБА все ще потрапляє до загальних контейнерів.

Сектор збирання автомобільних акумуляторів є найбільш комерціалізованим. Більшість відпрацьованих свинцево-кислотних акумуляторів здаються власниками в обмін на знижку при купівлі нових або реалізуються через приватні пункти прийому брухту, оскільки мають високу ринкову вартість. У громаді не створено ліцензованого майданчика для накопичення зібраних небезпечних відходів перед їх відправкою на оброблення за межі України (в Україні наразі відсутні заводи з повної переробки даних відходів).

Проблеми та загрози: 1. ВБА відносяться до небезпечних відходів і, за умов відсутності збирання та відновлення, є джерелом значного забруднення довкілля токсичними сполуками. Наприклад, одна батарейка, потрапляючи на звалище, забруднює важкими металами (ртуть, кадмій, свинець) до 16–20 м² ґрунту. 2. Потрапляння літієвих акумуляторів у сміттєвози та під прес на полігоні призводить до самозаймання. 3. Відсутність достовірних даних про обсяги утворення ВБА у громаді. 4. Через відсутність пунктів збирання мешканці громади не мають іншої альтернативи, крім викидання батарейок у загальне сміття. 5. Збирання портативних батарейок є збитковим процесом,

який потребує постійного субсидування з бюджету або повноцінного запуску механізму РВВ.

2.2.8. Медичні відходи

Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] медичні відходи – відходи, що утворюються внаслідок здійснення діяльності з медичного обслуговування або ветеринарної практики, здійснення експертиз та досліджень у сфері охорони здоров'я, ветеринарної медицини, у тому числі наукових або дослідницьких робіт.

Утворювачами медичних відходів є заклади, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. Збирання та тимчасове зберігання медичних відходів здійснюється безпосередньо медичними закладами, де утворюються відповідні відходи. Основними утворювачами в Кобеляцькій МТГ є заклади первинної та вторинної ланок охорони здоров'я (див. розділ 1.1).

Відповідно до Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджених наказом МОЗ від 31.10.2024 № 1827 [89], медичні відходи поділяються на такі категорії: категорія А – побутові відходи (безпечні відходи); категорія В – епідемічно (інфекційно) небезпечні відходи; категорія С – токсикологічно небезпечні відходи; категорія D – радіологічно небезпечні відходи.

Основна частина медичних відходів, як правило, виробляється лікарнями – близько 78 % загального річного обсягу медичних відходів. Медичні кабінети, клініки та медичні лабораторії створюють 22 % медичних відходів [5].

Під час роздільного збирання медичних відходів найбільша частка припадає на відходи категорії А (від 75 до 90 %), які не мають контакту з біологічними рідинами пацієнтів, інфекційними хворими, наближені за складом до побутових відходів та видаляються на полігонах і звалищах. Решта 10–25 % медичних відходів належать до категорії небезпечних (В, С, D) і можуть бути факторами ризику для навколишнього природного середовища і здоров'я людини [5].

За даними Консультативної групи консорціуму з використання ресурсів та утилізації відходів (Consortium Resources and Waste Advisory Group Limited), станом на грудень 2016 року передбачувана кількість утворених медичних відходів з розрахунку на одне лікарняне ліжко становила 1,04 кг на одного жителя України в рік, з яких інфекційні відходи – 0,26 кг, інші – 0,78 кг. Таким чином, розрахунковий обсяг медичних відходів для України становив 116 273,96 тонни на рік, з яких інфекційні – 29 068,49 тонни, інші – 87 205,47 тонни [5].

Джерела утворення та обсяги: Основними утворювачами медичних відходів в Кобеляцькій МТГ є населення, а також мережа закладів охорони здоров'я та ветеринарної медицини (див. розділ 1). Дані щодо вмісту медичних відходів у ПВ відсутні.

КНП «Кобеляцький Центр ПМСД» у 2025 р. було утворено 2730 кг медичних відходів категорії А, які були передані ККП «Водоканал Плюс», та 52,5 кг медичних відходів категорії В, які передані компанії ТОВ «А-ЕНЕРГО». КНП «Кобеляцька міська лікарня» у 2025 р. було утворено 3563,60 кг медичних відходів категорії В, які передані ТОВ «А-ЕНЕРГО». Інформація щодо утворення відходів категорії А в цьому закладі відсутня (Додаток 22). Інформація щодо утворення медичних відходів по інших закладах охорони здоров'я (розділ 1) відсутня. Також повідомлено про відсутність відходів у Кобеляцькій дільниці Полтавської обласної державної лікарні ветеринарної медицини (Додаток 28).

Система управління: В Кобеляцькій громаді управління медичними відходами в закладах охорони здоров'я базується на суворому розподілі за категоріями безпосередньо у місцях утворення. Категорія А вилучається як змішані побутові відходи та передається ККП «Водоканал Плюс». Комунальні заклади охорони здоров'я мають укладені договори з

ліцензованими організаціями на вивезення та термічне знешкодження відходів категорії В. Тобто управління небезпечними медичними відходами категорії В, що генеруються КНП «Кобеляцька міська лікарня», здійснюється шляхом передачі ліцензованим підрядникам відповідно до реєстру ліцензіатів на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41]. Тимчасове зберігання здійснюється у спеціалізованих герметичних контейнерах або приміщеннях на територіях лікарень.

Проблеми та загрози: 1. Збільшення обсягів утворення медичних відходів (наприклад, по КНП «Кобеляцький Центр ПМСД» маса відходів категорії А зросла з 329 кг до 2730 кг за період 2024-2025 рр.). 2. Потрапляння інфікованих відходів у ПВ через засоби індивідуального захисту. 3. Відсутність системи управління та об'єктів для знешкодження і відновлення медичних відходів. 4. Відсутність централізованої муніципальної системи збирання протермінованих ліків від населення (категорія С) призводить до їх потрапляння у каналізацію або в загальний потік ПВ.

2.2.9. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився

Джерела утворення та обсяги: Основними утворювачами таких відходів у Кобеляцькій МТГ є власники транспортних засобів (фізичні та юридичні особи), страхові компанії та автодистриб'ютори. Приватні власники є найбільшим джерелом утворення транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився. Часто такі транспортні засоби, замість передачі на оброблення, залишаються у дворах житлових будинків, на вулицях, біля гаражів, на стоянках підприємств та в інших місцях, простоюючи без руху та руйнуючись під впливом погодних умов, створюючи загрози для забруднення довкілля.

Автовиробники та дистриб'ютори можуть брати на себе зобов'язання щодо оброблення транспортних засобів власного виробництва на території України відповідно до Закону України «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку». Через мережу спеціально створених пунктів вони можуть приймати транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, власного виробництва та забезпечувати оброблення або передачу на оброблення утворених відходів.

Страхові компанії можуть стикатися з пошкодженими транспортними засобами, які отримані внаслідок погашення страхових боргів та не можуть продовжувати експлуатацію. Такі транспортні засоби накопичуються на майданчиках страхових компаній, призводячи до утворення відходів, які необхідно передавати на оброблення. На виготовлення автомобіля в середньому витрачається не менше 50 різних видів матеріалів і 10 тис. окремих деталей. Залежно від конструкції автомобіля і технології його виготовлення він складається на 60–80 % із сплавів заліза, решта – кольорові метали, скло, пластмаси, які також потребують оброблення [3].

За даними Головного сервісного центру МВС Регіонального сервісного центру ГЦС МВС в Харківській, Полтавській і Сумській областях, станом на 01.01.2026 р., кількість знятих з реєстрації транспортних засобів у громаді становила (од.): мотоцикли – 3; легкові автомобілі – 25; вантажні – 10; автобуси – 2 (Додаток 28).

Щорічний обсяг відпрацьованих автомобільних шин в Україні перевищує 250 тис. тонн [3]. Станом на 01.01.2026 р. інформація по кількості відпрацьованих автомобільних шин від легкових автомобілів приватної власності відсутня.

Система управління: На сьогодні у Кобеляцькій МТГ відсутня централізована система управління знятими з експлуатації транспортними засобами та відходами від транспортних засобів. Оброблення здебільшого здійснюється стихійно через приватні пункти прийому металобрухту, де автівки розбираються без дотримання екологічних норм щодо збирання небезпечних рідин (мастил, антифризів). У громаді немає спеціалізованих центрів розбирання транспортних засобів (демонтажних підприємств), які б мали ліцензію на роботу з небезпечними складниками та сертифікацію для подальшого рециклінгу пластику чи скла.

Проблеми та загрози: 1. Несанкціоноване розбирання пошкоджених автівок на непідготовлених майданчиках призводить до потрапляння відпрацьованих олив та гальмівних рідин у ґрунт та підземні води. 2. Відсутність контролю за обліком і подільшим рухом транспортних засобів, знятих з експлуатації та, як наслідок, неконтрольований рух значного обсягу ресурсоцінних матеріалів, перш за все, чорних та кольорових металів. 3. Відсутність системи збирання та переробки шин призводить до їх накопичення на пустирях або несанкціонованого спалювання, що спричиняє викиди токсичних газів (бензопірен, діоксини). 4. Через відсутність організаційно-економічних механізмів налагодження системи сортування кольорових металів та електронних плат автомобілів, громада втрачає значні кошти, які могли б бути отримані від легальної реалізації вторинної сировини.

2.2.10. Осади стічних вод від комунальних очисних споруд

Осади стічних вод (ОСВ) – це суміш твердих частинок та води, що утворюється в процесі очищення стічних вод на комунальних або приватних очисних спорудах. ОСВ мають високу вологість (близько 96-98 %) та потребують спеціальної обробки для зменшення об’єму та забезпечення екологічної безпеки перед видаленням чи використанням. Динаміка скорочення обсягів осадів стічних вод в Україні пояснюється зменшенням чисельності населення, оскільки рівень споживання води та утворення стічних вод прийнято на рівні 260 літрів на одну особу в день, а обсяг осадів стічних вод становить 0,5 % обсягів стоків. Основними утворювачами осадів стічних вод є підприємства житлово-комунального господарства. Осади стічних вод утворюються на очисних спорудах систем водовідведення (комунальної чи приватної власності) в процесі очищення стічних вод. Аналізуючи дані щодо утворення осаду стічних вод слід враховувати, що на очисних спорудах не здійснюється зважування на вагах осаду, що утворюється, а фактична вага осаду в значній мірі залежить від його вологості. Орієнтовне утворення осаду стічних вод при його вологості 96,2 % складає 0,5–1,0 % від обсягу стічних вод, що очищуються [5]. В Україні ситуація з переробленням осадів стічних вод, порівняно з іншими країнами світу, є вкрай негативною. На сьогодні на мулових майданчиках площею 1,5 тис. га накопичено більше 150 млн тонн осадів, з яких обробляється лише від 3 до 5 %. Щороку цей обсяг зростає ще на 5 млн т нових відходів [5]. Низький відсоток оброблення осадів стічних вод в Україні переважно пов’язаний із недосконалим законодавством та застарілим обладнанням очисних споруд.

Джерела утворення та обсяги: У місті Кобеляки централізоване водовідведення здійснюється КП ПОР «Полтававодоканал» [57]. Підприємство надає послуги з відведення та очищення стічних вод, забезпечуючи функціонування відповідної інфраструктури, а саме:

- ➢ каналізаційні мережі загальною протяжністю 15,6 км;
- ➢ 3 каналізаційні насосні станції;
- ➢ 1 очисну споруду потужністю 1 400 м³ на добу [15].

Очищення стічних вод відбувається за стандартною технологічною схемою: механічне очищення та біохімічне очищення в аеротенках. Очищені стічні води відводяться у р. Кобелячка. Очисні споруди побудовані у 1991 р., потребують ремонту та модернізації. Також на території громади функціонують 2 локальні очисні споруди на основі біоставків і підземних полей фільтрації, що очищують невеликі обсяги стічних вод Кобеляцького та Ліщинівського психоневрологічного будинків-інтернатів.

Осади утворюються на очисних спорудах у процесі механічного та біологічного очищення стічних вод. Прийнято, що обсяг осадів становить приблизно 0,5 – 1,0 % від обсягу стічних вод, що очищуються (при вологості 96,2 %). За даними КП ПОР «Полтававодоканал», обсяги стічних вод, які пройшли очищення на очисних спорудах м. Кобеляки у 2025 р. становили 86948 м³. Орієнтовний обсяг осадів становив 0,25 м³/добу. Загальний обсяг мулових майданчиків – 6500 м³, стан заповнення – 70% (Додаток 28).

Система управління: Традиційно у Кобеляцькій МТГ управління осадами здійснюється шляхом вивантаження надлишкового активного мулу й осадів зі споруд механічного очищення з подальшим підсушуванням на мулових картах. Станом на 1 січня 2026 р. мулові майданчики заповнені на 70%, а технологія їх спорожнення та рекультивації потребує оновлення. Інші методи обробки осаду не передбачені. Використання осаду для агротехнічних потреб не здійснюється.

Проблеми та загрози: 1. Високий рівень накопичення осадів на муловом майданчику та пов'язана з цим емісія парникових газів. 2. Відсутність запроваджених технологій переробки ОСВ 3. Висока вологість осаду (96 %) робить тривалішим процес його висушування на мулових картах, а його транспортування без механічного зневоднення – економічно недоцільним. 4. Проблема осадів з вигрібних ям приватного сектора.

2.2.11. Відходи, що біологічно розкладаються

Біовідходи – відходи, що мають властивість піддаватися анаеробному або аеробному розкладу, такі як відходи харчових продуктів або відходи харчової промисловості на всіх етапах виробництва та споживання, відходи від зелених насаджень [2]. У свою чергу відходи харчових продуктів – харчові продукти у значенні, наведеному в ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [87], що стали відходами.

Цей розділ охоплює біовідходи тваринного походження, які не належать до інших видів біовідходів та потребують специфічних методів управління через високий ветеринарно-санітарний ризик. Згідно з даними Держстату, статистичними спостереженнями охоплено лише юридичні особи, поза державним обліком домогосподарства – виробники сільськогосподарської продукції – утворювачі відходів, частка яких у виробництві продукції тваринництва становить 50,96 % [5].

Джерела утворення та обсяги: Основними джерелами утворення специфічних біовідходів (зокрема тваринного походження) у Кобеляцькій МТГ є:

- Харчові відходи тваринного походження: непридатні до вживання м'ясні та рибні продукти з ринків та ринкових містечок, а також закладів роздрібної торгівлі.
- Сільськогосподарські біовідходи: малі приватні господарства та забійні пункти, де утворюються кістки та побічні продукти забою. Домогосподарства забезпечують понад 50 % виробництва продукції тваринництва в громаді, що робить їх значним джерелом неутилізованих відходів.
- Загиблі тварини (надзвичайні джерела): в результаті вирощування та відгодівлі великої рогатої худоби, свиней, інших тварин та виробництва продукції з них, утворюються відходи, що потребують знешкодження і захоронення.

Станом на 01.01.2026 року точні дані щодо обсягів таких відходів відсутні. Специфічні відходи тваринництва часто захоронюються власниками самостійно або потрапляють до контейнерів ПВ (що заборонено ветеринарно-санітарними нормами).

Система управління: На сьогодні у Кобеляцькій МТГ відсутня комплексна система управління біовідходами. Біовідходи домогосподарств, якщо не оброблюються власниками, переважно потрапляють на полігон (м. Горішні Плавні) у складі змішаних ПВ. У сільській місцевості гній та рослинні залишки використовуються як органічне добриво, проте технології компостування залишаються примітивними.

За даними Кобеляцької громади, на території худобомогильники відсутні.

У громаді відсутні установки для термічної утилізації (інсинератори) побічних продуктів тваринного походження. В м. Кобеляки ветсанзавод – підрозділ державного підприємства «Укрветсанзавод» – відсутній. Найближчий знаходиться за адресою: Полтавська обл.,Лубенський р-н, м. Хорол, вул. Челюскінців, 6.

Проблеми та загрози: 1. Самостійне захоронення трупів тварин або відходів забою в ґрунт (особливо в зонах з високим рівнем підземних вод) створює ризик спалахів

небезпечних захворювань, таких як сибірка, сказ або африканська чума свиней. 2. Потрапляння великої кількості біовідходів на сміттєзвалище призводить до їх гниття в анаеробних умовах, що є основним джерелом утворення метану та причиною самозаймання полігону. 3. Розклад біовідходів на звалищі сприяє утворенню високотоксичного фільтрату, який без належної системи очищення просочується в ґрунт.

2.3. Аналіз ефективності управління відходами територіальної громади

На основі проведеного аналізу, поточний стан системи управління відходами у Кобеляцькій МТГ характеризується як такий, що потребує подальшого розвитку та модернізації. Основними стримуючими факторами є недостатній рівень розвитку інфраструктури управління відходами, низький рівень охоплення населення послугами з управління відходами та ефективності системи роздільного збирання більшості потоків відходів, обмежені фінансові ресурси.

Ключові висновки аналізу

1. Відсутність комплексної системи даних щодо утворення і подальшого управління потоками промислових і побутових відходів, що значно ускладнює оцінку ситуації з відходами у громаді.
2. Недостатній рівень розвитку інфраструктури. Система управління відходами громади переважно орієнтована на збирання, перевезення та видалення змішаних побутових відходів в м. Кобеляки. Решта населених пунктів громади не охоплені послугами з централізованого збирання та вивезення ПВ, а питання розміщення утворених відходів вирішуються населенням самостійно у вигляді стихійних сміттєзвалищ.
3. Інфраструктура для підготовки відходів до повторного використання, сортування, компостування та перероблення має фрагментарний характер і здебільшого не працює.
4. Низький рівень роздільного збирання. Організоване роздільне збирання окремих фракцій ПВ (паперу, пластику, скла, частково біовідходів, небезпечних відходів) розвинене недостатньо, що призводить до втрати значної частини вторинної сировини та збільшення обсягів відходів, які підлягають перевезенню та захороненню на території іншої громади, що збільшує витрати на транспортування.
5. Недостатній рівень управління окремими потоками відходів, особливо небезпечними відходами. У громаді відсутні постійно діючі пункти приймання відходів електричного та електронного обладнання, ртутьвмісних ламп, прострочених лікарських засобів та інших небезпечних відходів. Управління цими потоками здійснюється несистемно.
6. Проблеми управління біовідходами. Значна частина органічних відходів потрапляє до складу змішаних побутових відходів. На існуючому майданчику для зберігання біовідходів не проводиться подальше компостування зібраних відходів. Компостування найбільшої з фракцій ПВ – біовідходів – реалізується лише в індивідуальних домогосподарствах.
7. Обмежені фінансові можливості. Розвиток сучасної системи управління відходами потребує значних капіталовкладень, які складно забезпечити виключно за рахунок місцевого бюджету. Це обумовлює необхідність залучення державної підтримки, міжнародної технічної допомоги та приватних інвестицій.

Загалом існуюча система потребує поступового переходу від моделі «збирання – перевезення – захоронення» до інтегрованої системи управління відходами, що ґрунтується на принципах запобігання утворенню відходів, повторного використання, рециклінгу та відновлення, тобто максимально можливого повернення ресурсів у господарський обіг.

Таблиця 2.4. SWOT-аналіз стану системи управління відходами у Кобеляцькій МТГ

Сильні сторони (Strengths)	***Слабкі сторони (Weaknesses)***
- Наявність ККП «Водоканал Плюс», яке визначене єдиним виконавцем послуг зі збирання та перевезення ПВ. КП має дозвіл на оброблення відходів, план управління відходами на підприємстві та фінансову підтримку з боку громади на 2027-2029 роки. - Є відведені земельні ділянки під перевантаження ПВ та зберігання біовідходів,. - Наявність спеціалізованого обладнання для відновлення відходів: подрібнювач гілля, прес та мобільна сміттєсортувальна лінія МСЛ – 50. - 100% ліквідація щороку виявлених осередків несанкціонованого розміщення відходів. - На території громади немає діючого полігону ПВ,для якого в майбутньому потрібна рекультивація. - Обласна підтримка локальних екологічних проєктів на конкурсній основі.	- Відсутність даних про обсяги утворення відходів від ключових підприємств громади та окремих потоків відходів від населення, зокрема небезпечних відходів - Низький рівень охоплення населення громади послугами з централізованого збирання і перевезення ПВ (30,45% населення). - Діючий тариф (з 2019 р.) застарів і покриває фактичні витрати КП на 27 %; відсутність у тарифі інвестиційної складової, амортизаційних відрахувань та економічних стимулів для сортування. - Критичний дефіцит контейнерних майданчиків, облаштованих за ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 та контейнерів. - Наявність застарілого обладнання (трансформаторів, конденсаторів), що може містити ПХД, та відсутність у громаді сертифікованих потужностей для їх безпечного дренування та дезактивації. - Низька ефективність існуючих систем роздільного збирання (менше 1%), збирання, відсутність компостування та пунктів збирання небезпечних відходів. - Брак персоналу (міграція, мобілізація), відсутність вузькоспеціалізованих фахівців (бульдозеристи, грейдеристи тощо). - Не затверджені нові норми надання послуг з управління відходами (2025), застарілий тариф на послугу з вивезення відходів (2019). На території громади немає діючого полігону ПВ (для якого в майбутньому потрібна рекультаивація, а відходи вивозяться до сусідньої громади - Проблема мулових осадів та осадів з вигрібних ям.
Можливості (Opportunities)	***Загрози (Threats)***
- Створення місцевої та кластерної інфраструктури відновлення відходів відповідно до проєкту РПУВ. Економія коштів завдяки спільному створенню і використанню об’єктів кластерної інфраструктури із сусідніми громадами Кобеляцького кластеру. - Аграрний профіль регіону та відповідні можливості реалізації біогазових проєктів на базі крупних агрохолдингів.	- Зростання цін на пальне й запчастини на тлі непокритості витрат та заборгованості споживачів. - Відсутність розвинутого ринку вторинної сировини в регіоні. Відсутність в регіоні потужностей для відновлення знятих з реєстрації ТЗ, оброблення окремих категорій небезпечних відходів. Низький рівень мотивації та екологічної

- Проведення регулярних екологічних інформаційно-просвітницьких кампаній.	свідомості. Прогалини у законодавчому регулювання змін в сфері управління відходами.

РОЗДІЛ ІІІ. ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Цілі та цільові показники місцевого плану

Планування та реалізація діяльності з управління відходами у Кобеляцькій МТГ Полтавської області проводиться за прийнятими нормативно-правовими документами національного, регіонального та місцевого рівнів.

Мета МПУВ: забезпечення переходу до сучасного управління відходами для їх ефективного використання як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної політики у сфері управління відходами; здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу шляхом зменшення негативних наслідків від утворення відходів та їх управління; забезпечення і підвищення ефективності такого використання, що є вкрай важливим для переходу до циркулярної економіки та забезпечення довгострокової конкурентоздатності.

Метою реалізації НПУВ до 2033 року [5] визначено такі пріоритетні цілі, відповідно до яких оновлений РПУВ Полтавської області [4] і узгоджений МПУВ:

Ціль 1 – удосконалення та наближення національного законодавства до вимог законодавства ЄС на виконання положень Угоди про асоціацію у сфері управління відходами.

Ціль 2 – впровадження економічних інструментів для удосконалення сфери управління відходами.

Ціль 3 – удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами.

Ціль 4 – реформування системи інформаційного забезпечення у сфері управління відходами.

Ціль 5 – забезпечення розбудови та модернізації інфраструктури управління відходами.

Ціль 6 – підвищення обізнаності населення щодо управління відходами.

Цільові показники виконання МПУВ встановлено з урахуванням вимог та цільових показників, визначених у РПУВ у Полтавській області [4], які, в свою чергу, узгоджені з НПУВ до 2033 року [5]. Цілі та цільові показники МПУВ в Кобеляцькій МТГ наведені у Додатках 23 та 24.

3.2. Сценарії місцевого управління потоками відходів

3.2.1. Прогноз обсягів утворення побутових відходів

Основою для складання прогнозів утворення відходів в Кобеляцькій МТГ є чисельність населення та рівень розвитку виробничого потенціалу, транспортної та соціальної інфраструктури.

Прогноз чисельності населення Кобеляцької МТГ на період до 2035 року розроблено у підрозділі 1.1 (Додаток 2). Відповідно, якщо станом на 01.01.2026 року в Кобеляцькій МТГ було зареєстровано 25,56 тисяч осіб (із них ВПО 3,240 тисячі осіб), то у 2028 році прогнозоване населення становитиме 25,30 тисячі осіб, у 2030 році – 25,122 тисячі осіб, у 2033 році – 24,85 тисяч осіб, у 2035 – 24,67 тисяч осіб (Додаток 2).

Загалом середньостатистичний мешканець України утворює 1 кілограм ПВ за день. Таким чином, за рік одна особа утворює в середньому 365 кілограмів ПВ, що, порівняно із середньоєвропейськими показниками, значно менше. Ці обсяги приймаються за базові під час складання прогнозу обсягів утворення відходів з урахуванням того, що середньорічний

темп приросту обсягів утворюваних відходів, за прогнозами Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук, становить 1,38 %; за матеріалами державного підприємства «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» – 1,69 % для великих міст та 0,9 % для інших населених пунктів [5].

Проведене дослідження морфологічного складу ПВ для Кобеляцької МТГ [54] дає змогу робити обґрунтований прогноз утворення відходів на період до 2035 року з урахуванням різних потоків утворення відходів.

Відповідно, якщо станом на 2025 рік в Кобеляцькій МТГ було зібрано 3768,42 тонн ПВ (без врахування садово-паркових відходів), послугою із збирання ПВ охоплено 7780 осіб м. Кобеляки із 63 населених пунктів (30,45 %). Тобто 1 житель Кобеляцької МТГ за 2025 рік утворив 484,37 кг ПВ, що вище, ніж в середньому по Україні. Прогноз утворення і збирання ПВ в Кобеляцькій МТГ представлено у Таблиці 3.1. Згідно з вимогами НПУВ, які інтегровані в регіональну стратегію, кожна ТГ Полтавщини у своїх МПУВ має передбачити щорічне збільшення охоплення населення збиранням на 10%, починаючи з другого року дії такого плану.

Таблиця 3.1. Прогноз обсягів утворення та збирання ПВ у Кобеляцькій МТГ на 2026–2035 роки

Рік	Прогноз чисельності населення, тисяч осіб	Цільовий рівень охоплення послугою збору, %	Валовий обсяг утворення ПВ у громаді, тис. т/рік	Плановий обсяг збирання ПВ комунальними підприємствами, тис. т/рік
2025	25,56	30,45	12,38	3,77
2026	25,48	30,45	12,45	3,79
2027	25,39	30,45	12,52	3,81
2028	25,30	40,00	12,59	5,04
2029	25,21	50,00	12,66	6,33
2030	25,12	60,00	12,72	7,63
2031	25,03	70,00	12,79	8,96
2032	24,94	80,00	12,86	10,29
2033	24,85	90,00*	12,93	11,64
2034	24,76	95,00	13,00	12,35
2035	24,67	100,00	13,07	13,07

*Відповідно до НПУВ, передбачається збільшення до 85% охоплення послугою з управління побутовими відходами до 2033 року, РПУВ – на рівні 90%.

3.2.2. Планування системи управління відходами

При розробленні і подальшій реалізації МПУВ враховані загальні вимоги до управління відходами, які визначаються відповідно до Статті 13 ЗУ «Про управління відходами» [2]. Зокрема, відходи мають збиратись, перевозитись та оброблюватись залежно від їх виду, складу і властивостей у спосіб, що сприяє їх подальшому відновленню; є безпечним для здоров'я людини та не завдає шкоди навколишньому природному середовищу, відповідає встановленим стандартам або нормативам шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів та найкращим доступним технологіям і методам управління. Ввезення в Україну відходів з метою їх видалення забороняється.

Планування та реалізація у Кобеляцькій МТГ Полтавської області діяльності у сфері управління відходами враховує нормативно-правові документи національного, регіонального та місцевого рівнів.

Відповідно до РПУВ [4], основними пріоритетами системи управління відходами на регіональному рівні є:

- підвищення ступеня використання відходів як вторинної сировини, їх оброблення з метою якомога повнішого вилучення корисних компонентів і знешкодження;
- мінімізація утворення відходів за рахунок впровадження маловідходних технологій і виробництв;
- зменшення і запобігання ризику негативної дії відходів на природне середовище і здоров'я населення;
- підвищення ефективності управління відходами, виконання вимог законодавства і, в першу чергу, поліпшення економічного механізму системи управління небезпечними і ресурсоцінними відходами.

Ціль 1 – розробка та удосконалення нормативно-правової бази громади в сфері управління відходами відповідно до національного законодавства.

Окрім МПУВ, передбачена розробка планів підприємств для досягнення завдань плану.

Ціль 2 – впровадження економічних інструментів для удосконалення сфери управління відходами в громаді.

Враховано впровадження економічних та інших інструментів для досягнення цільових показників управління відходами, зокрема встановлення механізму повного покриття витрат згідно з принципом «забруднювач платить» та принципом розширеної відповідальності виробника (РВВ); стимулювання запобігання та зведення до мінімуму утворення відходів, повторне використання, відновлення, зокрема рециклінг відходів, більш детально описані у Статті 3 ЗУ «Про управління відходами». Також враховані економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами, передбачені Статтею 56 ЗУ «Про управління відходами» [2].

Ціль 3 – удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами.

Відповідно до Статті 17 ЗУ «Про управління відходами» [2] суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами, забезпечувати професійну підготовку, підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері управління відходами.

Враховано, що відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується проведення оцінки існуючої інституційної та адміністративної спроможності щодо впровадження законодавства про управління відходами, в тому числі його функціонального аналізу (2026-2027), розроблення та виконання планів посилення інституційного та адміністративного потенціалу (до 2033 року). Планується також розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації, проведення тренінгів/семінарів для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання, з питань запобігання утворенню відходами (2028), управління відходами (2030).

Ціль 4 – реформування системи інформаційного забезпечення у сфері управління відходами.

Відповідно до Статті 17 ЗУ «Про управління відходами» [2] суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність. Планується розробка і подання таких проектів актів КМУ «Про затвердження Порядку ведення реєстрів у сфері управління відходами» (2026 рік).

Ціль 5 – забезпечення розбудови та модернізації інфраструктури управління відходами.

Будівництво інфраструктури управління відходами та впровадження інноваційних технологій, що передбачає для кожного потоку відходів розроблення заходів із управління відходами згідно із п'ятирівневою ієрархією відходів (Додаток 25).

Створення інфраструктури збирання, зберігання, відновлення та видалення побутових відходів буде відбуватись на основі територіальної наближеності оброблення відходів [2], регіонального (кластерного) підходу [3]. Відповідно до Статті 30 ЗУ «Про управління відходами» [2] територіальні громади на засадах співробітництва можуть спільно фінансувати будівництво, реконструкцію та/або утримання об'єктів оброблення ПВ, реалізовувати спільні проекти, спільно фінансувати (утримувати) підприємства, установи та організації комунальної форми власності, утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації, спільний орган управління. Порядок організації співробітництва територіальних громад визначається ЗУ «Про співробітництво територіальних громад» [90].

Ціль 6 – підвищення обізнаності населення щодо управління відходами.

Враховано, що НПУВ до 2033 року [5] передбачено проведення кампанії з підвищення обізнаності населення з управління відходами: в закладах загальної середньої та дошкільної освіти, тематичних позакласних заходів, організація конференцій та засідань за круглим столом тощо. Також передбачене сприяння впровадженню системи компостування відходів утворювачами на присадибних, дачних і садових земельних ділянках (2025-2033) [5].

Враховано, що відповідно до НПУВ до 2033 року [5] передбачено, що щороку ОМС мають здійснювати заходи з ліквідації у громадянському суспільстві поширеної помилкової думки, що відновлення матеріалів і рециклінг приносять дохід, який перевищує понесені витрати. Проте аналіз показує, що це фактично чиста собівартість діяльності. Подібні хибні уявлення можуть перешкоджати прийняттю ефективних рішень щодо управління відходами.

Визначення місць розташування відповідних об'єктів управління відходами буде також здійснюватися з урахуванням пріоритету вимог екологічної безпеки ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» (стаття 3) [11], ЗУ «Про охорону земель» (стаття 3) [10], збереження цінних природоохоронних територій та об'єктів, забезпечення дотримання вимог природоохоронного та іншого законодавства, а також затвердженої у встановленому порядку містобудівній документації.

Зокрема, під час реалізації МПУВ буде забезпечено врахування та дотримання вимог статті 46 ЗУ «Про охорону земель» [10], згідно якої, зокрема, при здійсненні господарської діяльності, пов'язаної із зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням і захороненням відходів, забезпечуються: 1. виконання заходів щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів та екологічно безпечне поводження з ними; 2. максимальне збереження ґрунтового покриву на основі обраного оптимального варіанта територіального розміщення об'єктів поводження з відходами; 3. зняття родючого шару ґрунту, його складування, збереження та використання при рекультивації земель, покращенні малопродуктивних земель і благоустрої населених пунктів; 4. запобігання негативному впливу об'єктів поводження з відходами, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення,

знешкодження і захоронення відходів на ґрунтовий покрив прилеглих територій; 5. рекультивація земельних ділянок після ліквідації об'єктів поводження з відходами. *Примітка. У тексті статті 46 Закону України «Про охорону земель» використано термінологію попереднього законодавства («поводження з відходами», «зберігання», «знешкодження» тощо), яка наразі потребує законодавчого оновлення та приведення у відповідність до сучасних вимог ЗУ «Про управління відходами». Проте за змістом наведені вимоги повністю інтегруються в загальну систему запобігання негативному впливу на довкілля.*

Запобігання утворенню відходів

Статтею 3-4 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені основні засади державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема ієрархія управління відходами (Додаток 25). Підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить до утворення відходів, забезпечують дотримання ієрархії управління відходами шляхом: 1) планування та здійснення своєї діяльності таким чином, щоб запобігати утворенню відходів, зменшувати їх утворення, запобігати їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище під час проектування продукції, її виробництва, під час і після використання продукції; 2) здійснення відновлення відходів, утворенню яких не вдалося запобігти, забезпечуючи підготовку відходів до повторного використання, рециклінг або проведення інших операцій з відновлення, включаючи виробництво енергії; 3) видалення лише тих відходів, що непридатні з технологічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів.

Статтею 5 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені основні заходи державної політики у сфері запобігання утворенню відходів.

Враховано, що Статтею 56 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами. Зокрема: 1) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за захоронення відходів на полігонах, залежно від виду відходів та класу полігону; 2) запровадження системи, за якої утворювачі та власники відходів сплачують лише за фактичну вагу відходів, непридатних для підготовки до повторного використання та відновлення, та створюються стимули для роздільного збирання відходів (принцип «плати за те, що викидаєш»); 3) запровадження РВВ для певних видів відходів, розроблення заходів для підвищення її організаційної та економічної ефективності; 4) впровадження депозитних схем та інших заходів для заохочення ефективного збирання використаних продукції та матеріалів; 5) надання податкових пільг для стимулювання повторного використання та благодійного пожертвування продукції; 6) оподаткування продукції, відходи якої спричиняють значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, з метою зменшення споживання такої продукції та стимулювання впровадження найкращих доступних технологій і методів управління для їх рециклінгу; 7) стимулювання використання продукції та матеріалів, отриманих у результаті підготовки відходів до повторного використання та рециклінгу; 8) надання податкових і кредитних пільг для фінансової підтримки проведення наукових досліджень та впровадження інноваційних технологій оброблення, зокрема рециклінгу, відходів. Враховано, що Законом можуть встановлюватися також інші економічні інструменти для запобігання утворенню відходів, забезпечення їх рециклінгу та іншого відновлення, зокрема пільгове оподаткування екологічних видів продукції, пільгове кредитування і субсидіювання екологічних проектів, надання дотації на придбання природоохоронного обладнання, прискорені строки амортизації природоохоронного обладнання [2]. Зокрема, субсидії на заходи, що сприяють запобіганню утворення відходів, обґрунтовані, коли такі дії призводять до фінансової економії для державного бюджету та/або екологічних переваг, що перевищують вартість цих субсидій. Наявні приклади стосуються переважно

домашнього компостування та використання багаторазових підгузків, але дозволяється визначати інші потоки відходів, які можуть виправдати підтримку домогосподарств у переході на продукцію або послуги, в результаті яких утворюється менше відходів [2].

Створення та впровадження ефективних організаційно-економічних інструментів для виконання завдань в частині запобігання утворенню відходів на державному рівні буде здійснюватись за такими напрямами: 1) розширення переліку видів відходів, щодо яких може бути оголошено припинення статусу відходів (для відходів паперу, пластмас, будівництва та знесення, біовідходів) та розроблення і впровадження для цих видів відходів критеріїв оголошення припинення статусу відходів, що сприятиме підвищенню рівня повторного використання ресурсів; 2) впровадження вимог до екодизайну з метою підвищення довговічності, надійності, ремонтопридатності, можливості модернізації, повторного використання продукції, покращення можливостей відновлення та технічного обслуговування продукції, розв'язання проблеми наявності у продукції небезпечних хімічних речовин, підвищення енерго- та ресурсоефективності продукції, зокрема з урахуванням можливості відновлення стратегічної та критичної сировини, зменшення очікуваних обсягів утворення відходів та збільшення вмісту вторинної сировини у продукції, забезпечуючи при цьому її експлуатаційні характеристики та безпеку, а також зменшення вуглецевого та екологічного слідів;

Також буде враховано, що 17.09.2026 року була схвалена Стратегія розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026-2028 [91].

Крім того, при виконанні МПУВ буде враховано, що на державному рівні відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується розроблення і видання: 1) проектів актів КМУ «Про затвердження заходів щодо стимулювання закладів харчування та торгових мереж до зниження цін на продукти, у яких закінчується строк придатності» (2026), не реалізовано, Про затвердження Порядку зменшення утворення відходів харчових продуктів у первинному виробництві, переробці та виробництві, роздрібній торгівлі та інших видах дистрибуції харчових продуктів, ресторанах та закладах громадського харчування, а також у домогосподарствах (2027), Про затвердження переліку матеріалів та сировини, які є критично важливими для української економіки, з метою виявлення їх у відходах та забезпечення рециклінгу і відновлення ресурсів (2027); проекту наказу про затвердження Методичних рекомендацій сталого споживання (2027), 3) про затвердження Правил для роздрібних та інших торговельних мереж, закладів громадського харчування щодо використання продукції в багаторазових контейнерах з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог (2026), не реалізовано. Здійснення інших заходів запобігання утворенню відходів, зокрема внесення змін до постанови КМУ «Деякі питання оголошення припинення статусу відходів» щодо розширення переліку видів відходів, щодо яких може бути оголошено припинення статусу відходів, та додавання критеріїв оголошення припинення статусу відходів для цих видів відходів (2026).

Також на національному рівні планується інтеграція МОН теми запобігання утворенню відходів та принципів циркулярної економіки в освітні програми закладів загальної середньої та вищої освіти, включно з практичними заняттями та проектами (2025-2026), не реалізовано.

Здійснення заходів із запобігання утворенню відходів або мінімізації їх утворення та зниження ступеня їх небезпеки відповідають основним цілям та принципам державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, а саме [5]: 1) зменшення обсягу утворення ПВ (кількість утворення ПВ на одну особу у 2025 році має становити 343,3 кг на рік та у 2035 році – 240,5 кг на рік); 2) ресурсоємність ВВП (співвідношення спожитих фізичних обсягів природних ресурсів, утворених відходів та викидів забруднюючих речовин до обсягу валового внутрішнього продукту має становити у 2025 році 80 % до рівня 2015 року та у 2030 році 60 % до рівня 2015 року); 3) зменшення обсягу утворення відходів від усіх видів економічної діяльності (обсяг утворених відходів від усіх

видів економічної діяльності на одиницю ВВП, розрахована на основі паритету купівельної спроможності 2011 року, має становити не більше 880 кг на 1000 доларів США у 2025 році та не більше 800 кг на 1000 доларів США у 2030 році) [5].

Оскільки обсяги утворення ПВ та їх склад визначаються переважно структурою споживання населення, основним управлінським механізмом, що застосовується в цій сфері є інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на підвищення у населення культури поводження з відходами та мінімізації їх утворення, ощадливого споживання. Є важливим, щоб інформаційно-просвітницька діяльність була синхронізована із розвитком об'єктів інфраструктури управління, удосконаленням послуг з управління ПВ в населених пунктах громади [5]. В якості запобігання утворенню відходів, від яких необхідно позбавлятися, розглядається запровадження (або розширення використання) індивідуального компостування біовідходів у приватних одноквартирних домогосподарствах.

Як практичний інструмент зі зменшення кількості садово-паркових відходів в Кобеляцькій МТГ, можна розглянути відмову від косіння трави на комунальних територіях (парки, сквери, зелені зони), на прибудинкових територіях біля приватних будинків та багатоповерхових, в зелених зонах (при наявності таких) біля об'єктів торгівлі, сервісу при створенні нових газонів з дотриманням технології [92]. Таке рішення допоможе: захистити газони від пошкоджень, оскільки скошування за високої температури – високий стрес для рослинності, забезпечити більш прохолодну температуру ґрунту, зберегти вологу в землі. Для досягнення задачі використовувати різнотрав'я [93] – різновид газону, що складається переважно з лучних рослин та являє собою функціональну альтернативу традиційним газонним сумішам.

З метою сприяння органам державної влади у придбанні товарів, послуг та робіт з меншим негативним впливом на навколишнє природне середовище розглядається можливість імплементувати критерії та вимоги ЄС до «зелених» публічних закупівель [5], наприклад, при здійсненні закупівель у системі Prozorro відповідно до їх екологічних вимог [94].

Оскільки обсяги утворення ПВ та їх склад визначаються переважно структурою споживання населення, основним управлінським механізмом, що застосовується у цій сфері є інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на стимулювання ощадливого споживання та застосування відповідних методів та підходів.

В якості запобігання утворенню відходів, від яких необхідно позбавлятися, розглядається запровадження (або розширення використання) індивідуального компостування біовідходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районах міст, а також стимулювання скорочення використання пакувальних та інших виробів з полімерів [4]. Передбачається, що індивідуальне (домашнє) компостування біовідходів буде здійснюватися в одноквартирних приватних домогосподарствах відповідно до Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках [95]. Кількість та параметри обладнання для індивідуального компостування біовідходів визначається власниками домогосподарств, виходячи з їх потреби.

Передбачається, що громадське компостування біовідходів поступово буде впроваджуватись в підприємствах, організаціях і установах всіх форм власності, починаючи з комунальної власності [92].

Також буде розглянута можливість впроваджувати інфраструктурні рішення, зібрані у покроковому гайді з реалізації інфраструктурних проєктів у сфері управління відходами [96].

Створення системи управління ПВ має базуватися на *кластерному підході* відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.04.2024 № 288 [3].

Кластер – це локалізована територія суміжних територіальних громад, охоплена спільною системою управління ПВ, що має взаємоузгоджену інфраструктуру управління відходами та обслуговується одним регіональним полігоном для захоронення ПВ.

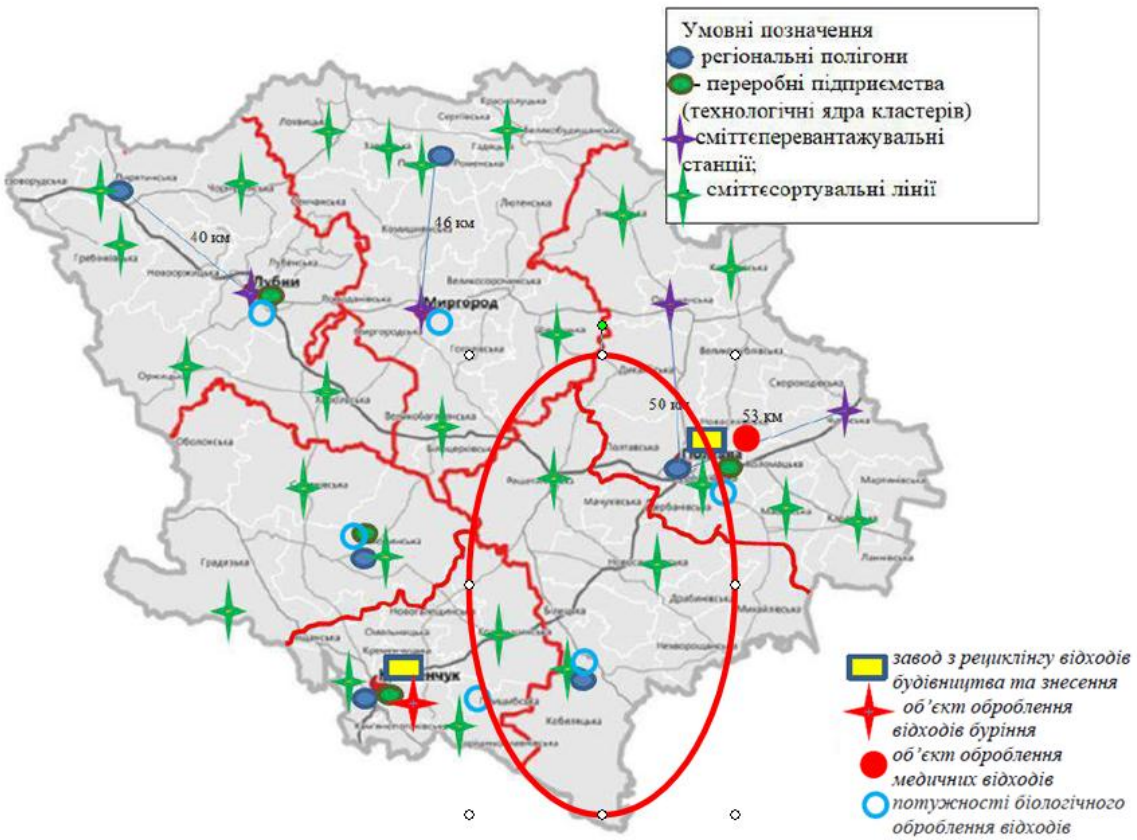

Рис. 3.1. Рекомендовані об'єкти управління відходами в Кобеляцькому кластері [4].

Аналіз території Кобеляцького кластеру, до якого входить Кобеляцька МТГ та ще 7 громад Полтавської області [4] показав, що Кобеляцький кластер має витягнуту з півночі на південь територію, по якій проходять національна автодорога сполученням Дніпро – Полтава та автомобільна дорога загального користування державного значення сполученням Полтава – Олександрія, не враховуючи мережу обласних та районних доріг місцевого значення. Даний кластер нараховує 8 ОТГ, що дозволило об'єднати населення біля 150 тис. осіб, що є обґрунтуванням необхідності створення на території кластеру регіонального полігону та інших об'єктів управління відходами, а саме: 3 сміттєсортувальних ліній та 1 об'єкта з біологічного оброблення відходів. РПУВ [4] визначає, що переробне підприємство для Кобеляцького кластеру буде знаходитися біля с. Терешки (Полтавський кластер). Проте територіально ближчим для Кобеляцької громади є сміттєпереробне підприємство в Кременчуцькій ТГ, будівництво якого заплановане у РПУВ [4]. Що стосується саме Кобеляцької МТГ, то в її межах заплановане створення регіонального полігону площею 10 га, сміттєсортувальної лінії та об'єкту біологічного оброблення відходів. Розміщення даних об'єктів та їх технічне оснащення має врахувати природні умови території громади (розділ 1 МПУВ), а саме рельєф території, розміщення водних об'єктів та водоохоронних зон, об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі. На вибір технології збирання та оброблення відходів мають вплив кліматичні умови місцевості.

Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] ОМС забезпечують кожному утворювачу ПВ надання послуги з їх управління. Послуга з управління ПВ – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення ПВ, а також діяльність, пов'язана з

організацією роботи системи управління ПВ, що здійснюється виконавцем послуги з управління ПВ [2].

Заплановано розширення охоплення утворювачів (населення, організацій, установ) послугами у сфері управління ПВ (Додаток 23). Станом на 1.01.2026 це населення м. Кобеляки (30,45% населення громади) та 267 підприємств та організацій громади (Додаток 16). НПУВ [5] визначає збільшення до 85% охоплення послугою з управління ПВ до 2033 року. Відповідно до цього Кобеляцька громада передбачає розробку заходів зі збільшення охоплення населення громади послугами з управління ПВ.

Підготовка до повторного використання відходів

Статтею 6 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені засади підготовки відходів до *повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення* відходів шляхом створення та діяльності об'єктів оброблення відходів, запровадження економічних інструментів та встановлення цільових показників. Для цього відходи підлягають роздільному збиранню та не повинні змішуватися з іншими відходами або матеріалами, що мають різні властивості.

Статтею 5 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені засади підготовки відходів до *повторного використання*: 1) заохочення проектування, виробництва та використання ресурсоефективної та більш довговічної продукції, у тому числі продовження строку її використання, а також продукції, придатної до ремонту, повторного використання та модернізації; 2) виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно; 3) забезпечення доступності запасних частин, інструкцій з експлуатації, технічної інформації чи інших інструментів, обладнання або програмного забезпечення, що дозволяють проводити ремонт і забезпечують повторне використання продукції без зниження рівня її якості та безпечності функціонування; 4) створення суб'єктами господарювання, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування відповідно до компетенції та забезпечення діяльності пунктів приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання.

Передбачено, що громадяни можуть вживати заходів з метою економії природних ресурсів, повторного використання матеріалів (речей) тощо, а також надавати перевагу продуктам багаторазового використання або виготовлених із матеріалів, які придатні для рециклінгу.

Крім того, при виконанні МПУВ враховано, що на державному рівні відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується розроблення і видання проекту наказу «Про затвердження Рекомендацій щодо повторного використання та благодійного пожертвування продукції» (2028 рік). Проведення інформаційних кампаній щодо заохочення повторного використання, ремонту продукції, зокрема електричного та електронного обладнання, текстилю, меблів та інших товарів (2025-2033).

Об'єкти інфраструктури системи повторного використання окремих компонентів з ПВ включають стаціонарні багатопрофільні [99-100] і спеціалізовані [101] центри, МАФи, мобільні пункти [102]. В Україні є досвід облаштування контейнерів для збирання текстилю, взуття та іграшок [103]. В Кобеляцькій громаді може бути організоване збирання одягу із використанням спеціальних контейнерів з кришками. Проте, відходи з цих контейнерів мають перевозитись до ПРЗ (за межами Кобеляцького кластеру) для повторного використання товарів, які були у вжитку, де можуть здійснюватися операції з їх підготовки. Ефективним інструментом з підготовки до повторного використання є центри ремонту електроніки та побутової техніки, в яких доцільно організувати приймання ВЕЕО. Розглядається можливість організації такого центру у м. Кобеляки.

Для підвищення економічної доцільності розглядається створення пунктів повторного використанні і ремонту ПВ спільно із Товариством Червоного Хреста України [104] або МБФ «Карітас України» [105].

Моніторинг впровадження повторного використання буде здійснено відповідно до Методики розрахунків цільових показників з підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів та Порядку подання звітності щодо виконання цільових показників з підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів [106].

Збирання і перевезення відходів

Становлення системи управління ПВ в Кобеляцькій громаді має передбачати не тільки збільшення охоплення населення послугами з централізованого збирання відходів, а й запровадження роздільного збирання. Це матиме довгостроковий позитивний ефект, оскільки НПУВ [5] передбачено впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання ПВ із щорічним збільшенням на 10 відсотків охоплення населення починаючи з другого року дії МПУВ. РПУВ [4] встановлює, відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] такі цільові показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу ПВ: до 2030 року – не менше 20 % їх маси; до 2035 року – не менше 25 % їх маси. Для їх досягнення слід поширити систему роздільного збирання у межах громади.

Організація роздільного збирання ПВ розробляється виконавчим органом міської ради згідно з Методикою роздільного збирання побутових відходів [97] для таких видів відходів, як папір і картон, пластик, скло, метал, частково біовідходів. При цьому мають створюватись умови для забезпечення роздільного збирання більшої частини біовідходів, небезпечних відходів у складі побутових та інших видів відходів, що підлягають роздільному збиранню.

Об’єкти інфраструктури системи збирання побутових відходів включають [4]:

- контейнерні майданчики;
- пункти приймання/роздільного збирання побутових відходів;
- пункти приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання.

Обраний таким чином спосіб організації роздільного збирання визначається рішеннями Кобеляцької міської ради або її виконавчого комітету та відображається в схемах санітарного очищення населених пунктів Кобеляцької МТГ відповідно до Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, які затверджені наказом Міністерства охорони здоров’я України від 17.03.11 р. № 145 [98].

Відповідно до РПУВ [4], рекомендується впровадження таких схем роздільного збирання ПВ:

1) в сільській місцевості

- на першому етапі – на три контейнери (схема № 2 відповідно до Методики роздільного збирання побутових відходів [97]): пластик, ресурсоцінні відходи, змішані відходи;
- на другому – на чотири контейнери (схема № 3 відповідно Методики роздільного збирання побутових відходів [97]): скло; пластик, ресурсоцінні відходи (інші види), змішані відходи;

2) в міській місцевості:

- на першому етапі – на чотири контейнери (схема № 3 відповідно до Методики роздільного збирання побутових відходів [97]): скло; пластик, біовідходи, змішані відходи;
- на другому – на п’ять контейнерів (схема № 4 відповідно до Методики роздільного збирання побутових відходів [97]): скло; пластик, біовідходи, змішані відходи, папір.

В РПУВ [4] рекомендується, щоб скло збиралося окремо (у зелені контейнери), та система роздільного збирання вторинних матеріалів запроваджувалася на основі 3 контейнерів та сітки для збору ПЕТ-пляшок.

Враховуючи вже налагоджену систему роздільного збирання ПВ у м. Кобеляки, пропонується розширити кількість контейнерних площадок для роздільного збирання у самому місті та встановити їх по селах громади (принаймні 1 майданчик поблизу місць масового відвідування). Серед потенційних «учасників» – села з найбільшої кількістю населення: с. Придніпрянське, с. Орлик, с. Світлогірське і с. Озера (Додаток 1). Розглядається створення принаймні 10 контейнерних майданчиків для збирання ПВ, обладнаних відповідно до національного стандарту ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків» [76].

Оскільки біовідходи є найбільшою фракцією у ПВ (19,96-29,57%), пропонується організувати відбір із загальної маси ПВ. Їх вилучення допоможе знизити забруднення інших ресурсоцінних фракцій і підвищити рівень їх відновлення. В табл. 3.2 описані схеми організації роздільного збирання відповідно до Методики [97], які можна обирати для окремого населеного пункту громади.

Таблиця 3.2. Схеми роздільного збирання ресурсоцінних відходів

Схема	Опис
2 контейнери	Один блакитний контейнер з написом «Ресурсоцінні відходи» Один сірий або чорний контейнер для змішаних ПВ
3 контейнери	Один контейнер відповідного кольору для збирання одного виду ресурсоцінних відходів Один контейнер блакитного кольору з написом «Ресурсоцінні відходи», для збирання видів ресурсоцінних відходів, які не збираються у перший контейнер Один сірий або чорний контейнер для змішаних ПВ
4 контейнери	Один контейнер відповідного кольору для збирання одного виду ресурсоцінних відходів Один додатковий контейнер відповідного кольору для збирання одного виду ресурсоцінних відходів Один контейнер блакитного кольору з написом «Ресурсоцінні відходи», для збирання видів ресурсоцінних відходів, які не збираються у перший та другий контейнер Один сірий або чорний контейнер для змішаних ПВ
5 контейнерів	Один жовтий контейнер з написом «Пластик та метал» Один зелений контейнер з написом «Скло» Один синій контейнер з написом «Папір» Один коричневий контейнер з написом «Біовідходи» Один сірий або чорний контейнер з написом «Змішані відходи»

На основі існуючої системи роздільного збирання окремих ресурсоцінних фракцій з ПВ в Кобеляцькій громаді, майданчики для роздільного збирання ПВ матимуть окремі контейнери для збору: скла, макулатури, біовідходів та сітки для збору ПЕТ-пляшок. На окремих майданчиках можна встановити контейнери для збору люмінесцентних ламп.

В селах пропонується схема адресного збирання ПВ за визначеним маршрутом і графіком. Пропонується при укладанні договорів на вивезення ПВ передавати у користування ємності і/або спеціальні пакети. В цьому випадку пропонується роздільно збирати відходи за схемою № 2. Також доцільно створити майданчики для збору садово-паркових відходів, що не знайшли свого використання в індивідуальних домогосподарствах.

Змішування відходів з іншими відходами чи матеріалами, якщо такі дії ускладнюють операції з відновлення, забороняється Статтею 13 ЗУ «Про управління відходами» [2].

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

Щодо великогабаритних, ремонтних відходів та відходів будівництва та знесення планується організація окремого збору по заявці суб'єкта.

Відповідно до Статті 8 ЗУ «Про управління відходами» [2], з метою забезпечення оброблення *небезпечних відходів* у складі ПВ та уникнення забруднення інших видів ПВ органи місцевого самоврядування та організації розширеної відповідальності виробників забезпечують встановлення окремих контейнерів, призначених для небезпечних відходів.

У Статті 35 ЗУ «Про управління відходами» [2] розглянуто основні засади створення і функціонування (зокрема, фінансування) стаціонарних і/або мобільних пунктів роздільного збирання ПВ. Розглядається, що у пунктах роздільного збирання ПВ буде здійснюватись роздільне збирання відходів текстилю, деревини, великогабаритних та ремонтних відходів, відходів зелених насаджень, небезпечних відходів у складі ПВ, відходів паперу, картону, металу, пластику, скла, електронного та електричного обладнання, батарей та акумуляторів, інших видів відходів. У разі запровадження РВВ щодо певного виду продукції збирання (приймання) відходів такої продукції у пунктах роздільного збирання ПВ здійснюватиметься на підставі договорів з організаціями розширеної відповідальності виробника та за рахунок таких організацій.

Згідно НПУВ до 2033 року [5] передбачено створення центрів/мобільних пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання ПВ, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника (2025-2033), для населених пунктів з чисельністю населення більше 50 тис осіб. Враховуючи чисельність населення м. Кобеляки, створення такого пункту за РПУВ [4] не передбачене, але за наявності попиту на послугу це може бути мобільний пункт, який може збирати небезпечні відходи [107].

У випадку облаштування пункту прийому вторинної сировини, відповідно до п. 11.2.4 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» [108], пункт площею 3 м² призначений для обслуговування 1 тис. осіб населення. Розглядається можливість створення пункту роздільного збирання ПВ відповідно до узагальненого досвіду та рекомендацій щодо створення та організації їх роботи [109].

З метою розширення спектру відходів, які повторно використовуються, при реалізації МПУВ розглядається можливість співпраці із:

2 еколого-соціальним проєктом «Кришечки збери – Україні допоможи» [110] або «Пластик рятує життя»[111];

3 Precious plastic Ukraine [112], Plastic Fantastic [113];

4 Зміївською паперовою фабрикою [114] (збір паковання Tetra Pak здійснює ГО «Зелений птах»)[115];

5 Спільнотою «Емаус-Оселя» [102], Re:Invetex (збір текстилю) [116];

6 Rekava (збір кавової гущі) [117];

РПУВ розглядає роздільне збирання ПВ як один з пріоритетів в системі управління відходами регіону. Зокрема, очікується, що запровадження роздільного збирання дозволить отримати значне скорочення обсягів ПВ, що підлягають захороненню (знешкодженню), до 2033 року – до 30% відповідно Нацплану;- отримати додаткові кошти від реалізації вторинної сировини [4].

Відповідно до ЗУ «Про управління відходами» [2] житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування, зупинки громадського транспорту та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками для роздільного збирання ПВ, урнами для збирання ПВ. Згідно НПУВ до 2033 року [5] під час проектування житлових та нежитлових будинків передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання ПВ, урн для збирання ПВ.

Орієнтовна потреба в придбанні контейнерів для збирання ПВ, які відповідають ДСТУ 8476:2015 Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги для збору ПВ [118] складає: об'ємом 1,1 м³ – 603 шт. (Додаток 20) загальною вартістю орієнтовно 8140500 грн. При виборі контейнерів слід врахувати кліматичні умови Кобеляцької

громади (розділ 1.2.2). Середня мінімальна температура повітря найбільш холодного місяця року -6,2°С, отже, контейнери мають бути розраховані на відповідні температури.

Відповідно до РПУВ [4], потреба у контейнерах для роздільного збирання ПВ в Кобеляцькій МТГ становить 620 шт. та 51 шт для великогабаритних та ремонтних відходів. Кольори контейнерів для відповідного виду ПВ передбачено Методикою роздільного збирання побутових відходів [97]. Роздільне збирання передбачає використання сучасного устаткування, а саме контейнерів та спеціально обладнаних транспортних засобів для перевезення ПВ (із заднім завантаженням), які відповідають вимогам європейських стандартів. Вони більш гармонійно вписуються до інфраструктури населених пунктів та забезпечують захист від забруднення території під час збирання та перевезення ПВ [4].

Обов'язково слід здійснювати роздільне збирання компонентів ПВ на пляжах, ринках, у парках, скверах, площах, садах, на вокзалах. Громадські місця мають бути спроектовані таким чином, щоб запобігти засміченню, зокрема, з достатньою кількістю сміттєвих баків, попільничок для недопалків, фізичних бар'єрів, такі як паркани, живоплоти та низькі стіни, для запобігання рознесенню відходів з території. Колір та написи на сміттєвих баках мають привертати увагу людей до них і заохотити правильно поводитись із своїми відходами. Можуть бути здійснені інвестиції в інноваційні технології, такі як «розумні» сміттєві баки, які визначають, коли вони переповнені і потребують спорожнення.

Розглядаються варіанти технічних рішень з організації *збирання небезпечних відходів у складі ПВ:*

- облаштування спеціальних контейнерів на площадках для роздільного збирання ПВ. Орієнтовна кількість таких контейнерів для Кобеляцького кластеру – 229 од. [4], зокрема, 37 контейнерів для Кобеляцької МТГ;

- створення стаціонарних пунктів приймання небезпечних відходів у складі ПВ відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» [108] (можливе зберігання до 1 року без наявності ліцензії при наявності договору на подальше оброблення із організацією, яка має ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41];

- організація приймання небезпечних відходів у складі ПВ у «мобільних пунктах приймання», відомих як Екобус [119] (потребує отримання ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами).

- укладання договорів, з організаціями, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41] і вже започаткували впровадження механізмів РВВ, наприклад, ГО «Батарейки, здавайтесь» [70].

РПУВ рекомендується впровадження змішаної форми наведених вище варіантів, відповідно до можливостей територіальних громад, що визначається на етапі МПУВ)

Серед об'єктів інфраструктури системи збирання ПВ, РПУВ [4] розглядає пункти приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання. Центри повторного використання та ремонту (Reuse & Repair центри) – це спеціальні простори, де вживані речі збирають, ремонтують, а потім безоплатно роздають, обмінюють або продають за низькою ціною.

При реалізації МПУВ передбачається, що перевезення ПВ здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами безпосередньо до об'єктів оброблення відходів. Враховано, що відповідно до НПУВ до 2033 року [5] передбачається оновлення матеріально-технічної бази для збирання ПВ (2025-2033). Орієнтовна потреба в придбанні сміттєвозів для Кобеляцької МТГ (комунальна власність) на період до 2033 року складає: сміттєвоз об'ємом 24 м. куб. з задньою загрузкою – 1 шт. вартістю приблизно 7,5 млн. грн (IVECO).

Відповідно до РПУВ, потреба в оновленні та розширенні матеріально-технічної бази системи збирання ПВ оцінюється у 5 сміттєвозів [4].

Для організації діяльності із перевезення небезпечних відходів у складі ПВ надавач послуг повинен мати відповідну ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41]. Транскордонне перевезення в разі його потреби буде здійснюватись на основі письмових згод (повідомлень) [42] та висновків на транскордонне перевезення відходів [43]. Контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням в разі його потреби буде здійснюватись відповідно до Базельської конвенції [120].

Об'єкти оброблення відходів

Суб'єкти господарювання у сфері управління відходами, установки яких експлуатуються на день набрання чинності ЗУ «Про управління відходами» [2] отримують дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів: 1) протягом шести місяців після набрання чинності цим Законом – щодо установок потужністю 100 тонн на добу або більше; 2) протягом одного року після набрання чинності цим Законом – щодо установок потужністю менше 100 тонн на добу [2]. І мають бути внесені до реєстру дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів [40].

При виконанні МПУВ буде враховано, що відповідно до НПУВ до 2033 року [5] у 2025 було розроблено і затверджено наказ «Про затвердження Правил технічної експлуатації об'єктів оброблення відходів» [123], планується також розроблення проекту наказу «Про затвердження довідкових документів з найкращих доступних технологій та методів управління щодо оброблення відходів» (2027 рік), проєкту наказу «Про встановлення вимог щодо безпечності для здоров'я людини продукції, що виробляється з відходів» (2029). НПУВ заплановано будівництво об'єктів оброблення ПВ (відновлення матеріалів механіко-біологічного оброблення, компостування, термічного оброблення, анаеробного оброблення для виробництва біогазу) (2025-2033).

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

Змішування відходів з іншими відходами чи матеріалами, якщо такі дії ускладнюють операції з відновлення, забороняється Статтею 13 ЗУ «Про управління відходами» [2].

Згідно НПУВ до 2033 року [5] сміттєперевантажувальні станції доцільно будувати тільки там, де вони допоможуть знизити загальні транспортні витрати на перевезення від місця утворення відходів до об'єктів з відновлення або видалення відходів в невеликих територіальних громадах (2025-2033). Відповідно до РПУВ [4], на території Кобеляцької громади створення сміттєперевантажувальної станції не передбачене, що відповідає умовам, коли регіональний полігон буде облаштований на території самої громади. Але поточна ситуація з вивезенням ПВ до полігону біля м. Горішні Плавні обумовила створення сміттєперевантажувального майданчика біля с. Полісся (Сухинівка). На території сміттєперевантажувальної станції ККП «Водоканал плюс» розглядається можливість розміщення майданчиків для роздільного збирання та оброблення окремих компонентів ПВ: пластику, скла та паперу. Цей перелік потенційно може бути розширений за рахунок таких відходів, як шини, мастила (оливи) та небезпечні відходи у складі ПВ.

З метою вирішення питання розміщення об'єктів управління ПВ, у РПУВ [4] територію Полтавської області розподілено на 6 кластерів, на території яких заплановано встановлення сортувальних та сміттєпереробних комплексів. Обсяги фінансування програми передбачено в розмірі 1200 млн грн [4]. Відповідно до РПУВ [4], у Кобеляцькому кластері передбачено створення 3 сміттєсортувальних ліній та 1 об'єкту біологічного оброблення відходів (див. розд. 2.1.3). Що стосується території саме Кобеляцької МТГ, то передбачається створення регіонального полігону площею 10 га із ССЛ.

Оскільки питання створення регіонального полігону з ССЛ не вирішено (див. Додаток 28), то на території сміттєперевантажувального майданчика біля с. Полісся

(Сухинівка) планується монтаж мобільної ССЛ, яка є у ККП «Водоканал Плюс». На даній ССЛ розглядається можливість «глибокого» сортування та підготовки ПВ для максимізації отримання ресурсоцінних компонентів або RDF/SRF палива. Хвости від сортування разом із змішаними ПВ планується перевозити на полігон у м. Горішні Плавні. Проєктна потужність та технологічні параметри ССЛ визначатимуться під час розроблення проєктної документації. Кінцеві показники та конфігурація обладнання залежатимуть від ключових факторів:

1) моделі збирання відходів – пріоритетним напрямом є розвиток та охоплення території 100-відсотковим роздільним збиранням ресурсоцінних компонентів у джерел їх утворення (із мінімізацією або відмовою від сортування маси змішаних ПВ, що гарантує високу якість вторинної сировини);

2) службового охоплення – чи обмежуватиметься робота ССЛ потребами виключно Кобеляцької МТГ, чи вона обслуговуватиме потреби суміжних громад Кобеляцького кластера (наприклад, Білицької громади).

Організація ССЛ повинна відповідати системі збирання ПВ, яка використовується в Громаді. Доцільно передбачати зміну технологічної схеми ССЛ з часом, тобто на початковому етапі вона потенційно може приймати змішані ПВ. Проте, за умови розвитку системи роздільного збирання відходів, ССЛ поступово має бути переналаштована на сортування саме ресурсоцінних компонентів, що продовжить її термін експлуатації і зробить робочий процес більш привабливим для сортувальників. Інструкція з експлуатації та обслуговування мобільної ССЛ МСЛ-50 додана до Плану управління відходами ККП «Водоканал Плюс» [54]. У разі прийняття рішення щодо закупки іншого обладнання ССЛ розглядається можливість розроблення робочого проєкту та потенційної співпраці з профільними постачальниками обладнання, зокрема компанією «Хаммель Україна» [124].

Варіантом додаткового оснащення майданчика у с. Полісся (Сухинівка) може стати облаштування майданчиків оброблення будівельних відходів та майданчика для компостування, оскільки в такому випадку зникне потреба в процедурах відведення нових земельних ділянок та розроблення і погодження проектної документації, а також суттєво скоротяться логістичні та експлуатаційні витрати.

Об’єкти відновлення відходів

Об’єкти відновлення ПВ

На сьогодні в Україні діє 94 підприємства, що займаються рециклінгом відходів: 17 підприємств – з переробки макулатури, 39 – з переробки полімерів, 19 – з переробки пластикових пляшок, 19 – з переробки склобою. Однак їх потужності задіяні на 50-70 % через дефіцит вторинної сировини на внутрішньому ринку, яка покривається за рахунок імпорту. Отримана українська вторинна сировина досить низької якості. Законодавство має встановити механізми фінансування сфери рециклінгу, що сприятиме створенню сортувальних установок та об’єктів з відновлення, які забезпечуватимуть ринок достатньою кількістю якісної сировини, що сприятиме покращенню стану навколишнього природного середовища. Оптимальним варіантом є створення в територіальних громадах невеликих об’єктів з відновлення матеріалів, які оброблятимуть щодня до 10 тонн вторинної сировини і займають площу до 1000 кв. метрів [5].

Діяльність ККП «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради пов’язана зі збиранням та вторинної сировини від населення та прийманням від організацій (розділ 2.1.3). Маються налагоджені логістичні ланцюги з передачі вторинної сировини іншим підрядникам: ФОП Романенко В.І. (пластмаса), ФОП Муха М.М. (макулатура).

Об’єкти відновлення біовідходів у складі ПВ

Передбачається, що відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується реалізація пілотних проектів для впровадження системи збирання та оброблення відходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у закладах громадського харчування, торгівлі та ринків (2027-2029), будівництво об’єктів компостування відходів від зелених насаджень

з об’єктів благоустрою (2025-2030), створення установок для попереднього оброблення біорозкладної фракції ПВ на території комплексів механіко-біологічного оброблення відходів або території регіональних полігонів (2026-2028), впровадження систем для використання біогазу, отриманого від дегазації відходів, що біологічно розкладаються (2026-2029).

Передбачається, що індивідуальне компостування біовідходів буде здійснюватися в одноквартирних приватних домогосподарствах відповідно до Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках [95]. Кількість та параметри обладнання для індивідуального компостування біовідходів визначається власниками домогосподарств, виходячи з їх потреби.

У РПУВ [4] передбачається будівництво об’єктів для компостування відходів та організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів.

Об’єкти централізованого біологічного оброблення будуть забезпечувати оброблення біовідходів з ПВ, відходів від утримання зелених насаджень і, в окремих випадках будуть поєднані з об’єктами оброблення осадів від очищення комунальних стічних вод. У територіальних громадах чисельністю до 100 тис. осіб доцільно здійснювати компостування на спеціалізованих компостних майданчиках, а в невеликих територіальних громадах – компостування в місцях видалення відходів у буртах або «рукавах» [4, 5]. Відокремлені біовідходи мають піддаватися іншим, крім захоронення, операціям з оброблення відходів, наприклад, компостування, аеробне та анаеробне зброджування тощо. Цільові показники РПУВ [4] щодо зменшення захоронення біовідходів, зокрема: до 2030 р. зменшення захоронення біовідходів на 10% від обсягу біовідходів, які утворюються у складі ПВ; до 2033 р. зменшення до 15% захоронення біовідходів.

В Кобеляцькій МТГ з 2023 р. функціонує майданчик для зберігання органічних відходів біля с. Колісниківка (Додатки 8, 9, 12, 14 і 15), на якому накопичено 2,12 тис. т. відходів (на 1.01.2026). В найбільш простому варіанті компостування може здійснюватися у буртах, розміщених на відкритому майданчику з дренажем компостної рідини. Кожні 3-5 днів бурти перемішуються аератором для запобігання загнивання. Аератор, також, забезпечує змішування компонентів до однорідності 90%, розпушення та підтримання необхідної температури і вмісту CO_2. Аератор сприяє постійному усуненню фактично усього накопиченого CO_2. Через 3-5 місяців дозрілий готовий стабілізований продукт пересівається через комплекс обладнання для просіювання компосту. Готовий органічний компост зберігають на спеціальному майданчику та реалізують або використовують для цілей комунальних підприємств. Залишок від просіювання накопичують в межах майданчику та перевозять відразу на регіональний полігон для захоронення.

Застосування даних технологій (компостування на відкритому повітрі з примусовою аерацією) дозволено у малих містах та селищах з населенням до 50 тис. мешканців.

Варто зазначити, що основним дохідним джерелом цього об’єкту оброблення біодвідходів є все ж таки оплата споживачів за збирання, перевезення та рециклінг біовідходів, а не реалізація готової продукції – компосту (хоча реалізація компосту може збільшити дохідну частину). Очевидно, що для зацікавленості населення у роздільному збиранні біовідходів є зменшення тарифу на послугу з управління ПВ, в частині оброблення біовідходів, що повинен бути значно меншим за витратами ніж захоронення відходів на полігоні.

На майданчику для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка) можливе компостування біовідходів із застосуванням вермикультури.

При технічні модернізації ділянки зберігання органічних відходів (с. Колісниківка) в об’єкт відновлення будуть враховані вимоги ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування» щодо проєктування підприємств сортування та перероблення твердих побутових відходів [125].

Об'єкти видалення відходів

Загальні вимоги до захоронення відходів передбачені відповідно до Статті 40 ЗУ «Про управління відходами» [2]. Зокрема, захоронення відходів здійснюється на полігонах, що відповідають вимогам законодавства та технологічне обладнання яких забезпечує захист ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, контроль викидів в атмосферне повітря, забруднення ґрунтів і підземних вод. Суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, повинен мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, а в разі захоронення небезпечних відходів – ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Полігони поділяються на такі класи: 1) полігони для небезпечних відходів; 2) полігони для відходів, що не є небезпечними; 3) полігони для інертних відходів.

Планується розроблення та затвердження планів приведення у відповідність з вимогами законодавства місць розміщення ПВ (полігонів, звалищ) (2026-2027), проектів рекультивації та догляду після припинення експлуатації місць розміщення ПВ (полігонів, звалищ), експлуатація яких повинна бути припинена згідно з переліком об'єктів оброблення відходів за результатами проведеної інвентаризації (2026-2033), поетапне припинення експлуатації місць розміщення ПВ (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам законодавства (після будівництва нових полігонів) (2028-2033), проведення рекультивації місць розміщення ПВ (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства, та догляд за ними після припинення експлуатації (2027-2033) [5].

Також буде враховано оновлення нормативно-правової бази «Про затвердження Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації» (2025 рік) [93], «Про затвердження Порядку розроблення програми контролю та моніторингу полігона та вимог до неї» (2026 рік, не реалізовано), «Про затвердження вимог до плану закриття місць розміщення відходів, які не відповідають вимогам законодавства» (2026 рік, не реалізовано), «Про затвердження Інструкції з проведення інвентаризації і оцінки ризику місць розміщення відходів» (2026 рік, не реалізовано), «Про затвердження державних і галузевих будівельних норм щодо полігонів для небезпечних відходів, відходів, що не є небезпечними, та інертних відходів» (2026 рік, не реалізовано), і заплановане розроблення «Про затвердження Порядку розрахунку (встановлення) та використання фінансового забезпечення (гарантії) операторів полігонів» (2027 рік).

Відповідно до РПУВ [4] діяльність за напрямом включає зменшення кількості місць для видалення ПВ та створення мережі регіональних полігонів побутових відходів. На всіх регіональних полігонах передбачається встановлення сортувальної лінії/станції, а також організація пункту оброблення великогабаритних та ремонтних відходів. На пункті здійснюється оброблення рослинних відходів, які збираються окремо від інших видів відходів. До складу пункту входять: дробарка, майданчик для зберігання сировини.

За РПУВ, Кобеляцька МТГ відноситься до Кобеляцького кластеру, в якій заплановано будівництво регіонального полігону площею 10 га. Проте станом на 1.01.2026 р. рішення про виділення відповідної ділянки не прийнято (Додаток 28), а відходи вивозяться на полігон до полігону КП «СпецЕко» Горішньоплавнінської ТГ. Отже, власного об'єкту видалення відходів громада не має.

Варто зазначити, що пунктом розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про управління відходами» [2] встановлено, що з 1 січня 2030 року експлуатація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), що не оснащені системами вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, системами моніторингу викидів в атмосферне повітря та моніторингу забруднення ґрунтів і підземних вод, забороняється.

Суб'єкт господарювання, що здійснює управління місцем розміщення відходів, має виконати план приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства у відповідності згідно з графіком, визначеним умовами дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Слід зазначити, що питання створення в громаді регіонального полігону не пройшло громадське обговорення. Очікується, що громада надасть відповідні пропозиції щодо перегляду РПУВ в контексті цього питання. У випадку схвалення пропозиції створення на території громади регіонального полігону його розташування має бути узгоджено з розміщенням об'єктів екомережі та природно-заповідного фонду, враховувати рельєф та гідрографічну мережу на території громади (розділ 1).

Суттєвою проблемою для Кобеляцької МТГ є наявність стихійних та несанкціонованих сміттєзвалищ фактично в кожному населеному пункті. Питання фінансування ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів потребує впровадження фінансових механізмів.

НПУВ до 2033 року [5] передбачені наступні заходи щодо закриття несанкціонованих сміттєзвалищ та сміттєзвалищ, що не відповідають санітарним та екологічним вимогам: 1) проведення інвентаризації полігонів відходів, що не є небезпечними (у дворічний строк після затвердження положення про порядок проведення інвентаризації об'єктів з оброблення відходів); 2) проведення оцінки ризику полігонів відходів, що не є небезпечними (у дворічний строк після затвердження методики проведення оцінки ризику для довкілля від об'єктів з оброблення відходів); 3) підготовка та затвердження переліку полігонів відходів, що не є небезпечними, експлуатація яких повинна бути припинена, та переліку полігонів відходів, що не є небезпечними, що повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами (у шестимісячний строк після проведення інвентаризації та оцінки ризику); 4) розроблення та затвердження планів заходів щодо приведення полігонів відходів, що не є небезпечними, у відповідність із встановленими вимогами (у шестимісячний строк після затвердження переліку полігонів побутових відходів, експлуатація яких повинна бути припинена, та переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути приведені у відповідність з вимогами законодавства); 5) припинення експлуатації/закриття сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам (одночасно із введенням в експлуатацію нових регіональних полігонів побутових відходів); 6) розроблення проектів рекультивації сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам (після затвердження переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути закриті, та переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами); 7) проведення рекультивації сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам (після погодження проектів рекультивації полігонів побутових відходів і сміттєзвалищ, які не відповідають встановленим вимогам).

Таким чином, кожен проєкт рекультивації має бути юридично та екологічно обґрунтованим, узгодженим з місцевими громадами та затвердженим відповідно до національних стандартів.

Ліквідацію несанкціонованих звалищ відходів у межах населених пунктів забезпечують органи місцевого самоврядування у сфері управління відходами відповідно до статті 26 закону України «Про управління відходами» [2].

Ліквідація несанкціонованих звалищ передбачає набір послідовних операцій, а саме: санація забрудненої території; перевезення відходів зі стихійних звалищ на полігон ПВ; запобігання виникненню стихійних звалищ як на старих, так і на нових місцях; роз'яснювальна робота серед населення про шкоду забруднення навколишнього природного середовища побутовими відходами

Для перевезення відходів необхідна техніка (самоскид, трактор з платформою),а також техніка для навантаження (екскаватор, навантажувач). Перед перевезення відходів можливе відділення великогабаритних та будівельних відходів для окремого їх перевезення. Території колишніх несанкціонованих звалищ необхідно відгородити покажчиками (стрічкою) і інформаційними щитами про заборону розміщення відходів із зазначенням суми штрафу за порушення.

Також необхідно створити громадський екологічний патруль, залучення громадських інспекторів Державної екологічної інспекції Центрального округу та громадських інспекторів з благоустрою, які здійснюватимуть рейди по лісосмугам, ярам, місцям колишніх несанкціонованих звалищ. Всі порушення повинні фіксуватися на відео з викликом працівників поліції. Боротьба з несанкціонованими сміттєзвалищами без роз'яснювальної роботи серед населення є неефективною. Тому необхідно проводити просвітницьку роботу про шкоду неправильного управління відходами для навколишнього природного середовища та для майбутніх поколінь. Така робота повинна проводитися починаючи з початкових навчальних закладів [4].

Відповідно до підпункту 2.1.3 на території громади систематично проводиться ліквідація стихійних сміттєзвалищ. Так, у 2026 р. заплановано проведення відповідних заходів у с. Красне (орієнтовний обсяг – 800 м³) та с. Вільховатка (орієнтовний обсяг – 600 м³). Обсяг коштів, виділених з місцевого бюджету для ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у 2025 р., становив 166316,70 грн.

Ліквідація стихійних звалищ на території Кобеляцької МТГ передбачається відповідно до заходів (Додаток 23) і буде враховувати Правила розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 86 від 02.02.2022 щодо питань рекультивації місць видалення відходів [126].

Загальні вимоги та умови будівництва та експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів, передбачені відповідно до ст. 38-39 ЗУ «Про управління відходами» [2]. Зокрема, експлуатація установок зі спалювання відходів повинна відбуватися у такий спосіб, щоб досягнути рівня спалювання, за якого вміст загального органічного вуглецю в шлаку та зольних залишках складає менше 3% або їх втрата при запалюванні є меншою за 5% сухої маси матеріалу. За необхідності використовується попереднє оброблення відходів. Будь-яка теплова енергія, що генерується у процесі спалювання або сумісного спалювання відходів, підлягає відновленню до стану теплової або електричної енергії, наскільки це практично можливо.

У разі спалювання або сумісного спалювання небезпечних відходів із вмістом галогенізованих органічних речовин, виражених як хлор, що перевищує 1%, температура, необхідна для забезпечення відповідності частинам першій та другій цієї статті, становить принаймні 1100°C.

Об'єкт має відповідати технічним вимогам до експлуатації установок із спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів [127], правилам технічної експлуатації установок із спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів [128]. Відповідно до НПУВ планується розроблення проекту акта про затвердження технічних вимог виробництва та використання палива, отриманого з відходів (RDF/SRF) (2028).

Будівництво установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів на території Кобеляцької МТГ не планується.

3.3. Управління специфічними потоками відходів

3.3.1. Побутові відходи

Загальні вимоги до управління ПВ, зазначені у Статті 30, права та обов'язки утворювачів ПВ у Статті 31 ЗУ «Про управління відходами» [2]. Зокрема, утворювачі ПВ зобов'язані: 1) укладати договори з виконавцем послуги з управління ПВ та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління ПВ; 2) забезпечувати передачу ПВ до системи управління ПВ, а ПВ, на які поширюється розширена відповідальність виробника, – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників; 3) забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.

Утворювачі ПВ також мають права та обов'язки споживачів житлово-комунальних послуг, передбачені ЗУ «Про житлово-комунальні послуги» [129].

Відповідно до Статті 37 ЗУ «Про управління відходами» [2] встановлено цільові показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу ПВ:

до 2025 року – не менше 10 % їх маси;

до 2030 року – не менше 20 % їх маси;

до 2035 року – не менше 25 % їх маси;

до 2040 року – не менше 35 % їх маси.

Інші цільові показники, які відсутні у законодавстві України, ґрунтуються на досвіді інших європейських країн з урахуванням вимог директив ЄС (Додаток 26).

Так, Директива Європейського Парламенту та Ради 2018/850/ЄС від 30 травня 2018 р. про внесення змін до Директиви Ради 1999/31/ЄС додає цільовий показник щодо зменшення видалення ПВ на полігонах до 10 % до 2035 року (перенесення строків досягнення цілі на п'ять років). Крім того, якщо строки перенесено, держава-член все одно повинна забезпечити, щоб загальна кількість видалених ПВ на полігони не перевищувала 25 % у 2035 році.

Планується розробка законопроєкту «Про відходи текстилю» (2027 рік).

Управління біовідходами у складі ПВ

З метою забезпечення зменшення захоронення біовідходів відповідно до Статті 40 ЗУ «Про управління відходами» [2] центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, розробляє Національну програму зменшення захоронення біовідходів, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Національна програма зменшення захоронення біовідходів може бути складовою Національного плану управління відходами.

Відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується розроблення і подання Кабінету Міністрів України законопроекту щодо внесення змін до Закону України «Про управління відходами» стосовно встановлення цільових показників щодо зменшення обсягів захоронення ПВ на полігонах та зменшення обсягів захоронення ПВ, що біологічно розкладаються на полігонах (2027). Здійснення заходів на національному рівні щодо зменшення захоронення біовідходів, зокрема, розроблення та затвердження плану заходів щодо зменшення обсягів захоронення відходів, що біологічно розкладаються (2027), включення до регіональних та місцевих планів управління відходами заходів щодо зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються (2027). Планується також розроблення та впровадження проекту наказу «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо управління відходами харчових продуктів та вимоги до єдиного вимірювання їх обсягу» (2027 рік), національних стандартів, гармонізованих із стандартами ЄС, для компосту та дигестату, вироблених з біовідходів (2026-2028).

Відповідно до Статті 5 ЗУ «Про управління відходами» [2], важливим є зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах.

Відповідно до Статті 31 ЗУ «Про управління відходами» [2] утворювачі ПВ, мають право самостійно шляхом компостування обробляти біовідходи на присадибних, дачних і садових ділянках відповідно до Правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках [95]. Також НПУВ до 2033 року [5] передбачено ознайомлення з практикою домашнього компостування біовідходів утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (2025-2028), проведення інформаційно-навчальної кампанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються (2026-2028), впровадження систем для роздільного збирання біовідходів (2029-2033).

Відокремлення і подальше компостування біовідходів, перш за все, сприятиме зменшенню кількості ПВ, що будуть надходити на захоронення. Враховуючи морфологічний склад ПВ Кобеляцької громади (розділ 2, підрозділ 2.2.1), біовідходів утворюється 19,96-29,57%. Тому відокремлення частки таких відходів на початку

життєвого циклу дозволить значно скоротити об'єм відходів, які громада буде вивозити на полігон, що матиме позитивний економічний, екологічний та соціальний ефекти.

Економічні: досягнення найвищих коефіцієнтів відновлення матеріалів, але й також із операційних причин. По-перше, роздільний збір біовідходів веде до скорочення обсягів залишкових відходів (змішаних відходів, що не переробляються), тож дає можливість рідше збирати залишкові відходи, тим більше, що відходи будуть менш забруднені харчовими залишками, і тому матимуть менше неприємних запахів. Завдяки зменшенню частоти циклів збору не лише ефективніше працюватимуть системи «нуль відходів» – це призведе й до оптимізації витрат і зменшення бюджетних потреб органів місцевого самоврядування. По-друге, якщо біовідходи ефективно збирати роздільно, інші потоки сухої вторинної сировини будуть менш забруднені харчовими залишками. Коли суха вторсировина (як-от пластик і папір) стане менш забруднена харчовими відходами, матеріали залишаться якіснішими та найімовірніше збережуть свою вартість (ціну) на ринку вторинного перероблення. Це, своєю чергою, може призвести до збільшення надходжень до бюджету міста.

Екологічні: можливість зменшити викиди метану з полігонів – пом'якшення наслідків змін клімату; зібрані біовідходи можуть бути використані для компостування, що допоможе отримати чималу низку переваг для довкілля: збереження більшого обсягу вуглецю в ґрунтах, боротьба з опустелюванням і підвищення стійкості ґрунтів до повеней, зсувів, евтрофікації (збагачення водойм біогенними елементами, що супроводжується знищенням продуктивності водойми); в результаті компостування отримуємо добриво для рослин. А зниження використання хімічних добрив зберігає біорозмаїття й здоров'я ґрунтів; Зменшення забруднення ґрунту й поверхневих вод, що шкодить водним екосистемам і зрештою здоров'ю людини; зменшення кількості комах і гризунів, які можуть переносити хвороби.

- Соціальні: підвищення рівня обізнаності членів громади щодо методів управління біологічними відходами; створення нових «зелених» робочих місць, громадські компостні майданчики допомагають об'єднати громаду, сприяють більшій соціальній згуртованості та єдності на місцях [130].

В Кобеляцькій громаді вже виділена земельна ділянка, на якій зберігаються біовідходи в обсязі 2,122 тис. т. (Додаток 15). Для того, аби розпочати компостування, слід підготувати проєктно-дозвільну документацію та запровадити технологію компостування. Основна мета компостування – перетворити органічні відходи на стабільний, поживний та безпечний для використання компост, який може бути використаний як добрива для рослин та для покращення родючості ґрунту.

Станом на 1.01.2026 21,64% від зібраних ПВ (м. Кобеляки, с. Колісниківка) є садово-паркові відходи, які вивозяться на майданчик для зберігання органічних відходів біля с. Колісниківка.

3.3.2. Небезпечні відходи

Відповідно до Статті 5 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачено зменшення вмісту небезпечних речовин у продукції відповідно до технічних регламентів. Загальні вимоги до управління небезпечними відходами Статті 8 ЗУ «Про управління відходами» [2], зокрема утворювачі та власники небезпечних відходів, крім небезпечних відходів у складі побутових відходів, зобов'язані: 1) зберігати небезпечні відходи окремо від інших видів відходів у спосіб, що не становить загрози для здоров'я людини та навколишнього природного середовища; 2) забезпечувати збирання, перевезення, оброблення відходів самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, або шляхом укладення договору з суб'єктом господарювання у сфері управління відходами; 3) не допускати передачі небезпечних відходів суб'єктам господарювання, які не мають дозволу

на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Статтею 29 ЗУ «Про управління відходами» [2] утворювачам та власникам небезпечних відходів, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами забороняється змішувати: 1) різні види небезпечних відходів або небезпечні відходи з відходами, що не є небезпечними; 2) небезпечні відходи, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені. Зміна класу небезпечних відходів не повинна досягатися шляхом розбавлення або змішування відходів для зниження початкової концентрації небезпечних речовин до рівня, що є нижчим за порогові значення для визнання відходів небезпечними.

Суб'єктам господарювання у сфері управління відходами дозволяється змішування небезпечних відходів з дотриманням таких умов: 1) безпечного здійснення операцій із збирання, перевезення, зберігання, відновлення чи видалення відходів; 2) відсутність загрози здоров'ю людини та навколишньому природному середовищу; 3) відповідність найкращим доступним технологіям та методам управління відходами.

Якщо небезпечні відходи були змішані з іншими видами небезпечних відходів або іншими відходами, речовинами чи матеріалами, утворювач, власник відходів або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами зобов'язані розділити змішані відходи якщо це технічно можливо і не призведе до заподіяння шкоди здоров'ю людини або навколишньому природному середовищу.

Статтею 28 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачено маркування при перевезенні небезпечних відходів. Зокрема, небезпечні відходи під час їх збирання та перевезення повинні бути упаковані, промарковані, мати необхідні супровідні документи відповідно до вимог законодавства. Маркування зібраних небезпечних відходів у складі ПВ здійснюється суб'єктом господарювання у сфері управління відходами після їх збирання. Перевезення та маркування небезпечних відходів буде здійснюватись також відповідно до ЗУ «Про перевезення небезпечних вантажів» [131] та інших актів законодавства щодо перевезення небезпечних вантажів.

Планується розробка законопроєкту «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо екологічного податку, що справляється за введення в обіг продукції, відходи якої спричиняють значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, з метою зменшення споживання такої продукції» (2027 рік). Планується також розроблення і подання таких проектів актів КМУ «Про затвердження Національного плану виконання Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі (нова редакція) » (2027 рік) [83], «Про затвердження Національного плану заходів, спрямованого на виконання зобов'язань, що випливають із членства України у Мінаматській конвенції про ртуть» (2027 рік) [132]. Розробка проєкту наказу «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення рівня небезпечності відходів» (2029).

Діяльність з управління та запобігання утворенню небезпечних відходів у складі побутових відходів полягає у наданні інформаційної підтримки та організаційного сприяння суб'єктам господарювання, включення відповідних питань до постійної інформаційної кампанії серед населення громади.

Цільове створення об'єктів орієнтованих на оброблення небезпечних відходів у складі побутових в громаді і області відповідно до РПУВ не передбачається [4]. Варіантом для збирання небезпечних відходів є Екобус [119]. Полтавською обласною радою передбачене збільшення фінансування за напрямом «Забезпечення утилізації небезпечних відходів», а саме послуг спеціалізованого екологічного автомобіля «Екобус» для збирання батарейок та інших небезпечних відходів за формулою 50 на 50: фінансування з обласного бюджету та бюджетів громад [133].

Усі зібрані небезпечні відходи мають передаватися спеціалізованим організаціям для їх оброблення на установках, що розташовані за межами області і внесені до реєстрів дозволів на здійснення операцій оброблення з відходів [40], ліцензій на здійснення

господарської діяльності з управління небезпечними відходами [41]. На території Полтавської області зареєстроване лише 1 підприємство, що має ліцензію і здійснює управління небезпечними відходами – ТОВ «ВІТАБУД». Підприємства та комунальний сектор Кобеляцької громади успішно співпрацюють з іншими суб'єктами управління небезпечними відходами (підрозділ 2.2.2). Серед таких компаній, що мають ліцензію, на території Кобеляцької громади працює НВК «УкрЕкоПром» [134]. Також є договори з ТОВ «Екологічні інвестиції» (станом на 01.09.2026 без ліцензії). Всі вони є незалежними підприємствами, які мають технічне забезпечення для перевезення та відновлення небезпечних відходів.

3.3.2.1 Відпрацьовані нафтопродукти

Прогнозовані фактичні обсяги утворення відходів олив практично не змінюються, але відбувається їх зростання в розрахунку на одну особу в кілограмах на рік. Така тенденція свідчить про те, що виробнича, транспортна інфраструктура, сфера споживання розширюватимуться та продукуватимуть більше відходів олив, а відповідно виникатиме потреба в їх регенерації – створенні цілісної мережі підприємств із збирання та відновлення мастил (олив) за участю підприємств-виробників та експортерів.

Інструкцією про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затвердженою спільним наказом Мінпаливенерго, Мінтрансзв'язку, Мінекономіки, Держспоживстандарту від 20.05.2008 № 281/171/578/155, визначено, що утворювачі відпрацьованих нафтопродуктів зобов'язані самостійно забезпечити збір та оброблення відходів, або передавати їх на оброблення чи на реалізацію іншим підприємствам [135].

Відповідно до цієї Інструкції відпрацьовані нафтопродукти зберігаються і транспортуються окремо по групам в резервуарах, які мають забезпечити збереження їх якості, визначеної під час приймання.

Оброблення відпрацьованих нафтопродуктів має проводитись під екологічним контролем з дотриманням встановлених законодавством вимог.

Порядок збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив) затверджений постановою КМУ від 17 грудня 2012 р. № 1221 скасовано 30.06.2026. Відповідні зміни передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2026 року № 512 «Деякі питання щодо провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами» [136], якою оновлено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами та приведено нормативно-правову базу у відповідність до вимог Закону України «Про управління відходами» [2].

Відповідно до Порядку, для всіх суб'єктів господарювання – виробників, імпортерів мастил (олив), переробників відпрацьованих мастил (олив) та споживачів мастил (олив) встановлювались норми збирання відпрацьованих мастил (олив):

- на 2020-2024 роки – 50 % загального обсягу мастил (олив);
- на 2025-2029 роки – 60 % загального обсягу мастил (олив);
- на 2030-2035 роки – 70 % загального обсягу мастил (олив).

Чинним законодавством кількісні нормативи наразі не встановлено. Стратегією розвитку циркулярної економіки до 2035 року (розпорядження КМУ від 17.09.2026 № 934-р) передбачено запровадження розширеної відповідальності виробника для мастил (олив).

Збиранням відходів мастил (олив) займаються у більшості приватні підприємства. В Україні є підприємства – оброблювачі відходів мастил (олив), які відповідають вимогам екологічної безпеки і мають ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, але їх недостатньо для оброблення всього обсягу відходів та мастил (олив).

РПУВ передбачає вдосконалення системи узагальнення даних обліку відпрацьованих нафтопродуктів. В Кобеляцькій громаді планується поширення серед суб'єктів господарювання громади інформації про діяльність підприємств, які займаються управлінням небезпечними відходами з метою укладання з ними договорів. Узагальнені дані щодо відпрацьованих нафтопродуктів будуть використовуватися для забезпечення контролю щодо передачі цих відходів спеціалізованим суб'єктам господарювання, що мають відповідні ліцензії, а також як інструмент системи моніторингу.

Відповідно до РПУВ [4], після прийняття законодавчих вимог щодо запровадження РВВ, серед заходів з управління відходами нафтопродуктів ТГ рекомендується укладати угоди з підприємствами-виробниками чи організаціями-реалізаторами нафтопродуктів щодо прийняття сумісних заходів з управління відпрацьованими нафтопродуктами.

Що стосується відходів нафтопродуктів від населення, то Правилами роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.1997 року № 1442 [137], передбачено організацію приймання відпрацьованих нафтопродуктів на стаціонарних АЗС від власників індивідуальних транспортних засобів. В свою чергу, стаціонарні АЗС повинні забезпечити їх облік та своєчасну передачу на оброблення спеціалізованим підприємствам в установлено законодавством порядку. Громада має обговорити з власниками АЗС особливості приймання відходів нафтопродуктів від населення та провести інформаційну кампанію серед населення.

Що стосується відходів мастил (олив), то, відповідно до РПУВ [4], МПУВ передбачає проведення відповідної інформаційної кампанії для суб'єктів господарювання – виробників, імпортерів мастил (олив), переробників відпрацьованих мастил (олив) та споживачів мастил (олив) та населення області щодо необхідності збору оброблення відпрацьованих мастил (олив) та недопущення їх захоронення на полігонах відходів. Це дозволить покращити облік таких відходів і досягти встановлених норм збирання відпрацьованих мастил (олив) [136]:

на 2020–2024 роки – 50% загального обсягу мастил (олив);
на 2025–2029 роки – 60% загального обсягу мастил (олив);
на 2030–2035 роки – 70% загального обсягу мастил (олив).

3.3.2.2 Відходи, що містять СОЗ

Ключовою проблемою для держави є складність акумулювання інформації щодо кількості непридатних або заборонених до використання ХЗЗР, тари та упаковки з-під них. Проблемою для навколишнього природного середовища та/або життя і здоров'я людей є відсутність законодавчих вимог до порядку зберігання непридатних агрохімікатів.

Відповідно до РПУВ [4], *в сфері управління відходами, що містять СОЗ, необхідно забезпечити:* інвентаризацію об'єктів утворення ХЗЗР, вивезення непридатних до застосування ХЗЗР; очищення та реабілітація земельних ділянок, забруднених непридатними до застосування ХЗЗР. Окремого контролю вимагає контроль відходів тари від ХЗЗР та передачі їх на оброблення.

Наказом Міндовкілля від 12.10.2021 року № 668 затверджено Методичні рекомендації щодо визначення територій, що містять СОЗ [138]. Вони пропонують єдиний підхід визначення територій, які можуть бути забруднені СОЗ в місцях утворення або накопичення відходів, та на об'єктах відновлення або видалення відходів.

Формування переліку територій, що містять СОЗ, рекомендується починати з виявлення об'єктів, які містять відходи у місцях їх утворення або накопичення, та на об'єктах утилізації або видалення відходів. Тому РПУВ Полтавської області передбачає проведення інвентаризації об'єктів утворення та накопичення непридатних ХЗЗР, зокрема об'єктів утворення відпрацьованої тари від ХЗЗР та умов їх передачі спеціалізованим підприємствам.

Обстеження потенційних підприємств, де можуть утворюватися або накопичуватися такі відходи.

У випадку виявлення відходів, що містять СОЗ, їх утворювачі, в першу чергу, повинні забезпечити зменшення утворення таких небезпечних відходів до мінімуму. Це може досягатися шляхом впровадження найкращих екологічних практик промислового виробництва щодо зменшення, заміни або виключення використання небезпечних матеріалів.

Зібрані або накопичені відходи, що містять СОЗ, мають передаватися на спеціалізоване зберігання та оброблення. Дані операції здійснюється виключно підприємствами, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

На території України є підприємства, що здійснюють комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів, зокрема пестицидів, відповідно до ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами [5]. Але в Україні відсутні промислові потужності для повного відновлення та видалення відходів, що містять СОЗ. Збирання та зберігання здійснюються компаніями, що мають ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, наприклад, НВК «УкрЕкоПром». Для оброблення відходів, що містять СОЗ, вони передаються за кордон відповідно до умов транскордонного перевезення відходів. Ця діяльність зазвичай провадиться рамках проектів міжнародної технічної допомоги.

За наявними даними, на території Кобеляцької МТГ непридатні ХЗЗР відсутні (п. 2.2.2.2). У випадку їх утворення або знаходження, прийнятим сценарієм є вивезення непридатних до застосування ХЗЗР за межі області / держави для подальшого оброблення.

3.3.2.3. Відходи, що містять ртуть

Основними джерелами утворення відходів, що містить ртуть є пристрої, предмети, інструменти, які використовуються в електроенергетиці, промисловості та домашніх господарствах, наприклад, термостати, барометри, манометри, ртутні вимикачі, люмінесцентні лампи тощо [4].

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами. Утворення відходів, що містять ртуть, поступово зменшується, в першу чергу, через зменшення кількості товарів та виробів, які містять цю небезпечну речовину. Проте, у населення та промисловості досі знаходяться товари та вироби, що містять ртуть. Основою ефективної системи управління відходами, що містять ртуть, є запровадження обов’язково роздільного збирання небезпечних відходів.

Роздільне збирання небезпечних відходів від населення слід здійснювати відповідно до вимог Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 року № 835 [139].

Населення повинно забезпечувати сортування таких відходів з урахуванням Методичних рекомендацій з організації збирання та перевезення побутових відходів, які затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 23.10.2024 року № 1172. Зокрема, цей наказ містить приклад рекомендованого переліку товарів (виробів, пристроїв, приладів), що вміщують небезпечні компоненти (складові), у т. ч. ртуть, та знаків, що нанесені на цих товарах або їх упаковці, за якими можливо ідентифікувати компоненти (складові) небезпечних відходів у складі ПВ, що містять ртуть.

Для збирання та тимчасового зберігання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ, що містять ртуть або забруднені ртуттю, рекомендується застосовувати змінні герметичні металеві контейнери червоного кольору, розміщені на контейнерних майданчиках та ПРЗ ПВ (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Приклади контейнерів для збирання та тимчасового зберігання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю

Для збирання та тимчасового зберігання небезпечних відходів у складі ПВ, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, рекомендується застосовувати змінні герметичні металеві контейнери червоного кольору, розміщені на контейнерних майданчиках. У загальному випадку рекомендується використовувати контейнери з холоднокатаної сталі товщиною від 0,45 до 1,5 мм з конструкцією завантажувального пристрою контейнера, а також його конструкцією усередині, що може забезпечувати цілісність під час завантаження, перевезення та вивантаження небезпечних відходів у складі ПВ, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю (забезпечується виробником).

Якщо небезпечні відходів у складі ПВ, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, будуть пошкоджені у контейнері під час завантаження, перевезення або вивантаження, проводиться демеркуризація контейнера. На змінних контейнерах для збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, рекомендується наносити відповідний знак, а також вказувати інструкцію (місце) щодо розміщення таких відходів.

При облаштуванні контейнерних майданчиків, на яких розміщуються контейнери для збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ, необхідно враховувати вимоги Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров’я України від 17.03.2011 року № 145.

Крім того, роздільне збирання відходів, що містять ртуть, від населення можна здійснювати за допомогою мобільного пункту прийому небезпечних відходів, оснащення і принцип роботи якого описаний в частині управління ПВ.

Роздільне збирання відходів, що містять ртуть, від промислових та комерційних підприємств, у т. ч. медичних, можна також здійснювати за контейнерною схемою. Зібрані відходи, що містять ртуть, та відходи ртуті необхідно передавати спеціалізованим компаніям, що здійснюють їх перевезення, зберігання, відновлення та видалення. Такі компанії обов’язково повинні мати ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Зібрані відходи проходять лише демеркуризацію з відділенням ртуті, яка може повторно використовуватися.

Відповідно до Реєстру виданих ліцензій на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, розміщеним на сайті Міндовкілля України [41], на території регіону немає ліцензованих підприємств, що можуть здійснювати демеркуризацію відходів, що містять ртуть. Ртутьвміщуючі відходи можуть бути передані для знешкодження НВК «УкрЕкоПром» [134].

Місця видалення відходів, що містять ртуть, представляють собою спеціалізовані інженерні споруди, які оточені інженерними або природними бар'єрами, що є достатніми для захисту навколишнього природного середовища від викидів ртуті. На території Полтавської області такі місця видалення ртуті відсутні, а їх створення не передбачене [4].

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Зменшення шкоди для довкілля, пов'язаного з відходами, що містять ртуть, вимагає комплексного підходу, що включає їх безпечне збирання, перевезення та оброблення. Основними заходами комплексного підходу є наступні:

- впровадження сучасних технологій та обладнання для роздільного збирання відходів, що містять ртуть, перш за все, впровадження роздільного збирання таких відходів від населення;
- забезпечення безпечного зберігання відходів, що містять ртуть;
- налагодження безпечного перевезення та передачі зібраних відходів, що містять ртуть, на демеркурізацію;
- створення умов та об'єктів інфраструктури для безпечного видалення відходів ртуті.

Для вирішення питання безпечного управління відходами, що містять ртуть, Кобеляцька громада обрала варіант облаштування контейнера для приймання таких небезпечних відходів або Екобус. Важливим є не тільки облаштування пунктів прийому таких відходів, а й інформаційне забезпечення кампанії.

Інформаційне забезпечення має активно просувати роздільне збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ та розпочинатися з агітаційної роботи щодо впровадження системи роздільного збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ, у тому числі шляхом проведення експериментів в окремих районах населеного пункту.

Під час агітаційної роботи рекомендується застосовувати етапи та використовувати засоби агітаційної роботи щодо безпечного в санітарно-епідемічному та екологічному значенні управління відходами. Для підвищення результативності роздільного збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ та дієвості агітаційної роботи на контейнерах для збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі ПВ рекомендується наносити перелік товарів (виробів, пристроїв, приладів), що вміщують небезпечні компоненти (складові), та знаки, які нанесені на цих товарах або їх упаковці, за якими можливо ідентифікувати компоненти (складові) небезпечних відходів у складі ПВ.

Важливою складовою інформаційного забезпечення також є проведення заходів з підвищення обізнаності щодо управління відходами, що містять ртуть, серед промислових та приватних підприємств, місцевих бізнесів тощо. Такі заходи можуть включати:

- навчання персоналу щодо безпечного управління відходами, що містять ртуть;
- створення керівних матеріалів, інструкцій та правил щодо управління відходами, що містять ртуть.

3.3.2.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами. В даному підпункті розглядаються відходи, що містять СОЗ, групи I та II відповідно до Стокгольмської конвенції. Тобто, відходи промислових продуктів, що містять ПХД, які можуть утворюватися машинобудівними, металургічними, енергетичними та іншими підприємствами, а також відходи непридатних до використання ХЗЗР, які можуть містити високотоксичні пестицид і утворюватися та накопичуватися сільськогосподарськими підприємствами. За проведеною Міндовкілля України попередньою інвентаризацією СОЗ в Україні визначено, що майже все накопичення токсикантів припадає на електрообладнання. Що стосується галузей промисловості, то тут лідерами є металургія за

кількістю трансформаторів з концентрованими ПХД та машинобудування за кількістю конденсаторів з ПХД.

Відповідно до НПУВ до 2033 року [5] планується вдосконалення управління хімічними засобами захисту рослин, зокрема: 1) розроблення та затвердження плану заходів щодо недопущення ввезення та використання контрафактних ХЗЗР (2025-2026), 2) створення та ведення реєстру місць зберігання непридатних до використання і заборонених до застосування ХЗЗР, тари від них, відходів промисловості групи стійких органічних забруднювачів та їх інвентаризація; 3) розроблення та затвердження планів заходів щодо ліквідації накопичень непридатних хімічних засобів захисту рослин, очищення та реабілітації забруднених ними земельних ділянок (2025-2027). Планується також розробка проекту акту КМУ «Про приведення у відповідність з вимогами законодавства Європейського Союзу нормативно-правового акту про затвердження вимог до використання і зберігання агрохімікатів та відходів від їх використання» (2027).

Відповідно до РПУВ, на території області станом на 2024 р. залишилися непридатні ХЗЗР (не стосується Кобеляцької МТГ), а відходи, що можуть містити ПХД, на промислових підприємствах не утворювалися з 2014 року. За даними ТОВ Агрофірма «Добробут», на балансі підприємства також немає таких відходів (Додаток 28). Проте, можливість утворення таких відходів на території області не виключається, зокрема через те, що дані відходи можуть бути безхазяйними (стосується переважно відходів непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин) і можуть бути накопичені на об’єктах, які раніше не підлягали обліку, як місця розміщення відходів.

Облік виявлених відходів, що містять СОЗ, повинні здійснювати їх утворювачі та суб’єкти господарювання, які здійснюють операції зі збирання, перевезення та/або оброблення таких відходів відповідно до Порядку ведення державного обліку відходів та подання звітності та Типової форми обліку відходів, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.11.2024 року за № 1534 [32].

Підхід до визначення територій, які можуть бути забруднені відходами, що містять СОЗ, встановлений Методичними рекомендаціями щодо визначення територій, що містять СОЗ, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 12.10.2021 року за № 668 [138].

Вимоги щодо запобігання потрапляння відходів, що містять СОЗ, в навколишнє природне середовище, а також потреба їх оброблення регламентується різними нормативно-правовими актами, яких необхідно дотримуватись в процесі промислового виробництва або сільськогосподарської діяльності. Приклади, окремих нормативно-правових актів наведені нижче.

Правилами технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 року № 258 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 13.02 2012 року № 91) [140], вказано, що під час технічного обслуговування конденсаторів, у яких як просочувальний діелектрик використовується трихлордифеніл, необхідно вживати заходів для запобігання його потраплянню в навколишнє природне середовище. Просочені трихлордифенілом конденсатори, що вийшли з ладу, за відсутності умов їх відновлення (рециклінгу) повинні здаватися на оброблення суб’єктам господарювання, що здійснюють збирання та оброблення небезпечних відходів, та мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Обстеження місць колишнього та поточного складування непридатних для використання хімічних засобів захисту рослин здійснюється відповідно до вимог Порядку проведення комплексної інвентаризації місць накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства охорони здоров’я України від 18.10.2001 року № 315/376/412 [141].

Таким чином, у випадку виявлення на території Кобеляцької громади відходів, що містять СОЗ, їх управління має здійснюватися відповідно до секторального законодавства, яке діє на момент виявлення відходів. Система управління може включати заходи з інвентаризації відходів, їх передачі спеціалізованим компаніям для оброблення, а також очищення місць їх зберігання та забруднених територій. В ході передачі на оброблення доцільно передбачати вивезення відходів відразу за межі області, оскільки місцевих підприємств, що здатні забезпечити оброблення відходів, що містять СОЗ, на території області немає.

На території Полтавської області та Кобеляцької громади надання послуг, з управління відходами, що містять СОЗ, може здійснювати ТОВ «НВК «Укрекопром» (має ліцензію). Відповідно до РПУВ [4], основними заходами щодо попередження надходження таких відходів у довкілля є інформаційна кампанія серед населення та потенційних утворювачів, створення баз даних потенційних утворювачів таких відходів та умов передачі, якщо такі відходи виникнуть. На сьогоднішній день в межах Полтавської області потреба у створенні та функціонування системи управління відходами, що містять ПХД (ПХБ та ПХТ) та непридатні до використання ХЗЗР, відсутня, що також прийнято і для Кобеляцької МТГ. У непередбачуваних випадках утворення таких відходів, їх управління повинно здійснюватися відповідно до Закону України «Про управління відходами» в частині небезпечних відходів [4].

3.3.2.5 Інші види небезпечних відходів

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами. Виробництво та використання азбесту заборонено в Україні відповідно до Закону України «Про систему громадського здоров'я» та Державних санітарних норм і правил «Про безпеку та захист працівників від шкідливого впливу азбесту та матеріалів і виробів, що містять азбест» затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2023 року № 1013. З огляду на це, кількість утворення відходів, що містять азбест, буде зменшуватись [4].

Відходи, що містять азбест, продовжують утворюються переважно в результаті діяльності з демонтажу будівель, споруд та інженерних мереж. Відповідно до Порядку управління відходами, що утворилися у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель і споруд внаслідок воєнних дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків, та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України, затвердженого постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 року № 1073 [78], відходи, що містять азбест, не повинні змішуватись з відходами будівництва та знесення.

З огляду на вищенаведене, РПУВ передбачає запровадження роздільного збирання відходів, що містять азбест, окремо від інших відходів будівництва та знесення в місцях їх утворення. Збирання відходів, що містять азбест, необхідно проводити із застосуванням засобів індивідуального захисту органів дихання та захисного одягу, а також забезпечувати зволоження місць їх збирання. За можливості не допускати подальшу руйнацію азбестовмісних відходів під час збирання. З метою недопущення розповсюдження азбестових волокон, роздільно зібрані відходи, що містять азбест, підлягають пакуванню в пластикову герметичну упаковку в місцях збирання.

Відходи, що містять азбест, не підлягають відновленню, зокрема повторному використанню, і можуть бути лише видалені. Таким чином, всі зібрані і упаковані належним чином відходи, що містять азбест, перевозяться до місць тимчасового зберігання, які влаштовуються за потребою згідно вищенаведеного порядку, або до місць їх остаточного видалення.

Видалення відходів, що містять азбест, може здійснюватися на полігонах для відходів, що не є небезпечними, шляхом дотримання наступних умов:

- наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів відповідно до Закону України «Про управління відходами».
- складування цих відходів на окремій робочій карті полігона для відходів, що не є небезпечними, за умови, що вона є ізольованою;
- укриття складованих відходів шаром ізолюючих матеріалів не пізніше ніж протягом однієї доби незалежно від температури зовнішнього повітря;
- обмеження можливого використання території полігону, експлуатація якого припинена, з метою уникнення впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Основною задачею мінімізації впливу на довкілля від відходів, що містять азбест, є недопущення розповсюдження азбестовмісних матеріалів та волокон азбесту на оточуючі території та в повітря робочих зон. З огляду на це, при управлінні відходами, що містять азбест, РПУВ Полтавської області рекомендує застосовувати низку організаційних та операційних заходів, а саме:

- проводити роботи з демонтажу та розбирання будівель, споруд та інженерних мереж без пошкоджень азбестовмісних матеріалів, зокрема застосовуючи ручну працю або низькошвидкісний/низькообертовий інструмент;
- забезпечувати контроль наявності азбесту у відходах та недопущення його потрапляння за межі об'єкту;
- здійснювати зволоження відходів, що містять азбест, перед їх розбиранням, завантаженням/розвантаженням та видаленням;
- перевозити відходи, що містять азбест, в упаковці або транспортними засобами з критим вантажним відсіком;
- здійснювати розвантаження та захоронення відходів, що містять азбест, на окремих спеціально створених майданчиках та картах полігону.

Крім того, при роботах з відходами, що містять азбест, слід дотримуватись наступних заборон:

- підмітати уламки/відходи в сухому вигляді (відходи спочатку необхідно зволожити);
- розрізати великі шматки відходів високообертовим обладнанням задля мінімізації їх об'ємів та економії при подальшому складуванні в пластикові мішки;
- змішувати відходи, що містять азбест, з іншими відходами;
- проводити вантажно-розвантажувальні роботи відходів, що містять азбест, без належного пакування та до відкритих кузовів транспортних засобів або іншого виду транспорту, який залучено для подальшого транспортування даного виду відходів.
- нехтувати індивідуальними засобами захисту та використанням захисного одягу.

Інформаційне забезпечення. Тривалий час азбестовмісні матеріали вважались безпечними матеріалами, які не становлять загрозу для життя людей та довкілля. Проте, фактичні дослідження показують протилежне. Це вимагає, в першу чергу, запровадження інформаційних кампаній для населення, робітників, керівників промислових, комунальних та приватних установ щодо реальної шкоди, яку можуть завдавати відходи, що містять азбест. В основі інформаційних кампаній можуть використовуватись наступні заходи:

- створення та забезпечення функціонування системи контролю наявності відходів, що містять азбест;
- підвищення обізнаності громадськості щодо небезпеки азбесту та правил управління відходами, що містять азбест;
- навчання робітників і персоналу щодо безпечного управління відходами, що містять азбест;
- створення керівних матеріалів, інструкцій та правил щодо управління відходами, що містять азбест.

Стосовно Кобеляцької МТГ в сфері управління небезпечними відходами, що містять азбест, насамперед слід передбачити моніторинг можливого утворення таких відходів у

громаді, розробку місцевих Правил управління відходами, що містять азбест і відповідну інформаційну кампанію серед потенційних утворювачів таких відходів – керівників промислових, комунальних установ, ремонтних і будівельних компаній тощо.

3.3.3. Управління промисловими відходами

Статтею 16 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачені права та обов'язки утворювачів відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств. Зокрема, утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, зобов'язані: 1) запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів; 2) класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів; 3) обробляти відходи самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, або передавати їх для оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл; 4) у разі утворення ПВ укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів; 5) не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені; 6) вести облік відходів, що утворилися в результаті їхньої діяльності, та подавати відповідну звітність; 7) розробляти та виконувати плани управління відходами підприємств, установ та організацій у встановленому порядку; 8) забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, а також забезпечувати дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях; 9) надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність; 10) призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами; 11) відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону; 12) подавати декларацію про відходи, якщо діяльність такого утворювача відходів призводить до утворення небезпечних відходів або річний обсяг утворення відходів, що не є небезпечними, перевищує 50 тонн.

Регулювання відносин, пов'язаних з управлінням відходами, що містять метали чи їх сплави, вироби з металу, здійснюється згідно з цим Законом з урахуванням особливостей, визначених ЗУ «Про металобрухт» [142].

Відповідно до НПУВ планується розроблення та затвердження планів щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства (2025 рік, не реалізовано), розроблення та затвердження планів припинення експлуатації, рекультивації та догляду місць розміщення промислових відходів, об'єктів оброблення промислових відходів, які не відповідають вимогам законодавства (2026 рік, не реалізовано), приведення існуючих місць розміщення відходів промисловості та об'єктів оброблення відходів промисловості у відповідність із встановленими вимогами законодавства (2028-2033), припинення експлуатації (закриття) об'єктів оброблення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства (2028-2033), проведення рекультивації та догляду після закриття полігонів та місць розміщення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства (2028-2033), створення додаткових об'єктів оброблення відходів промисловості (2027-2033).

Статтею 53 ЗУ «Про управління відходами» [2] також передбачена розроблення плани управління відходами підприємств, установ та організацій відповідно до Порядку розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій [167].

Відповідно до Статті 5 ЗУ «Про управління відходами» [2] має забезпечуватись зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва; виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно; заохочення та підтримка сталого виробництва продукції; заохочення проектування, виробництва та використання

ресурсоефективної та більш довговічної продукції, у тому числі подовження строку її використання, а також продукції, придатної до ремонту, повторного використання та модернізації; зменшення утворення відходів, непридатних з технічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів; визначення продукції, яка є основним джерелом засмічення навколишнього природного середовища, та вжиття відповідних заходів для запобігання та зменшення утворення відходів такої продукції.

На сьогодні управління промисловими відходів врегульовано Державними санітарними правилами та нормами «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення», затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 року № 29 [143].

Крім того, прийнято Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» [144], який регулює питання видачі інтегрованого довкіллєвого дозволу, перелік видів діяльності, які вимагають його отримання, процедуру видачі, підстави відмови у видачі, підстави та порядок відкликання інтегрованого довкіллєвого дозволу, вимоги щодо обов'язкового застосування найкращих доступних технологій та методів управління, моніторингу викидів і контролю дотримання умов інтегрованого довкіллєвого дозволу.

Важливим моментом в сфері управління промисловими відходами регіону залишається складність контролю з боку ОМС їх утворення, накопичення, відновлення та видалення (захоронення), оскільки ці операції відбуваються на території підприємств та місцях розміщення промислових відходів, що знаходяться у власності суб'єктів господарювання – утворювачів відходів. Доволі проблематично отримати достовірну інформацію про санітарно-екологічні умови цих територій та місць, дотримання ними вимог чинного законодавства і технології оброблення відходів.

Основною проблемою в управлінні промисловими відходами Кобеляцької МТГ є відсутність даних щодо утворення та управління відходами по промислових підприємствах (див. р. 2.2.3), зокрема, декларацій про відходи в Екосистемі. За наявними даними, підприємства громади, а саме ККП «Водоканал Плюс», ТОВ Агрофірма «Добробут» та ТОВ «Кобеляцький будсервіс» ведуть облік утворених відходів і здійснюють передачу відходів до спеціалізованих підприємств на основі договорів.

МПУВ не включає окремих заходів щодо управління відходами видобувної промисловості, обробної промисловості та відходами комунальних та аграрних підприємств. Для промислового сектору громади рекомендована розробка Планів управління відходами та відповідна реалізація заходів, передбачених даним Планом.

3.3.4. Управління відходами будівництва та знесення

Відповідно до Статті 13 ЗУ «Про управління відходами» [2] суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

НПУВ передбачений цільовий показник для відходів будівництва та знесення: підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними щонайменше до 70 % за масою до 2033 року.

Відповідно до НПУВ [5] планується розроблення і подання проекту акту КМУ щодо встановлення вимог до управління відходами будівництва та знесення (2026), проекту наказу щодо проведення досліджень та розроблення національних стандартів щодо будівельної продукції, виробленої з відходів будівництва та знесення, і національних

стандартів та/або кодексів усталеної практики щодо її використання в будівництві (2027). Також НПУВ передбачено створення інфраструктури, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення (2025-2033).

Цільові показники з управління (рециклінгу та відновлення) відходами будівництва та знесення будуть впроваджені після прийняття відповідного акта КМУ щодо управління відходами будівництва та знесення.

Планується також розробка законопроєкту «Про затвердження Порядку управління окремими видами відходів, що утворилися внаслідок виникнення надзвичайної ситуації техногенного, природного або воєнного характеру » (2026 рік). Удосконалення системи управління відходами від руйнувань, зокрема проведення аналітичних досліджень та напрацювання економічних моделей щодо управління відходами від руйнувань (2025-2026).

При реалізації МПУВ буде враховано, що РПУВ [4] передбачає діяльність, спрямовану на створення та розвиток інфраструктури управління відходами будівництва та знесення, зокрема, шляхом:

- створення об'єктів рециклінгу відходів будівництва (найближчий до громади – у Кременчуцькому кластері);
- створення на території регіонального полігону ПВ, якій передбачений на території громади, ділянки для приймання та оброблення великогабаритних будівельно-ремонтних відходів, оснащення стаціонарними або мобільними дробильними установками, а також використання подрібненого матеріалу для облаштування полігону;
- використання подрібнених будівельних відходів в автодорожній галузі на території області, що відповідає «Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на період до 2027 року»;
- участь громади у створенні на базі єдиної інформаційної платформи системи управління відходами інформаційного ресурсу про будівельні відходи з метою залучення інвестиційних проектів в розвиток інфраструктури об'єктів для повторного використання будівельних відходів з подальшим виготовленням тротуарної плитки.

3.3.5. Управління відходами сільського господарства

Управління відходами сільського господарства. Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами. В цьому підпункті розглядають відходи рослинного та тваринного походження, які утворюються в сільському господарстві та наявні на території регіону. За попередніми оцінками утворення обох потоків відходів зростатиме в наступні періоди, а їх управління продовжуватиме забезпечуватись аграрними та сільськогосподарськими підприємствами на загальних засадах управління відходами [4].

Відповідно до НПУВ планується створення інфраструктури для управління відходами рослинного походження, зокрема: створення об'єктів з анаеробного розкладання відходів рослинного походження, створення об'єктів для рециклінгу відходів рослинного походження (2025-2033) [5]. При цьому передбачається, що основна частка відходів сільського господарства може бути оброблена безпосередньо в місцях їх утворення, що суттєво знижує економічне та екологічне навантаження в секторах сільського господарства та первинного оброблення. Такі проекти можуть бути реалізовані суб'єктами господарювання самостійно, як виключно для рослинних відходів так і для комбінації рослинних відходів з відходами тваринництва/птахівництва, а також з промисловими відходами [4].

Аграрні та сільськогосподарські підприємства самостійно забезпечують збирання, перевезення та накопичення відходів сільського господарства. Ці процеси значно залежать від технологічних циклів вирощування рослин та тварин і технічної оснащеності підприємств. Наприклад, одні аграрні підприємства збирають солому у прямокутні тюки, тоді які інші у циліндричні та завертають у поліетилен. РПУВ Полтавської області не

містить заходів щодо операцій збирання, перевезення та зберігання відходів сільського господарства.

В свою чергу, *відходи рослинного походження* частково використовуються самими аграрними підприємствами, які залишають ці відходи у виробничому циклі (подрібнюють та залишають на полях, використовуються як паливо, підстилки тощо), передаються іншим підприємствам для оброблення (виробництво кормів, спалювання як палива тощо) або забираються населенням для потреб домогосподарств. Значна частина цих відходів залишається в місцях утворення та зберігання і часто не використовується. Управління речовинами, призначеними для використання як кормові матеріали здійснюється відповідно до ЗУ «Про безпечність та гігієну кормів» [145].

Відповідно до НПУВ оптимальним варіантом є використання відходів сільського господарства для заміщення викопного палива та виробництва альтернативної зеленої енергії [5]. За даними Держенергоефективності в Україні, станом на 2020 рік 21 установка працює на відходах сільського господарства та виробляє енергію з біогазу (потужність 59 МВт). Перелік видів сировини, що використовується в Україні для виробництва біогазу, обмежується п'ятьма основними видами: гній свиней, гній великої рогатої худоби, послід курячий, жом цукрових буряків та силос кукурудзи. При цьому, за оцінкою Біоенергетичної асоціації України (UABIO) [146], загальний потенціал жому використовується орієнтовно на 20 %, гною свиней – на 6 %, гною великої рогатої худоби – на 4 %, курячого посліду – на 1 %. Використання потенціалу інших видів сировини для виробництва біогазу не перевищує 1–2 %. На сьогодні відходів органічної сировини, які утворюються в українському агросекторі, достатньо для роботи 1,5 тис. біогазових електроустановок загальною потужністю понад 100 МВт, а біогазовий резерв становить 15 млрд. кубічних метрів на рік (20 % річного споживання природного газу) [5].

Відходи рослинного походження

Управління речовинами, призначеними для використання як кормові матеріали здійснюється відповідно до ЗУ «Про безпечність та гігієну кормів» [145].

Відповідно до НПУВ планується створення інфраструктури для управління відходами рослинного походження, зокрема: створення об'єктів з анаеробного розкладання відходів рослинного походження, створення об'єктів для рециклінгу відходів рослинного походження (2025-2033) [5]. При цьому передбачається, що основна частка відходів сільського господарства може бути оброблена безпосередньо в місцях їх утворення, що суттєво знижує економічне та екологічне навантаження в секторах сільського господарства та первинного оброблення. Такі проекти можуть бути реалізовані суб'єктами господарювання самостійно, як виключно для рослинних відходів так і для комбінації рослинних відходів з відходами тваринництва/птахівництва, а також з промисловими відходами [3].

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами сільського господарства, передбачає застосування низки заходів в рамках функціонування системи управління відходами, а саме:

- організація безвідходного виробництва аграрних підприємств;
- раціональне застосування відходів рослинного походження з економічної точки зору;
- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження);

Інформаційне забезпечення. Інформаційне забезпечення передбачає проведення просвітницької роботи серед аграрії, працівників сільськогосподарських підприємств та населення щодо можливостей та переваг оброблення чи повторного використання відходів сільського господарства, а також, можливостей виробництва нових продуктів із сільськогосподарських відходів.

Проблеми та загрози, пов’язані з відходами сільського господарства рослинного походження в громаді, не виявлені. Управління відходами сільського господарства рослинного походження здійснюється на загальних засадах управління відходами. РПУВ [4] передбачає, що суб’єкти господарювання, у виробництві яких утворюються рослинні відходи, за умови реалізації проєкту компостування відходів в області, можуть розглядати передачу відходів рослинного походження на компостування.

Рослинні відходи лісового господарства та лісозаготівлі, які утворюються на території Кобеляцької МТГ, потребують інвентаризації. Деревні відходи, які не знайшли свого призначення на об’єктах утворення, можуть бути спрямовані на спеціальну ділянку для зберігання органічних відходів біля с. Колісниківка (Додаток 9, 15).

Рослинні відходи лісового господарства та лісозаготівлі. Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами. Основними утворювачами відходів лісового господарства є лісогосподарські підприємства, які здійснюють лісосіки та переробку деревини перед її реалізацією. Основною проблемою управління цих відходів є забезпечення їх вивезення з місць утворення. При цьому, вивезенню підлягають переважно цінні відходи, які реалізуються як сировина для виробництва палива або як паливо для котелень. Решта залишається на місцях і, в кращому випадку, подрібнюються для розкидання на довколишні території чи застосування як підсипки лісових доріг.

На сьогодні більшість лісогосподарських підприємств інвестують у формування індустріальної бази відновлення відходів лісового господарства, зокрема, купують обладнання для виготовлення технологічної тріски та виробництва пелет і паливних брикетів. Проте, залишається певна частка відходів (кора, листя тощо), які не можуть використовуватись для виготовлення палива і потребують технології компостування.

Запровадження компостування передбачається за рахунок самих лісогосподарських підприємств. Це можуть бути відкриті майданчики в лісових зонах, коди доставляються відходи для відновлення, а звідти повертається готовий компост, який використовується в межах тієї ж лісової території.

Крім того, частина відходів лісового господарства може доставлятися на МК, створені в центральних населених пунктах ТГ та компостуватися разом із роздільно-зібраними харчовими відходами з метою виготовлення якісного компосту.

З іншого боку, практично всі відходи деревообробної промисловості використовуються як цінна вторинна сировина для інших виробництв, або як паливо для енергетичних установок. Відповідно до РПУВ, управління відходами лісового господарства у Полтавській області здійснюється на загальних засадах управління біовідходами.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов’язаного з відходами лісового господарства і деревообробної промисловості. Відходи лісового господарства, які залишаються в лісах або використовуються як підсипка, не створюють значного навантаження на довкілля. РПУВ не передбачено окремих заходів щодо управління відходами лісового господарства, які націлені на зменшення їх впливу.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов’язаного з відходами деревообробної промисловості полягає в мінімізації їх захоронення шляхом спрямування відходів в інші технологічні процеси, у т. ч. для виробництва компосту. Досягається це посиленим контролем за потоками відходів.

Інформаційне забезпечення. Значний корисний потенціал відходів лісового господарства досі залишається не освоєним, через неможливість їх повного збирання та перевезення і відсутність розуміння подальших кроків щодо управління цими відходами.

З метою забезпечення прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості даних та обміну інформацією щодо обсягів відходів лісового господарства, доцільно використовувати сучасні інформаційні технології, зокрема інформаційні системи у сфері лісового господарства, які мають бути сумісні із загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації.

Крім того, доцільно проводити освітні кампанії та тренінги для персоналу і керівництва лісогосподарських підприємств щодо користі та вигоди від повноцінного збирання, вивезення з лісу та відновлення відходів лісового господарства.

Інформаційне забезпечення управління відходами деревообробної промисловості здійснюється на загальних засадах управління відходами.

Відходи тваринного походження

Організаційні та правові засади діяльності фізичних та юридичних осіб, пов'язаної з утворенням, збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених або визнаних непридатними для споживання людиною, продуктів оброблення побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, визначені Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» [147], а також Порядку поводження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорій I-III [148], Ветеринарно-санітарними вимогами до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження [149].

У сфері управління відходами тваринного походження необхідно забезпечити:

- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження);
- можливість оброблення відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) з отриманням цільових продуктів шляхом розвитку відповідної інфраструктури;
- можливість видалення відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження), таких, що не підлягають відновленню, шляхом розвитку відповідної інфраструктури.

Управління відходами харчопереробної промисловості у Полтавській області здійснюється на загальних засадах управління відходами промислового походження. Окремі об'єкти інфраструктури у РПУВ не передбачаються.

У відповідності з РПУВ та для ефективного управління відходами тваринного походження Кобеляцька громада планує, зокрема: облік відходів, а також інвентаризацію об'єктів утворення та зберігання відходів сільського господарства тваринного походження, місць зберігання відходів щодо забезпечення екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки.

Утворювачі відходів тваринного походження повинні мати можливість їх оброблення. Такі можливості забезпечуються наявністю відповідних об'єктів інфраструктури або у власних господарствах або у сторонніх суб'єктів господарювання, що надають відповідні послуги. Найближчим до Кобеляцької громади є ветсанзавод у м. Хорол, Полтавської області.

Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії I, підлягають виключно видаленню [147]. Власники таких відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) повинні мати можливості для видалення відповідних відходів. Такі можливості забезпечуються наявністю відповідних об'єктів інфраструктури або у власних господарствах або у сторонніх суб'єктів господарювання, що надають відповідні послуги.

Видалення побічних продуктів тваринного походження можливо наступними способами: спалювання (відкритим способом, в спеціалізованому обладнанні), захоронення в худобомогильниках, захоронення в біотермічних ямах.

Спалювання відкритим способом застосовується, як вимушена міра за відсутності альтернатив. У РПУВ і відповідно МПУВ такі рішення не передбачаються.

В населених пунктах люди тримають домашніх тварин і є певна популяція бездомних тварин. Потребує вирішення завдання щодо забезпечення можливостей знешкодження відходів у вигляді трупів домашніх та безпритульних тварин.

РПУВ передбачається створення об'єктів зі спалювання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження категорії I та трупів домашніх та безпритульних тварин), а також в мобільних кремаційних установках, що можуть бути використані у разі виникнення спалаху інфекційних захворювань.

Створення таких об'єктів потребує попереднього проведення ТЕО з уточненням типів та параметрів технологічного обладнання, місць розташування об'єктів, необхідного додаткового устаткування, обсягів робіт тощо. Створення об'єктів зі спалювання відходів передбачає придбання необхідного технологічного обладнання, виконання будівельно-монтажних робіт, отримання необхідної дозвільної документації тощо. Ділянку для кремаційної печі рекомендують розміщувати на території полігону ПВ, промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами за умови організації СЗЗ відповідно до вимог санітарного законодавства. Площу земельної ділянки для улаштування кремаційної печі необхідно визначати із розрахунку 0,01 га на 50 тис. осіб населення, але не менше 0,01 га на одну ділянку [3].

Окремі установки зі спалювання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження категорії I та трупів домашніх та безпритульних тварин можуть бути використані для спалювання медичних відходів категорії В. Будівництво нових худобомогильників забороняється чинним законодавством, зокрема Правилами облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України, затверджених наказом Держкомветмедицини від 27 жовтня 2008 р. № 232 [150].

Оптимальним варіантом для аграрних підприємств громади є використання відходів сільського господарства для заміщення викопного палива та виробництва альтернативної «зеленої» енергії [4]. За даними Держенергоефективності в Україні, станом на 2020 рік 21 установка працює на відходах сільського господарства та виробляє енергію з біогазу (потужність 59 МВт). Перелік видів сировини, що використовується в Україні для виробництва біогазу, обмежується п'ятьма основними видами: гній свиней, гній великої рогатої худоби, послід курячий, жом цукрових буряків та силос кукурудзи. При цьому, за оцінкою Біоенергетичної асоціації України (UABIO) [146], загальний потенціал жому використовується орієнтовно на 20 %, гною свиней – на 6 %, гною великої рогатої худоби – на 4 %, курячого посліду – на 1 %. Використання потенціалу інших видів сировини для виробництва біогазу не перевищує 1-2 %. На сьогодні відходів органічної сировини, які утворюються в українському агросекторі, достатньо для роботи 1,5 тис. біогазових електроустановок загальною потужністю понад 100 МВт, а біогазовий резерв становить 15 млрд. кубічних метрів на рік (20 % річного споживання природного газу) [5].

Управління відходами від продукції, на яку поширюється розширена відповідальність виробника

Розширена відповідальність виробника – комплекс економічних, фінансових, адміністративних та організаційних заходів для забезпечення відповідальності виробників певних видів продукції за управління стадією відходів у життєвому циклі продукції [2].

Відповідно до Статті 10 ЗУ «Про управління відходами» [2] РВВ встановлюється законом щодо виробників продукції, у результаті споживання/використання якої утворюються відходи упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, транспортних засобів, знятих з експлуатації, мастил (олив), шин, текстилю тощо, та запроваджується, у тому числі шляхом створення систем РВВ відповідно до вимог та порядку, визначених законом.

Виробники зможуть виконувати свої зобов'язання: колективно – через організацію колективної РВВ; індивідуально – через організацію індивідуальної РВВ.

Система РВВ, зокрема, включає: 1) приймання та/або збирання на всій території України відходів, що утворилися внаслідок використання продукції, а також подальше управління цими відходами та фінансову відповідальність за таку діяльність (набирає чинності через сім років після встановлення законом розширеної відповідальності

виробника щодо відходів, які утворилися внаслідок споживання/використання певної продукції); 2) інформування утворювачів відходів від продукції, на яку поширюється розширена відповідальність виробника, про заходи, яких вони можуть вживати для запобігання утворенню відходів, про придатність відходів до повторного використання та рециклінгу, про наявні системи для приймання та роздільного збирання відходів, що утворилися внаслідок використання продукції; 3) здійснення заходів для розроблення продукції та її складових (компонентів) з урахуванням мінімізації негативного впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, запобігання та зменшення обсягів утворення відходів у процесі виробництва та використання продукції, виробництва довговічної продукції, придатної для ремонту та повторного використання, а також максимального залучення у виробництво вторинної сировини, 4) приймання відходів – отримання відходів, що утворилися в результаті споживання/використання продукції, до виробників якої законом встановлена розширена відповідальність виробника, у місцях продажу, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, а також мобільними пунктами приймання відходів у встановленому законом порядку, 5) забезпечення функціонування інформаційної системи управління відходами, передбачає створення реєстру виробників продукції, щодо якої встановлено РВВ, та реєстру організацій РВВ [38].

3.3.6. Управління відходами паковання

Відсутність ефективної системи збирання відходів паковання щороку призводить до втрати вагомого ресурсного потенціалу для переробної промисловості у вигляді відходів паперу і картону, скла, полімерів тощо, які замість цього поповнюють перевантажені полігони і сміттєзвалища.

У 2021 році прийнято Закон України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України» [151], яким запроваджено в Україні окремі положення Директиви Європейського Парламенту та Ради 2015/720 від 29 квітня 2015 р. І не зважаючи на те, що даний Закон потребує вдосконалення в частині маркування пластикових пакетів із зазначенням здатності пакетів до компостування та посилення контролю за дотриманням його норм, вже є позитивні зрушення. За результатами аналізу інформації, наданої Асоціацією ритейлерів України [152], за рік дії постанови КМУ від 20 грудня 2021 р. № 1387 «Про встановлення мінімальних роздрібних цін на пластикові пакети» [153] зменшилось використання пластикових пакетів на 40-90 % [4].

Неврегульованим в законодавстві залишається питання розповсюдження одноразових виробів із пластику. Планується розробка законопроєкту «Про обмеження виробництва та обігу пластикової продукції одноразового використання на території України (2026 рік).

Цільові показники з управління відходами паковання визначаються законодавством про паковання та відходи паковання і будуть впроваджені після прийняття ЗУ «Про паковання та відходи паковання» (вже розробляється). Цей законопроект передбачає, що на наступний рік після введення в дію цього закону загальна норма рециклінгу становитиме 30 % із визначенням відсотка рециклінгу окремо для кожного виду відходів (папір, картон, скло, пластмаси, чорні метали, алюміній, дерево) із подальшим збільшенням щороку. Проте, Закон України «Про паковання та відходи від паковання» на сьогодні не затверджено і керівні нормативно-правові акти відсутні. Тому визначити організаційну систему управління відходами упаковки немає можливості. РПУВ Полтавської області [4] передбачає загальні заходи щодо управління відходами упаковки в контексті ПВ.

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується розроблення і подання на затвердження проекту акта КМУ «Про встановлення вимог до маркування та дизайну упаковки, обмежень щодо використання небезпечних речовин в упаковці», національних стандартів для упаковки (у річний строк після прийняття ЗУ «Про паковання та відходи паковання»), «Про затвердження Порядку функціонування депозитної системи для відходів паковання»

(у річний строк після прийняття ЗУ «Про паковання та відходи паковання»). Планується також створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, рециклінгу, іншого відновлення відходів упаковки (2025-2033).

Статтею 10 Закону України «Про управління відходами» з 2030 року встановлюється розширена відповідальність виробника для виробників продукції, зокрема, в результаті споживання/використання якої утворюються відходи упаковки. Впровадження схеми розширеної відповідальності виробника для відходів упаковки повинно покривати витрати на її роздільне збирання і управління за рахунок поєднання доходів від продажу ресурсоцінних компонентів та внесків виробників продукції до організацій розширеної відповідальності виробника. Очевидно, що після прийняття відповідного законодавства, буде передбачено запровадження обов'язкового роздільного збирання відходів упаковки.

В Україні щороку споживається близько 1,5 млн. тонн картонно-паперової продукції. Із загального обсягу споживаної внутрішнім ринком продукції галузі повертається як вторинна сировина близько 800 тис тонн, потреба під наявні виробничі потужності становить близько 1,2 млн тонн. При цьому значну частину вторинної сировини підприємства закуповують за кордоном (Румунія, Молдова та інші), тобто за рахунок імпортної сировини задовольняється близько 27 % виробничих потреб.

В якості об'єктів з відновлення відходів паперового паковання можна розглядати виробничі потужності ТОВ «Зміївська паперова фабрика» (м. Зміїв, Харківська область).

В Україні налічується 19 склозаводів, які на сьогодні виробляють продукцію. Більшість склотари після використання у непошкодженому вигляді повторно використовується виробниками напоїв та консервації після її відповідної стерилізаційної обробки. Під час виготовлення скляних виробів у скловарні печі завантажують шихту, яка є сумішшю склобою та свіжих добавок піску, соди, вапняку тощо. Частка використання склобою в співвідношенні із свіжими добавками на вітчизняних заводах є нижчою за показники аналогічних європейських підприємств, тому є можливість і потреба збільшувати застосування вторинних ресурсів. Виробники зацікавлені в цьому, оскільки, по-перше, вторинна сировина дешевша, ніж шихта із свіжих матеріалів, по-друге, збільшення в шихті частки склобою дозволяє зменшити споживання природного газу під час скловаріння.

Сумарно заводи в Україні здатні переробити 800 тис. тонн склобою за рік. Незважаючи на те, що на звалищах після рециклінгу залишається лише – 8 % склобою, потреби скловарних підприємств задовольнити не вдається, тому щороку переробляються лише 300 тис. тонн склобою.

Пляшки з поліетилентерефталату в Україні виробляють здебільшого самостійно виробники безалкогольних напоїв та пива, для яких є важливою максимальна локалізація тари. Сировина (гранулят) для видування пластикових пляшок в Україну імпортується.

На сьогодні потужність підприємств в Україні з рециклінгу всіх видів пластмас становить понад 300 тис. тонн на рік, коли водночас відправляється на рециклінг лише 180 тис. тонн таких відходів. Загалом в Україні працює близько 20 підприємств, які переробляють пляшки з поліетилентерефталату у вторинні матеріали. При цьому виробничі потужності, які призначені для рециклінгу таких пляшок, завантажені сировиною всього на 50-70 % [4].

В Кобеляцькій громаді збором вторинної сировини займається ККП «Водоканал Плюс». За умов налагодженого роздільного збирання та додаткового сортування на ССЛ можливо досягнути рівня рециклінгу відходів паковання – 10%. У довгостроковій перспективі, за умови прийняття НПА про запровадження РВВ, передбачається сягнути рівня рециклінгу відходів паковання у 45% на 5-й рік впровадження.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами упаковки, досягається шляхом запобігання їх утворення та запровадженням роздільного збирання.

Одним із найкращих методів зменшення утворення відходів упаковки є запровадження системи розширеної відповідальності виробника.

Роздільне збирання відходів упаковки дозволить визначити ефективну технологію їх рециклінгу та відновлення і забезпечить спрямування цього потоку відходів на специфічне оброблення.

Інформаційне забезпечення. Впровадження роздільного збирання відходів упаковки має супроводжуватись:

- постійним інформуванням та комунікацією з мешканцями громад про перебіг реалізації роздільного збирання відходів упаковки, фактичні дані та результати їх рециклінгу і переваги процесів оброблення.
- залученням та участю мешканців громад у роздільному збиранні відходів упаковки та проведення толок, екозаходів.
- розробка методичних матеріалів та посібників з екологічного виховання.

3.3.7. Управління відходами електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)

Неврегульованість на законодавчому рівні управління системою ВЕЕО призвела до відсутності дієвої інфраструктури збирання та технологічно правильного відновлення відходів електричного та електронного обладнання. Тому склалася ситуація, коли вилучаються лише корисні компоненти, чорні та кольорові метали, а решткі, незважаючи на наявність небезпечних складників, відправляють на полігони та звалища [4].

В Україні відсутні окремі статистичні дані щодо утворення ВЕЕО, але відповідно до даних Держстату роздрібні продажі електричного та електронного обладнання зростають, що дає можливість передбачити подальше зростання утворення відходів електричного та електронного обладнання у прогнозованому періоді. Крім того, тривалість життєвого циклу сучасної електронної техніки скорочується, що призводить до збільшення обсягів утворення ВЕЕО.

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується розробка законопроєкту «Про електричне та електронне обладнання та відходи електричного та електронного обладнання» (2026 рік), який встановлюватиме РВВ для даного виду відходів. Цільові показники з управління (збирання, підготовка до повторного використання, рециклінг та відновлення) ВЕЕО будуть впроваджені після прийняття даного закону.

Планується також розроблення і подання проекту акта КМУ про встановлення вимог до збирання, зберігання та оброблення електричного та електронного обладнання, розроблення національних стандартів для ВЕЕО (у річний строк після прийняття Закону України «Про електричне та електронне обладнання та відходи електричного та електронного обладнання».

Основою системи управління ВЕЕО є організація їх роздільного збирання для передачі на подальше оброблення. Особливості збирання ВЕЕО у складі ПВ визначені у розділі ІІІ Методичних рекомендацій з організації збирання та перевезення побутових відходів, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 23.10.2024 року № 1172. Так, ВЕЕО, що наявні у складі ПВ, збираються окремо від інших ПВ. При цьому рекомендується застосування контейнерної системи, ПРЗ ПВ (у т. ч. мобільних − оснащених транспортних засобах) або за заявкою споживача. Найбільш інноваційним для збирання та перевезення ВЕЕО, що наявні у складі ПВ, можна вважати мобільні пункти збирання таких відходів із встановленим графіком та маршрутом.

Великогабаритні ВЕЕО (холодильники, електричні плити, пральні машини тощо) та ВЕЕО, геометричні розміри яких не перевищують 50х50х50 сантиметрів, рекомендується збирати окремо.

З метою визначення можливості вторинного використання окремих частин ВЕЕО, що є у складі ПВ, під час окремого збирання можливо також поділяти ВЕЕО за їх належністю до деяких груп електричного та електронного обладнання, наприклад: побутові електронні та електричні прилади; телекомунікаційна апаратура та апаратура для

оброблення інформації; побутове електричне та електронне устаткування; освітлювальні прилади і системи; електронні та електричні інструменти; іграшки і спортивне приладдя, що мають електричні та/або електронні компоненти.

Кількість підприємств, які можуть обробляти ВЕЕО, є малою, зокрема вони не можуть обробляти той обсяг відходів, який уже накопичився та продовжує зростати. Станом на 2021 рік у 22 областях України функціонували підприємства із збирання ВЕЕО, які мали відповідну ліцензію на провадження господарської діяльності з управління [5]. У Екологічному паспорті Полтавської області станом на 01.01.2023 вказано, що у Полтавській області функціонує 1 пункт приймання ВЕЕО – Сергіївська територіальна громада Миргородського району (автомобіль) [21]. В рамках МПУВ можна розглянути можливість запровадження мобільного пункту приймання ВЕЕО.

За РПУВ, на даний час операції з управління ВЕЕО здійснюється через приватні майстерні, які займаються ремонтом техніки. Ремонт ВЕЕО можна віднести до операції попередження утворення відходів. Створення об'єктів з оброблення відходів електричного та електронного обладнання за МПУВ не передбачається. При цьому такі об'єкти можуть бути створені суб'єктами господарювання, як частина їх особистої стратегії розвитку власної комерційної діяльності.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Основною умовою для зменшення негативного впливу ВЕЕО на довкілля є їх роздільне збирання. Лише після виконання цієї умови можливі подальші операції.

Проте, законодавство про ВЕЕО досі не прийняте і визначити подальші заходи з управління цим потоком відходів на етапі підготовки РПУВ не представляється можливим. Очікується, що основним заходом зі зменшення ВЕЕО буде запровадження новим законодавством розширеної відповідальності виробника.

Інформаційне забезпечення. Інформування населення про шкоду від неправильного управління із пристроями щоденного вжитку – є одним із основних завдань сьогодення.

Необхідно створювати пункти прийому ВЕЕО з метою недопущення їх накопичення на полігонах та утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Також, необхідно створити інформаційну кампанію, як правильно викидати у контейнери небезпечні відходи, а за можливості їх повторне використання.

3.3.8. Управління відходами батарей та акумуляторів

ВБА є небезпечними відходами, оскільки містять в собі токсичні хімічні елементи: кадмій, ртуть, свинець, сірчана кислота, а також небезпечний електроліт. Єдиним способом оброблення цих відходів є їх відновлення.

Відносини в сфері управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами регулюються ЗУ «Про хімічні джерела струму» від 23 лютого 2006 року № 3503-IV [154].

Передбачається тенденція до зростання фактичних обсягів цього виду відходів, у зв'язку з чим необхідно введення системи РВВ для батарей та акумуляторів, створення системи управління відходами, забезпечення високого ступеня рециклінгу і повернення в економічний обіг вторинної сировини, зменшення видалення необроблених відходів батарей та акумуляторів. З розвитком сонячної енергетики у майбутньому варто очікувати експоненціальне зростання кількості таких відходів і, відповідно, гостро постане проблема управління ними, оскільки до складу сонячних батарей входять отруйні сполуки – телурид кадмію, диселенід міді та індію.

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується розробка законопроєкту «Про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів» (2026 рік). Цільові показники з управління відходами батарей та акумуляторів будуть впроваджені після прийняття даного закону. Планується також розроблення національних стандартів для батарей та акумуляторів (у річний строк після прийняття ЗУ «Про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів»), проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення

відходів, батарей та акумуляторів для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів (2025-2026), створення інфраструктури для збирання та оброблення відходів батарей та акумуляторів (2025-2030).

В області відсутні об'єкти інфраструктури оброблення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, що відповідають вимогам чинного законодавства. Розглядається можливість співпраці з іншими областями. Зокрема, відходи свинцевих акумуляторів відзначаються високим ступенем відновлення, а перероблений свинець можна відновлювати будь-яку кількість разів майже без втрати якості. В Україні займаються обробленням свинцевих акумуляторних батарей спеціалізовані підприємства ТОВ «Укрсплав» (м. Дніпро), ТОВ «Метал» (м. Дніпро) та ТОВ «Лемберг Беттері» (Львівська область). Загальна потужність металургійних агрегатів заводу «Укрсплав» для видалення свинцю з відходів акумуляторів та виробництва свинцю і свинцевих сплавів становить 20 тис. тонн на рік.

Оброблення портативних батарей та акумуляторів в Україні на сьогодні не налагоджене, тому вони збираються і зберігаються до створення системи оброблення або відправлення їх на відновлення за кордон. Розглядається можливість співпраці із ГО «Батарейки, здавайтеся» [70] і/або «Екологічні інвестиції» [155].

За умови відновлення сонячних батарей вилучаються тільки їх основні складові матеріали – скло, алюміній, мідь, а пластмаси спалюються або відправляються на полігони, тому більшість компаній, які виробляють сонячні батареї, працюють над створенням технології екологічно чистого відновлення продукції. З урахуванням передбачуваного значного збільшення обсягу відходів сонячних панелей Україна стоїть перед необхідністю розширення та модернізації своєї інфраструктури для ефективного управління цими відходами [5].

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами. Оскільки єдиним способом управління небезпечними відходами, до яких відносяться відходи батарей та акумуляторів, є їх відновлення, то мінімізація навантаження на довкілля від цього потоку відходів може досягатися належним функціонуванням системи їх роздільного збирання і документованою передачею на відновлення спеціалізованим компаніям.

Відпрацьовані батареї і акумулятори можуть здаватися на відновлення в зібраному або в розібраному стані. Якщо акумулятори розбираються, то утворюються наступні види відходів: лом кольорових металів (залежно від типу акумулятора), пластмаса (пластмасовий корпус батареї), осад від нейтралізації електроліту.

В процесі відновлення утворених видів відходів нейтралізується електроліт, батарейки проходять хімічну, фізичну та термічну обробку, після чого основна частина відпрацьованого акумулятора використовується повторно.

В рамках МПУВ пропонується розширити перелік пунктів, де можна здати відпрацьовані батарейки (станом на 1.01.2026 в громаді лише 2 пункти прийому батарейок – заправка WOG та Кобеляцький ліцей № 2 ім. О. Гончара, див. пункт 2.1.3) із залученням до співпраці торговельних мереж «Аврора» та «АТБ».

Інформаційне забезпечення. З метою ефективного роздільного збирання небезпечних відходів у складі ПВ рекомендується одночасно розпочинати роботу з підвищення обізнаності населення щодо впливу небезпечних відходів та розпочати облік і моніторинг системи роздільного збирання небезпечних відходів у складі ПВ.

Підвищення обізнаності населення може включати підготовку та розміщення інформаційних матеріалів на сайтах органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій, подання інформації на місцевих телеканалах, інформаційних табло в комунальному громадському транспорті, на дошках оголошень житлових будинків, гаражних кооперативів, садових товариств щодо:

- запровадження та функціонування системи роздільного збирання відходів, насамперед небезпечних відходів у складі ПВ;

- місць розташування пунктів прийому небезпечних відходів від населення, зокрема батарейок, акумуляторів від телефонів та ноутбуків;
- графіків роботи і маршрутів руху мобільних пунктів прийому небезпечних відходів;
- місць розташування підприємств і організацій, що приймають небезпечні відходи в рамках розширеної відповідальності виробника;

В рамках системи обліку та моніторингу можливе запровадження наступних заходів:

- проведення необхідних досліджень;
- створення, підтримання та поліпшення інформаційних баз даних;
- забезпечення доступу до інформації зацікавлених сторін.

3.3.9. Управління медичними відходами

МПУВ не включає окремих заходів щодо управління медичними відходами категорії А, їх управління здійснюється як частина ПВ.

Інші медичні відходи відносяться до небезпечних і до кожної з категорії висуваються специфічні вимоги з управління, яке здійснюється відповідно Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» [89], а також інших нормативно-правових актів, наприклад Правил утилізації та знищення лікарських засобів [156].

В Україні передбачається поступовий ріст утворення медичних відходів у наступні роки (до 141 тис. тонн у 2035 році), з них епідемічно інфекційних відходів – до 35 тис. тонн, що пов'язано із старінням населення та збільшенням кількості людей, які постраждали під час війни і будуть потребувати медичної допомоги [5].

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується розроблення таких проектів наказів «Про внесення змін до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами» (2029), «Про затвердження вимог щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, тимчасового зберігання, перевезення, оброблення відходів» (2029), про затвердження Методичних рекомендацій щодо аналізу ризиків для здоров'я людини відходів та об'єктів оброблення відходів (2029). Планується також створення інфраструктури для управління медичними відходами, зокрема проведення інвентаризації об'єктів збирання та оброблення медичних відходів та визначення потреби у збільшенні існуючих потужностей та створенні додаткових об'єктів (2025-2026), створення об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів (2026-2033).

Основну екологічну та санітарну небезпеку складають небезпечні медичні відходи, які і потребують особливої уваги щодо управління.

Згідно з вимогами Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо порядку управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів [89], небезпечні відходи підлягають обов'язковому знезараженню (дезінфекції) фізичними методами (термічними, мікрохвильовими, радіаційними тощо). Застосування хімічних методів дезінфекції допускається тільки для знезараження харчових відходів з відділень інфекційних хворих, а також при організації первинних протиепідемічних заходів в осередках інфекції. Хімічне знезараження небезпечних медичних відходів на місці їх утворення використовується як обов'язковий тимчасовий захід за відсутності приміщення для поводження з відходами або при відсутності централізованої системи знезараження. Небезпечні медичні відходи після знезараження повинні передаватися на підприємства, що мають ліцензію на здійснення операцій у сфері управління небезпечними відходами та мають відповідне сертифіковане обладнання.

Станом на 01.01.2026 року всі заклади охорони здоров'я Кобеляцької МТГ мали укладені договори з ліцензованими підприємствами на видалення медичних відходів (Додаток 22).

Відповідно до РПУВ [4], приймається варіант централізованого оброблення медичних відходів в межах одного медичного закладу у м. Полтава. Найбільш поширеним методом оброблення медичних відходів є термічне знешкодження, а саме спалювання у спеціалізованих установках. Центральний об'єкт може використовуватися для спільного спалювання медичних відходів, відходів тваринництва (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) та трупів домашніх і безпритульних тварин, окремих видів небезпечних відходів.

3.3.10. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами

На період 2025-2035 років прогнозується збільшення кількості відходів, утворених внаслідок зняття з експлуатації транспортних засобів в Україні, що пов'язано із закінченням експлуатаційного строку та прогнозованим зростанням купівлі транспортних засобів.

Вимоги до організації управління знятими з експлуатації транспортними засобами визначаються ЗУ «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку» (від 4 липня 2013 року № 421-VII) [157] та іншими нормативно-правовими актами. Відповідно до яких, підприємства, що виробляють (виготовляють) транспортні засоби та взяли на себе зобов'язання забезпечити утилізацію транспортних засобів власного виробництва, подають звітність у встановленому порядку згідно Наказу Міністерства промислової політики України від 25.11.2013 № 63 «Про затвердження форми та порядку подання звітів підприємств, що виробляють (виготовляють) транспортні засоби та взяли на себе зобов'язання забезпечити утилізацію транспортних засобів власного виробництва» [158]. Положення даного Закону повністю не були реалізовані через відсутність економічних інструментів стимулювання оброблення транспортних засобів.

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується розробка законопроєкту «Про транспортні засоби, зняті з експлуатації, відходи шин та масел (олив) » (2026 рік), який також встановлюватиме РВВ щодо даного типу відходів. Цільові показники щодо повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації, шин будуть впроваджені після прийняття даного закону.

Планується також розроблення і подання таких проектів актів КМУ про затвердження вимог щодо приймання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації (2026), про затвердження Порядку оброблення відходів, що утворилися після розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації (2027).

На період 2025-2035 років прогнозується збільшення кількості відходів, утворених внаслідок зняття з експлуатації транспортних засобів в Україні, що пов'язано із закінченням експлуатаційного строку та прогнозованим зростанням купівлі транспортних засобів.

У Полтавській області діють суб'єкти господарювання приватної власності, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів для оброблення. Але при укладанні договорів з ними потрібно перевіряти чи внесені вони до Державного реєстру суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються [159].

Збиранням зношених шин також займаються приватні підприємства. Ці підприємства не забезпечують у повному обсязі потреби у збиранні ресурсоцінних відходів і вивезенні їх до обробних підприємств, зношені шини здавали здебільшого лише підприємства, фізичні особи – підприємці, які отримували дозволи на розміщення відходів і ліміти на утворення та розміщення відходів, а також підприємства, у яких шини поставлені на бухгалтерський облік. Крім того, діють заготівельні пункти вторинної сировини, де встановлена невелика ціна, яку сплачує власник за видалення зношеної автомобільної

шини. Для фізичних осіб відсутні стимули чи матеріальне заохочення здавати на перероблення зношені шини, проблема низького рівня збирання та відновлення зношених шин залишається невирішеною [5]. Як варіант, можна передати зношені шини на військові потреби.

Розв'язання проблем щодо відновлення відходів *шин* вимагає розроблення та впровадження системи збирання шин на місцях, нарізування їх на частини з подальшим перевезенням на об'єкти з оброблення. Відходи шин стають все більш популярними у сфері оброблення відходів для отримання альтернативного палива, що використовується в промислових установках, з точки зору захисту довкілля дане рішення є неприйнятним. На спеціалізованих підприємствах обробляється до 14 тис. тонн, або не більше 8 %, решта шин потрапляють на полігони та звалища ПВ. Обробленням покришок займається невелика кількість підприємств. При цьому завантаженість виробничих потужностей всіх підприємств – обробників шин не перевищує 50 %. З економічної точки зору завод з переробки шин є невигідною інвестицією, тому що в промисловості України на цей час не впроваджуються сучасні технології, орієнтовані на маловідходне і безвідходне виробництво [5].

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] заплановано створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання та відновлення відходів шин (2025-2030).

3.3.11. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд

Повторне використання очищених стічних вод та осаду здійснюється відповідно до ЗУ «Про водовідведення та очищення стічних вод» [160], ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» [161], Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 грудня 2018 року № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин» [162].

Згідно з НПУВ до 2033 року [5] планується створення ефективної системи управління осадом стічних вод та інфраструктури для оброблення осаду стічних вод шляхом створення нових та збільшення існуючих потужностей об'єктів оброблення осаду стічних вод (2025-2030).

В Україні використовується здебільшого один спосіб оброблення – захоронення мулового осаду – складування (до 95 %) (депонування) осадів стічних вод і надлишкового активного мулу на мулових картах та/або накопичувачах з подальшим використанням оброблених відходів як технічних ґрунтів. Складуванню (депонуванню) підлягають попередньо зневоднені осади стічних вод з вологістю не більше 80 %. Це пов'язано із застарілим обладнанням очисних споруд і відповідно тим, що якість вітчизняних осадів мулу стічних вод не відповідає вимогам нормативів за вмістом важких металів.

Проблема накопичення мулових осадів є актуальною на національному рівні – їх площа на території України становить більше 1,5 тис. гектарів (15 кв. кілометрів), а обсяг накопиченого осаду станом на сьогодні перевищує 150 млн. тонн, до яких щороку додається ще 5 млн. тонн нових осадів. За відсутності механічного зневоднення осаду щорічна потреба в мулових майданчиках для розміщення утвореного осаду стічних вод для всієї України – 120 гектарів на рік.

Порядок оброблення осадів стічних вод залежить від їх хімічного складу. За відсутності важких металів, радіонуклідів та інших консервативних токсичних речовин осад направляється на компостування і використовується як органічне добриво. На території Кобеляцької громади функціонують три споруди очищення стічних вод, 2 – локальні очисні споруди на основі біоставків і підземних полей фільтрації, що очищують невеликі обсяги стічних вод Кобеляцького та Ліщинівського психоневрологічного будинків-інтернатів. Суттєвим джерелом накопичених осадів є мулові майданчики

Кобеляцьких очисних споруд, які заповнені на 70% та вимагають вирішення питання їх спорожнення. Для цього варто розглянути можливість анаеробного зброджування утворених осадів. За умови відсутності важких металів у складі такі осади можуть бути використані безпосередньо як добриво або таким добривом може стати продукт анаеробної ферментації – дігестат.

На сьогодні в Україні є дев'ять установок, що виробляють біогаз в процесі анаеробного очищення промислових стічних вод, а на одній біогаз отримують зі зброджування осаду господарсько-побутових стічних вод.

3.4. Комунікація

Неодмінною умовою для успішної реалізації МПУВ є проведення заходів щодо підвищення обізнаності населення щодо сортування відходів. На теперішній час екологічно свідоме населення складає 10%. Щороку планується збільшення цього показника на 10%, з досягненням 100% населення за 7-9 років (до 2035 року).

Заходи:

- просвітницька робота з дітьми (садочок, школа),
- підготовка роз'яснювальних буклетів про користь та правила сортування та їхнє розповсюдження серед населення Кобеляцької МТГ,
- робота зі старостами щодо залучення населення до вирішення проблем громади щодо управління ПВ та недопущення утворення стихійних сміттєзвалищ.

Основи організації просвітницької роботи з населенням з питань відходів наведені у Методичних рекомендаціях з підвищення обізнаності громадськості стосовно сучасного управління побутовими відходами [163]. В нагоді стане методичний посібник «Інформаційні кампанії з управління відходами» [164]. Прикладами успішних просвітницьких кампаній з питань відходів може слугувати Центр управління відходами «Гуфі-центр» [165].

3.5. Тариф на послуги у сфері управління побутовими відходами

Плата за послугу з управління ПВ визначається відповідно до Статті 34 ЗУ «Про управління відходами» [2]. Плата за послугу з управління побутовими відходами визначається на основі тарифу на послугу з управління ПВ та норм надання послуги.

Тариф на послугу з управління ПВ, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються ОМС окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень) відповідно до Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів [166]. Визначальними для величини тарифу на послуги з управління ПВ є витрати на збирання відходів та їх перевезення до технологічного ядра – МБП або регіонального полігону та витрати, пов'язані з захороненням відповідної частини відходів [3].

Встановлення тарифів, передбачених цією статтею, нижчими від розміру економічно обґрунтованих витрат на надання відповідних послуг не допускається [2]. На ОМС покладається завдання щодо забезпечення умов, за яких функціонування системи буде економічно сталим як на етапі її повноцінного функціонування так і під час запровадження кожного з прийнятих рішень [3].

З 01.05.2019 р. набув чинності Закон України «Про житлово-комунальні послуги» [129], Статтею 5 якого передбачено виключення з плати за послугу управління ПВ вартості операцій з управління роздільно зібраними (відсортованими) корисними компонентами цих відходів. Передбачається, що джерелами фінансування послуг з роздільного збирання ПВ та подальших операції з управління ресурсоцінними компонентами ПВ повинні розглядатися: надходження від реалізації вторинної сировини або іншої отриманої

продукції; надходження від виробників тари та пакувальних матеріалів через запровадження принципу РВВ.

Відповідно до Статті 40 ЗУ «Про управління відходами» [2] при формуванні тарифу на захоронення відходів до його складу включається повний перелік матеріально-технічних, експлуатаційних та адміністративних витрат, а також фінансова гарантія, що включає витрати на припинення експлуатації, рекультивацію та догляд за полігоном після припинення його експлуатації. У РПУВ представлений вклад в тариф витрат на захоронення відходів за різними сценаріями [4].

У м. Кобеляки тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів затверджений ще у 2019 р., становить 14 грн з однієї особи, має бути переглянутий і економічно обґрунтований, проте у межах економічної доступності (1-1,5% від середнього доходу, що, за даними Додатку 3 та 4 може бути оцінено у 98,13-147,20 грн на особу за місяць).

При оцінці орієнтовного тарифу на послуги з управління ПВ прийнято рекомендації Світового банку, які вказують, що оплата з одного мешканця має становити не більше 1% від його доходу. Для розрахунку орієнтовного граничного тарифу на послуги з управління ПВ використані дані Головного управління статистики у Полтавській області (Додаток 3) щодо наявного доходу на одну особу з урахуванням прогнозування їх змін протягом наступного десятиліття (Додаток 3). Для врахування цільових показників щодо **зменшення обсягів утворення побутових відходів (ПВ)** до 343,3 кг/особу на рік у 2033 році та до 240,5 кг/особу на рік у 2035 році (Додаток 23), модель перераховано методом лінійної інтерполяції між контрольними точками. Результати оцінки орієнтовного тарифу на послуги з управління ПВ наведені нижче (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Оцінка орієнтовного (граничного) тарифу на послугу з управління побутовими відходами

Рік Назва показника	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Наявний дохід на одну особу										
грн на рік	*123 177,12*	*128 593,44*	*134 009,76*	*139 426,08*	*14484 2,40*	*151 184,80*	*157 527,20*	*163 869,60*	*170 896,80*	*177 924,00*
грн на місяць	*10 264,76*	*10 716,12*	*11 167,48*	*11 618,84*	*12 070,20*	*12 598,73*	*13 127,27*	*13 655,80*	*14 241,40*	*14 827,00*
Норма утворення ПВ на одну особу										
т/рік	*0,456*	*0,428*	*0,400*	*0,372*	*0,343*	*0,309*	*0,275*	*0,241*	*0,206*	*0,172*
т/місяць	*0,038*	*0,036*	*0,033*	*0,031*	*0,029*	*0,026*	*0,023*	*0,020*	*0,017*	*0,014*
Гранична межа тарифу (1%)										
грн на особу на рік	*1231,77*	*1285,93*	*1340,10*	*1394,26*	*1448,42*	*1511,85*	*1615,17*	*1638,70*	*1708,97*	*1779,24*
грн на особу на місяць	*102,65*	*107,16*	*111,67*	*116,19*	*120,70*	*125,99*	*134,60*	*136,56*	*142,41*	*148,27*
грн/т	*2700,42*	*3005,01*	*3352,60*	*3752,96*	*4219,12*	*4892,24*	*6813,72*	*8286,72*	*10346,22*	*10344,41*

За результатами оцінки визначено, що плата з одного мешканця після повного запровадження системи управління відходами відповідно до МПУВ в перерахунку на 1% від доходу може становити 1779,24 грн/рік або 148,27 грн/місяць. При цьому, тариф за тонну управління ПВ може досягати рівня 10346 грн, який має забезпечити покриття всіх витрат, пов’язаних із збиранням, перевезенням, відновленням та видаленням ПВ. Цей показник демонструє стрімке зростання – з 2701,25 грн/т до 10344,22 грн/т. Це відбувається через ефект «ножиць»: доходи населення (а отже й загальна сума збору) зростають, тоді як обсяг відходів, які людина утворює, за цільовими показниками НПУВ, скорочується на 64,5%.

Проте, розмір тарифу та сплати населенням за послугу з управління ПВ залежить від багатьох факторів, основними із яких є:

- економічний стан у країні (оплата праці, динаміка цін на паливно-мастильні матеріали, тощо);
- ефективність роботи системи управління відходами, глибина та якість оброблення ПВ;
- впровадження кращих доступних технологій оброблення ПВ.

3.6. Інструменти забезпечення виконання МПУВ

РПУВ Полтавської області передбачає створення системи управління відходами на рівні кластерів, які охоплюють певну кількість ТГ. В рамках кластерної системи можливе розроблення низки взаємопов'язаних проєктів регіонального та міжмуніципального значення, які складно реалізувати самостійно за рахунок окремих міст, селищ та сіл. Впоратися з цим легше шляхом консолідації зусиль (людських, технічних та фінансових) для досягнення спільних інтересів кожної ТГ та кластеру. Механізм такої міжмуніципальної консолідації передбачений ЗУ «Про співробітництво територіальних громад» [90]. Найоптимальнішою формою співробітництва для реалізації проєктів регіонального та міжмуніципального значення у системі управління відходами є форма 2 – реалізація спільних проєктів. Дана форма дозволяє втілити майже будь-які типи міжмуніципальних проєктів у системі управління відходами шляхом консолідації ресурсів на визначений термін. Вона є найпростішою для оформлення.

РПУВ передбачає розроблення локальних планів управління відходами для кластерів. Така робота потребує створення на рівні кожного з кластерів органу (інституційної структури), який буде мати права та повноваження приймати рішення з цього питання від імені усіх громад, що входять в кластер. В якості такого органу передбачається створення на рівні кластерів координаційних рад з питань управління відходами. Передбачається, що представники, які входять в координаційну раду будуть працювати на громадських засадах, або в межах загального фінансування їх основної діяльності (для представників виконавчих структур ОМС). При цьому передбачається, що безпосередньо розроблення локальних планів управління відходами для кластерів здійснюється з залученням сторонніх експертів на комерційних засадах.

Функціонування системи управління відходами на рівні кластерів потребує прийняття певних поточних управлінських рішень, у т. ч. таких, що потребують попереднього експертного опрацювання. Така діяльність здійснюється або в межах загального фінансування відповідних представників виконавчих структур ОМС або з залученням сторонніх експертів на комерційних засадах з фінансуванням з місцевих бюджетів громад, що входять в кластер за механізмами співробітництва територіальних громад, або в інший спосіб.

МПУВ є інструментом забезпечення управління відходами на рівні ТГ. Окрім цього, утворювачі відходів, які подають декларацію про відходи відповідно до Закону України «Про управління відходами» [2], суб'єкти господарювання у сфері управління відходами розробляють плани управління відходами. Плани управління відходами підприємств установ та організацій розробляється на п'ять років відповідно до Порядку розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій» [167].

У планах зазначаються прогнозні показники утворення відходів, їх код та найменування, заходи, яких планується вжити для запобігання утворенню та зменшення обсягів відходів, їх належного збирання, перевезення, оброблення, виконання інших зобов'язань, визначених Законом України «Про управління відходами».

Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Суб'єкти господарювання, які в результаті господарської діяльності є утворювачами та/або власниками відходів, зобов'язані вести облік за обсягом, кодом і найменуванням, джерелами утворення відходів, здійсненням операцій з управління відходами [2, 4].

Відповідальність за порушення законодавства у сфері управління відходами передбачені відповідно до статей 57-58 ЗУ «Про управління відходами» [2] та іншими нормативно-правовими актами.

Штрафи для населення в країні за викидання сміття у неналежних місцях, тобто тих, які спеціально не пристосовані для цієї мети утворення сміттєзвалищ, становлять від 20 до 80 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – 340 – 1360 грн. Для посадовців і громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 – 1700 грн) (Відповідно до ст.152.КупАП: Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів) [168].

Планується також розроблення і подання таких законопроектів «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності у сфері управління відходами (2026 рік)», «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення кримінальної відповідальності у сфері управління відходами (2026 рік), посилення здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами (2025-2033, Держекоінспекція, Національна поліція).

3.7. Фінансово-економічне забезпечення системи (інвестиційний план)

Стале функціонування системи управління відходами потребує покриття витрат на вдосконалення системи управління відходами та підтримання її функціонування для кожного з потоків відходів.

Для забезпечення функціонування та розвитку системи управління відходами сфери відповідальності ОМС, РПУВ передбачається фінансування за наступними напрямками [4]:

- забезпечення громади об'єктами оброблення відходів;
- ліквідація сміттєзвалищ на території громади;
- забезпечення населення можливості роздільного збирання відходів;
- забезпечення можливості здійснення збирання вторинної сировини;
- забезпечення технічними засобами збирання та перевезення побутових відходів.

Фінансово-економічне забезпечення системи управління відходами складається з наступних компонентів:

- визначення витрат на реалізацію заходів МПУВ громади (Додаток 27);
- формування джерел їх покриття;
- використання джерел їх покриття.

Джерелами фінансування заходів, передбачених РПУВ Полтавської області є:

1. Кошти бюджетів територіальних громад, у тому числі кошти міського фонду охорони навколишнього природного середовища;
2. Кошти обласного бюджету, у тому числі кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища;
3. Кошти державного бюджету, у тому числі кошти державного фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти державного фонду регіонального розвитку;
4. Власні кошти суб'єктів господарювання;
5. Інвестиційні кошти;
6. Кредити;
7. Надходження за надані послуги та реалізовану продукцію;
8. Фінансування за принципом розширеної відповідальності виробника.

Фінансування кожного з видів діяльності за різними потоками відходів має свою специфіку.

Відповідно до Статті 55 ЗУ «Про управління відходами» [2] фінансування заходів у сфері управління відходами здійснюється за рахунок коштів утворювачів та власників відходів. Для фінансування заходів у сфері управління відходами можуть залучатися кошти державного та місцевих бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільні внески підприємств, установ, організацій, громадян України та їх об'єднань, а також інші джерела, не заборонені законом.

Фінансування за рахунок бюджетних коштів. Фінансування витрат на реалізацію заходів МПУВ громади за рахунок бюджетних коштів (місцевого, обласного та державного) має свою специфіку. Основою фінансування заходів з реалізації МПУВ є фонди ОНПС місцевих бюджетів. Поповнення фондів складається з екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності.

Екологічний податок є основним наповнювачем фондів ОНПС. Відповідно до статті 69-1 до Бюджетного кодексу України розподіл екологічного податку в частині складу доходів бюджетів затверджений в розмірі надходжень коштів: до державного бюджету – 45%, до обласного бюджету – 30% до місцевого бюджету – 25%.

Відповідно до НПУВ планується розроблення законопроєкту «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сплати екологічного податку, що справляється за захоронення відходів та за розміщення відходів видобувної промисловості» (2026 рік), «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо екологічного податку, що справляється за введення в обіг продукції, відходи якої спричиняють значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, з метою зменшення споживання такої продукції» (2027 рік) [5].

Кошти місцевого фонду ОНПС мають цільове екологічне призначення і спрямовуються виключно на фінансування природоохоронних заходів. Зокрема, вони можуть використовуватись на:

- створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні кластерів (інституційні і організаційні аспекти);
- забезпечення надання послуг у сфері управління ПВ;
- покриття капітальних витрат;
- покриття поточних витрат;
- створення та експлуатація об'єктів інфраструктури оброблення ПВ;
- будівництво та облаштування регіональних полігонів для відходів, що не є небезпечними;
- припинення експлуатації/закриття та рекультивація звалищ і полігонів для відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;
- проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Значна кількість заходів виходить за рамки спроможності місцевих бюджетів, тому запропоновано підтримувати за рахунок спеціального фонду обласного бюджету ті проєкти, які будуть реалізовуватись через механізм співробітництва територіальних громад, що дозволить акумулювати достатні обсяги коштів та прискорити реалізацію РПУВ [4]. Наприклад, фінансування СПС передбачається за рахунок місцевих бюджетів (зокрема, через механізм співробітництва територіальних громад) – 70% та з частковим залученням коштів обласного фонду ОНПС (30%).

Частина фінансування заходів в залежності від можливих сценаріїв управління відходами за територіальним розподілом передбачена РПУВ. Зокрема, РПУВ передбачене фінансування будівництва сміттєсортувальних станцій із залученням коштів різних рівнів бюджетів в пропорціях: *кошти державного бюджету* – 50%; *кошти обласного бюджету* – 20%; *кошти місцевих бюджетів* – 30%. Державний бюджет розглядається, як джерело фінансування РПУВ, що має підвищені ризики. Це зумовлено тим, що на час розроблення РПУВ відсутні чіткі пріоритети і правила щодо фінансування заходів РПУВ з державного бюджету, а органи місцевого самоврядування та обласної адміністрації мають обмежені

можливості щодо впливу відносно залучення на реалізацію РПУВ коштів з державного бюджету. Заплановане у РПУВ фінансування з держбюджету має бути уточнене при реалізації РПУВ з урахуванням наявних можливостей правил та процедур.

РПУВ [4] передбачено будівництво ССЛ/ССС в Кобеляцькій МТГ вартістю 2350 тис грн (до 2033 р). У РПУВ передбачається покриття витрат на оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів) з місцевих бюджетів в обсязі 100% від потреби.

Для визначення фінансового потенціалу на реалізацію МПУВ враховуємо тільки складову екологічного податку, оскільки грошові стягнення за заподіяну шкоду є менш прогнозованими і в ідеальному варіанті повинні бути відсутні. За 2025 рік в Кобеляцькій МТГ було сплачено 100395,86 грн екологічного податку.

Враховуючи фактичні надходження до місцевого фонду ОНПС (Додаток 5), їх розміру явно буде недостатньо для фінансування витрат на реалізацію заходів МПУВ Кобеляцької МТГ, які мають здійснюватися за рахунок місцевого бюджету.

З огляду на це, на реалізацію заходів МПУВ Кобеляцької МТГ можуть виділятися кошти з місцевих бюджетів, що не відносяться до фондів ОНПС, фінансова спроможність яких є теж обмеженою.

Фінансування за рахунок коштів надавачів послуг. Фінансування витрат на реалізацію заходів МПУВ Кобеляцької МТГ планується здійснювати за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання, отриманих від господарської діяльності та надходжень від наданих послуг, зокрема від послуг управління ПВ, та реалізованої продукції.

Основним наповнювачем цього джерела фінансування залишаються *надходження за надані послуги та реалізовану продукцію*. Ці надходження формуються за рахунок тарифів та продажів продукції від оброблення відходів (продаж вторинної сировини, палива, виробленої електроенергії та тепла із відходів тощо). Громадам доцільно формувати рентабельну систему управління відходами, коли надходження за надані послуги та реалізовану продукцію покривають операційні та експлуатаційні витрати підприємств, включаючи заміну амортизованого обладнання, а також формують інвестиційний фонд для майбутнього розвитку.

Формування тарифів суб'єктом господарювання на операції управління відходами здійснюється відповідно до річних планів здійснення таких операцій і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків, зборів, платежів та цін у плановану періоді, встановлених на підставі індексів зміни цін виробників промислової продукції.

Інвестиційні кошти. Статтею 36 ЗУ «Про управління відходами» [2] передбачено, що інвестиційні програми розробляються для реалізації заходів з оновлення основних фондів, будівництва, реконструкції, модернізації, технічного переоснащення об'єктів оброблення побутових відходів, зокрема: 1) розроблення проектної та технічної документації; 2) придбання робіт, товарів та послуг, спрямованих на оновлення основних фондів, будівництво, реконструкцію, модернізацію та технічне переоснащення об'єктів оброблення побутових відходів; 3) підвищення ефективності оброблення відходів, оптимізація виробничих процесів; 4) підвищення якості та обсягів надання послуг. Джерелами фінансування інвестиційної програми є кошти, отримані суб'єктом господарювання від провадження господарської діяльності, за рахунок яких здійснюється фінансування заходів інвестиційної програми, зокрема: 1) амортизаційні відрахування; 2) виробничі інвестиції з прибутку (кошти в обсязі, передбаченому у встановлених тарифах для виконання інвестиційних програм); 3) інші надходження, отримані від провадження господарської діяльності (власні кошти); 4) позикові кошти (облігаційні позики, банківські кредити); 5) залучені кошти (кошти, одержані від продажу акцій, залучені за договорами фінансового лізингу, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб, інвесторів, гранти); 6) бюджетні кошти.

В Україні розроблено Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами [169], Порядок контролю за реалізацією інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами [170].

Орган місцевого самоврядування, що виступає замовником інвестиційного проекту, передбаченого інвестиційною програмою, бере на себе зобов'язання встановити тариф та забезпечити надходження обсягів ПВ на об'єкт, передбачений цим проектом, достатніх для окупності проекту протягом встановленого строку, необхідного для реалізації інвестиційного проекту, в інших випадках – встановлює тарифи, рівень яких забезпечує виконання затверджених у встановленому порядку інвестиційних програм.

Забезпечення належного управління відходами вимагає значних інвестицій в інфраструктуру та довгострокових операційних витрат. Будівництво інфраструктури управління відходами не може бути повністю профінансоване лише за рахунок національних та міжнародних грантових фондів, кредитних коштів або коштів місцевих бюджетів. Проектування, будівництво, реконструкція та обслуговування об'єктів оброблення побутових відходів може здійснюватися органами місцевого самоврядування на засадах державно-приватного партнерства відповідно до ЗУ «Про державно-приватне партнерство» [171]. Партнерство з приватним сектором розглядається як механізм досягнення ефективності, технічної експертизи та залучення фінансових інвестицій у систему управління відходами. Однак компанії приватного сектору очікують повного відшкодування своїх інвестиційних витрат, встановлення тарифів на основі повного відшкодування витрат і їх доступності для користувачів, високого рівня збирання платежів і забезпечення їх сплати користувачами, а також чесної і відкритої конкуренції з державними та комунальними підприємствами.

Кредити. В РПУВ [4] зазначено, що, враховуючи необхідність у значних фінансових витратах на реалізацію РПУВ, фінансування витрат на придбання парку спецавтотранспорту та контейнерів рекомендується здійснювати через механізми позик, оновлення – за рахунок доходів від поточної діяльності.

Фінансування за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Беручи фактичні надходження до фондів ОНПС та наявні ресурси суб'єктів господарювання, їх вистачає переважно на окремі потреби, такі як оновлення матеріально-технічної бази (контейнери та спеціальні транспортні засоби), створення дрібних об'єктів інфраструктури управління відходами (ПРЗ ПВ, МК тощо), проведення заходів з екологічної освіти для населення та інші. Проте, цих ресурсів явно недостатньо для удосконалення системи управління відходами по кожному виду відходів, зокрема створення РКУВ, будівництва регіональних полігонів, які потребують значних капіталовкладень.

Таким чином, розбудова та розвиток планованої кластерної системи управління відходами напряму залежить від залучення коштів з інших джерел фінансування, зокрема державних субвенцій, кредитних та грантових коштів, у т. ч. зовнішніх інвестицій.

Залучення коштів з інших джерел потребує скоординованої діяльності як на державному так і на місцевому рівнях і передбачає проходження низки взаємопов'язаних бюрократичних процедур за участі кредитних та грантових установ, які володіють або розпоряджаються коштами інвесторів.

Планування покриття витрат на реалізацію. МПУВ передбачено планування покриття найвагоміших витрат на реалізацію заходів відповідно до кожного потоку відходів. При цьому враховано можливості кожного потенційного джерела фінансування в залежності від його цільового призначення та обсягу.

Управління побутовими відходами

Покриття витрат на управління ПВ спрямоване на фінансове забезпечення наступних основних статей:

- забезпечення організаційної структури реформування системи управління ПВ;
- розвиток інфраструктури збирання та перевезення ПВ;

- розвиток інфраструктури відновлення ПВ;
- покращення інфраструктури видалення ПВ.

Розвиток інфраструктури збирання та перевезення ПВ передбачає оновлення матеріально-технічної бази підприємств, створення ПРЗ ПВ. Фінансування розширення та оновлення матеріально-технічної бази (придбання контейнерів та спеціальних транспортних засобів) планується здійснювати в основному за рахунок бюджету громади та коштів надавачів послуг у сфері управління ПВ і відшкодовуються за рахунок включення відповідної амортизаційної складової до тарифу на надання послуг із управління ПВ. Надавачі послуг для фінансування зазначених витрат можуть використовувати такі інструменти фінансування, як лізинг, займи тощо. Якщо надавачем послуг є комунальні підприємства, у фінансуванні зазначених витрат можуть бути задіяні бюджетні кошти, у т. ч. за механізмами співробітництва територіальних громад.

Крім того, враховуючи необхідність значних фінансових витрат на оновлення матеріально-технічної бази рекомендується залучати грантові та кредитні ресурси. Останні можуть покриватися за рахунок доходів від поточної діяльності підприємств.

Враховуючи необхідність значних фінансових витрат, що часто вищі ніж кумулятивні бюджети громад кластеру, фінансування інфраструктури відновлення ПВ потребує залучення коштів з усіх можливих джерел. При цьому, вартість таких об’єктів і фінансово-економічні показники їх функціонування можуть змінюватися в достатньо широкому діапазоні в залежності від потужності, технології та інших факторів.

Для фінансування інфраструктури відновлення ПВ залучаються всі можливі шляхи фінансування: місцевий та обласний бюджети, кошти надавачів послуг, та інші джерела не заборонені законодавством. Основну перевагу серед джерел фінансування слід надавати міжнародним кредитам та залученням міжнародних інвестицій, як джерелу з достатнім обсягом коштів для покриття значних фінансових витрат.

Фінансування діяльності з покращення інфраструктури видалення ПВ покладається на їх власників і операторів, якими є переважно комунальні підприємства. Воно здійснюється за рахунок місцевого бюджету, коштів підприємств, що експлуатують об’єкти видалення відходів.

Управління відходами промисловості. Фінансування управління відходами промисловості здійснюється відповідними суб’єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами будівництва та знесення. Фінансування управління відходами будівництва та знесення планується здійснювати за рахунок місцевих бюджетів, оскільки це будуть об’єкти комунальної власності із залученням коштів із інших джерел, серед яких розглядається залучення міжнародної технічної допомоги для придбання та доставки необхідного обладнання.

Управління медичними відходами. Капітальні витрати на створення об’єктів оброблення медичних відходів можуть фінансуватися місцевими бюджетами (у разі створення локальних об’єктів в окремих медичних закладах, більшість з яких є комунальними). Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок обласного та місцевого бюджетів, а також коштів надавачів послуг.

Створення об’єктів централізованого оброблення медичних відходів планується здійснювати за рахунок місцевих бюджетів із залученням співфінансування з обласного бюджету, оскільки вони передбачаються в рамках РКУВ і націлені для термічного оброблення інших небезпечних відходів. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок обласного та місцевого бюджетів.

Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився. Фінансування діяльності з управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився, здійснюються підприємствами, які зареєстровані відповідно до чинного порядку та здійснюють таку діяльність.

Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел. Фінансування управління відходами, що біологічно розкладаються, фінансуються відповідними

власниками відходів (суб'єктами господарювання приватної та державної форми власності) за власний рахунок.

Проте, фінансування управління осадами стічних вод від комунальних споруд передбачається частково фінансувати за рахунок коштів надавачів послуг. Оскільки їх недостатньо для покриття витрат на створення необхідних установок оброблення відходів, планується залучати міський бюджет та кошти з інших джерел, зокрема міжнародних кредитів для великих установок.

За умови недостатності фінансування відновлення осадів стічних вод, може залучатися фінансування за рахунок обласного бюджету, зокрема субвенцій.

3.8. План заходів МПУВ

МПУВ Кобеляцької МТГ визначає головні напрями розвитку сфери управління відходами в громаді на найближчі 10 років з урахуванням європейських підходів, що базуються на положеннях Директив ЄС.

МПУВ Кобеляцької МТГ спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, а також міжнародної технічної допомоги.

З метою забезпечення переходу до сучасного управління відходами для їх ефективного використання як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної політики у сфері управління відходами; здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу шляхом зменшення негативних наслідків від утворення відходів та їх управління; забезпечення і підвищення ефективності такого використання, що є вкрай важливим для переходу до циркулярної економіки та забезпечення довгострокової конкурентоздатності розроблено план заходів МПУВ Кобеляцької МТГ (Додаток 27).

Основними завданнями МПУВ Кобеляцької МТГ є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі рекомендацій Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та Національного плану управління відходами до 2033 року, і спрямовані на реалізацію державної та регіональної політики у сфері управління відходами.

У відповідності до документів державного стратегічного планування по кожному заходу МПУВ Кобеляцької МТГ визначені та встановлені планові кількісні показники. По кожному заходу МПУВ Кобеляцької МТГ розписані строки їх виконання, обсяги та джерела фінансового забезпечення, визначені відповідальні виконавці та індикатори виконання заходів і проведення моніторингу результатів їх впровадження, що наведені нижче.

Коригування заходів, строків їх виконання здійснюється на підставі безумовного виконання документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього природного середовища та управління відходами, за наявності обґрунтованих пояснень щодо змін. У випадку недостатності або відсутності фінансування для окремих заходів можливий перегляд строків їх виконання.

РОЗДІЛ IV. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ МПУВ

Моніторинг як процес систематичного збирання ключових кількісних даних для визначення прогресу в досягненні встановлених цільових показників та попередженні небажаних результатів проводиться за принципами достовірності, добросовісності, відповідності та актуальності інформації та обов'язкового врахування за індикаторами досягнення цільових показників та індикаторами виконання заходів.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки МПУВ, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання МПУВ включають у себе дві категорії показників: цільові показники (підрозділ 3.1) та індикатори виконання заходів МПУВ (Додаток 27). Відносно цільових показників МПУВ встановлено їх значення, які планується досягати поетапно.

Система моніторингу та оцінки – це сукупність організаційних структур, процесів управління, стандартів, стратегій, планів, показників, інформаційних систем, звітності та зв'язків, що дозволяє національним та регіональним органам влади, муніципалітетам та іншим установам ефективно виконувати свої функції з моніторингу та оцінки. Оцінка та моніторинг – це періодичне відстеження відповідних індикаторів, яке здійснюється з метою забезпечення своєчасної та належної реалізації плану управління відходами.

Основна мета системи моніторингу та оцінки МПУВ – запропонувати стратегічний інструмент для підвищення ефективності реалізації Плану шляхом підвищення актуальності, ефективності, доцільності, сталості та його впливу.

Система моніторингу МПУВ створюється під час реалізації першого етапу МПУВ. Моніторинг реалізації МПУВ проводиться щорічно за індикаторами досягнення цільових показників та індикаторами виконання заходів. На початковому етапі реалізації МПУВ на рівні громади закріплюється відповідальність за реалізацію МПУВ та виконання моніторингу реалізації МПУВ. Кожним структурним підрозділом, що є відповідальним за моніторинг реалізації МПУВ, у межах своєї компетенції розробляється план моніторингу реалізації МПУВ та встановлюється процедура виконання моніторингу. Дані моніторингу узагальнюються на рівні кожного з департаментів, а також зводяться в єдиний звіт з моніторингу, що охоплює усі напрями діяльності, зберігаються та використовуються при плануванні поточної діяльності, коригуванні МПУВ та розробленні нових МПУВ.

Організація та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування МПУВ здійснюватиметься щорічно відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у т. ч. для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 № 1272 [174].

На основі узагальнених даних моніторингу щорічно готується Звіт з моніторингу, результати якого використовуються для коригування чи оновлення МПУВ, планування діяльності, прийняття рішень тощо.

РОЗДІЛ V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Стратегічна екологічна оцінка (далі за текстом – СЕО) проводиться на підставі ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» [175] і Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 [176].

СЕО – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани; інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

СЕО стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого розвитку.

МПУВ Кобеляцької МТГ є документом державного планування, тому у порядку його погодження та затвердження процедура СЕО є обов'язковою відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку».

Відповідно до пункту 1 статті 9 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» СЕО здійснюється за наступними етапам:

- визначення обсягу СЕО;
- складання Звіту про СЕО;
- проведення громадського обговорення та консультацій у передбаченому законом порядку;
- врахування у звіті про СЕО результатів громадського обговорення та консультацій;
- інформування про затвердження документа державного планування;
- моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля та для здоров'я населення.

Стратегічна екологічна оцінка МПУВ Кобеляцької МТГ розпочата в порядку та строки, визначені вимогами Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

На виконання статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до Звіту про СЕО, Кобеляцької міською радою (замовником) було відкрито справу в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки за номером № 25-05-28901-26 та подано Заяву про визначення обсягу СЕО.

До Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки у строк, що не перевищує 10 днів з дня внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки надійшов лист від Департаменту захисту довкілля та природокористування ПОДА від 03.06.2026 року за № 03.02-19/1525 із зауваженнями і пропозиціями до заяви про визначення обсягу СЕО проєкту документа державного планування.

Підготовлений звіт про СЕО складається із наступних розділів:

1. Зміст та основні цілі МПУВ, його зв'язок з іншими документами державного планування.
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо МПУВ буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров’я населення, що стосуються МПУВ, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

5. Зобов’язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов’язані із запобіганням негативному впливу на здоров’я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються МПУВ, а також шляхи врахування таких зобов’язань під час його підготовки.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків виконання МПУВ.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання МПУВ для довкілля, у тому числі для здоров’я населення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення (за наявності).

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

На виконання частини четвертої статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», проєкт МПУВ Кобеляцької МТГ, Звіт про СЕО та повідомлення про оприлюднення зазначених документів, з метою проведення консультацій з органами, зазначеними у статтях 6 – 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки 00.00.2026 року та оприлюднено.

На даному етапі, проєкт МПУВ Кобеляцької МТГ проходить процедуру громадського обговорення та консультацій з уповноваженими органами виконавчої влади, що реалізують політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та у сфері охорони здоров’я щодо стратегічної екологічної оцінки.

За результатами громадського обговорення та консультацій буде сформовано консультативні довідки, які є публічною інформацією та будуть оприлюднені в порядку передбаченому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

У довідках буде відображено інформацію, яким чином у документі державного планування та звіті про СЕО враховані подані зауваження та пропозиції або обґрунтоване їх відхилення, а також обґрунтування щодо надання документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. «Порядок розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами», затверджений постановою КМУ № 947 від 05.09.2023 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-rozroblennia-pohodzhennia-ta-zatverdzhennia-mistsevykh-planiv-upravlinnia-vidkhodamy-947-050923

2. Закон України «Про управління відходами» № 2320-IX від 20.06.2022 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text

3. Методичні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 15.03.2024 № 288. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0288926-24#Text

4. Регіональний план управління відходами в Полтавській області до 2033 року. URL: https://eko.adm-pl.gov.ua/rpuv2033.pdf

5. Національний план управління відходами до 2033 року від 27 грудня 2024 р. № 1353-р. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-natsionalnoho-planu-upravlinnia-vidkhodamy-do-2033-roku-ta-vyznannia-takymy-shcho-vtratyly-chynnist-deiakykh-aktiv-i271224-1353

6. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листоп. 2017 р. № 820-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text .

7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 року № 280/97. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text

8. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 року № 2807-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text

9. Закон України «Про землеустрій», 2003, № 36. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text

10. Закон України «Про охорону земель», 2003, № 39. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text

11. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», 1991, № 41. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text

12. Закон України «Про природно-заповідний фонд України», 1992, № 34. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text

13. Закон України «Про екологічну мережу України», 2004, № 45. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text

14. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, що затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 № 379/1404. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text

15. Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади Полтавської області на період до 2027 року (оновлена): затверджена рішенням Кобеляцької міської ради Полтавської області від 22.12.2023 № 2 (в редакції від 25.06.2026 року № 3). Кобеляки, 2026. 128 с. URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/pages/43295-strategiia-rozvitku-gromadi-do-2027-roku.

16. Соціально-економічний профіль Кобеляцької міської територіальної громади. Кобеляки, 2026. 92 с.

17. Паспорт Кобеляцької міської територіальної громади: станом на 01.01.2025. 10 с.

18. Кобеляцька територіальна громада: пункти незламності та укриття. URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/pages/123389-punkti-nezlamnosti-ta-ukrittia

19. Булава Л. М. ПРИРОДА ТА НАСЕЛЕННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ. Навчальний посібник для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Полтава: Полтавський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників ім. М.В. Остроградського, 2017. – 42 с.

20. Зміна клімату: Кобеляцька міська територіальна громада. URL: https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/change/kobeliatska-terytorialna-hromada_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_13550284

21. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Полтавській області в 2024 році. URL: https://eko.adm-pl.gov.ua/rd2024.pdf

22. ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ В НОВІЙ РЕДАКЦІЇ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА 2026-2027 РОКИ

23. ЗВІТ про управління ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ СПЕЦКАР'ЄР» за 2023 рік. URL: https://30742351.emitent.net.ua/site_files/788/Zvit-pro-upravlinnya-2023_66276a60d4433.pdf

24. Приватне акціонерне товариство «Кобеляцький завод продовольчих товарів «Мрія»». URL: http://zavod-mriya.ltd.ua/index.htm

25. Деякі питання оголошення припинення статусу відходів, затверджені постановою КМУ від 8 серпня 2023 р. № 827. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/827-2023-%D0%BF#n95

26. Деякі питання виявлення та обліку відходів, власник яких не встановлений, затверджені постановою КМУ від 1.07.2026 п. № 903. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2026-%D0%BF#Text

27. Посилення відповідальності за порушення у сфері управління відходами: Уряд схвалив два законопроєкти. URL: https://me.gov.ua/News/Detail/8a1abb0a-c5ce-4250-96a9-bce98d97798b?lang=uk-UA&title=PosilenniaVidpovidalnostiZaPorushennia&fbclid=IwdGRjcASYgApjbGNrBJh_82V4dG4DYWVtAjExAHNydGMGYXBwX2lkDDM1MDY4NTUzMTcyOAABHshrdCcjjbdVYdubjLFTUFhSvtGDGaS2QWheLICtM2uu4l8_MzeyBtPetUfA_aem_WggSA69zb5PvZ6ktRfWYtA

28. Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, затверджені постановою КМУ від 17 листопада 2023 р. № 1214 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1214-2023-%D0%BF#n60

29. Порядок класифікації відходів та Національний перелік відходів, затверджені постановою КМУ від 20 жовтня 2023 р. № 1102. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2023-%D0%BF#n204

30. Деякі питання подання декларації про відходи, затверджені постановою КМУ від 7 травня 2022 р. № 556 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2022-%D0%BF#n14

31. Форма державного статистичного спостереження № 1-відходи (річна) «Звіт про відходи, затверджена наказом Державної служби статистики України від 02.05.2023 № 167. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0167832-23#Text

32. Типова форма обліку відходів. URL: https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2024/10/Typova-forma.pdf

33. Реєстр декларацій про відходи. URL: https://eco.gov.ua/reyestr-deklaracij-pro-vidhodi

34. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», 2005, № 48. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text

35. Закон України «Про адміністративні послуги», 2013, № 32. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text

36. Про реалізацію експериментального проекту щодо спрощеного порядку отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів: Постанова КМУ № 1003 від 30.08.2024

37. Порядок видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, затверджений постановою КМУ від 19 грудня 2023 р. № 1328. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1328-2023-%D0%BF#n10

38. Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, затверджений постановою КМУ від 5 грудня 2023 р. № 1279. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1279-2023-%D0%BF#n12

39. Екосистема. URL: https://eco.gov.ua/

40. Реєстр дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів. URL: https://eco.gov.ua/registers/deklaratsii-pro-provadzhennia-hospodarskoi-diialnosti-dozvil-na-zdiisnennia-operatsii-z-obroblennia-vidkhodiv

41. Реєстр ліцензіатів з управління небезпечними відходами. URL:https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy

42. Реєстр письмових згод (повідомлень) на транскордонне перевезення небезпечних відходів. URL: https://eco.gov.ua/registers/reyestr-ovidomlen-pro-transkordonne-perevezennya-vidhodiv

43. е-Зеленка. URL: https://eco.gov.ua/e-zelenka

44. Державний реєстр суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються. URL: https://eco.gov.ua/registers/derzhavnij-reyestr-subyektiv-gospodaryuvannya-yaki-zdijsnyuyut-prijmannya-taabo-rozbirannya-transportnih-zasobiv-shcho-utilizuyutsya

45. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу побутових відходів, затверджені наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 03.05.2024 року № 409. URL: https://rada.info/upload/users_files/04388478/9920006ccaf9d75a69cb5247b8a915a9.pdf

46. Програма соціально-економічного розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на 2026 рік. URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/289345-pro-zatverdzennia-programi-ekonomicnogo-i-socialnogo-rozvitku-kobeliackoyi-miskoyi-teritorialnoyi-gromadi-na-2026-rik

47. Програма благоустрою населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2024-2026 роки. URL:https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/169069-pro-zatverdzennia-programi-blagoustroiu-naselenix-punktiv-kobeliackoyi-miskoyi-teritorialnoyi-gromadi-na-2024-2026-roki

48. Рішення міської ради від 23.01.2026 № 4 «Про затвердження звітів за 2025 рік про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади до 2027 року та з оцінки результативності реалізації Стратегії розвитку Кобеляцької міської теріторіальної громади до 2027 року» URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/289342-pro-zatverdzennia-zvitiv-za-2025-rik-pro-rezultati-provedennia-monitoringu-planu-zaxodiv-z-realizaciyi-strategiyi-rozvitku

49. Правила благоустрою територій населених пунктів Кобеляцької міської ради. URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/76701-pro-opriliudnennia-projektu-risennia-pro-zatverdzennia-pravil-blagoustroiu-teritorii-naselenix-punktiv-kobeliackoyi-miskoyi-ra

50. Рішення міської ради від 28.08.2026 № 9 «Про затвердження Програми благоустрою населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2027–2029 роки». URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/351301-pro-zatverdzennia-programi-blagoustroiu-naselenix-punktiv-kobeliackoyi-miskoyi-teritorialnoyi-gromadi-na-2027-2029-roki

51. Рішення сесії Кобеляцької міської ради від 20.12.2019 № 4 «Про встановлення тарифів на послуги з водопостачання та вивезення твердих побутових відходів». URL: https://voda-plus.info-gkh.com.ua/assets/images/factories_uploads/files/Vodokanal-plus/Vodokanal-plus_1/taryf_na_vyvezennya_pobutovyh_vidhodiv.pdf

52. Програма фінансової підтримки комунального підприємства «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради на 2027–2029 роки. URL: https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/documents/351295-pro-zatverdzennia-programi-finansovoyi-pidtrimki-komunalnogo-pidprijemstva-vodokanal-plius-kobeliackoyi-miskoyi-radi-na-20

53. ККП «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради. Офіційний сайт. URL: https://voda-plus.info-gkh.com.ua/

54. ПЛАН УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ «КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВОДОКАНАЛ ПЛЮС» КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ» на 2025 – 2029 рік. Затв. Наказом від 23.04.2025 № 13. 86 с.

55. Комунальне підприємство «СпецЕко» Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської област: офіційний сайт. URL: http://www.speceko.pl.ua/pro-pidpriemstvo/

56. Агентство місцевих доріг Полтавської області: офіційний сайт. URL: https://amd.pl.ua/

57. КП ПОР Полтававодоканал: офіційний сайт. URL: https://vodokanal.poltava.ua/uk/

58. Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації. URL: https://ecology.poda.gov.ua/?categoryId=9607

59. Департамент будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики Полтавської обласної військової адміністрації URL: https://building.poda.gov.ua/?categoryId=9607

60. Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОВА URL: https://economy.poda.gov.ua/?categoryId=9607

61. Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА URL: https://media.poda.gov.ua/docs/hhmbcomp/polozhennya-pro-departament-agropromyslovogo-rozvytku.pdf

62. Департамент охорони здоров’я Полтавської ОВА URL: https://healthcare.poda.gov.ua/?categoryId=9607

63. Державна екологічна інспекція Центрального округу. Офіційний сайт. URL: https://centrreg.dei.gov.ua/

64. Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області. Офіційний сайт. URL: http://polvet.gov.ua/uk/home/#

65. Головне управління статистики в Полтавській області. Офіційний сайт. URL: https://pl.ukrstat.gov.ua/

66. Кобеляки без сміття. URL: https://smartregion.pl.ua/ei/projects/5/77

67. Екологічна безпека Підгорянського старостинського округу. URL: https://smartregion.pl.ua/ei/projects/12/29

68. Екологічний та безпечний простір Шенгурівського старостинського округу. URL: https://smartregion.pl.ua/ei/projects/12/27

69. Не просто відходи: як в школах Полтавщини перетворили компостування на наукові дослідження. Рубрика (10.11.2021) https://rubryka.com/article/vidhody-shkoly-poltavshhyna/

70. Батарейки, здавайтеся! Куди здати батарейки в Україні. URL: https://batareiky.ua/

71. ГО «Еколтава» URL:https://www.ekoltava.org/#about-us

72. ГО «Центр суспільних ініціатив Еко-імпульс» URL: https://www.facebook.com/ngo.eco.impulse/

73. Кременчуцький осередок Всеукраїнської екологічної ліги URL: https://www.facebook.com/all.ukrainian.environmental.league/

74. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів : постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 р. № 918 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/918-2023-%D0%BF

75. Звіт з науково-дослідної роботи «Проведення дослідження обсягів накопичення побутових відходів на об'єктах їх утворення та розроблення норм надання послуг з управління побутових відходів у Кобеляцькій міській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області». Виконавець: ПП «Інститут екології». Полтава, 2025. 136 с.

76. Настанова з улаштування контейнерних майданчиків : ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013. – [Чинний від 2014-01-01]. – Київ : Мінрегіон України, 2013. – 22 с. – (Національний стандарт України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0506858-13#Text

77. Комунальне підприємство «СпецЕко» Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області: офіційний сайт. URL: http://www.speceko.pl.ua/pro-pidpriemstvo/

78. Кабінет Міністрів України. Постанова від 27 вересня 2022 р. № 1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворилися у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2022-%D0%BF#Text

79. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», 2017, № 29. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text

80. Посібник «Міф про безпечне сміттєспалювання». URL: https://zerowaste.org.ua/2023/04/10/mif-pro-smittyespalyuvannya/

81. Порядок проведення моніторингу об'єкта оброблення відходів, затверджений постановою КМУ від 7 листопада 2023 р. № 1166. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-2023-%D0%BF#n9

82. М. Українська. На Полтавщині перевіряють стихійні сміттєзвалища: робоча група ОВА побувала в Кобеляцькій громаді (15.07.2026). URL: https://www.telegraf.in.ua/dds/na-poltavshhyni-pereviryayut-styhijni-smittyezvalyshha-robocha-grupa-ova-pobuvala-v-kobelyaczkij-gromadi.html

83. Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі : Міжнародний документ від 22.05.2001 (ратифіковано Законом України № 2914-IV від 25.09.2005). Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a07#Text

84. ЗВІТ про управління ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ СПЕЦКАР'ЄР » (код ЄДРПОУ 30742351) за 2023 рік

85. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку подання декларації про відходи» від 02.12.2022 № 1355. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2022-%D0%BF/ed30000101#Text

86. Публічні закупівлі твердого біопалива 2023-2025 роки. URL: https://uabio.org/publichni-zakupivli-tverdogo-biopalyva-2023-2025-roky/

87. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», 1998, № 19. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text

88. Система управління безпечністю харчових продуктів (HACCP), затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 року за № 590. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text

89. Державні санітарні норми та правила «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів»,

затверджених наказом МОЗ від 31.10.2024 № 1827, зареєстрованих в Мін'юсті 18 грудня 2024 року за № 1938/43283. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1938-24#Text

90. Закон України «Про співробітництво територіальних громад», 2014, № 34. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text

91. Про схвалення Стратегії розвитку циркулярної економіки України на період до 2035 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026-2028 роках. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/934-2026-%D1%80#Text

92. Дорожня карта управління біовідходами в малих громадах України: практ. порадник / О. Машкова, В. Іванова, О. Карпенко, В. Коваленко; за ред. С. Сидоренко. Київ : МДУ. 2024. 58 с.

93. Різнотрав'я – поруч: https://plato.lviv.ua/wp-content/uploads/2021/05/riznotravya-poruch-1.pdf

94. На Infobox з'явився новий розділ, присвячений екологічним вимогам. URL: https://infobox.prozorro.org/articles/na-infobox-z-yavivsya-noviy-rozdil-prisvyacheniy-ekologichnim-vimogam

95. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках. URL: https://surl.li/seufjk

96. Покроковий гайд з реалізації інфраструктурних проєктів у сфері управління відходами. URL: https://surl.li/iillgh

97. Методика роздільного збирання побутових відходів, затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку громад, територій та інфраструктури від 13.12.2023 № 1130. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-24#Text

98. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць, затверджені наказом МОЗУ від 17.03.2011 N 145. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-11#Text

99. Екохаб. URL: https://zerowastekharkiv.org.ua/ecohub/

100. Kaj je Center ponovne uporabe. URL: https://www.cpu-reuse.com/cpu

101. Go Bike Chernihiv. URL: https://www.facebook.com/Go.Bike.Chernihiv

102. Спільнота «Емаус-оселя». URL: https://emaus-oselya.org/ua/

103. Економічна правда «Замість благодійності – у секонд-хенд. Куди потрапляють речі, які ви кидаєте в контейнери» https://epravda.com.ua/publications/2024/09/17/719407/

104. Товариство Червоного Хреста. URL: https://redcross.org.ua/

105. МБФ «Карітас України». URL: https://caritas.ua/

106. Методика розрахунків цільових показників з підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів та Порядку подання звітності щодо виконання цільових показників з підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку громад, територій та інфраструктури від 27.06.2024 № 581. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1056-24#Text

107. ГО «Місто майбутнього»: екомаршрути та екотаксі. URL: https://thefuturecity.com.ua/ecoburo/ecomarshryt

108. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0104858-19#Text

109. Пункти роздільного збирання побутових відходів. Узагальнений досвід та рекомендації щодо створення та організації роботи. URL: https://u-lead.org.ua/media?tab=manuals&fbclid=IwY2xjawJc3nRleHRuA2FlbQIxMAABHkPp7N_mnmORU6mnY4SzMYOullw-iWB_LDL5eiwPsw7XvnsF-SdDFktOJwBc_aem_CYKFZUnVkPKltiSrnR3RsQ

110. Кришечки збери – Україні допоможи. URL: https://www.facebook.com/groups/720526988639427/permalink/1227757731249681/?sfnsn=mo&ref=share

111. Пластик рятує життя. URL: https://thefuturecity.com.ua/ecoburo/plastyk-ryatue-zhyttya-2-0

112. Precious plastic Ukraine. URL: https://www.facebook.com/preciousplasticukraine

113. Plastic Fantastic. URL: https://www.instagram.com/plastic_fantastic_ua/.

114. Змієвська паперова фабрика. URL: https://zpf.company/

115. ГО «Зелений Птах» URL: https://zeleniyptah.com.ua/blog/other/sorting-for-cafe/

116. Re:Invetex. URL: https://www.facebook.com/reinventex

117. Rekava. URL: https://rekava.com/

118. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги для збору ПВ». URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/1-10795-dstu_8476_2015.pdf

119. Екобус. URL: https://smartregion.pl.ua/ei/ecobus

120. Базельська конвенція. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_022#Text

121. Zero Waste City Certification : [веб-сайт]. Mission Zero Academy. URL: https://www.missionzeroacademy.eu/municipalities/zero-waste-cities-certification/

122. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законодавчих актів України щодо здійснення публічних закупівель під час дії правового режиму воєнного стану та у період відновлення». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2526-20#Text

123. Правила технічної експлуатації об’єктів оброблення відходів», затверджені наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 12.08.2025 № 1200. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1200-25#Text.

124. Хаммель-Україна (представництво німецької компанії). URL: https://olnova.com.ua/msl-1/

125. ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування» щодо проєктування підприємств сортування та перероблення твердих побутових відходів. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=76824

126. Правила розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2022-%D0%BF#Text .

127. Технічні вимоги щодо установки зі спалювання відходів та сумісного спалювання відходів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-2024-%D0%BF

128. Правила експлуатації установок зі спалювання відходів та сумісного спалювання відходів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0962-25#Text

129. Закон України «Про житлово-комунальні послуги», 2018, № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text

130. Дорожня карта управління біовідходами в малих громадах України : практ. порадник / О. Машкова, В. Іванова, О. Карпенко, В. Коваленко; за ред. С. Сидоренко. Київ : МДУ. 2024. 58 с.

131. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів», 2000, № 28. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14#Text

132. Мінаматська конвенція про ртуть. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-13

133. На початок року на Полтавщині накопичилося майже 6 тонн батарейок та понад 17 тисяч люмінесцентних ламп // Інтернет-видання «Полтавщина» https://poltava.to/news/85658/

134. НВК «УкрЕкоПром» https://ueco.com.ua/

135. Інструкція про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затвердженою спільним наказом Мінпаливенерго, Мінтрансзв’язку, Мінекономіки,

Держспоживстандарту від 20.05.2008 року № 281/171/578/155 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-08#Text

136. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2026 року № 512 «Деякі питання щодо провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/512-2026-п#Text

137. Правилами роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.1997 року № 1442 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-97-%D0%BF#Text

138. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення територій, що містять стійкі органічні забруднювачі : Наказ, Методичні рекомендації Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 12.10.2021 № 668. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0668926-21

139. Правила надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 року № 835 https://zakon.rada.gov.ua/go/835-2023-%D0%BF

140. Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 року № 258 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 13.02 2012 року № 91). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1143-06#Text

141. Порядок проведення комплексної інвентаризації місць накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства охорони здоров'я України від 18.10.2001 року № 315/376/412. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0951-01#Text

142. Закон України «Про металобрухт», 1999, № 25. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/619-14

143. Державні санітарні правила та норми «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення» затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України 01.07.1999 N 29. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0029588-99#Text

144. Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» № 3855-IX від 08.08.2025 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-20#Text

145. Закон України «Про безпечність та гігієну кормів», 2018, № 10. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19

146. Біоенергетична асоціація України. URL: https://uabio.org/

147. Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», 2015, № 24. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19#Text

148. Порядок поводження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорій I-III, від 13.12.2023 № 2159. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0202-24#Text

149. Ветеринарно-санітарні вимоги до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, затверджені наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18.03.2024 № 859. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-24#Text

150. Правила облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України, затверджені наказом Державного комітету ветеринарної медицини України від 27 жовтня 2008 р. № 232. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-09#Text

151. Закон України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України», 2021, № 31. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-20#Text

152. Асоціація ритейлерів України. URL: https://rau.ua/aboutus/

153. Встановлення мінімальних роздрібних цін на пластикові пакети, затверджене постанова КМУ від 20 грудня 2021 р. № 1387. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1387-2021-%D0%BF#Text

154. Закон України «Про хімічні джерела струму», 2006, № 33. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3503-15#Text

155. Екологічні інвестиції. URL: https://ecological.investments/

156. Правила утилізації та знищення лікарських засобів, затверджені наказом МОЗУ від 24.04.2015 № 242 . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15#n14

157. Закон України «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку», 2014, № 20-21. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421-18#Text

158. Форма та порядок подання звітів підприємств, що виробляють (виготовляють) транспортні засоби та взяли на себе зобов'язання забезпечити утилізацію транспортних засобів власного виробництва, затверджені наказом Міністерства промислової політики України від 25.11.2013 № 63. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2092-13#Text

159. Державний реєстр суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються. URL: https://eco.gov.ua/registers/derzhavnij-reyestr-subyektiv-gospodaryuvannya-yaki-zdijsnyuyut-prijmannya-taabo-rozbirannya-transportnih-zasobiv-shcho-utilizuyutsya

160. Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод», 2023, № 58. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2887-20#Text

161. ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування». URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200391384846566485?doc_type=2%22%20%5Ct%20%22_blank

162. Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0075-19#Text

163. «Методичні рекомендації з підвищення обізнаності громадськості стосовно сучасного управління побутовими відходами», затверджені наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 20.06.2024 № 551. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0551938-24#Text

164. Інформаційні кампанії з управління відходами: методичний посібник для органів місцевого самоврядування», розроблений ГО «Еколтава» (2024 рік). URL: https://www.ekoltava.org/wp-content/uploads/2024/07/Informatsijni-kampaniyi-3.pdf

165. Офіційний сайт Центру управління відходами «Гуфі-центр» (м. Хмельницький). URL: https://guficenter.com/

166. Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2023-%D0%BF#Text

167. Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій», затверджений наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 09.08.2024 № 1003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1446-24#Text

168. Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text

169. Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами, затверджений

наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури від 08.09.2023 № 800. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1820-23#Text

170. Деякі питання виконання інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами, постанова КМУ від 7 липня 2023 р. № 695. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2023-%D0%BF#Text

171. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text

172. Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, затверджений постановою КМУ від 26 вересня 2023 р. № 1031. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2023-%D0%BF#Text

173. Правила визначення норм надання послуги з управління побутовими відходами, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 29 вересня 2010 р. № 871/18166. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0871-10#Text

174. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1272-2020-%D0%BF#Text

175. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», 2018, № 16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text

176. Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0705926-23#Text

ДОДАТКИ

Додаток 1

Таблиця 1.1. Чисельність населення територіальної громади

Назва показника/рік	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Всього, тис. осіб	25,97	26,72	23,15	23,07	25,45	25,56
у тому числі:						
міського, тис. осіб	9,62	9,30	9,11	9,07	10,41	10,41
селищного, тис. осіб	-	-	-	-	-	-
сільського, тис. осіб	16,35	17,42	14,04	14,00	15,05	15,17

* **Джерела інформації:** Дані наведені з моменту утворення Кобеляцької міської територіальної громади (відповідно до рішення Кобеляцької міської ради від 18.11.2020 р. № 3) за 2020 рік з інформаційного ресурсу Громада.інфо [https://gromada.info/gromada/kobelyacka/] або з паспорту Кобеляцької МТГ [https://kobelyaky-miskrada.gov.ua/card]. Дані за 2021–2025 роки наведені зі Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади [16] та за відомостями громади

Таблиця 1.2. Чисельність населення територіальної громади, осіб

Перелік населених пунктів	01.01.2023		01.01.2024		01.01.2025		01.01.2026	
	чол.	жін	чол.	жін	чол.	жін	чол.	жін
с. Канави	186	173	185	172	192	190	197	193
с. Водолагівка	16	15	16	14	14	12	12	10
с. Іванівка	365	375	361	370	374	377	361	359
с. Вільховатка	215	269	217	270	230	270	232	276
с. Деменки	145	186	145	185	157	187	163	185
с. Панське	10	13	10	11	9	11	8	10
с. Лівобережна Сокілка	89	116	87	115	93	121	95	123
с. Проскури	24	22	24	22	24	20	25	20
с. Дашківка	99	116	99	113	111	124	116	130
с. Григорівка	10	10	11	10	12	13	13	15
с. Ревущине	32	26	32	26	32	28	37	32
с. Твердохліби	5	4	5	4	5	4	7	4
с. Шевченки	114	115	117	116	139	135	138	137
м. Кобеляки	3926	5188	3915	5157	4633	5763	4652	5747
с. Придніпрянське	519	594	515	594	538	615	538	620
с. Орлик	491	536	488	537	522	575	533	584

с. Шенгури	209	245	210	246	233	267	233	275
с. Вібли	9	8	9	8	12	9	11	9
с. Коваленківка	66	69	66	69	72	72	76	73
с. Лучки	132	152	131	152	141	153	137	147
с. Правобережна Сокілка	35	39	35	39	37	45	39	40
с. Світлогірське	826	1016	821	1017	894	1065	922	1076
с. Брачківка	24	25	21	24	22	24	22	24
с. Кишеньки	40	52	40	51	41	50	45	49
с. Просяниківка	66	76	66	76	74	84	71	80
с. Підгора	181	211	182	212	206	236	201	240
с. Єднання (с. Чкалове)	59	61	60	61	71	75	74	70
с. Золотарівка	33	29	33	30	33	34	32	35
с. Мідянівка	76	83	76	83	87	89	88	88
с. Галагурівка	1	1	1	1	1	1	1	1
с. Ганжівка	99	98	99	98	102	96	102	100
с. Лебедине	135	145	135	145	150	153	157	152
с. Сухе	44	53	44	53	44	57	43	54
с. Перегонівка	109	116	109	115	113	122	113	123
с. Гарбузівка	78	106	79	103	88	109	91	107
с. Шабельники	0	0	0	0	0	0	0	0
с. Озера	348	414	348	415	376	436	388	439
с. Морози	84	110	84	109	91	113	93	112
с. Прощуради	42	40	41	40	45	42	48	42
с. Поводи	0	1	0	1	0	1	0	1
с. Полісся (Сухинівка)	114	138	114	138	138	156	136	149
с. Лісне	65	253	64	258	74	259	72	272
с. Рідне (Кунівка)	140	182	140	184	171	210	177	209
с. Галі-Горбатки	24	17	25	17	26	15	26	16
с. Колісниківка	40	27	42	27	44	31	41	33
с. Ліщинівка	189	168	188	167	218	202	227	195
с. Яблунівка	9	11	9	11	10	12	10	11
с. Красне	205	218	202	218	222	249	226	260
с. Гайове	37	43	35	41	44	48	44	47
с. Грицаївка	39	50	38	49	46	58	48	59
с. Соснівка	34	57	34	56	37	59	41	57
с. Василівка	122	121	121	121	126	125	129	123

с. Бринзи	48	39	48	38	50	39	50	40
с. Гаймарівка	5	7	5	7	5	7	5	7
с. Лесинки	28	34	27	33	26	28	28	30
с. Литвини	13	12	12	12	12	12	14	12
с. Мартинівка	54	66	54	67	57	75	55	75
с. Сінне	8	11	8	11	7	11	7	10
с. Бродщина	82	85	82	85	87	93	88	90
с. Татарщина (Леваневське)	55	51	55	49	55	55	57	55
с. Миколаївка	33	42	33	43	37	45	33	44
с. Павлівка	85	106	84	106	87	114	89	116
с. Самарщина	63	76	61	75	68	78	69	81
Всього	**23156**		**23075**		**25424**		**25559**	

Додаток 2

Таблиця 2.1. Прогноз чисельності населення територіальної громади

Назва показника	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Чисельність населення, тис. осіб	25,48	25,39	25,30	25,21	25,12	25,03	24,94	24,85	24,76	24,67
у тому числі:										
міського, тис. осіб	10,41	10,44	10,48	10,51	10,54	10,57	10,61	10,64	10,67	10,70
селищного, тис. осіб										
сільського, тис. осіб	15,07	14,95	14,82	14,70	14,58	14,46	14,33	14,21	14,09	13,97

Розрахунково-аналітичні припущення розробника МПУВ. Офіційні прогнози чисельності населення на період 2026–2035 рр. по Кобеляцькій МТГ відсутні у зв’язку з дією правового режиму воєнного стану та призупиненням публікації статистичної звітності. Часові горизонти прогнозування узгоджені з етапами реалізації Національного плану управління відходами (до 2030 року), а також із цільовими показниками Директив ЄС щодо обмеження захоронення відходів, імплементація яких в Україні передбачена до 2035 року.

Додаток 3

Таблиця 3.1. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство

№	Назва показника	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.1	Сукупні ресурси на одне господарство, грн на рік	143691,60	149455,20	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.2	Сукупні ресурси на одне господарство грн на місяць	11974,3	12454,6	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.3	Наявний дохід на одну особу, грн на рік	78813	92260	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.4	Наявний дохід на одну особу,грн на місяць	6567,75	7688,33	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ

Примітка:

Муніципальна статистика відсутня, тому в таблиці представлені середньообласні показники.

Період 2020–2021 рр.: Показники базуються на офіційних даних Державної служби статистики України у Полтавській області (https://pl.ukrstat.gov.ua/main/stat_info/dg/dg4.htm, збірник «Регіони України. 2021» та набір відкритих даних щодо наявного доходу по регіонах). Розрахунок показника «Сукупні ресурси на одне домогосподарство» здійснено розрахунково-аналітичним шляхом, виходячи із середньообласного розміру домогосподарства 2,35 особи (https://pl.ukrstat.gov.ua/main/stat_info/dg/dg1.htm).

Період 2022–2025 рр. (позначення «ДВ» – дані відсутні). Причина використання «ДВ»: Офіційні кількісні показники за 2022–2025 роки відсутні у зв’язку з тим, що Державна служба статистики України призупинила оприлюднення детальної часової та регіональної статистичної інформації на період дії воєнного стану, а також через відсутність можливості проведення первинних статистичних спостережень на деокупованих та прифронтових територіях громади.

Додаток 4

Таблиця 4.1. Прогноз показників середнього наявного доходу на одну особу та на одне домогосподарство

№	Назва показника	2025 (база)	2030	2033	2035
1.1	Сукупні ресурси на одне господарство, грн на рік	183385,00	219175,20	243708,00	261571,20
1.2	Сукупні ресурси на одне господарство грн на місяць	15282,10	18264,60	20309,00	21797,60
1.3	Наявний дохід на одну особу, грн на рік	117760,80	144842,40	163869,60	177924,00
1.4	Наявний дохід на одну особу,грн на місяць	9813,40	12070,20	13655,80	14827,00

* У таблиці рекомендується наводити дані за роками, що збігаються із встановленими Національним планом управління відходами.

Методологічне обґрунтування прогнозу:

1. Дані Національного плану управління відходами України до 2033 року на фактичні звіти НБУ та Міністерства економіки України за 2025 рік з реального уповільнення зростання ВВП на рівні +1,8-+2,2% через безпекові та інфраструктурні чинники. : Враховано, що після 2026 року економіка стабілізується навколо помірної щорічної динаміки, прогнозованої регулятором (рост ВВП ~2-3% + компенсація інфляційного тиску)
2. Дані динаміки за 10 років довоєнного періоду:

- сукупні ресурси на одне домогосподарство – y=61,8x2-295,1x+24560,8 (R=0,9620);
- наявний дохід на одну особу – y=230,2x2-55,1x+8610,5 (R=0.9615) [4]

Додаток 5

Таблиця 5.1. Надходження до бюджету територіальної громади

Бюджет територіальної громади	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Загальний бюджет (дохідна частина), тис. грн	ДВ	228535,8	231400,5	284589,1	294341,0	372586,2
Бюджет розвитку (дохідна частина)	ДВ	379,8	243,6	274,4	650,6	359,8
Фонд охорони навколишнього природного середовища, тис. грн	ДВ	103,0	55,3	1189,2	291,5	679,9

Джерела інформації: дані громади

Таблиця 5.2. Структура податкових надходжень бюджету територіальної громади

Напрям	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	2	3	4	5	6
Податок на доходи фізичних осіб, тис. грн	74416,42	85366,80	106673,47	117041,87	131893,22
Плата за землю, тис. грн	18492,32	16864,3	16625,85	19746,81	21990,00
Єдиний податок, тис. грн	21267,97	22786,46	28293,94	34650,66	43862,4
Податок на нерухоме майно, тис. грн	1176,65	2735,83	2952,59	3990,78	5057,94
Акцизний податок, тис. грн	13130,95	8177,40	12832,45	17516,35	23274,67
Інші податкові надходження, тис. грн	631,3	3055,8	7031,3	4053,4	570,77
Екологічний податок	36,96	30,18	59,31	99,58	100,40

Джерела інформації: дані громади

Таблиця 5.3. Структура видатків бюджету територіальної громади за напрямками

Напрям	Сума, тис. грн				
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	2	3	4	5	6
Освіта	144 832,1	147 061,8	155 810,4	179 709,1	194 148,7
Охорона здоров’я	10 252,1	6 879,3	12 188,6	15 161,9	16 342,4
Соціальний захист та соціальне забезпечення	8 800,3	14 269,0	23 197,3	22 207,6	18 581,9
Культура і мистецтво	11 720,6	9 287,6	11 839,3	13 234,6	12 838,0
Фізична культура і спорт	5 668,8	5 039,8	6 994,0	7 634,0	8 600,8
Державне управління	26 359,9	28 422,2	35 524,5	38 845,8	48 488,8
Міжбюджетні трансферти	4 602,4		8 867,7	4 434,9	5 516,8
Житлово-комунальне господарство	26 459,7	17 032,3	32 625,9	26 550,4	23 989,3
Охорона навколишнього середовища	1 386,5	1 306,5	2 158,1	2 329,4	3 378,4
Інші (будівництво, ремонт доріг тощо)	4 594,2	3 150,6	4 789,8	10 877,6	30 512,7

Джерела інформації: дані громади

Додаток 6

Таблиця 6.1. Фінансування заходів з управління відходами

Джерела фінансування	Одиниці виміру	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Фінансування усього, у т. ч.	тис. грн	ДВ	440,1	18,6	6655,1	3219,2	2655,5
1.З державного бюджету	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
2. З бюджету Автономної Республіки Крим, області, міст Київ та Севастополь	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
3. З бюджету територіальної громади*, у т. ч.	тис. грн	ДВ	440,1	18,6	6655,1	3219,2	2655,5
З фонду ОНПС ТГ	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
4. З бюджету інших ТГ (у т. ч.) за договорами співробітництва ТГ)	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
5. Фінансові внески, сплачені виробниками організації РВВ для виконання своїх обов'язків	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
6. За рахунок коштів суб'єктів господарювання	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0
7. З інших джерел**	тис. грн	ДВ	0	0	0	0	0

Джерела інформації:

- у т. ч. фінансування заходів на території інших територіальних громад, якщо це стосується системи управління відходами територіальної громади;

5. при залученні фінансування з інших джерел, рекомендується наводити роз'яснення щодо таких джерел фінансування.

Таблиця 6.2. Фінансування заходів з управління відходами в період 2021-2025 роки

Найменування заходу	Рік реалізації	Обсяг фінансування	Розподіл фінансування за джерелами, тис. грн					
		Усього	Державний бюджет	Обласний бюджет, у т. ч. фонд ОНПС	Бюджет територіальної громади, у т. ч. фонд ОНПС	Бюджети інших територіальних громад (у т. ч. за договорами співробітництва ТГ)	Кошти суб'єктів господарювання	Інші джерела
перевезення та захоронення ТПВ	2021	440,1			440,1			
	2022	18,6			18,6			

	2023	1637,9			1637,9			
	2024	2752,1			2752,1			
	2025	2655,5			2655,5			
придбання контейнерів для ТПВ	2023	1517,2		175,6	1341,6			
	2024	147,1			147,1			
придбання мобільної сортувальної лінії	2023	3500,0			3500,0			
придбання майнового комплексу для сміттєсортувального майданчика	2024	320,0			320,0			

Додаток 7

Таблиця 7.1. Дані щодо управління відходами на території Кобеляцької МТГ за 2025 рік

№	Види відходів	Параметри управління відходами						
		Одиниці виміру	**Утворення відходів**	**Збирання та перевезення відходів на об'єкти управління відходами**	**Ввезення відходів на територію ТГ**	**Вивезення відходів за межі ТГ**	**Відновлення відходів**	**Видалення відходів**
1	Побутові відходи	тонна	ДВ	4809,22 (3747,77 змішані ПВ+ 1040,80 садові та паркові + 20,65 ресурсоцінні)	0	3747,77	20,65	3747,77
2	Небезпечні відходи	тонна	2,23	2,23	ДВ	2,23	ДВ	ДВ
3	Відходи промисловості	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
4	Рослинні відходи с/г та лісового, харчової та деревообробної промисловості	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
5	Відходи упаковки	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
6	Відходи електричного та електронного обладнання	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
7	Відходи батарей та акумуляторів	тонна	0,075	0,075	ДВ	0,075	ДВ	ДВ
8	Медичні відходи	тонна	6,38	6,38	ДВ	6,38	ДВ	ДВ
9	Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
10	Осади стічних вод від комунальних очисних споруд	тонна	91,25-93,08**	91,25-93,08	ДВ	0	0	91,25-93,08
11	Відходи, що біологічно розкладаються	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ

* ДВ – дані відсутні

** – розраховано за даними КП ПОР «Полтававодоканал» Примітка: небезпечні відходи, ВБА – ККП Водоканал плюс

Додаток 8

Таблиця 8.1. Об’єкти управління відходами

№	Найменування об’єкту	Кількість	Відповідність РПУВ
1.1	Об’єкти управління побутовими відходами		
	Діючі	3	Земельна ділянка ККП «Водоканал Плюс» для зберігання органічних відходів за межами с. Колісниківка
	Будуються	2	
	Закриті	1	
1.2	Сміттєперевантажувальні станції		
	Діючі	1	с. Полісся (Сухинівка)
	Будуються	0	
	Закриті	0	
1.3	Сміттєсортувальні станції		
	Діючі	0	
	Будуються	2	Передбачено РПУВ (на базі регіонального полігону). Планується ККП Водоканал Плюс будівництво СПС с. Полісся (Сухинівка)
	Закриті	0	
1.4	Об’єкти перероблення відходів		
	Діючі	1	виробничий майданчик ККП «Водоканал Плюс» по вул. Покровській, 43а
	Будуються	0	
	Закриті	0	
1.5	Об’єкти біологічного оброблення відходів (компостування)		
	Діючі	0	
	Будуються	0	
	Закриті	0	
1.6	Місця розміщення відходів (у т. ч. полігони і звалища)		
	Діючі	0	
	Будуються	0	
	Закриті	1	1 закритий полігон площею 0,9 га
2	Об’єкти управління небезпечними відходами		
	Діючі	0	
	Будуються	0	
	Закриті	0	
3	Об’єкти управління відходами промисловості		
	Діючі	ДВ	
	Будуються	0	
	Закриті	ДВ	
4	Об’єкти управління рослинними відходами с/г та лісового, харчопереробної промисловості, деревні, біовідходи	ДВ	
	Діючі	ДВ	
	Будуються	ДВ	
	Закриті	ДВ	

Додаток 9

Таблиця 9.1. Система обліку відходів на об’єктах оброблення відходів

Найменування об’єкта оброблення відходів	**Місце розташування**	**Вхідний обсяг відходів (приймання відходів на об’єкт)**			**Вихідний обсяг продуктів оброблення відходів (вивезення продуктів оброблення відходів)**		
Земельна ділянка ККП «Водоканал Плюс» для зберігання органічних відходів за межами с. Колісниківка	Полтавська обл., Полтавський р-н, за межами с. Колісниківка, 49.199138, 34.213738 (кадастровий номер ділянки 5321884400:00:005:0095)	Садові та паркові відходи (включаючи відходи кладовищ) [6]	Зважування на вагах	т	немає	Зважування на вагах	т
Виробничий майданчик ККП «Водоканал Плюс» первинного оброблення (сортування) змішаних ПВ і досортовування вторинної сировини	39200, Полтавська обл., Полтавський р-н., місто Кобеляки, вул. Покровська, 43а.	20 01 01 Папір і картон, 15 01 02 Пластмасова упаковка, 20 01 39 Пластмаса, 20 01 02 Скло	Зважування на вагах	т	Тюкована вторсировина, підготовлена до відновлення (ПЕТ, макулатура), сортоване скло	Зважування на вагах	т

Джерела інформації:

- У стовпці 2 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота).
- У стовпцях 4 та 7 рекомендується зазначати спосіб отримання кількісних значень обсягу відходів (наприклад: зважування на вагах).
-
- У стовпці 6 рекомендується наводити перелік продуктів оброблення відходів, відходи, що залишаються або додатково утворюються при обробленні відходів, які надходять на об’єкт.

Додаток 10

Таблиця 10.1. Дані щодо управління відходами на території територіальної громади

№	Показники	Одиниця виміру	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Утворення відходів	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
2	Збирання та перевезення відходів на об’єкти управління відходами	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	2497,291	4656,97	4809,57
3	Ввезення відходів на територію ТГ	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	0,00	0,00	0,00
4	Вивезення відходів за межі ТГ	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	2294,769	3752,73	3747,77
5	Відновлення відходів	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
6	Видалення відходів	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	2294,41	3749,08	3747,77

Джерела інформації: дані наведені з моменту утворення Кобеляцької МТГ за Деклараціями про відходи ККП «Водоканал Плюс»

Додаток 11

Таблиця 11.1. Прогноз щодо управління відходами на території Кобеляцької МТГ

№	Назва об'єктів та показники управління	Одиниця виміру	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
1	Утворення відходів	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
2	Збирання та перевезення відходів на об'єкти управління відходами	тонна	6284,22	7418,69	8544,96	9663,03	10772,90	11874,57	12968,04	14053,31	15130,38	16199,25
3	Ввезення відходів на територію територіальної громади	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
4	Вивезення відходів за межі територіальної громади	тонна	4707,76	5420,49	6128,04	6830,42	7527,63	8219,67	8906,54	9588,24	10264,76	10936,12
5	Відновлення відходів	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
6	Видалення відходів	тонна	4706,80	5419,70	6127,430	6829,98	7527,37	8219,59	8906,63	9588,50	10265,20	10936,727

Прогноз виконаний з урахуванням прогнозу чисельності населення громади та РПУВ, зокрема, збільшення охоплення послугами зі збирання відходів. Не враховано облаштування регіонального полігону на території Кобеляцької МТГ.

Додаток 12

Таблиця 12.1. Дані щодо управління відходами на території територіальної громади

№	Назва об’єктів та показники управління відходами	Обсяг відходів, що надходять на об’єкт та продуктів і відходів, що виходять з об’єкту						
		Одиниця виміру	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Виробничий майданчик ККП «Водоканал Плюс» + СПС с. Полісся, вул. Дніпровське шосе, 7							
1.1.	Надходження відходів на об’єкт:	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	3786,53	3777,67
1.1.а	Змішані побутові відходи (код 20 03 01)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	2294,41	3749,08	3747,77
1.1.б	Роздільно зібрані (папір, скло, пластик)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	29,73	20,65
	Пластмаса (код 20 01 39)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	3,00	1,86
	Пластмасова упаковка (15 01 02)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	0,72	0,19
	Папір і картон (20 01 01)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	24,05	16,28
	Скло (20 01 02)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	1,96	2,32
1.1.в	Промислові відходи підприємств та організацій	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	7,72	9,25
1.2.	Продукти та/або відходи, що виходять з об’єкту:	тонна						
1.2.а	Вторинна сировина (відсортована)*	тонна	0,00	0,00	0,00	0,00	2,49	17,82
1.2.б	Біогаз / Фільтрат (на очищення)	тонна	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)							
2.1.	Надходження відходів на об’єкт:	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ	886,25	1040,80
2.1.а	Відходи, що піддаються біологічному розкладу (код 20 02 01, зелених насаджень)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	202,88	886,25	1040,80

	Д 2.2.	Продукти та/або відходи, що виходять з об’єкту:	тонна						
	2.2.а	Вторинна сировина (відсортована)*	тонна	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.2.б	Біогаз / Фільтрат (на очищення)	тонна	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

джерела інформації: декларації про відходи ККП «Водоканал Плюс» за 2024 та 2025 рр. [31]

У таблиці рекомендується наводити дані за попередні 10 років відносно року розроблення МПУВ.

* У разі припинення статусу відходу, про це рекомендується зазначати.

У стовпці 2 таблиці для кожного з об’єктів управління відходами в строках 1.1 а, 1.1 б рекомендується зазначати перелік відходів, що надходять на об’єкт. Для кожного з видів відходів, що надходять на об’єкт, рекомендується інформацію вказувати окремо. В строках 1.2 а, 1.2б стовпця 2 таблиці рекомендується зазначати перелік відходів та / або продуктів оброблення відходів, які виходять з об’єкту. Для кожного з видів відходів та / або продуктів оброблення відходів, які виходять з об’єкту, рекомендується інформацію вказувати окремо.

Додаток 13

Таблиця 13.1. Прогноз щодо управління відходами на об’єктах управління відходами (за умови поточного стану управління відходами)

№	Назва об’єктів та показники управління відходами	Од. вим.	2026	2027	2030	2035
	Виробничий майданчик ККП «Водоканал Плюс» с. Полісся, вул. Дніпровське шосе, 7	тонна				
1	Надходження відходів на об’єкт, у т. ч.:	тонна	3844,17	3901,83	4080,18	4395,49
1.1	Побутові відходи (всього), у тому числі:	тонна	3824,95	3882,32	4059,57	4373,28
1.1.а	Змішані побутові відходи (код 20 03 01)	тонна	3704,95	3632,32	3159,57	2173,28
1.1.б	Папір та картон (8,4 % морфології)	тонна	16,85	17,44	19,84	23,11
1.1.в	Пластик (11,8 % морфології)	тонна	2,12	2,20	2,44	2,91
1.1.г	Скло (12,7 % морфології)	тонна	2,40	2,48	2,76	3,29
1.1.д	Метали	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.е	Біовідходи побутові (харчові)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.є	Текстиль (окремий збір)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.ж	Великогабаритні відходи (меблі тощо)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.з	Комбіноване паковання (Тетрапак та ін. 2%)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
--	Специфічні потоки відходів (інші джерела):	--				
1.1.и	Відходи зелених насаджень (благоустрій)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.і	Рослинні відходи агро/лісового госп., деревні	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.ї	Небезпечні (ВЕЕО, батарейки, ртуть) – всі джерела	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.й	Промислові відходи (безпечні)	тонна	9,39	9,53	9,96	10,74
1.1.к	Транспортні засоби зняті з експлуатації	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.л	Відходи будівництва та руйнувань (код 17)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.1.м	Інші біорозкладні (тваринного походження)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.2.	Продукти та/або відходи, що виходять з об’єкту:					
1.2.а	Вторинна сировина (рециклінг)	тонна	21,37	22,12	25,04	29,31
1.2.б	Продукт компостування (органічне добриво)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.2.в	Біогаз (продукт переробки органіки)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.2.г	Небезпечні відходи (на спеціалізовану утилізацію)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ
1.2.г	Вторинний щебінь (з відходів руйнувань)	тонна	ДВ	ДВ	ДВ	ДВ

№	Назва об’єктів та показники управління відходами	Од. вим.	2026	2027	2030	2035
2	Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)					
2.1	Відходи зелених насаджень	тонни	1056,41	1072,26	1121,25	1207,89

При прогнозування врахована динаміка зміни кількості населення громади, зростання утворення ПВ на 1,5% щорічно.

Додаток 14

Таблиця 14.1. Характеристики місць / об'єктів розміщення відходів (у т. ч. полігони та звалища)

Найменування об'єкта	Власник об'єкта	Місце розташування	Площа місця розміщення відходів, га	Право власності на землю	Цільове призначення земельної ділянки	Примітки
Виробничий майданчик ККП «Водоканал плюс» (вул. Покровська, 43а)	ККП «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради	м. Кобеляки, вул. Покровська, 43а	ДВ	оформляється право постійного користування	ДВ	пресування ресурсоцінних компонентів
Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)	Комунальне підприємство «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради	за межами с. Колісниківка	1,5	право постійного користування	11.08. земельні ділянки загального користування, відведені для цілей поводження з відходами	діючий об'єкт, відповідно до РПУВ визначений як ділянка біологічного оброблення відходів
Сміттєперевантажувальна станція с. Полісся (Сухинівка)	Комунальне підприємство «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради	с. Полісся (Сухинівка), Дніпровське шосе, 7	2,1	право постійного користування	11.02.Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	

Джерела інформації: [52], Додаток 28

у стовпці 3 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота), цифрове та/або літерне позначення на карті (якщо застосовано).

Додаток 15

Таблиця 15.1. Технічні характеристики місць / об’єктів розміщення відходів (у т. ч. полігони та звалища)

Назва об’єкту	Місце розташування	Види відходів, що розміщуються	Утворювачі відходів від яких приймаються	Наявність проєкту, так/ні	Проєктна потуж-ність, тис. т	Рік введення в експлуатацію	Щорічне розміщення відходів, тис. т/рік	Накопичено відходів, тис. тонн	Залишковий ресурс експлуатації, років	Відповідність РПУВ та іншим вимогам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)	за межами с. Колісниківка Кобеляцької МТГ	20 02 01 відходи, що піддаються біологічному розкладу	Населення, підприємства, установи та організації.	Ні	ДВ	2023	в середньому 0,710	Станом 01.01.2026 2,13	ДВ	Відповідає РПУВ. Об’єкт визначений як ділянка біологічного оброблення відходів

Джерела інформації: [52], Додаток

- У стовпці 2 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота), цифрове та/або літерне позначення на карті (якщо застосовано).
- У стовпці 4 для розміщення побутових відходів рекомендується зазначати перелік населених пунктів.
- У стовпці 7 рекомендується зазначати рік початку розміщення відходів на відповідному місці/об’єкті.
- У стовпці 11 рекомендується зазначати відповідність об’єкта та операцій, що проводяться або плануються проводитися, РПУВ та вимогам чинного законодавства. Рекомендується вказувати рішення РПУВ щодо продовження експлуатації об’єкта.

Додаток 16

Таблиця 16.1. Охоплення утворювачів побутових відходів послугами з управління побутовими відходами

Населені пункти	Кількість населення, осіб	Охоплення договорами на послуги зі збирання та перевезення побутових відходів			Тариф на послуги з управління побутовими відходами	
		Кількість населення, осіб	Відсоток охоплення населення, %	Кількість організацій, установ та інших суб'єктів господарювання, одиниць	грн/т грн/м³	грн на людину на місяць
м. Кобеляки	10410	7780	74,81	267	76,36	14,00
Усього по громаді	**25559**	7780	30,45	267	76,36	14,00

Додаток 17

Таблиця 17.1. Дані щодо припинення експлуатації місць / об’єктів розміщення відходів (у т. ч. полігони та звалища)

Найменування об’єкта	**Місце розташування**	**Площа місця розташування, га**	**Види відходів, що розміщуються**	**Власник об’єкту**
1	2	3	4	5
Сміттєзвалище	Полтавський район, 49.128601, 34.226705-	0,90	змішані ПВ	ДВ

Джерела інформації: [4]

Додаток 18

Таблиця 18.1. Дані щодо продовження експлуатації місць / об'єктів розміщення відходів (у т. ч. полігони та звалища)

Найменування об'єкта	Місце розташування	Види відходів, що розміщуються	Термін продовження експлуатації, рік	Необхідність приведення у відповідність з вимогами законодавства, так/ні	Узгодженість з РПУВ
Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)	за межами с. Колісниківка	відходи, що піддаються біологічному розкладу (20 02 01)	право постійного користування	Так	Відповідає РПУВ. Об'єкт визначений як ділянка біологічного оброблення відходів
Сміттєпереванта жувальна станція с. Полісся (Сухинівка)	с. Полісся (Сухинівка), Дніпровське шосе, 7		право постійного користування	Так	Відповідає РПУВ. Об'єкт визначений як ділянка з перевантаження відходів

Джерела інформації: **[52], Додаток 28**

У стовпці 2 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота), цифрове та/або літерне позначення на карті (якщо застосовано).

У стовпці 6 рекомендується зазначати інформацію щодо узгодженості рішення про продовження експлуатації з РПУВ.

Додаток 19

Таблиця 19.1. Дані щодо об'єктів оброблення відходів, будівництво або реконструкція яких планується у період планування за МПУВ

Найменування об'єкта	Місце розташування	Види відходів, що приймаються на оброблення	Планова продуктивність за відходами, що приймаються на оброблення		Площа земельної ділянки/місця розміщення об'єкта, га	Право власності на об'єкт	Відповідність земельної ділянки вимогам до розміщення об'єкту	Узгодженість з РПУВ
			т/добу	т/рік				
Земельна ділянка ККП «Водоканал плюс» для зберігання органічних відходів	с. Колісниківка	відходи, що піддаються біологічному розкладу(20 02 01)	190	50000	1,50	ККП «Водоканал Плюс» відповідно до рішення Кобеляцької міської ради № 5 від 13.06.2023	відповідає	враховано в РПУВ
Регіональний полігон ПВ	Кобеляцька МТГ	Змішані побутові (20 03 01), відходи, що піддаються біологічному розкладу(20 02 01), не небезпечні промислові	ДВ	визначається на етапах ТЕО, орієнтовно – 50000	10	ДВ	ДВ	відповідно до РПУВ планується створення регіонального полігону в Кобеляцькому кластері
Сміттєсортувальна станція	при регіональному полігоні / с. Сухинівка (СПС)	Змішані побутові відходи (20 03 01)	ДВ	11200	ДВ	ДВ	ДВ	відповідно до РПУВ, планується розміщення сміттєсортувальної станції при регіональному полігоні / на СПС

Додаток 20

Таблиця 20.1. Технічне забезпечення збирання побутових відходів

№	Найменування населеного пункту	Кількість контейнерних майданчиків, одиниць				Кількість контейнерів		
		Загальна потреба	Наявні	Потреба у створенні	Тип контейнерів	Загальна потреба	Наявні	Потреба у закупівлі
1	м. Кобеляки	ДВ	44	ДВ	євроконтейнери	ДВ	284	100
2	сел. Колісниківка	ДВ	-	ДВ	-	ДВ	3	2
3	сел. Кунівка	ДВ	-	ДВ	-	ДВ	4	1
4	Інші населені пункти	ДВ	ДВ	100		500	0	500
5	**Усього по громаді**	**ДВ**	**44**	**100**	**-**		291: 104 – для роздільного збирання ПВ 1,1 м³; 187 – для змішаних відходів, алюмінієві 1,1 м³	**603**

у стовпці 7 рекомендується наводити загальну потребу у контейнерах для забезпечення збирання відповідних відходів.
у стовпці 9 рекомендується наводити потребу у придбанні контейнерів на період планування з урахуванням потреби у заміні контейнерів після завершення терміну їх використання.

Таблиця 20.2. Технічне забезпечення, що використовується виконавцем послуг, що здійснює збирання та перевезення побутових відходів на території громади

Показники сміттєвозів	**Одиниці виміру**	**Характеристики наявних сміттєвозів**		
Марка сміттєвоза		ГАЗ – 5314	АТ-2121	АТ-2131
Термін експлуатації	років	5	5	5
Максимальне завантаження	м³ (об’єм кузова)	4	9	11
	тонн	ДВ	ДВ	ДВ
Контейнери, що обслуговуються:				
- об’єм 1 контейнера	м³	-	1,1	1,1
- тип завантаження	бокове / заднє	заднє	заднє	заднє
Середнє споживання пального	л/100 км	28	14	15
Споживання пального порожняком	л/100 км	ДВ	ДВ	ДВ

Додаток 21

Таблиця 21.1. Перелік пунктів роздільного збирання побутових відходів

№	Місце розташування	Види відходів, що збираються	Спосіб організації діяльності	Джерела фінансування витрат на здійснення роздільного збирання ПВ	Початок експлуатації, рік
1	-	-	-	-	-

Джерела інформації:

3 стовпці 2 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота), цифрове та/або літерне позначення на карті (якщо застосовано).

Додаток 22

Таблиця 22.1. Перелік закладів охорони здоров'я

№	Найменування закладу охорони здоров'я	Тип закладу охорони здоров'я	Найменування юридичної / фізичної особи власника. Форма власності	Підпорядкування	Адреса розташування закладу	Наявність укладеного договору на вивезення ПВ	Кількість утворених небезпечних відходів за 2025 рік, кг	Наявність укладеного договору на вивезення небезпечних відходів	Юридична особа, з якою укладено договір на збирання небезпечних відходів, наявність ліцензії
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Комунальне некомерційне підприємство «Кобеляцька міська лікарня» Кобеляцької міської ради	загальний ЗОЗ	Кобеляцька МТГ комунальна	Кобеляцька міська рада	Полтавська область Полтавський район місто Кобеляки ву. Шевченка, 78/109	так	3563,60	так	ТОВ «А-ЕНЕРГО», ліцензія № 329
	Комунальне некомерційне підприємство «Кобеляцький Центр ПМСД»	поліклініка	Кобеляцька МТГ комунальна	Кобеляцька міська рада	м. Кобеляки вул. Шевченка Тараса 78/109	так	52,50	так	ТОВ «А-ЕНЕРГО», ліцензія № 329

Додаток 23

Таблиця 23.1. Цілі та цільові показники МПУВ Кобеляцької МТГ

№ п/п	*Цілі*	***Цільові показники прийняті відповідно:***	*Фактичне значення*	*Значення цільових показників*		
		- *1 – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *2 – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*3 – виходячи з регіональних особливостей	***2025 р.***	***2026-2029 рр.***	***2030-2033 рр.***	***2034-2035 рр.***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
1	**Інституційна структура місцевої системи управління відходами**					
	Створити та забезпечити належне функціонування комплексної місцевої системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля	Збираються і передаються дані для регіональної бази даних щодо утворення відходів та управління з ними*3	0	1	1	
		Створення та забезпечення функціонування системи моніторингу виконання МПУВ*3	0	1	1	
		Підвищено рівень обізнаності населення щодо управління відходами, відсотків*3	-*	100	100	100
		Проведення регулярних екологічних інформаційно-просвітницьких кампаній				
		Приведено об’єкти оброблення та видалення відходів відповідно до встановлених вимог, відсотків*3	3	40	100	
2	**Управління побутовими відходами**					
	Забезпечення умов ефективного функціонування системи управління ПВ	**Охоплення послугою з управління побутовими відходами*1**	30,45	80	**85**	90
		Створення майданчиків, облаштованих за ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 або удосконалення безконтейнерної системи, ПРЗ, за заявкою споживача	0	3	**4**	3

№ п/п	Цілі	***Цільові показники прийняті відповідно:***	***Фактичне значення***	***Значення цільових показників***		
		- *1 – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *2 – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*3 – виходячи з регіональних особливостей	***2025 р.***	***2026-2029 рр.***	***2030-2033 рр.***	***2034-2035 рр.***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
		Впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів, % *1	30,45	Щорічне збільшення на 10 % охоплення населення починаючи з другого року дії місцевих планів управління відходами		
		Затвердження норм надання послуг з управління відходами		1	1	-
		Оголошення конкурсу на визначення виконавця послуги з управління побутовими відходами		1		
		Оновлення тарифів, закладання інвестиційної складової		1		
		Оновлення контейнерів, у тому числі для роздільного збирання		200	200	220
		Оновлення спецтехніки (сміттєвози, преси, подрібнювачі, інше)		1		
		Забезпечення моніторингу місць видалення відходів до та після їх рекультивації, % до необхідних*3	1	100	100	100
		Зменшення обсягу утворення побутових відходів, кг/особу на рік*1	484,37	**343,3**	**240,5**	
	Підготовка до повторного використання відходів	Утворення центрів із приймання/збирання відходів для ремонту з метою повторного використання (ВЕЕО, меблів, одягу та ін. товарів, які були в ужитку, батарей та акумуляторів), одиниць*3	-*	1	1	
		Підготовка до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, відсотків їх маси*1	ДВ	**20**	**23**	**25**

№ п/п	Цілі	Цільові показники прийняті відповідно:	Фактичне значення	Значення цільових показників		
		- *1 – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *2 – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*3 – виходячи з регіональних особливостей	2025 р.	2026-2029 рр.	2030-2033 рр.	2034-2035 рр.
1	2	3	4	5	6	
	Створення інфраструктури для відновлення ПВ	**Будівництво об'єктів сортування та перевантаження, ССП, од*1**	1	ТЕО	ССЛ – 1	
		Організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів, кількість населених пунктів*1 з урахуванням *3	0	0	1	
		Зменшення захоронення біовідходів, відсотків обсягу біовідходів які утворюються у складі побутових відходів*1	34	10 34	15 40	45
		Будівництво об'єктів компостування відходів, одиниць*1 з урахуванням *2	0	ТЕО	1	-
		Встановлення сміттєсортувальних ліній/ станцій, одиниць*1	0	ТЕО	1	-
	Збільшення частки відновлення відходів	Збільшено обсяги побутових відходів, що спрямовуються на оброблення, відсотків*2	0,43	30	50	50
	Зменшення обсягів видалення відходів	**Створення мережі регіональних полігонів для видалення побутових відходів, од.*1**	0	(ТЕО) 1 (подані заперечення до ОДА)		
		Кількість видалених побутових відходів на полігони, відсотків*1	99,57	Не перевищення 25% на кінець реалізації МПУВ		
		Зменшення загальної кількості захоронення побутових відходів, відсотків*1	Захоро-нюється 99,57 %	На 20 % їх загального обсягу	На 30 % їх загального обсягу	На 35 % їх загального обсягу
		Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, відсотків		100	100	100
3	**Управління небезпечними відходами**					

№ п/п	Цілі	***Цільові показники прийняті відповідно:***	***Фактичне значення***	***Значення цільових показників***		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	***2025 р.***	***2026-2029 рр.***	***2030-2033 рр.***	***2034-2035 рр.***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
	Створити та забезпечити належне функціонування комплексної місцевої системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля. Створення інфраструктури для оброблення небезпечних відходів.	Збирається і подається інформація до регіональної бази даних щодо утворення відпрацьованих нафтопродуктів та управління ними, од.[*3]	0	протягом року після розроблення регіональної бази даних щодо утворення відпрацьованих нафтопродуктів та управління ними		
		Запроваджено у населених пунктах роздільне збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (у т. ч. батарей та акумуляторів), відсоток від загальної кількості[*3]	0	25	30	35
		Проведення інвентаризації об’єктів утворення та оброблення небезпечних відходів, відсоток від загальної кількості[*3]	-	100	-	-
4	**Управління промисловими відходами**					
	Створити та забезпечити належне функціювання комплексної місцевої системи управління	Запровадження системи екологічного менеджменту до стандарту ISO 14001, «методології більш чистого виробництва» на підприємствах (суб’єктах господарювання), відсоток від загальної кількості[*3]	-	50	100	100
		Ресурсоємність валового внутрішнього продукту, відсотків до рівня 2015 року[*1]	-*	**80**	**60**	60

№ п/п	*Цілі*	***Цільові показники прийняті відповідно:***	*Фактичне значення*	*Значення цільових показників*		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	***2025 р.***	***2026-2029 рр.***	***2030-2033 рр.***	***2034-2035 рр.***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
	промисловими відходами	**Зменшення обсягу утворення відходів від усіх видів економічної діяльності, кілограмів на 1000 доларів США (розраховано на основі паритету купівельної спроможності 2011 року)[*1]**	-*	**880**	**800**	800
	Створення інфраструктури для оброблення промислових відходів	Приведення об'єктів оброблення відходів та місць видалення відходів харчової промисловості у відповідність із встановленими вимогами, відсоток від загальної кількості об'єктів[*3]	-	-	100	
	Створення інфраструктури для оброблення відходів видобувної промисловості	Приведення у відповідність із встановленими вимогами об'єкти оброблення відходів видобувної промисловості у відповідність, відсоток від загальної кількості об'єктів[*3]	-	-	100	
		Зменшення обсягів відходів видобувної промисловості, що направляються у відвали, відсоток від загального обсягу[*3]	-	Визначається на етапі реалізації МПУВ		
5	**Управління відходами будівництва та знесення**					
	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівельно-ремонтних робіт	Налагоджено співпрацю з об'єктами з оброблення відходів будівельно-ремонтних робіт у м. Полтава або м. Кременчук[*3]	0	0	1	
		Підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними, відсотків за масою[*1]	-		**50**	**70**
6	**Управління відходами сільського господарства**					

№ п/п	Цілі	Цільові показники прийняті відповідно:	Фактичне значення	Значення цільових показників		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	2025 р.	2026-2029 рр.	2030-2033 рр.	2034-2035 рр.
1	2	3	4	5	6	
	Створення мережі місцевих потужностей для екологічно безпечного рециклінгу відходів тваринного походження	Об'єкти зі зберігання відходів (захоронення) тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) функціонують відповідно до вимог екологічного та ветеринарно-санітарного законодавства, відсотків до кількості*3	-	100	100	100
7	**Управління медичними відходами**					
	Створення інфраструктури у сфері управління медичними відходами	Забезпечено передачу використаних одноразових шприців/ голок на знезараження на установках-деструкторах медичних голок, відсоток від обсягу загального утворення*3	-*	100	100	
8	**Управління знятими з експлуатації транспортними засобами**					

№ п/п	Цілі	Цільові показники прийняті відповідно:	Фактичне значення	Значення цільових показників		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	2025 р.	2026-2029 рр.	2030-2033 рр.	2034-2035 рр.
1	2	3	4	5	6	
	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів	**Обсяг повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації, % від необхідного[*1]**	-*	**Визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття закону про управління транспортними засобами, знятими з обліку, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації**		
9	**Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд**					
	Створення ефективної системи управління осадом стічних вод	Забезпечення комунікації з суб'єктами, які мають на балансі очисні споруди задля моніторингу ситуації і подальшої взаємодії в сфері управління осадами	-	1	-	-
10	**Управління відходами упаковки**					
	Створення ефективної системи управління відходами упаковки	**Рециклінг відходів упаковки, % для кожного виду відходів (папір, картон, скло, пластмаси, чорні метали, алюміній, дерево) [*1]**	-	На наступний рік після введення в дію ЗУ «Про упаковку та відходи упаковки» загальна норма рециклінгу становитиме 30 % із визначенням відсотка рециклінгу окремо для кожного виду відходів (папір, картон, скло, пластмаси, чорні метали, алюміній, дерево) із подальшим збільшенням щороку.		

№ п/п	Цілі	Цільові показники прийняті відповідно:	Фактичне значення	Значення цільових показників		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	2025 р.	2026-2029 рр.	2030-2033 рр.	2034-2035 рр.
1	2	3	4	5	6	
11	**Управління відходами батарей та акумуляторів**					
	Створення ефективної системи управління відходами батарей та акумуляторів	**Рециклінг відходів батарей та акумуляторів, відсоток*[1]**	-	Визначаються законодавством про батареї та акумулятори і будуть впроваджені після прийняття закону про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів		
12	**Управління відходами електричного та електронного обладнання**					
	Створення ефективної системи управління відходами електричного та електронного обладнання	**Збирання, підготовка до повторного використання, рециклінг та відновлення відходів електричного та електронного обладнання, відсоток *[1]**	-	Визначаються законодавством про відходи електричного та електронного обладнання та будуть впроваджені після прийняття закону про електричне та електронне обладнання, відходи якого встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів електричного та електронного обладнання.		
13	**Управління відходами мастил (олив)**					
	Створення ефективної системи управління відходами мастил (олив)	**Збирання, підготовка до повторного використання, рециклінг та відновлення відходів мастил (олив), відсоток *[1]**	-	Визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття відповідного закону з управління відходами мастил (олив), який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів мастил (олив).		
14	**Управління відходами шин**					
	Створення ефективної системи з управління	**Рециклінг та відновлення відходів шин), відсоток *[1]**	-	Визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття закону про управління транспортними засобами, знятими з обліку, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів шин		

№ п/п	*Цілі*	***Цільові показники прийняті відповідно:***	***Фактичне значення***	***Значення цільових показників***		
		- *[1] – Національного плану управління відходами до 2033 року; - *[2] – Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; -*[3] – виходячи з регіональних особливостей	***2025 р.***	***2026-2029 рр.***	***2030-2033 рр.***	***2034-2035 рр.***
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
	відходами шин	Створення системи збирання зношених шин у громадських пунктах для збирання специфічних потоків побутових відходів у кожному кластері, одиниць[*3]	-	-	1 (подано запит на роз'яснення до ОДА, листи Додаток 29)	

-* (у графі 4) – відсутні дані

Додаток 24

Таблиця 24.1. Цільові показники РПУВ, прийняті для МПУВ

Цільові показники	**Фактичні значення***	**Значення локалізованих цільових показників РПУВ**			**Значення локалізованих цільових показників МПУВ**		
		2030	**2033**	**2034**	**2030**	**2033**	**2035**
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Підготовка до повторного використання та рециклінгу ПВ, %	0,55	20,00	23,00	25,00	20,00	23,00	25,00
2. Охоплення населення послугою з управління ПВ, %	30,45	-	85,00	-	80,00	85,00	90,00

3. Впровадження системи роздільного збирання ПВ (охоплення), %	30,45	+10%	+20%	+10%	60	70	80
4. Частка ПВ, що спрямовується на видалення (захоронення), %	99,57	-	-	25,00	50,00	30,00	25,00
5. Організація компостування зелених відходів (парки, сади), %	0,00	10	-	15	10	-	15
6. Переробка відходів будівництва та знесення, %	0,00	-	-	70,00	-	50,00	70,00

Додаток 25

Рис. 25.1. П’ятиступенева ієрархія управління відходами відповідно до Закону України «Про управління відходами» [2]

Додаток 26

Європейське законодавство у сфері управління відходами

1. Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19.11.2008 «Про відходи та скасування деяких директив».
2. Директива 1999/31/ЄС Ради від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів» із змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003.
3. Директива № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15.03.2006 «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС».
4. Директива 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20.12.1994 «Про упаковку та відходи упаковки».
5. Директива 2019/904/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 р. «Про зменшення впливу деяких пластикових виробів на навколишнє середовище» .
6. Директива 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 04.07.2012 «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)» .
7. Директива 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 06.09.2006 «Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори».
8. Директива 2000/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 18 вересня 2000 р. «Про зняті з експлуатації транспортні засоби» .
9. Директива 86/278/ЄС Ради від 12 червня 1986 р. «Про охорону навколишнього середовища і, зокрема, ґрунту, коли осад стічних вод використовується у сільському господарстві» .

Додаток 27

Завдання і заходи по Кобеляцькій МТГ

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
1.	**Розділ 1. Створення та розвиток інституційної структури місцевої системи управління відходами**					
1.1	**Завдання 1. Забезпечення реалізації МПУВ**					
1.1.1	Захід 1. Створення в ОМС Робочої групи з реалізації МПУВ, закріплення відповідальності за реалізацію МПУВ	2026	Не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Створено та забезпечено функціонування Робочої групи з реалізації МПУВ, закріплено відповідальність за реалізацію МПУВ
1.1.2	Захід 2. Внесення змін в місцеві програми щодо реалізації заходів МПУВ	2027-2035	Не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Включено зміни в місцеві програми щодо реалізації заходів МПУВ
1.1.3	Захід 3. Розроблення плану моніторингу реалізації МПУВ та встановлення процедур виконання моніторингу	2027	Не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Розроблено план моніторингу реалізації МПУВ та встановлені процедури виконання моніторингу
1.2	**Завдання 2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління з відходами**					
1.2.1	Захід 1. Участь відповідальних осіб у різних формах підвищення кваліфікації	2027-2035	Не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Звіт про участь у заходах щодо підвищення кваліфікації
1.3	**Завдання 3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами**					
1.3.1	Захід 1. Передача даних щодо утворення відходів та управління ними	2027-2035	не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	В наявності дані щодо утворення відходів та управління ними
1.4	**Завдання 4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами**					

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
1.4.1	Захід 1. Проведення тематичних позакласних заходів щодо управління відходами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти	2027-2035	не потребує додаткового фінансування		Заклади освіти, ОМС	Проведені навчальні заходи
1.4.2	Захід 2. Проведення заходів з підвищення обізнаності з управління відходами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти	2027-2035	не потребує додаткового фінансування		Заклади освіти, ОМС	Проведені навчальні заходи
1.4.3	Захід 2. Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній із населенням	2027-2035	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	інші, не заборонені законодавством джерела фінансування	ОМС, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Проведені заходи
1.4.4	Захід 3. сприяння запровадженню компостування відходів утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках	2027-2035	не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Запровадження індивідуальних систем компостування відходів / передача біовідходів на майданчик для компостування
1.5	**Завдання 5. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений**					
1.5.1	Захід 1. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ та рекультивації місць їх розміщення	2027–2035	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	Обласний, місцеві бюджети, бюджети власників об’єктів, інші джерела фінансування	ОМС, ОДА	Кількість рекультивованих та/чи ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ
1.5.2	Захід 2. Сприяння контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами	2027–2035	не потребує додаткового фінансування	-	ОМС	Сприяння контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами
2.	**Розділ 2. Формування політики у сфері управління побутовими відходами**					
2.1	**Завдання 1. Вдосконалення та підтримання місцевої системи управління відходами**					
2.1.1	Захід 1. Внесення змін до МПУВ	2029	Не потребує додаткового фінансування		ОМС	Внесені зміни у МПУВ протягом 6-ти місяців із внесення змін до РПУВ

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
2.1.2	Захід 2. 2. Інформаційно-просвітницька діяльність з питань управління побутовими відходами	2027-2029	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	Обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Проведені інформаційно-просвітницькі заходи з питань управління побутовими відходами
		2030-2035	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	Місцеві бюджети	ОМС	
	Завдання 2. Розвиток інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів					
2.2.1	Захід 1. Оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту) для перевезення змішаних/ роздільно зібраних відходів	2027-2035	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Оновлено матеріально - технічну базу (парк спецавтотранспорту) – відповідно до РПУВ (с. 681) – 5, уточнено КП – 1.
2.2.2	Захід 2. Оновлення матеріально-технічної бази для збирання змішаних побутових відходів та для роздільного збирання побутових відходів, щодо яких не запроваджено розширену відповідальність виробника (у т. ч. встановлення контейнерів та контейнерних майданчиків)	2027-2033	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Оновлено матеріально-технічну базу (контейнерного парку та майданчиків) для вивезення відходів/ресурсоцінних фракцій (відповідно до РПУВ (с.681) – 620, оцінка від ККП «Водоканал Плюс» – 602, Додаток 20)
2.2.3	Захід 3. Створення центру підготовки до повторного використання побутових відходів, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника	2029–2030	Визначається на етапі реалізації МПУВ	обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Створено центри/ мобільні пункти
	Завдання 3. Розвиток інфраструктури оброблення побутових відходів					
2.3.1	Захід 1. Розроблення ТЕО, проектної документації та запровадження:	2027–2029	Уточнюється на етапі реалізації МПУВ	обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими	Побудовано об’єкти оброблення відходів (майданчик для компостування)

№	Назва заходу	Строк виконання, рік	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
	компостування на ділянці біля с. Колісниківка				відходами	
2.3.2	Захід 2. Розроблення ТЕО, проектної документації та будівництво ССЛ с. Сухинівка	2027–2029	Уточняється на етапі реалізації МПУВ	обласний, місцеві бюджети	ОМС, ОДА, надавачі послуг у сфері управління побутовими відходами	Побудовано об'єкти оброблення відходів (майданчик для компостування)
2.3.3	Захід 3. Встановлення ССЛ		Уточнюється за результатами виконання ТЕО	Місцеві бюджети, обласний бюджет, суб'єкти господарювання (за згодою)	ОМС, ОДА	Встановлено ССЛ
	Розділ 3. Управління відходами промисловості					
	Завдання 3.1. Створення інфраструктури для оброблення відходів промисловості					
3.1.1	Захід 1. Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення; визначення переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена для приведення у відповідність з вимогами законодавства	2027-2028	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела	ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	Проведено інвентаризацію та оцінку ризику місць розміщення відходів промисловості та визначено перелік об'єктів
3.1.2	Захід 2. Розроблення та затвердження планів щодо **приведення місць розміщення відходів** промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства	2028	Не потребує додаткового фінансування		ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів промисловості
3.1.3	Захід 3. Виконання планів щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з	2029-2035	Визначається на етапі планування		ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів промисловості та розроблених планів (3.1.2)

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
	вимогами законодавства					
3.1.4	Захід 4. Розроблення та затвердження планів **припинення експлуатації, рекультивації та догляду місць розміщення** промислових відходів, об'єктів оброблення промислових відходів, які не відповідають вимогам законодавства	2028	Не потребує додаткового фінансування		ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів промисловості
3.1.5	Захід 5. Припинення експлуатації (закриття) об'єктів оброблення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства	2030-2035	Визначається на етапі планування		ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів промисловості та розроблених планів (3.1.4)
	Завдання 3.2. Створення інфраструктури для управління відходів видобувної промисловості					
3.2.1	Захід 1. Проведення інвентаризації та обліку покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості, оператор яких невідомий або припинений	У шестимісячний строк з дня набрання чинності Законом України «Про управління відходами видобувної		У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела	ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання, Мінекономіки, Міненерго, Держекоінспекція	Проведено інвентаризацію та облік покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
		промисловості»				
3.2.2	Захід 2. Розроблення планів заходів щодо приведення об’єктів видалення відходів видобувної промисловості у відповідність із встановленими вимогами					В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів видобувної промисловості
3.2.3	Захід 3. Виконання планів заходів щодо приведення об’єктів видалення відходів видобувної промисловості у відповідність із встановленими вимогами	У 2-річний строк після затвердження планів заходів щодо приведення об’єктів видалення	*Визначення на етапі реалізації МПУВ			В разі необхідності, за результатами інвентаризації місць розміщення відходів видобувної промисловості та розроблених планів (3.2.2)
4	Розділ 4. Управління відходами будівництва та знесення					
	Завдання 4.1. Управління відходами будівництва та знесення					
4.1.1	Захід 1. Проведення оцінки фактичної діяльності підприємств будівельної галузі, визначення дійсних обсягів утворення відходів будівництва та знесення, а також шляхів управління ними та надання рекомендації щодо	2027-2028	Не потребує фінансування	ОМС	ОМС, суб’єкти господарювання	Розроблено аналітичний звіт з проведення оцінки фактичної діяльності підприємств будівельної галузі, визначення дійсних обсягів утворення відходів будівництва та знесення, а також шляхів управління ними та надання

№	Назва заходу	Строк виконання, рік	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
	створення об'єктів інфраструктури для оброблення та видалення					рекомендації щодо створення об'єктів інфраструктури для оброблення та видалення відходів будівництва та знесення
5	Розділ 5. Управління медичними відходами					
5.1.1	Захід 1. Участь у семінарах та тренінгах для працівників медичних закладів з питань управління відходами	На постійній основі	-	Обласний бюджет	ОДА (Департамент охорони здоров'я)	Участь працівників медичних закладів з питань управління відходами
5.1.2	Захід 2. Поліпшення умов для роздільного збору інфекційних медичних відходів та їх тимчасового в лікарнях	2027-2030	Залежно від поточного стану в медзакладах	Обласний бюджет, місцеві бюджети, бюджети медичних закладів	ОДА, ОМС	Кількість лікарень та медичних закладів, що облаштовані та здійснюють роздільний збір інфекційних медичних відходів
5.1.3	Захід 3. Проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо управління медичними відходами	щорічно	Не потребує додаткового фінансування	Обласний бюджет, місцеві бюджети, інші джерела	ОДА, керівництво медичних закладів, лікарень	Кількість інформаційно-просвітницьких кампаній щодо управління медичними відходами
6	Розділ 6. Управління небезпечними відходами					
6.1	Завдання 6.1. Створення інфраструктури для оброблення небезпечних відходів					
6.1.1	Захід 1. Налагодження роздільного збирання небезпечних відходів з ПВ	2027-2033	*Визначення на етапі реалізації МПУВ	ОМС	ОМС	Встановлено додаткові контейнери для небезпечних відходів
6.1.2	Захід 2. Інвентаризація можливих місць складування ХЗЗР, відходів, що містять СОЗ та інших небезпечних відходів		Не потребує додаткового фінансування			
7	Розділ 7. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами					
	Завдання 7.1. Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації					

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
7.1.1	Захід 1. Проведення інвентаризації об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації, та визначення	2027-2028	Не потребує додаткового фінансування	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого	ОДА, ОМС, Мінекономіки	Проведено інвентаризацію
7.1.2	Захід 2. Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів	2029-2035	Визначається після виконання заходу 7.1.1	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела	ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Створено інфраструктуру
8	Розділ 8. Управління відходами сільського господарства					
8.1	Завдання 8.1. Створення інфраструктури для управління відходами тваринного походження					
8.1.1	Захід 1. Створення / уточнення місцевого реєстру об'єктів утворення та зберігання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження)	2027-2028	Не потребує додаткового фінансування	-.	ОВА, ГУ Держспоживслужби у Полтавській області	Створено / уточнено місцевий реєстр об'єктів утворення та зберігання відходів тваринного походження
8.2.2	Захід 2. Налагодження співпраці з існуючими ветсанзаводами за необхідності	2027-2035	*Визначається на етапі реалізації МПУВ	інші не заборонені законом джерела	суб'єкти господарювання, ОМС	налагоджена співпраця з існуючими ветсанзаводами
9	Розділ 9. Управління осадами стічних вод					

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
	Завдання 1. Створення інфраструктури для управління осадами стічних вод					
9.1.1	Захід 1. Проведення інвентаризації місць розміщення осаду стічних вод, кількості його утворення	2027-2028	Не потребує додаткового фінансування	Обласний бюджет, місцеві бюджети	ОМС, ОДА	Проведено інвентаризацію
9.1.2	Захід 2. Розроблення та реалізація плану рекультивації та повернення в обіг земель після відновлення осадів, що накопичені на мулових майданчиках очисних споруд	2028-2035	Визначається за результатами інвентаризації	Обласний бюджет, місцеві бюджети	ОМС, ОДА	У разі необхідності, що визначається за результатами інвентаризації
10	Розділ 10. Управління відходами упаковки					
	Завдання 1. Створення інфраструктури у сфері управління відходами упаковки					
10.1.1	Захід 1. Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, рециклінгу, іншого відновлення відходів упаковки	2030-2035	*Визначається на етапі реалізації МПУВ	Кошти організацій розширеної відповідальності виробника, кошти суб'єктів	ОМС (за згодою), Мінекономіки, організації розширеної відповідальності виробника (за згодою)	Створено інфраструктуру
11	Розділ 11. Управління ВЕЕО					
	Завдання 1. Створення інфраструктури у сфері управління ВЕЕО					
	Захід 1. Створення інфраструктури для збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання	2030-2035	*Визначається на етапі реалізації МПУВ	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами (якщо не	органи місцевого самоврядування (за згодою) організації розширеної відповідальності виробника (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою) Мінекономіки	Створено інфраструктуру

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
				впроваджено систему розширеної відповідальності виробника), кошти		
12	Розділ 12. Управління відходами батарей та акумуляторів					
	Завдання 1. Створення інфраструктури у сфері управління відходами батарей та акумуляторів					
12.1.1	Захід 1. Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів, батарей та акумуляторів для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів	2027-2028	Не потребує додаткового фінансування	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела	ОДА, органи місцевого самоврядування (за згодою) Мінекономіки	Проведено інвентаризацію
12.1.2	Захід 2. Створення інфраструктури для збирання та оброблення відходів батарей та акумуляторів	2028-2030	*Визначається на етапі реалізації МПУВ		Органи місцевого самоврядування (за згодою) Мінекономіки	Створено інфраструктуру
13	Розділ 13. Управління відходами мастил (олив) та шин					
	Завдання 1. Створення інфраструктури у сфері управління відходами мастил (олив) та шин					
13.1.1	Захід 1. Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)	2028-2030	*Визначається на етапі реалізації МПУВ	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші	ОДА, органи місцевого самоврядування (за згодою) Мінекономіки	Створено інфраструктуру
13.1.2	Захід 2. Створення інфраструктури для збирання та зберігання відходів шин	2028-2030	*Визначається на етапі реалізації МПУВ		Органи місцевого самоврядування (за згодою)	Створено інфраструктуру
14	Розділ 14. Управління біовідходами					
	Завдання 1. Створення інфраструктури у сфері управління відходами, що біологічно розкладаються					

№	*Назва заходу*	*Строк виконання, рік*	*Обсяг фінансування, тис. грн*	*Джерело фінансування*	*Відповідальні за виконання*	*Індикатор виконання*
14.1.1	Захід 1. Проведення інформаційно-навчальної кампанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються	2027-2035	Не потребує додаткового фінансування		ОДА, органи місцевого самоврядування (за згодою)	Проведено інформаційні кампанії
14.1.2	Захід 2. Впровадження систем для роздільного збирання біовідходів	2030-2035	*Визначається на етапі реалізації МПУВ	у межах фінансування, передбаченого для Мінрозвитку, Мінекономіки, Мінагрополітики, Держпродспоживслужби, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела	ОДА, органи місцевого самоврядування (за згодою), Мінекономіки Мінрозвитку Мінагрополітики, Держпродспоживслужба	Впроваджено системи роздільного збирання відходів, що біологічно розкладаються

Додаток

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
вул. Касьяна, 29, м. Кобеляки Полтавського району Полтавської області, 39200
тел./ факс (05343) 3-12-05, e-mail: 21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua
Код ЄДРПОУ 04057304

18.08.2026 № 03.1-18/2435 На № _____ від _____ року

Полтавська обласна військова адміністрація
Департамент екології та природних ресурсів
36000, м. Полтава, вул. Капітана
Володимира Кісельова, 1
тел. (+38 0532) 56-95-08
e-mail: eko@adm-pl.gov.ua

Щодо надання інформації

Виконавчий комітет Кобеляцької міської ради розробляє місцевий план управління відходами відповідно до статті 26 та статті 52 Закону України «Про управління відходами».

Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Згідно з вимогами законодавства, місцеві плани мусять повністю узгоджуватися з показниками та стратегічними цілями Регіонального плану управління відходам.

Для забезпечення взаємозв'язку між регіональним та місцевим рівнями планування, інтеграції нашої інфраструктури у загальну систему області та недопущення суперечностей у фінальному проєкті документа, просимо надати інформацію щодо Кобеляцької міської ради у Регіональному плані управління відходами у Полтавській області до 2033 року:

1. До якого саме сценарію розвитку системи управління відходами віднесено нашу громаду?
2. До якого кластеру вона увійшла, які ще громади включені до цього ж кластеру та де заплановано розміщення опорних об'єктів для нашої групи громад?

Окремо звертаємо Вашу увагу, що в описі Сценарію 2 Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року зазначається про «передбачення встановлення додаткового регіонального полігону у Кобеляцькій ТГ, де наявні вільні площі під дану забудову». Повідомляємо, що земельна ділянка площею 15,7542 га (за межами с. Красне), яка першочергово планувалася під сміттєпереробний завод, після зняття цього питання з порядку денного та з метою раціонального використання земель громади була офіційно передана в довгострокову орендну під розміщення об'єкта відновлюваної енергетики — сонячної електростанції (СЕС). З огляду на це, просимо роз'яснити, про які саме інші «наявні вільні площі» йде мова у проєкті документа, або врахувати цей юридичний факт та скоригувати логістичну модель розвитку Кобеляцького кластера в Регіональному плані через фактичну відсутність у громади зазначеного вільного земельного фонду.

Виконуючий повноваження міського голови-секретар міської ради Василь КІПТІЛИЙ

Володимир КАЛЮЖНИЙ 05343 3-18-92

19.08.26 11:18
СЕВ ОВВ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Капітана Володимира Кісельова, 1, м. Полтава, 36014, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08,
e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, web: eko.adm-pl.gov.ua, код ЄДРПОУ 38719424

19.08.2026 № 03.3-12 На № 03.1-18/2435 від 18.08.2026

Виконуючому повноваження
міського голови – секретарю
Кобеляцької міської ради
В.А. КІПТІЛОМУ

Про надання інформації

Шановний пане Василю!

Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації (далі – Департамент) опрацьовано лист виконавчого комітету Кобеляцької міської ради від 18.08.2026 № 03.1-18/2435 щодо використання кластерного підходу при розробці Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року.

За результатами опрацювання повідомляємо про наступне.

На виконання вимог статті 51 Закону України «Про управління відходами», під керівництвом Департаменту, розроблено Регіональний план управління відходами у Полтавській області до 2033 року (далі – Регіональний план управління відходами) та затверджено розпорядженням керівника обласної військової адміністрації від 18.12.2025 № 977 «Про затвердження Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року».

Регіональний план управління відходами розроблено з урахуванням вимог Порядку розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 № 667; Вимог до розділів проєкту регіонального плану управління відходами, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 22.01.2024 № 81; Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16.04.2024 № 403 (далі – Методичні рекомендації).

Метою розробки та впровадження Регіонального плану управління відходами є створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами у Полтавській області на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами в області, вибір оптимальної системи управління відходами

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Вхідний № 03.1-17/4045
«19» 08 2026 р.

(визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, перероблення, оброблення та видалення відходів, технологій та методів управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Ефективне функціонування системи управління відходами в регіоні передбачає кластеризацію. Кластерний підхід є ключовим елементом регіональної політики у сфері управління відходами.

Згідно частини першої Розділу II Методичних рекомендацій, кластер управління відходами (далі – кластер) – локалізована територія суміжних територіальних громад, охоплена спільною системою управління побутовими відходами, що має взаємоузгоджену інфраструктуру управління відходами та обслуговується одним регіональним полігоном для захоронення побутових відходів.

Необхідність утворення кластерів системи управління відходами в межах області та рекомендації щодо визначення їх територіальних меж передбачено зазначеними Методичними рекомендаціями та наведені у додатку 15 до них.

З урахуванням вимог вказаних нормативних актів, а також проведених досліджень та розрахунків, Регіональним планом управління відходами запропоновано декілька сценаріїв створення кластерів системи управління відходами Полтавської області.

Найбільш оптимальним визнано сценарій, при якому територія області поділяється на шість кластерів.

Одним з шести кластерів є Кобеляцький кластер управління відходами, до складу якого увійшли вісім територіальних громад: Кобеляцька, Білицька, Новосанжарська, Решетилівська, Мачухівська, Драбинівська, Нехворощанська, Михайлівська.

На території кластеру заплановано створення наступних регіональних об'єктів системи управління відходами: регіональний полігон побутових відходів (Кобеляцька ТГ), сміттєсортувальні станції (Кобеляцька ТГ (при полігоні), Новосанжарська ТГ, Решетилівська ТГ).

Додатково інформуємо, що переробне підприємство, будівництво якого заплановане в Терешківській ТГ, біля с. Терешки, обслуговуватиме Полтавський та Кобеляцький кластери.

З повагою

Виконувач обов'язків
директора Департаменту Таїсія МЕЛЬНИЦЬКА

Олена Пічка, (0532) 56 95 08

14.08.26 11

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Капітана Володимира Кісельова, 1, м. Полтава, 36014, тел./ факс (+38 0532) 56-95-08,
e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, web: eko.adm-pl.gov.ua, код ЄДРПОУ 38719424

13.08.2026 № 2226 /04.3-08 На № 03.1-18/2041 від 09.07.2026

Виконавчий комітет Кобеляцької міської ради

Про розгляд листа

Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації (далі – Департамент) розглянуто лист виконавчого комітету Кобеляцької міської ради від 09.07.2026 № 03.1-18/2041 про надання інформації щодо елементів екомережі на території Кобеляцької міської ради станом на 01.06.2026.

За результатами розгляду повідомляємо наступне.

Відповідно до статті 5 Закону України „Про екологічну мережу України" до складових структурних елементів екомережі включаються:

а) території та об'єкти природно-заповідного фонду;

б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;

в) землі лісового фонду;

г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;

ґ) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;

д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;

е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність);

є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;

ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;

з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання – пасовища, луки, сіножаті тощо;

и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

За наявною у Департаменті інформацією у межах Кобеляцької міської територіальної громади розташовані такі території природно-заповідного фонду: ландшафтний заказник загальнодержавного значення „Лучківський", регіональний ландшафтний парк „Нижньоворсклянський", ландшафтні заказники місцевого значення „Жукове", „Перегонівський", „Шарівка" і

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Вхідний № 03.1-17/3967
14 » 08 2026 р.

„Ревущине", частково ботанічний заказник місцевого значення „Драбинівка", гідрологічні заказники „Глинський" і „Ситникове" та заповідне урочище „Шкурине".

Відповідно до регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області, затвердженої рішенням пленарного засідання чотирнадцятої позачергової сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 26 липня 2022 року № 457 „Про затвердження регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області", роль ключових територій уздовж Ворсклянського екокоридору виконують ландшафтні заказники місцевого значення „Шарівка" та „Перегонівський", які репрезентують цінні природні комплекси в долині річки Ворскла: ландшафти нагірних дібров та лучних степів на схилі правого корінного берега, лучно-болотні заплавні екосистеми. У буферній зоні правобережжя р. Ворскла вагомою ключовою територією є ботанічний заказник місцевого значення „Драбинівка".

Нижньоворсклянський біоцентр репрезентує регіональний ландшафтний парк „Нижньоворсклянський", до складу якого увійшов ландшафтний заказник загальнодержавного значення „Лучківський" – еталонна ділянка природних екосистем пониззя р. Ворскла (степових, лісових, лучно-болотних, водних) із типовими та рідкісними елементами рослинного та тваринного світу та система заказників на островах Кам'янського водосховища.

У межах Ворсклянського екокоридору відмічені найкращі умови (найбільша кількість заповідних територій, значні площі природної рослинності) для виділення п'яти природних ядер, які рівномірно розташовані вздовж долини р. Ворскла. З них три охоплюють його майже повністю в середній течії (Котелевсько-Більське, Диканьсько-Онішнянське, Полтавське), два (Новосанжарське та Лучківсько-Кишеньківське) – у пониззі.

На лівобережжі приєднуються два місцеві екокоридори – Коломацький та Мерлівський, які є важливими як сполучні із сусіднім регіоном – Харківським.

Ширина Ворсклянського екокоридору від 5 км (у верхній частині) до 15 км (у нижній) дозволить включити всі характерні екотопи долини річки.

Уздовж Ворсклянського екокоридору розташовано 33 природно-заповідні об'єкти, з яких 5 – об'єкти загальнодержавного значення та 28 – місцевого значення.

Елементами буферної зони є правий берег р. Ворскли: система балок із степовою рослинністю, байрачні широколистяні, тополеві, вербові ліси, вільшняки, заболочені ділянки, заплавні луки, пасовища, сінокоси. Лівий берег р. Ворскли: тополеві, мішані (дубово- соснові), вільхові ліси, штучні соснові насадження, високотравні болота, стариці, затоки, піщані та заплавні луки, пасовища, сінокоси, піски на різних стадіях заростання.

Оптимізація розбудови регіональної екологічної мережі передбачає зокрема збільшення площі заповідних територій за рахунок максимального заповідання територій уздовж долин (заплав) річок Орчик, Ворскла, Мерла, Оріль, Усть-Лип'янка, Різничка, Коломак, Свинківка, Псел, Говтва, Вільхова, Полузір'я та балкових систем.

Додатково зазначаємо, що відповідно до частини четвертої статті 15 Закону

господарської та іншої діяльності, є місцеві схеми формування екомережі та програми у сфері формування, збереження та використання екомережі.

Згідно зі статтею 21 Закону території та об'єкти екомережі підлягають державному обліку. Такий облік є складовою частиною державного земельного кадастру, державних кадастрів інших природних ресурсів, територій та об'єктів природно-заповідного фонду, державної статистичної звітності та здійснюється в порядку, що визначається законом.

Вимогами статті 11 Закону передбачено, що місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують, зокрема, розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень.

Стратегією державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженою Законом України „Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року" (далі – Стратегія), визначено, що стратегічним завданням для досягнення екологічної збалансованості території України та припинення процесів погіршення стану навколишнього природного середовища необхідно збільшити площі земель екомережі.

На підставі викладеного та з метою виконання підпункту 2б пункту 2 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року „Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації", уведеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року „Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації", рекомендуємо вжити заходів щодо розроблення та затвердження місцевих програм і схем формування екологічної мережі.

Виконувач обов'язків
директора Департаменту Таїсія МЕЛЬНИЦЬКА

Ольга Бровко (0532) 56 95 08

ДСНС України
ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР З ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЇ
(Полтавський ЦГМ)

вул. Капітана Володимира Кісельова, 1, м. Полтава, 36014, тел. (0532) 50-02-54; (0532) 56-00-16
сайт: https://meteo.gov.ua код згідно з ЄДРПОУ 22531005 e-mail: pgdpoltava@meteo.gov.ua

від _____ 20___ р. № _____ На № _____ від _____ 20___ р.

Виконавчий комітет Кобеляцької міської ради Полтавської області

Про надання метеорологічної інформації щодо кліматичної характеристики

Полтавський обласний центр з гідрометеорології у відповідь на Ваш запит від 09.07.2026 № 03.-18/2036 надає коротку характеристику кліматичних умов метеорологічної станції другого розряду Кобеляки Полтавського району Полтавської області, дані якої репрезентативні для місця розташування м. Кобеляки Полтавського району Полтавської області, що наведено в додатку.

Інформація надається для Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

Начальник центру Ігор ЗАМИРАЙЛО

Олена ЛЕОНТЬЄВА 0532 50 02 54

Додаток
до листа Полтавського ЦГМ
_____№_____

Коротка характеристика кліматичних умов метеорологічної станції другого розряду Кобеляки Полтавського району Полтавської області

Метеорологічна станція Кобеляки знаходиться в південній частині Полтавської області.

Клімат помірно-континентальний, недостатньо вологий, теплий, сприятливий для розвитку промисловості та сільського господарства.

Метеорологічні характеристики та коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферу:

1. Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А = 200.

2. Коефіцієнт рельєфу місцевості = 1.

3. Середня місячна та середньорічна температура повітря (°С):

січень	-3,6	квітень	10,3	липень	22,2	жовтень	8,9
лютий	-2,7	травень	16,4	серпень	21,4	листопад	2,4
березень	2,4	червень	20,2	вересень	15,7	грудень	-2,0
Середня за рік 9,3							

Найбільш висока середня місячна температура повітря +25,8ºС.

Найбільш низька середня місячна температура повітря -16,0ºС.

Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року +28,3ºС.

Середня мінімальна температура зовнішнього повітря найбільш холодного місяця року -6,2°С.

Абсолютний максимум температури повітря за багаторічний період спостережень спостерігався +39,4°С (2010 р.).

Абсолютний мінімум температури повітря за багаторічний період спостережень становив -35,6°С (1940 р.).

4. Середня та річна відносна вологість повітря (%):

січень	84	квітень	67	липень	65	жовтень	76
лютий	82	травень	61	серпень	63	листопад	86
березень	79	червень	64	вересень	67	грудень	88
Середній за рік 74							

5. Пружність водяної пари по місяцях в гПа:

січень	3,8	квітень	7,7	липень	15,3	жовтень	8,4
лютий	3,9	травень	10,7	серпень	14,2	листопад	6,4
березень	5,3	червень	13,8	вересень	11,1	грудень	4,8
Середній за рік 8,6							

СЕД АСКОД **Полтавський ЦГМ**
№ 9916 001-865/9916-03 від 20.07.2026
Підписувач Замирайло Ігор Григорович
Сертифікат 298121080000000000000000000000000000001
Дійсний з 04.06.2025 15:29:58 по 03.06.2027 23:59:59

6. В літні місяці переважають вітри північного та північно-східного напрямку, в холодну пору року східного та західного напрямку.

Повторюваність напрямку вітру та штилів (%):

Місяць	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
I	8,7	12,0	14,4	11,0	12,5	11,5	17,4	12,5	5,6
II	8,8	10,8	15,8	11,9	13,5	11,8	15,0	12,4	4,3
III	9,4	13,9	15,6	11,2	12,1	9,8	16,3	11,7	3,7
IV	10,5	14,5	17,1	11,4	14,8	9,4	12,0	10,3	6,8
V	12,6	15,0	17,6	9,2	12,2	8,5	11,7	12,9	8,0
VI	16,4	15,4	14,3	6,1	9,3	7,7	14,6	16,2	9,5
VII	17,5	16,9	12,8	6,4	7,3	7,2	15,5	16,4	11,0
VIII	20,7	19,5	13,0	5,1	6,4	6,2	12,6	16,5	9,7
IX	14,7	16,6	16,1	7,5	9,1	8,3	13,4	14,3	8,5
X	10,2	13,6	16,3	10,3	12,2	10,8	13,5	13,1	8,3
XI	8,3	12,7	20,1	14,2	12,1	9,3	12,9	10,4	5,7
XII	8,8	10,3	16,5	13,2	14,1	10,9	15,7	10,5	5,3
Рік	12,2	14,3	15,8	9,8	11,3	9,3	14,2	13,1	7,2

Середня місячна та річна швидкість вітру (м/с):

січень	2,9	квітень	2,8	липень	2,1	жовтень	2,4
лютий	3,0	травень	2,4	серпень	2,2	листопад	2,7
березень	3,2	червень	2,3	вересень	2,3	грудень	2,9
Середній за рік 2,6							

Середнє число днів із швидкістю вітру 10 м/с та більше складає протягом року 159,3 днів.

Середнє число днів із швидкістю вітру 15 м/с та більше складає протягом року 10,6 днів.

Швидкість вітру з повторенням, перевищення якої складає 5%, становить 6–7 м/с.

7. В середньому за рік по метеорологічній станції Кобеляки випадає 531 мм опадів:

336 мм припадає на теплий період року (квітень – жовтень), що становить 63%,

195 мм в холодний період року (листопад – березень), що становить 37%.

Добовий максимум кількості опадів – 82 мм.

8. Середня кількість днів з туманом за рік становить 38,2 днів, які спостерігаються переважно в холодний період року.

Кліматична характеристика дійсна на період дії складеної екологічної документації для цього об'єкта підприємства.

Перенесено 17.07.26

17.07.26 14 —

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОКРУГУ

вул. Коцюбинського, 6, м. Полтава, 36039, тел./факс: (0532) 56-93-18; тел.: (0472) 63-09-87

E-mail: centr@dei.gov.ua , сайт www.centrreg.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 42149108

від _____ 20___ р. № _____ На № 03.1-18/1836 від 22.06.2026 р.

Колюпский В.

Виконавчий комітет Кобеляцької міської ради Полтавського району Полтавської області

21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua

Про надання інформації

Державна екологічна інспекція Центрального округу (далі – Інспекція) розглянула лист Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради від 22.06.2026 № 03.1-18/1836 щодо надання інформації з метою сприяння територіальній громаді у розробленні Місцевого плану управління відходами та в межах компетенції повідомляє.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Щодо переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на території Кобеляцької міської територіальної громади та щодо яких можуть проводитися планові заходи державного нагляду (контролю), повідомляємо, що формування та оприлюднення планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) проводиться відповідно до вимог законодавства, актуальна інформація міститься у відповідних планах державного нагляду (контролю) та є у вільному доступі на офіційній веб сторінці Державної екологічної інспекції України.

У зв'язку з обмеженнями щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю), встановленими постановою Кабінету Міністрів України № 303, «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану» (далі - Постанова) Інспекцією припинено проведення планових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану.

Інформація щодо розрахованих розмірів шкоди, заподіяної довкіллю на території Кобеляцької міської територіальної громади внаслідок збройної агресії рф, передана до правоохоронних органів та використовується в межах кримінальних проваджень, у зв'язку з чим її поширення обмежене вимогами чинного законодавства.

Одночасно, Інспекція не є розпорядником узагальнених статистичних даних щодо обсягів збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації та видалення відпрацьо[illegible]б'єктами господарювання на ко[illegible]мади.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
ДЕІ Центрального округу
02.2-14/3977 від 17.07.2026
Поліщук Сергій Анатолійович

ДЕІ Центрального округу
02.2-14/3977 від 17.07.2026

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Вхідний № 03.1-17/3541
«17» 07 2026 р.

Узагальнена інформація щодо діяльності суб'єктів господарювання у сфері управління відпрацьованими мастилами (оливами) на території Кобеляцької міської ТГ в Інспекції відсутня.

Для отримання такої інформації рекомендуємо звернутися до територіальних органів статистики або підприємств, які здійснюють операції з відпрацьованими мастилами на підпорядкованій території.

Одночасно повідомляємо, що у зв'язку з набранням чинності постанови Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2026 р. № 512 «Деякі питання щодо провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами», постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2012 р. № 1221 «Деякі питання збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив)» визнається такою, що втратила чинність. Тобто подання суб'єктами господарювання Полтавської області інформації про стан провадження господарської діяльності у сфері поводження з відпрацьованими мастилами (оливами) до Інспекції припиняється.

За результатами здійснення державного нагляду (контролю), розгляду звернень громадян та проведення обстежень територій протягом 2020 – 2025 років Інспекцією виявлялися факти порушення вимог законодавства у сфері управління відходами, зокрема щодо утворення та розміщення несанкціонованих сміттєзвалищ, засмічення земельних ділянок побутовими та іншими відходами. Дана інформація не може бути використана як актуальна характеристика поточного стану території Кобеляцької міської громади, оскільки після їх виявлення органами місцевого самоврядування та іншими відповідальними особами вживалися заходи щодо ліквідації таких місць видалення відходів.

На адресу органів місцевого самоврядування виносилися вимоги щодо ліквідації виявлених порушень та приведення територій у належний екологічний стан. У зв'язку з цим Державна екологічна інспекція Центрального округу не володіє актуальною інформацією щодо наявності станом на дату надання відповіді всіх несанкціонованих сміттєзвалищ, виявлених у попередні роки.

Інспекція не веде реєстр діючих несанкціонованих сміттєзвалищ на території громади.

Одночасно, частина відповідних матеріалів щодо виявлених несанкціонованих сміттєзвалищ за 2020-2025 роки не може бути надана, оскільки долучена до матеріалів кримінальних проваджень та використовується правоохоронними органами під час досудового розслідування.

Водночас під час розроблення Місцевого плану управління відходами доцільно врахувати питання ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, створення та розвитку інфраструктури роздільного збирання побутових відходів, належного обліку потоків відходів, а також підвищення рівня екологічної свідомості населення та суб'єктів господарювання.

Начальник Сергій ПОЛІЩУК

Юлія Кочарян 0999378064

Комунальне підприємство

"ВОДОКАНАЛ ПЛЮС"

Кобеляцької міської ради

вул. Покровська,43А, м. Кобеляки,Полтавський район, Полтавська область, 39200 (05343)3-33-51,
E-mail: vodokanaljust@ukr.net, Web:https://voda-plus.info-gkh.com.ua, Код ЄДРПОУ 41678708

№278 07 / 09 / 2026
На №03.1-18/2546 від 31.08.2026

В.п. міського голови – секретарю
Кобеляцької міської ради
Кіптілому В.А.

На Ваш лист №03.1-18/2546 від 31.08.2026 щодо надання інформації повідомляємо наступне:

1. Відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 № 57 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2017 р. За № 505/30373, розроблення, погодження та затвердження Схеми санітарного очищення здійснюють виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.

2. Фінансові показники управління побутовими відходами:
а) тариф на вивезення твердих побутових відходів затверджений рішенням позачергової сорок шостої сесії сьомого скликання Кобеляцької міської ради від 20.12.2019 року №4 і становить 14,00 грн з однієї особи, для бюджетних та інших споживачів — 76,36 за 1 м.куб.
б) стан оплати послуги:

Роки	Нараховано, грн	Оплата, грн	Заборгованість або переплата, грн
2021	1537873,48	1534380,61	3492,87
2022	1478291,46	1643236,38	-164944,92
2023	1275637,41	1341553,79	-65916,38
2024	1391076,11	866379,03	524697,08
2025	1305245,29	1364121,39	-58876,1
	6988123,75	6749671,20	

в) кошти, виділені з місцевого бюджету для ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ:

- в 2025 -166316,70 ггрн
- в 2026 — 60060 грн

3. Охоплення населення громади послугами зі збирання і вивезення побутових відходів:

Таблиця 1. Охоплення утворювачів побутових відходів послугами з управління побутовими відходами

Населені пункти	Кількість населення, осіб	Охоплення договорами на послуги із збирання та перевезення побутових відходів			Тариф на послуги з управління побутовими відходами	
		Кількість населення, осіб	Відсоток охоплення населення, %	Кількість організацій, установ та інших суб'єктів господарювання, одиниць	грн/тонну грн/м³	грн на людину на місяць, грн
м. Кобеляки		7780		267	76,36	14,00
Усього по громаді		7780		267		

4. Потреба в контейнерах та спецтехніці з оброблення та вивезення відходів

Таблиця 2. Технічне забезпечення збирання побутових відходів

№	Найменування населеного пункту	Кількість контейнерних майданчиків, одиниць				Кількість контейнерів		
		Загальна потреба	Наявні	Потреба у створенні	Тип контейнерів	Загальна потреба	Наявні	Потреба у закупівлі
1	м. Кобеляки	ДВ	44	ДВ	єроконетйнери	ДВ	284	100
2	сел. Колісниківка	ДВ	1	ДВ	-	ДВ	3	2
3	сел. Куніівка	ДВ	1	ДВ	-	ДВ	4	1
4	Населені пункти громади			100	-			500
4	**Усього по громаді**	**ДВ**	**46**	**100**			**291**	**603**

5. Обсяги надходження біовідходів на майданчик для зберігання (с.Колісниківка): 2023- 238,26 т, 2024 — 1040,8 т.

6. Дані щодо об'єктів оброблення відходів.

Таблиця 3. Характеристики місць / об'єктів розміщення відходів (у т.ч. полігони та звалища)

Найменування об'єкта	Власник об'єкта	Місце розташування	Площа місця розміщення відходів, га	Право власності на землю	Цільове призначення земельної ділянки	Примітки
Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)	Комунальне підприємство «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради	За межами с.Колісниківка Кобеляцької міської територіально громади	1,5	Право постійного користування	11.08. Земельні ділянки загального користування, відведені для цілей поводження з відходами	

Джерела інформації: у стовпці 3 рекомендується зазначати адресу розташування, координати (широта; довгота), цифрове та/або літерне позначення на карті (якщо застосовано).

Таблиця 4. Технічні характеристики місць / об'єктів розміщення відходів (у т.ч. полігони та звалища)

Назва обєкту	Місце розташування	Види відходів, що розмішуються	Утворювачі відходів від яких приймаються	Наявність проєкту, так/ні	Проєктна потуж-ність, тис. т	Рік введення в експлуатацію	Щорічне розміщення відходів, тис. т/рік	Накопичено відходів, тис. тонн	Залишковий ресурс експлуатації, років	Відповідність РПУВ та іншим вимогам
Площадка для зберігання органічних відходів (с. Колісниківка)	За межами с.Колісниківка Кобеляцької міської територіальної громади	відходи зеленого господарства (20 02 01)	Населення, підприємства, установи та організації.	Ні	ДВ	2023	в середньому 1,132	Станом 01.01.2026 2,503	ДВ	

Директор Сергій ТКАЧЕНКО

Річні та добові норми надання послуг з управління (вивезення) побутовими відходами на підприємствах, установах, організаціях невиробничої сфери Кобеляцької міської територіальної громади на 2025-2029 рр.

№ з/п	Об'єкт утворення ПВ	Розрахункова одиниця	Норма на одну розрахункову одиницю				Щільність, кг/м^3
			середня на добу		середня на рік		
			кг	л	кг	м^3	
1	Готелі	1 місце	0,83	6,24	305,91	**2,28**	134,17
2	Гуртожиток	1 місце	0,60	4,33	219,37	**1,58**	138,84
3	Лікарні	1 ліжко	0,71	4,79	257,78	**1,75**	147,30
4	Поліклініка	1 відвідування	0,05	0,33	19,79	**0,12**	164,93
5	Склади	1 кв.м площі	0,07	1,44	24,92	**0,16**	155,76
6	Адміністративні і громадські установи та організації	1 робоче місце	0,24	1,56	89,26	**0,57**	156,59
7	Заклади загальної середньої,	1 учень, 1 вихованець	0,20	1,18	72,92	**0,43**	169,59
	професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти						
8	Заклади дошкільної освіти	1 місце	0,25	1,54	90,25	**0,56**	161,16
9	Промтоварні магазини	1 кв.м торгівельної площі	0,19	1,10	67,61	**0,40**	169,02
10	Продовольчі магазини	1 кв.м торгівельної площі	0,25	1,78	90,90	**0,65**	139,84
11	Аптеки	1 кв.м торгівельної площі	0,50	2,82	183,50	**1,03**	178,16
12	Ринки	1 кв.м торгівельної площі	0,21	1,45	77,43	**0,53**	146,09
13	Заклади культури і мистецтва	1 місце	0,12	0,96	44,27	**0,35**	126,48
14	Підприємства побутового обслуговування	1 робоче місце	0,59	3,53	216,32	**1,29**	167,69
15	Ресторани, кафе, їдальні	1 місце	0,49	3,40	180,20	**1,24**	145,32
16	Кемпінг, автостоянки	1 кв. м площі території	0,44	3,10	160,71	**1,13**	142,22
17	Культові споруди	1 кв. м площі території	0,15	0,69	50,78	**0,25**	203,10
18	Кладовища	1 м^2 площі території	0,002	0,01	0,86	**0,005**	171,49
19	Пляж (курортний сезон), видовищні установи, розважальні центри	1 м^2 площі території	0,02	0,14	8,14	**0,05**	162,83
20	Інші підприємства (виробничі цехи)	1 робоче місце	1,22	5,84	443,78	**2,50**	177,51

КОПІЯ

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Кобеляцького району Полтавської області

вул.Косяна, 29, м. Кобеляки, Кобеляцького району Полтавської області, 39200, тел./факс: (05343) 3-12-05
e-mail:21051562@mail.gov.ua Код ЄДРПОУ 21051562

РІШЕННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

02.03.2020 р. **№ 40**

Про затвердження результатів проведення конкурсу на визначення виконавця послуги з вивезення твердих побутових відходів в м. Кобеляки

Відповідно до ст. 30 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", законів України "Про відходи", "Про благоустрій населених пунктів", "Про житлово-комунальні послуги", Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 р. №1070 (із змінами), Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. № 1173 (із змінами), Порядку проведення конкурсу з надання житлово-комунальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 р. №631 (із змінами), Правил благоустрою території міста Кобеляки, затверджених рішенням другої сесії Кобеляцької міської ради сьомого скликання від 22.12.2015 року № 3, враховуючи рішення конкурсної комісії на виконавця послуги з вивезення твердих побутових відходів в місті Кобеляки від 02.03.2020 р. № 1, з метою впорядкування та належної організації діяльності у сфері поводження з побутовими відходами на території міста Кобеляки, виконавчий комітет Кобеляцької міської ради **вирішив:**

1.Затвердити результати проведення конкурсу на визначення виконавця послуги з вивезення твердих побутових відходів в м. Кобеляки (далі – конкурсу) визначивши переможцем конкурсу Кобеляцьке комунальне підприємство "Водоканал Плюс".

2. Кобеляцькому комунальному підприємству "Водоканал Плюс" забезпечити організаційну діяльність підприємства за звезенні вивезення твердих побутових відходів в м. Кобеляки.

Кобеляцький міський голова **О.О. Копелець**

Т.в.о. керуючого справами (секретаря) виконкому **О.С.Ломаков**

ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

Згідно з оригіналом
Начальник загального відділу апарату
Виконавчого комітету міської ради Олена ДАЦКО
15.05.2023

02.07.2026 12 32

ГОЛОВНИЙ СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР МВС
РЕГІОНАЛЬНИЙ СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР ГСЦ МВС
В ХАРКІВСЬКІЙ, ПОЛТАВСЬКІЙ ТА
СУМСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ (ФІЛІЯ ГСЦ МВС)
(РСЦ ГСЦ МВС В ХАРКІВСЬКІЙ, ПОЛТАВСЬКІЙ ТА
СУМСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ)

вул. Шевченка, 26, м. Харків, 61013, тел. (057) 707-35-09,
сайт: http://kha.hsc.gov.ua, E-mail: info_kha@hsc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 45329727

від _____2026р. № 31/32-_____ На № 03.1-18/1838 від 22.06.2026 р.

Калюжний В.

Виконавчому комітету

Кобеляцької міської ради

21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua

Про надання інформації

На Ваш запит від 22 червня 2026 року № 03.1-18/1838, надаємо інформацію, відповідно до даних Єдиного державного реєстру транспортних засобів:

1) про кількість зареєстрованих транспортних засобів станом на 01.01.2026 за видами палива на території Кобеляцької громади:

	дизель	бензин	газ	Ел.	інші
Мотоцикли (мопеди/квадроцикли)	-	984	-	-	-
Легкові	962	2174	5	96	2804
Вантажні	483	95	-	2	111
Автобуси	41	10	-	-	17

2)про динаміку зареєстрованих, перереєстрованих знятих з обліку та знятих з обліку у зв`язку з вибраковкою транспортних засобів, у період 2021 - 2025 роки, що зареєстровані території Кобеляцької громади:

	Реєстрація/перереєстрація				
ТЗ	2021	2022	2023	2024	2025
Мотоцикли (мопеди/квадроцикли)	49	54	73	69	110
Легкові	584	418	642	808	915
Вантажні	51	46	76	78	47
Автобуси	5	5	7	2	6

РСЦ ГСЦ МВС в Харківській, Полтавській та Сумській областях № 31/32/13-14288-2026 від 02.07.2026 (219190)
Підписав: Пархоменко Ірина Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D9904000000131B39005B17F100

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Вхідний № 03.1-17/32883
«02» 07 2026р.

02.07.2026 12 32

ГОЛОВНИЙ СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР МВС
РЕГІОНАЛЬНИЙ СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР ГСЦ МВС
В ХАРКІВСЬКІЙ, ПОЛТАВСЬКІЙ ТА
СУМСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ (ФІЛІЯ ГСЦ МВС)
(РСЦ ГСЦ МВС В ХАРКІВСЬКІЙ, ПОЛТАВСЬКІЙ ТА
СУМСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ)

вул. Шевченка, 26, м. Харків, 61013, тел. (057) 707-35-09,
сайт: http://kha.hsc.gov.ua, E-mail: info_kha@hsc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 45329727

від _____2026р. № 31/32- На № 03.1-18/1838 від 22.06.2026 р.
Калюжний В.

Виконавчому комітету
Кобеляцької міської ради
21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua

Про надання інформації

На Ваш запит від 22 червня 2026 року № 03.1-18/1838, надаємо інформацію, відповідно до даних Єдиного державного реєстру транспортних засобів:

1) про кількість зареєстрованих транспортних засобів станом на 01.01.2026 за видами палива на території Кобеляцької громади:

	дизель	бензин	газ	Ел.	інші
Мотоцикли (мопеди/квадроцикли)	-	984	-	-	-
Легкові	962	2174	5	96	2804
Вантажні	483	95	-	2	111
Автобуси	41	10	-	-	17

2)про динаміку зареєстрованих, перереєстрованих знятих з обліку та знятих з обліку у зв`язку з вибраковкою транспортних засобів, у період 2021 - 2025 роки, що зареєстровані території Кобеляцької громади:

	Реєстрація/перереєстрація				
ТЗ	2021	2022	2023	2024	2025
Мотоцикли (мопеди/квадроцикли)	49	54	73	69	110
Легкові	584	418	642	808	915
Вантажні	51	46	76	78	47
Автобуси	5	5	7	2	6

РСЦ ГСЦ МВС в Харківській, Полтавській та Сумській областях № 31/32/13-14288-2026 від 02.07.2026 (219190)
Підписав: Пархоменко Ірина Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D9904000000131B39005B17F100

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА РАДА
Вхідний № 03.1-17/3283
«02» 07 2026р.

07.08.26 10 24

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА ЛІКАРНЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

узвіз Воскресенський, 7, м. Полтава, 36020, тел./факс: (0532) 50-02-01, тел. 56-56-64
E-mail specialist@polvet.gov.ua, olbuhalter@polvet.gov.ua ЄДРПОУ 00719725

07.08 2026 р. № 0104/462

Виконавчому комітету
Кобеляцької міської ради

вулиця Касьяна, 29, місто Кобеляки,
Полтавський район,
Полтавська область, 39200.
тел. +38(05343) 3-12-05,
21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua

Щодо надання інформації

Полтавська обласна державна лікарня ветеринарної медицини, розглянувши лист виконавчого комітету Кобеляцької міської ради від 09.07.2026 за №03.1-18/2053 щодо управління медичними відходами та повідомляє наступне.

На території Кобеляцької міської ради Полтавського району Полтавської області знаходиться Кобеляцька дільниця ветеринарної медицини Полтавської районної дільничної лікарні ветеринарної медицини Полтавської обласної державної лікарні ветеринарної медицини (далі - Кобеляцька дільниця), яка в ході здійснення діяльності з ветеринарної практики, не утворює медичні відходи відповідно до Закону України «Про управління відходами».

В подальшому, в разі утворення медичних відходів Кобеляцькою дільницею, Полтавська обласна державна лікарня ветеринарної медицини буде вживати заходів щодо відповідного поводження з даними відходами.

Начальник лікарні Вадим ПОНОМАРЕНКО

Станіслав ЧЕРЕП (0532) 68-93-68

КОБЕЛЯЦЬКА МІСЬКА
Вхідний № 03.1-17/3872
«07» 08 26

07.09.26 13:59

Канцелярія ТОВ 07.09.26

АСТАРТА-КИЇВ
агропромхолдинг

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
АГРОФІРМА «ДОБРОБУТ»
(ТОВ АГРОФІРМА «ДОБРОБУТ»)
вул. Дружби, 1 Є, м. Кобеляки, Полтавський р-н.,
Полтавська обл., 39200
Код ЄДРПОУ 32682703

07.09.2026 № 26/09-35 На №_____ від_____

Виконуючому повноваження
міського голови-секретарю
міської ради
виконавчого комітету
Кобеляцької міської ради
Василю Кіптілому

За результатами розгляду Вашого листа № 03.1-18/2556 від 31 серпня 2026 року про надання інформації відносно нашого складу засобів захисту рослин, який розташований поблизу с.Василівка Полтавського району Полтавської області, повідомляємо наступне.

1. Надаємо повний перелік препаратів, які зберігаються протягом року Додаток 1;
2. Надаємо санітарний паспорт складу ЗЗР в якому зазначено об'єми зберігання та його проектну потужність Додаток 2;
3. На складі відсутні непридатні хімікати, протерміновані, пошкоджені та заборонені до використання пестициди та агрохімікати.

Генеральний директор Анатолій ТАРАНУШИЧ

Лілія Денисенко 050 446 68 15

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ»
(КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ»)

вул. Пилипа Орлика, 40а, м. Полтава, 36000, тел. +380 (532) 506411, тел./факс +380 (532) 509670
р/р UA263281680000000026008724141 ПАТ «МТБ БАНК» м. Чорноморськ, код ЄДРПОУ 03361661
e-mail: poltava.vodokanal@gmail.com web: https://www.vodokanal.poltava.ua

від 07.08.2026 № 46/4127 На № 03.1-18/2060 від 10.07.2026р.

Заступнику міського голови
Кобеляцької міської ради
Михайлу Брейку
39200, м. Кобеляки, вул. Касьяна, 29
e-mail: 21051562@kobelyaky-miskrada.gov.ua
тел. (05343)3-12-05

Щодо надання інформації

На Ваш запит щодо надання інформації по об'єктам водопостачання та водовідведення м. Кобеляки для виконання робіт по розробленню Місцевого плану управління відходами (МПУВ) відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», наше підприємство інформує:

1. *Джерела водопостачання.* КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» не надає послуги з централізованого водопостачання в м. Кобеляки.
2. *Показники водовідведення.* Загальний обсяг стічних вод, які пройшли очищення на каналізаційних очисних спорудах м. Кобелики становили в 2025 році – 86948 м^3/рік, за 6 місяців 2026 року – 42647м^3.
3. *Очисні споруди та осади.*
   - Для очищення стічних вод громади використовується технологія повної нітрифікації з мінералізацією осаду, в технологічному процесі задіяні споруди механічного та біологічного очищення в аеротенках з подальшим доочищенням в біологічних ставках. Споруди побудовані і експлуатуються з 1991 року, потребують проведення реконструкції та ремонту.
   - Орієнтовний обсяг утворення осаду (надлишкового активного мулу, зневодненого на мулових майданчиках) становить 0,25м^3/добу. Загальний об'єм мулових майданчиків V=6500м^3, на даний час відсоток заповнення становить близько 70%.
   - Подальше оброблення осаду не здійснюється та не передається для агротехнічних потреб.

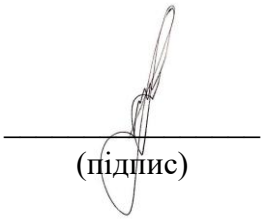
В.о. генерального директора Юрій ДУШКО

Олександр НІКОЛЕНКО
(067)531-04-58

03.1-17/3876

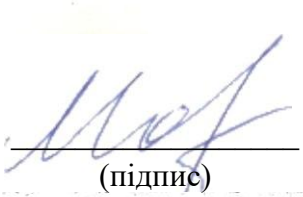
Виконавці Місцевого плану управління відходами:

Магістр за спеціальністю «Екологія та охорона навколишнього середовища», експертка з питань охорони довкілля, управління відходами та екологічної безпеки, сертифікована внутрішня аудиторка систем екологічного менеджменту ISO 14001, директорка ТОВ «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП».

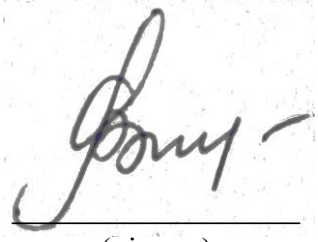
(підпис) Коваленко В.В.

Кандидатка географічних наук, екологиня, експертка з питань охорони довкілля, управління відходами та екологічної безпеки, керівниця групи розробників місцевих планів управління відходами.

(підпис) Машкова О.В.

Магістр з охорони навколишнього середовища, кандидат географічних наук, розробниця місцевих планів управління відходами

(підпис) Приходько В.Ю.